

Enderova hra – Vědeckofantastický román, který můžeme doporučit všem milovníkům dobré literatury. Román nejen o zápasu pozemské civilizace se smrtelným nebezpečím z kosmu, ale také o přátelství, bratrské lásce a nenávisti.

Kniha je napsána strhujícím způsobem a patří k tomu nejlepší-

mu, co současná americká SF produkce nabízí.

Orson Scott Card – patří mezi "mladou" americkou

generaci autorů SF. Narodil se v roce 1951.

Na jeho fantastické kariéře mají hlavní podíl dva faktory. Prvním je fakt, že se narodil a vyrůstal jako mormon, a tak měl možnost se seznámit s mytologií, životem původních Američanů a biblickými příběhy, s náměty, z nichž později čerpal. Druhým je jeho schopnost vypravěčská. Je génius, tvůrce příběhů a bývá srovnáván se S.Kingem.

Enderova hra - 1985 je jeho prvotina, kterou se doslova katapultoval na hvězdné nebe SF. Za tuto knihu dostal jak cenu Hugo, tak cenu

Nebula.

O rok později vyšlo pokračování, nazvané Mluvčí za mrtvé, které

také dostalo obě ceny, a to je jev v historii SF nevídaný.

Orson Scott Card je spisovatel s úžasnou fantazií a invencí, k jeho oblíbeným tématům patří historie, náboženství, genetika, virtuální realita, humanismus.

Z další tvorby jmenujme například román Abyss (1989), který byl zfilmovaný pod stejným názvem, Seventh Son (1987), Red Prophet (1988)

a další.

Cena 79 Kč

DRSON SCOTT CARD

ANCEECTA Another the second of the second o

Název originálu: ENDER'S GAME

Ilustrace na obálce: John Harris

Grafická úprava obálky: Petr Bauer

Překlad: František Nešpor

Redakce: Helena Šebestová

eBook: Ren McCourtey ren@wo.cz

Copyright © 1985 by O.S.Card
All Rights Reserved
Copyright © 1993 for the Czech translation by F. Nešpor
Copyright © for Cover by J. Harris/ARÉNA (Quantum Artists
Ltd.)/via Thomas
Schlück Agency
Copyright © 1994 for the Czech edition by Laser

ISBN 80-85601-72-9

KAPITOLA 1

Třetí

"Díval jsem se jeho očima a poslouchal jeho ušima. Říkám vám, je to ten pravý. Nebo má aspoň nejblíž k tomu, k čemu se chceme dostat."

"Tohle jste říkal i o jeho bratrovi."

"Testy bratra dopadly nemožně. Z jiných důvodů. Nemají nic společného s jeho schopnostmi."

"Stejně jako u sestry. A o něm se dá taky pochybovat. Je příliš poddajný. Příliš touží podrobit se vůli někoho jiného."

"Pokud je ten druhý jeho nepřítelem, tak ne."

"A co s ním máme dělat? Pořád ho obklopovat nepřáteli?"

"Když budeme muset."

"Myslel jsem, že máte toho kluka rád."

"Jestli ho ty bestie dostanou, budu vypadat jako jeho milovaný strýček."

"Dobrá. Konec konců zachraňujeme svět. Vemte si ho."

Paní, která se starala o monitor, se velice mile usmála a rozcuchala mu vlasy.

"Andrewe, asi máš toho odporného monitoru už plné zuby. Mám pro tebe dobrou zprávu. Monitor půjde dnes ven. Hned si ho vezmeme a nebude to ani trochu bolet."

Ender přikývl. Samozřejmě lhala, když řekla, že to nebude ani trochu bolet. Ale protože dospělí tak vždycky mluvili, když to *mělo* bolet, mohl počítat s tím, že její tvrzení přesně předpovídalo budoucnost. Na lži se občas dalo spolehnout víc než na pravdu.

"Jenom si, prosím tě, přejdi tamhle a posaď se na vyšetřovací stůl. Pan doktor si tě za chvilku přijde prohlédnout."

Monitor se vypnul. Ender si pokoušel představit, jaké to bude, až zařízení zmizí z jeho šíje. Převalím se na posteli na záda a nebude

mě tlačit. Při sprchování neucítím, jak mě píchá a rozpaluje celé tělo.

A Petr mě už nebude nenávidět.

Přijdu domů a ukážu mu, že monitor je pryč. Taky pochopí, že jsem nic nepředstíral. A potom už ze mě bude obyčejný kluk, jako on. Nebude to tak zlé. Odpustí mi, že jsem měl monitor o celý rok déle než on. Budeme -

Kamarádi asi ne. Ne, Petr byl příliš nebezpečný. Uměl se velice rozzlobit. No, možná bratři. Ani nepřátelé, ani kamarádi, ale bratři kteří dokážou žít spolu v jednom domě. Nebude mě nenávidět, jenom mě nechá na pokoji. A když si bude chtít hrát na astronauty a termiťáky, možná si nebudu muset hrát a přečtu si nějakou knížku.

Ale Ender věděl, dokonce už v okamžiku, kdy o tom přemýšlel, že Petr ho nenechá na pokoji. Když dostal záchvat vzteku, bylo v jeho očích cosi nepříčetného. Kdykoliv Ender viděl ten pohled, ten náznak, věděl s jistotou, že Petr *mu nedá pokoj*. Cvičím na klavír, Endere, pojď mně obracet stránky. Ale copak, hošánek s monitorem nemá čas pomáhat bráchovi? Není nějak moc chytrej? Určitě jsi zabil pár termiťáků, astronaute? Ne, ne, *nepotřebuju* tvoji pomoc. Vystačím si sám, malá kryso, ty malý *Třetí*.

"Andrewe, nebude to trvat dlouho," utěšoval ho lékař. Ender přikývl.

"Vyprojektovali ho, aby se dal odstranit bez rizika infekce nebo poranění. Ale trochu tě to bude lechtat. Někteří lidé říkají, že mají pocit, jako by jim cosi chybělo. Budeš se pořád rozhlížet kolem sebe a něco hledat, ale nenajdeš to a nebudeš si pamatovat, co to bylo. Proto ti to říkám hned teď. Budeš hledat monitor, který tam nebude. Za pár dní pocit zmizí."

Doktor čímsi kroutil za Enderovým zátylkem. Najednou mu tělem projela bolest jako jehla od šíje do rozkroku. Ender dostal do zad křeč a vzepjal se v oblouku dozadu; narazil hlavou do lůžka. Cítil, jak se mu třesou nohy, zaťaté ruce svíraly jedna druhou tak pevně, že ho to bolelo.

"Deedee!" zařval doktor. "Potřebuji vás!" Do místnosti vběhla udýchaná sestra. "Musíte uvolnit tyhle svaly. Dělejte, přisuňte ho ke mně! Na co čekáte!"

Někde za ním se vyměnily ruce; Ender je neviděl. Trhl sebou do

strany a spadl z vyšetřovacího stolu. "Chyť te ho!" vykřikla sestra.

"Jenom ho pořádně držte -"

"Musíte ho držet vy, pane doktore, na mě je příliš silný -"

"Celou dávku ne! Zastavíte mu srdce -"

Ender ucítil na zádech těsně nad límcem košile jehlu. Pálilo ho to, ale všude, kam se rozšířila palčivá bolest, sevření svalů postupně ochablo. Teď už mohl křičet strachem a bolestí.

"Jsi v pořádku, Andrewe?" zeptala se sestra.

Andrew si nedokázal vzpomenout, jak má odpovědět. Zvedli ho a položili na stůl. Zkontrolovali mu tep a dělali i jiné věci; vůbec ničemu nerozuměl.

Doktor se celý chvěl, při řeči se mu třásl hlas. "Co mohou očekávat, když je nechávají v dětech celé tři roky? Mohli jsme ho odpojit, uvědomujete si to? Jeho mozek mohl být celou tu dobu vypnutý."

"Kdy přestane droga účinkovat?" zeptala se sestra.

"Aspoň hodinku ho nechte tady. Dávejte na něho pozor. Kdyby do patnácti minut nezačal mluvit, tak mě zavolejte. Mohl by se odpojit natrvalo a já tu nemám žádný mozek termiťana."

Vrátil se do třídy slečny Pumphreyové jenom čtvrt hodiny před závěrečným zvoněním. Šel ještě stále trochu nejistě.

"Andrewe, už jsi v pořádku?" zeptala se slečna Pumphreyová. Přikývl.

"Byl jsi nemocný?"

Odmítavě zakroutil hlavou.

"Nevypadáš zrovna nejlépe."

"Nic mi není."

"Běž si raději sednout."

Vyrazil ke svému místu, ale zastavil se. Co jsem teď vlastně hledal? Neumím si představit, co jsem hledal.

"Tvoje místo je tamhle," řekla slečna Pumphreyová.

Posadil se, ale potřeboval něco jiného, něco, co předtím ztratil. Najdu to později.

"Kde máš monitor?" zašeptalo děvče za ním.

Andrew pokrčil rameny.

"Nemá monitor," sdělila šeptem ostatním.

Andrew si rukou ohmatal krk, kde měl obvaz. Byl pryč. Vypadal teď stejně jako všichni ostatní.

"Vymyli ti mozek, Andy?" zeptal se kluk, který seděl přes uličku o lavici dozadu. Nedokázal si vzpomenout na jeho jméno. Petr. Ne, byl to někdo jiný.

"Bud'te ticho, Stilsone," napomenula ho slečna Pumphreyová. Stilson se drze zašklebil.

Slečna Pumphreyová vysvětlovala násobení. Ender bezmyšlenkovitě čmáral do psacího panelu hrubé obrysy mapy hornatých ostrovů a potom mu poručil, aby je zobrazil v trojrozměrné podobě z každého úhlu. Učitelka samozřejmě věděla, že nedává pozor, ale nestarala se o něho. Vždycky znal odpověď, dokonce i tehdy, když si myslela, že nedává pozor.

V rohu panelu se objevilo jedno slovo a začalo pochodovat po obvodu. Napřed bylo stranově převrácené a vzhůru nohama, ale Ender dávno předtím, než dosáhlo spodního okraje a převrátilo se, věděl, co znamená.

TŘETÍ

Ender se usmál. Vždyť právě on vynalezl způsob, jak posílat sdělení a jak je přinutit pochodovat - dokonce i tehdy, když mu jeho tajný nepřítel nadával, za metodu doručování zpráv ho chválil. Nebyla to *jeho* chyba, že byl Třetím. Přišla s tím vláda a právě vládní úředníci ho schválili - jak by se Třetí, jako byl Ender, mohl dostat do školy? A teď byl monitor pryč. Experiment opravňující Andrewa Wiggina k její návštěvě konec konců nevyšel. Kdyby mohli, určitě by rádi zrušili dokumenty, které dovolily, aby vůbec přišel na svět. Nefungoval, tak experiment vymažeme.

Zazvonil zvonek. Všichni přestali psát na panel nebo se ve spěchu odhlásili. Někteří posílali učební látku nebo data do svých domácích počítačů. Pár se jich shluklo u tiskáren, kde se tisklo něco, co chtěli ukázat. Ender roztáhl ruce nad dětskou klávesnicí kousek od okraje stolu a přemítal, jak se bude cítit, až bude mít velké ruce jako dospělí. Jistě mu budou připadat velké a nemotorné, s krátkými

tlustými prsty a masitými dlaněmi. Měli samozřejmě větší klávesnice - ale stejně by rád věděl, jestli by dokázali tlustými prsty nakreslit krásnou čáru, takovou, jakou uměl Ender, čáru tak přesnou, že se devětasedmdesátkrát zatáčela od středu panelu k jeho okraji a nikde se nedotýkala ani nepřekrývala. Pořádně si s ní vyhrál, zatímco učitelčin hlas bzučivě mluvil o aritmetice. Aritmetika! Valentine ho učila aritmetiku, když mu byly tři roky.

"Není ti nic, Andrewe?"

"Ne, slečno učitelko."

"Zmeškáš autobus."

Ender přikývl a vstal. Ostatní kluci odešli, třebaže ti zlí na něho určitě čekali. Monitor už neseděl vzadu na jeho šíji a neslyšel a neviděl to, co slyšel a viděl on sám. Mohli mluvit, co se jim zachtělo. Dokonce ho teď mohli zbít - nikdo by je neviděl a nikdo by se nesnažil Endera zachránit. Mít monitor byla výhoda a tu ztratil.

Stilson, samozřejmě, kdo jiný.

Nebyl větší než ostatní, ale byl vyšší než Ender. A s ním ještě další. Vždycky to tak dělal.

"Hele, Třetí."

Neodpověděl. Nebylo co říci.

"Hej, Třetí, mluvíme s tebou, ty miláčku termiťáků, mluvíme s tebou, slyšíš?"

Nedokázal si vymyslet odpověď. Všechno, co řeknu, situaci jenom zhorší. Proto neřeknu nic.

"Hej, Třetí, ty mizero, vyrazili tě, co? Myslel sis, že seš lepší než my, ale ztratil jsi svýho ptáčka, Třeťáčku, svůj vobvaz na krku."

"Necháte mě projít?" zeptal se jich Ender.

"Prej jestli ho necháme projít? Máme ho nechat projít?" Všichni se rozesmáli. "Samo, že ti dovolíme projít. Napřed projde tvoje ručka, potom zadek a nakonec možná kousek kolena."

Ostatní mu přizvukovali. "Ztratil ptáčka, Třeťák ztratil ptáčka."

Stilson do něho začal jednou rukou strkat. Kdosi za ním ho postrčil ke Stilsonovi.

"Dáme tomu lenochovi houpačku," řekl kdosi.

"Tenis!"

"Ping-pong!"

Tohle nebude mít šťastný konec. Proto se Ender nakonec rozhodl, že on by raději nebyl tím nešťastným. Když ho chtěl Stilson znovu uhodit rukou, Ender po ní chňapl. Minul se.

"Chlapeček by rád bojoval, co? Chtěl by ses se mnou bít, Třeťáčku?"

Kluci stojící za Enderem natáhli ruce, aby ho podrželi.

Enderovi nebylo do smíchu, ale zasmál se. "Chceš říct, že na jednoho Třetího vás musí být tolik?"

"My jsme lidi, ne Třetí, parchante. Seš padavka!"

Ale pustili ho. Ender okamžitě vykopl nohou vysoko nahoru a tvrdě zasáhl Stilsona do prsou. Klesl k zemi. Endera to překvapilo - nemyslel si, že jeden kopanec srazí Stilsona k zemi. Nenapadlo ho, že Stilson takový boj nebere vážně a není proto připravený na opravdu zoufalý výpad.

Ostatní na okamžik ucouvli. Stilson ležel bez hnutí. Všichni by rádi věděli, jestli je mrtvý. Ender se však snažil najít způsob, jak předejít pomstě a zabránit jim, aby mu zítra dali nakládačku. Dneska musím vyhrát i pro všechny další případy, jinak budu bojovat každý den a bude se to pořád zhoršovat.

Nepsaná pravidla boje muže proti muži znal už od svých šesti let. Zakazovala napadnout protivníka, který bezmocně ležel na zemi; tak se chovalo jenom zvíře.

Přesto přistoupil ke Stilsonovu tělu otočenému tváří vzhůru a znovu ho zlomyslně nakopl mezi žebra. Stilson zasténal a překulil se. Ender ho obešel a nakopl do rozkroku. Stilson ani nehlesl, jenom se zkroutil. Z očí mu tekly slzy.

Ender si chladně změřil ostatní. "Možná vás napadlo, že se na mě všichni vrhnete. Asi byste mě pořádně zpráskali. Ale zapamatujte si, co udělám s lidmi, kteří se mě snaží zranit. Od teďka byste pořád mysleli na to, kdy vás dostanu a jak to bude strašné." Kopl Stilsona do obličeje. Krev z nosu potřísnila okolní zem. "Nebylo by to tak strašné. Bylo by to ještě horší."

Otočil se a odešel. Nikdo se nevydal za ním. Zahnul za roh do chodby vedoucí k autobusové zastávce. Slyšel, jak hoši za ním říkají "Jemine, podívejte se na něho. Je načisto vodvařenej." Ender opřel hlavu o zed' chodby a plakal, dokud nepřijel autobus. Jsem stejný

jako Petr. Vezměte mi monitor a jsem právě takový jako Petr.

KAPITOLA 2

Petr

"V pořádku, už je to pryč. Myslím to, jak se chová."

"Když člověk žije pár let v něčím těle, zvykne si na to. Dívám se teď na jeho obličej a nedokážu říct, co bude dál. Nezvykl jsem si ještě vidět výraz jeho tváře. Jsem zvyklý cítit ho."

"Poslyšte, teď tu nemluvíme o psychoanalýze. Jsme vojáci a ne kouzelníci. Zrovna jste viděl, jak vytřásl duši z těla vůdce party."

"Udělal to důkladně. Nejenže ho porazil, ale pořádně mu napráskal. Jako Mazer Rackham v -"

"Nechte si tyhle výlevy pro sebe. Z hlediska komise tedy prošel."

"Většinou hlasů. Podíváme se, co udělá s bratrem, když je monitor pryč."

"Jeho bratr. Nebojíte se toho, co jeho bratr udělá s ním?"

"Vy jste mi přece jako jediný říkal, že v tom není žádné riziko."

"Prošel jsem si znovu některé záznamy. Nemohu si pomoct, ten kluk se mi líbí. Asi jsme ho měli víc zmáčknout."

"Jasně. Je to naše zaměstnání. Jsme zlé ježibaby, protože slibujeme perníček, ale sežereme ty malé parchanty zaživa."

"Odpust' mi, Endere," zašeptala Valentine. Hleděla na obvaz na jeho krku.

Ender se dotkl zdi a dveře se za ním zavřely. "Na tom nezáleží. Jsem rád, že je pryč."

"Co je pryč?" Do pokoje vstoupil Petr s pusou plnou chleba s oříškovým "máslem.

Ender neviděl Petra tak, jak vidí dospělí desetiletého kluka s rozcuchanými černými, hustými vlasy a obličejem, který mohl patřit Alexandru Velikému. Ender se pouze pokoušel pohledem zjistit,

jestli se hněvá nebo nudí; obě nebezpečné nálady vedly téměř vždy k utrpení. Když Petrovy oči odhalily obvaz na jeho krku, objevily se v nich hněvivé plamínky.

Valentine je spatřila také.

"Je teď stejný jako my," snažila se ho uklidnit ještě dříve, než měl čas zaútočit.

Ale Petr se neuklidnil. "Jako my? Měl tu malou pijavici až do šesti roků. Kdy jsi ty ztratila svoji? Byly ti tři. A mně ani ne pět. *Jemu* se to málem povedlo, tomu parchantovi, malému termiťákovi."

Zatím se nic neděje, pomyslel si Ender. Jen se vymluv, řeči nebolí.

"Teď už nad tebou tvoji andělé strážní nedrží ochrannou ruku," pokračoval Petr. "A nekontrolují, jestli cítíš nějakou bolest, neposlouchají, co říkám a nedívají se, co s tebou dělám. Co s tím? Co s tím?"

Ender pokrčil rameny.

Petr se najednou usmál a posměšně zatleskal rukama. "Zahrajem si na astronauty a termiťáky."

"Kde je máma?" zeptala se Valentine.

"Venku," odpověděl Petr. "Domácnost vedu já."

"Zavolám tátu."

"Klidně si volej. Víš, že nikdy není doma."

"Já budu hrát," souhlasil Ender.

"Budeš termiťákem," řekl Petr.

"Proč nemůže alespoň jednou být astronautem?" dožadovala se Valentine.

"Nestrkej svůj tlustý nos do věcí, po kterých ti nic není, holčičko," zarazil ji Petr. "Vypadni nahoru a vyber si zbraně."

Ender věděl, že to nebude dobrá hra. Nešlo o to, kdo vyhraje. Když si hrály celé hordy dětí na chodbách, termiťané nikdy nevyhráli a občas se hra zvrhla v podvádění. Ale tady, v jejich bytě, se podvádělo už od začátku a termiťák se nemohl jen tak sebrat a jít z cesty, jak se to stávalo ve skutečných válkách. Zůstal zavřený, dokud astronaut nerozhodl, že hra skončila.

Petr otevřel spodní zásuvku psacího stolu a vyndal masku termiťana. Matka mu udělala scénu, když ji koupil, ale táta

poznamenal, že válka nezmizí jen díky tomu, že schová masky termiťanů a nedovolí dětem hrát si s fiktivními laserovými zbraněmi. Lepší bylo hrát si na válku a mít tak lepší šance na přežití, až zas termiťané přijdou.

Jestli vůbec přežiju hru, řekl si v duchu Ender. Nasadil si masku. Svírala ho jako ruka pevně přitisknutá k obličeji. Ale takto se termiťáci necítí, pomyslel si. Nenosí tenhle obličej jako masku, *je* to jejich tvář. Taky nosí doma ve svých světech masky lidí a hrají si? A jak jim říkají? Hnusáci, protože jsme ve srovnání s nimi tak odporně měkcí a slizcí?

"Dávej pozor, hnusáku," promluvil Ender.

Stěží viděl Petra vystřiženými otvory pro oči. Petr se na něho usmál. "Hnusáku? No dobrá, parchante neřádská, uvidíme, až si strhneš masku z obličeje."

Ender neviděl, co se na něho valí, kromě lehkého přesunu Petrova těla; maska mu bránila v pohledu do stran. Najednou ucítil bolest a boční náraz do hlavy. Ztratil rovnováhu a upadl.

"Nevidíš moc dobře, termiťáku, co?"

Ender si začal stahovat masku. Petr mu špičkou nohy jemně šťouchl do přirození. "Nesundávej si masku," přikázal mu.

Ender vrátil masku na původní místo a odtáhl ruce.

Petr přitlačil a Ender sebou trhl. Tělem mu projela bolest.

"Lež rovně, termiťáku. Teď tě budeme zaživa pitvat. Konečně máme jednoho z vás živého a podíváme se, jak vám funguje tělo."

"Přestaň, Petře," zaprosil Ender.

"Přestaň, Petře. Výtečně. Takže vy termiťáci uhodnete i naše jména. Dokážete je podat tak, aby vzbuzovala soucit a připomínala roztomilé dětičky, takže si vás zamilujeme a budeme na vás hodní. Ale tohle na mě neplatí. Já vás vidím takové, jací opravdu jste. Chtěli, abys byl člověk, malý Třetí, ale pořád jsi termiťák a teď se to ukazuje."

Zvedl chodidlo, udělal jeden krok a potom si klekl na Endera. Kolenem se přitlačil na Enderovo břicho těsně pod hrudní kostí. Přesouval stále víc svoji váhu na Endera, kterému ztěžoval dýchání.

"Mohl bych tě takto zabít," zašeptal Petr. "Stačí pořád tlačit, dokud nebudeš mrtvý. Potom bych řekl, že jsem nevěděl, že tě

poraním, že jsme si jenom hráli. Určitě mně uvěří a všechno bude fajn. A ty budeš mrtvý. Všechno bude perfektní."

Ender nemohl mluvit; Petr mu násilím vytlačoval dech z plic. Možná to nemyslel vážně. Třeba to napřed nemyslel doopravdy, ale teprve potom ano.

"Myslím to smrtelně vážně. Říkej si, co chceš, já to myslím vážně. Schválili tě jenom proto, že jsem byl tak slibný. Ale já jsem neměl výsledky a tys byl lepší. Oni si myslí, že jsi lepší. Ale já nechci mít lepšího bratříčka, Endere. Já nechci Třetího."

"Já to na tebe řeknu," ozvala se Valentine.

"Nikdo by ti nevěřil."

"Budou mi věřit."

"Tak potom taky zemřeš, milá sestřičko. Ale ano, uvěří tomu. 'Nevěděl jsem, že to Andrewa zabije. A když byl mrtvý, nevěděl jsem, že to zabije *taky* Valentine."

Tlak trochu povolil.

"To stačí. Dnes ne. Až někdy nebudete vy dva spolu. A bude to nešťastná náhoda."

"Hloupě žvaníš," stála na svém Valentine. "Nic z toho nemyslíš vážně."

"Cože?"

"A víš, proč to nemyslíš vážně?" zeptala se ho Valentine. "Protože se chceš někdy dostat do vlády. Chceš, aby tě zvolili. A jestli tvoji protivníci dokážou někde vyhrabat, že tvoji sourozenci zemřeli za podezřelých okolností, když byli malí, tak tě nezvolí. Zvlášť když se najde dopis, který jsem uložila do tajného archívu pro případ mé smrti."

"Nic mi o tom cáru papíru nemusíš říkat," odvrkl Petr.

"Stojí v něm 'Nezemřela jsem přirozenou smrtí. Zabil mě Petr a jestli ještě nezabil Andrewa, brzy to udělá.' Nestačí tě usvědčit, ale zabrání ti, aby tě vůbec někdy zvolili."

"Ty jsi teď jeho monitor," řekl Petr. "Dobře ho hlídej ve dne i v noci. Měla bys být tady."

"Ender a já nejsme hloupí. Stejně jako ty jsme všechno pozorně zaznamenávali. V některých věcech jsme lepší. Všichni dohromady jsme fantasticky chytré děti. Ale ty, Petře, nejsi nejchytřejší, jenom

největší."

"Vím. Ale jednou přijde den, kdy s ním nebudeš, kdy na něho zapomeneš. Najednou si vzpomeneš a rozběhneš se k němu a on tam bude v naprostém pořádku. Příště se už nebudeš tolik strachovat a půjdeš pomaleji. A pokaždé se nic nestane. Budeš si myslet, že jsem zapomněl. Dokonce i když si vzpomeneš, že jsem to říkal, budeš si myslet, že jsem zapomněl. A roky budou ubíhat. A potom dojde k hroznému neštěstí, najdu jeho tělo a budu nad ním plakat a naříkat a ty si, Vally, vzpomeneš na tento rozhovor, ale budeš se sama před sebou za tu vzpomínku stydět, protože budeš vědět, že jsem se změnil, takže to opravdu bude nehoda. Bude pro tebe dokonce kruté vzpomínat, co jsem kdysi řekl v dětské hádce. Až na to, že to bude pravda. Já si tohle dobře zapamatuju. On zemře a ty proti tomu nic nenaděláš. Ani to nejmenší. Ale pořád budeš věřit, že jsem jenom největší."

"Největší idiot," dodala Valentine.

Petr vyskočil na nohy a ohnal se po ní. Uhnula. Ender strhl masku. Petr se hodil zády na postel a začal se hlasitě smát veselým smíchem, až mu slzy vhrkly do očí.

"Ach vy dětinové, jste správná parta, ti nejsprávnější a nejhloupější důvěřivci na téhle planetě."

"Teď nám řekne, že všechno byl jenom vtip," poznamenala Valentine

"Ne vtip, ale hra. Můžu vás přinutit, abyste uvěřili všemu. Přinutím vás třeba tancovat jak loutky." Falešným hlasem monstra začal deklamovat: "Zabiju vás a rozsekám na kousíčky a nacpu vás do odpadové šachty." Znovu se zasmál. "Největší důvěřivci ve sluneční soustavě."

Ender stál a pozoroval ho, jak se směje. Přemýšlel o Stilsonovi, jak se cítil, když mu rozdrtil tělo. Tenhle to potřeboval. Tenhle by měl dostat nářez. Jako kdyby mu četla v myšlenkách, Valentine zašeptala: "Nedělej to, Endere."

Petr se náhle otočil na bok, sklouzl z postele a zaujal bojové postavení. "Jen do toho, Endere," vyzval ho. "Jsem pořád připravený."

Ender zvedl pravou nohu a zul si botu. Zvedl ji nahoru. "Vidíš

tu špičku? Je na ní krev, Petře."

"Óóóóch, už se bojím, že zemřu, já zemřu. Ender nerozumí legraci a teď mě chce zabít."

Nijak ho to nevyvedlo z míry. Petr zůstal v srdci vrahem a nikdo, kromě Valentine a Endera, o tom nevěděl.

Když se vrátila matka domů, politovala Endera kvůli monitoru. Otec po návratu pořád opakoval, jaké je to báječné překvapení, že mají takové fantastické děti a že vláda jim slíbila tři děti a teď si přece jenom nechtěla žádné vzít zpátky, takže teď mají tři, ještě pořád mají Třetího... až na něho chtěl Ender zakřičet Já vím, že jsem Třetí, já to vím, jestli chceš, můžu odejít, aby ses nemusel před každým rozpačitě omlouvat, bohužel jsem přišel o monitor a teď máte tři děti bez srozumitelného vysvětlení, vůbec se ti to nehodí, strašně mě to mrzí.

Lehl si na postel a zíral vzhůru do tmy. Na palandě nad ním slyšel, jak se Petr neklidně převrací a hází sebou. Potom Petr sklouzl dolů a vyšel z pokoje. Ender uslyšel tlumené spláchnutí toalety; Petrova silueta se rýsovala ve dveřích.

Myslí si, že spím. Chce mě zabít.

Petr přešel samozřejmě k posteli, ale nevylezl nahoru na postel. Místo toho se postavil vedle Enderovy hlavy.

Nenatáhl se však pro polštář, aby Endera zadusil. Neměl žádnou zbraň

"Endere, odpust'," zašeptal. "Odpust' mi to. Vím, jak ti je. Jsem tvůj bratr, mám tě rád."

Po dlouhé době podle Petrova pravidelného dechu poznal, že už spí. Ender si odmotal obvaz z krku a podruhé ten den plakal.

KAPITOLA 3

Graff

- "Sestra je naším slabým místem. Opravdu ji miluje."
- "Vím. Může zkazit všechno od začátku. Nebude ji chtít opustit."
- "Co tedy budeme dělat?"
- "Přesvědčíme ho, že touží víc po odchodu s námi než zůstat s ní."
 - "Jak to uděláte?"
 - "Zalžu mu."
 - "A pokud to nevvjde?"
- "Pak mu řeknu pravdu. V krajním případě to smíme udělat. Všechno se nedá naplánovat předem."

Ender neměl při snídani velký hlad. Neustále přemýšlel, co bude ve škole, až se setká tváří v tvář se Stilsonem po včerejší rvačce. Jak zareagují Stilsonovi kamarádi. Možná nijak, ale nebyl si jistý. Nechtělo se mu tam.

"Andrewe, vždyť nic nejíš," napomenula ho matka.

Do pokoje vešel Petr. "Ahoj, Endere. Dík za tu hnusnou žínku ve sprše."

"To jenom pro tebe," zamumlal Ender.

"Andrewe, musíš se najíst."

Ender vystrčil zápěstí v gestu, které oznamovalo Tak si mě nakrmte třeba kapačkou.

"Je to velice zvláštní," řekla matka. "Snažím se projevit zájem, ale mým geniálním dětem na tom nezáleží."

"Všechny geny, které z nás udělaly génie, máme od tebe, mami," ozval se Petr. "Od táty jsme určitě nedostali žádné."

"Já tě slyším," řekl otec, aniž zvedl oči od zpráv zobrazených při jídle před ním na stole.

"Mrhal bys časem, kdybys mě neslyšel."

Panel zapípal. Někdo stál přede dveřmi.

"Kdo je to?" zeptala se matka.

Otec stiskl palcem klávesu a na obrazovce videa se objevil nějaký muž. Byl oblečený do jediné vojenské uniformy, která už nic neznamenala. MF, Mezinárodní flotila.

"Myslel jsem, že to skončilo," řekl otec.

Petr neříkal nic, jenom si zaléval ovesné vločky mlékem.

Možná, že přece jen nebudu dnes muset do školy, pomyslel si Ender

Otec vyťukal otevírací kód dveří a vstal od stolu. "Postarám se o něho. Zůstaňte tady a jezte."

Zůstali, ale nejedli. Za malou chvíli se otec vrátil a kývnutím přivolal matku.

"Dostal ses do pěkného průšvihu," prohlásil Petr. "Zjistili, cos udělal Stilsonovi, a teď chtějí, aby sis odpočinul na Pásu."

"Pitomče, je mi teprve šest. Jsem ještě malý."

"Ale jsi Třetí, hlupáku. Nemáš žádná práva."

Do místnosti vešla Valentine s rozcuchanými vlasy, které jí ve spánku kolem hlavy vytvořily jakousi svatozář. "Kde je máma s tátou? Strašně bych už chtěla jít do školy."

"A nechat se zase ústně vyzkoušet, co?" ironicky poznamenal Petr

"Zavři zobák," odpověděla Valentine.

"Měla by sis odpočinout a radovat se z toho," řekl Petr. "Zkouška by mohla být horší."

"Nevím jaká."

"Třeba bys dostala na zadek."

"Pindy dyndy. Kde jsou naši?"

"Mluví s nějakým chlápkem z MF."

Intuitivně pohlédla na Endera. Konec konců už léta čekali, že někdo přijde a poví jim, že Ender uspěl, že ho potřebují.

"Tak je to správné, dívej se na něho," řekl kousavě Petr. "Ale možná, že přišel pro mě. Třeba si uvědomili, že jsem přece jen ze všech nejlepší." Zranila Petrovy city a jako obyčejně z něho promlouval pokřivený charakter.

Dveře se otevřely. "Endere, měl bys jít za námi," vyzval ho otec. "Promiň, Petře," špičkovala Valentine.

Otec se zamračil. "Děti, tady není nic k smíchu."

Ender následoval otce do přijímacího pokoje. Když vstoupili, důstojník Mezinárodní flotily vstal, ale nepodal Enderovi ruku.

Matka kroutila snubním prstenem na prstě. "Andrewe, nikdy jsem si nemyslela, že by ses mohl zaplést do rvačky."

"Malý Stilson leží v nemocnici," pronesl otec. "Opravdu jsi ho pořádně ztloukl. Endere, s tou nohou to nebylo právě sportovní."

Ender potřásl hlavou, čekal, že kvůli Stilsonovi přijde někdo ze školy a ne důstojník z flotily. Toto bylo daleko vážnější, než si myslel. Přesto si však nedokázal vymyslet, co jiného mohl udělat.

"Můžete mi, mladíku, nějak vysvětlit své chování?" zeptal se důstojník.

Ender znovu zakroutil hlavou. Nevěděl, co má říct a bál se, že se ukáže ještě ve strašnějším světle, než do jakého jej jeho skutek postavil. Přijmu každý trest, pomyslel si. Jen ať mám výslech za sebou

"Jsme ochotni zvážit polehčující okolnosti," pokračoval důstojník, "ale musím ti říct, že věc nevypadá dobře. Kopat ho do rozkroku, opakovaně ho kopnout do obličeje a do těla, když ležel na zemi - zní to, jako kdybys z toho měl opravdové potěšení."

"Neměl," zašeptal Ender.

"Tak proč jsi to udělal?"

"Měl tam svoji partu."

"No a co? Tohle vysvětluje všechno?"

"Ne."

"Řekni mi, proč jsi ho pořád kopal. Vždyť jsi už vyhrál."

"Když jsem ho srazil k zemi, vyhrál jsem první rvačku. Chtěl jsem vyhrát všechny ostatní hned na místě, aby mě už nechali na pokoji." Ender si nemohl pomoci, příliš se bál a styděl za své chování; třebaže ani nechtěl, začal znovu plakat. Ender jen nerad a zřídkakdy plakal. Za necelý den teď už potřetí. A pokaždé byl pláč horší. Styděl se za vzlykání před matkou, otcem a tím vojákem. "Vzali jste mi monitor, musel jsem se o sebe postarat sám."

"Endere," začal otec, "měl jsi požádat dospělé o pomoc."

Ale důstojník vstal a přešel přes celou místnost k Enderovi. Napřáhl k němu ruku. "Jmenuji se Graff. Plukovník Hyrum Graff. Jsem ředitelem úvodního kursu na Bitevní škole v Pásu. Přišel jsem tě pozvat do naší školy."

Tak přece. "Ale monitor -"

"Závěrečná fáze tvého testu měla ukázat, co se stane, když se monitor odstraní. Vždycky to neděláme, ale v tvém případě -"

"A já jsem uspěl?"

Matka nevěřila svým očím. "Za to, že dostal malého Stilsona do nemocnice? Co byste proboha udělali, kdyby ho Andrew zabil? Dali byste mu vyznamenání?"

"Paní Wigginová, on ho nezabil. Právě proto." Plukovník Graff jí podal šanon plný nějakých dokumentů. "Tady jsou žádosti. Váš syn byl vybrán Výběrovou službou Mezinárodní flotily. Máme už samozřejmě váš písemný souhlas z doby, kdy vám bylo schváleno početí. Jinak by se nemohl narodit. Od té doby patřil nám, pokud splňoval požadavky."

Otci se třásl hlas. "To není od vás hezké, nechat nás žít s nadějí, že ho nechcete, a nakonec si ho vzít."

"A k tomu celá ta záhada s malým Stilsonem," přidala se matka.

"Nešlo o žádnou záhadu, paní Wigginová. Dokud jsme neznali Enderovu motivaci, nemohli jsme s jistotou vědět, že není jiný - museli jsme zjistit, co jeho chování znamenalo. Nebo alespoň co si o tom myslel Ender."

"Musíte mu pořád říkat tou pitomou přezdívkou?" Matka začala plakat.

"Omlouvám se, paní Wigginová. Ale toto jméno si dal sám."

"Pane plukovníku, co teď s ním uděláte?" zeptal se otec. "Odvedete ho hned?"

"To záleží -"

"Na čem?"

"Na tom, jestli Ender chce jít."

Matčin pláč se změnil v hořký smích. "Jak jste hodný, tak ono je to nakonec dobrovolné!"

"Co se týká vás dvou, vybrali jste si už při Enderově početí. Ale Ender si dosud nevybral. Branci jsou dobrou potravou pro děla, ale důstojníci k nám musí vstoupit dobrovolně."

"Důstojníci?" zeptal se Ender. Když promluvil, ostatní ztichli.

"Ano," potvrdil Graff. "Bitevní škola je určena pro výcvik budoucích kapitánů kosmoletů, komodorů a admirálů flotily."

"Nesnažte se nás oklamat!" vykřikl hněvivě otec. "Kolik chlapců z Bitevní školy opravdu skončí jako velitel lodi?"

"Pane Wiggine, bohužel jde o přísně utajovanou informaci. Ale *mohu* vám potvrdit, že žádný z našich hochů, kteří se prokousali prvním ročníkem, ještě nikdy nepropadl u důstojnických zkoušek. A nikdo neslouží na meziplanetárních lodích v nižší hodnosti než první důstojník. Dokonce i v obranných silách naší vlastní sluneční soustavy si jich považují."

"Kolik jich dokončí první ročník?" zeptal se Ender.

"Všichni, kteří chtějí," odpověděl Graff.

Ender už málem řekl Chci. Skousl si však jazyk. Zbavil by se tím sice školy, ale to byla hloupost, problém na pár dní. Zbavil by se také Petra - což byla důležitější věc, která se mohla stát otázkou samotného života. Ale znamenalo to odejít od matky a otce a - kromě toho všeho - opustit Valentine. A stát se vojákem. Ender nerad bojoval. Neměl rád lidi jako Petr, silné mezi slabými, ale ani sobě podobné, tedy chytré mezi hloupými.

"Myslím," pronesl Graff, "že bych si měl s Enderem promluvit mezi čtyřma očima."

"Ne," odmítl otec.

"Nevezmu vám ho bez toho, že byste si s ním ještě jednou promluvili. Vlastně mi nemůžete odporovat."

Otec na něho okamžik zachmuřeně hleděl, pak vstal a vyšel z místnosti. Matka se zastavila a stiskla Enderovi ruku. Při odchodu za sebou zavřela dveře.

"Endere," začal Graff, "když půjdeš se mnou, hodně dlouho se sem nevrátíš. V Bitevní škole nejsou žádné prázdniny, ani se nepovolují návštěvy. Intenzívní výcvik potrvá až do tvých šestnácti let - první propustku dostaneš, za jistých okolností, až ti bude dvanáct. Endere, věř mi, lidé se mění v šesti letech, mění se i v deseti. Z tvé sestry Valentine bude žena, až ji zase uvidíš, jestli půjdeš se mnou. Budete si navzájem cizí. Pořád ji budeš milovat, ale

ona tě nepozná. Jak vidíš, nijak nepředstírám, že je to snadné."

"A co máma s tátou?"

"Znám tě dobře, Endere. Nějaký čas jsem tě sledoval v monitoru. Zanedlouho ti matka s otcem nebudou moc chybět. A ty jim také nebudeš dlouho scházet."

Proti jeho vůli se Enderovi v očích objevily slzy. Odvrátil obličej, ale neutřel si je.

"Opravdu tě milují, Endere. Ale musíš pochopit, co je stál tvůj život. Víš, narodili se v nábožensky založených rodinách. Tvému otci dali při křtu jméno John Paul Wieczorek. Katolík. Sedmé z devíti dětí."

Devět dětí. Bylo to nepředstavitelné. Zločinné.

"No ano, lidé dělají podivné věci z náboženských pohnutek. Víš přece, Endere, jaké jsou za to sankce - tenkrát nebyly tak tvrdé, ale neměli snadný život. Jenom první dvě děti dostaly bezplatné vzdělání. S každým dalším dítětem se školné zvyšovalo. Tvůj otec v šestnácti konvertoval a využil Zákona o nesouhlasících rodinách, aby mohl odejít od rodičů. Změnil si jméno, zřekl se náboženství a přísahal, že nebude mít více než povolené dvě děti. Myslel to vážně. Při pomyšlení na stud a ústrky, které zažil jako dítě - přísahal, že jeho děti nic takového nesmějí prožít. Rozumíš?"

"Nechtěl mě."

"No, abych řekl pravdu, nikdo *nechce* Třetího. Nemůžeš očekávat, že by byli nadšení. Ale tvoji rodiče jsou zvláštní případ. Oba se vzdali svého náboženského přesvědčení - matka byla mormonka - ale jejich cítění je ve skutečnosti ambivalentní. Víš, co znamená ambivalentní?"

"Že cítí nábožensky a zároveň jako noví lidé."

"Stydí se za svůj původ a zatajují, že pocházejí z nesouhlasících rodin. Dokonce jdou až tak daleko, že tvá matka ze strachu, aby ji nepodezírali, nechce nikomu přiznat, že se narodila v Utahu. Tvůj otec popírá své polské předky, protože Polsko je stále zemí, která s touto politikou nesouhlasí, i přes hrozbu mezinárodních sankcí. Jak vidíš, mít Třetí dítě i podle přímých instrukcí vlády kazí všechno jejich snažení."

"Já vím."

"Věc je ale komplikovanější. Otec tě stále nazývá tvým zákonitým jménem. Ve skutečnosti vás tři pokřtil, jen co vás po narození přivezl domů. Matka s tím nesouhlasila. Pokaždé se kvůli tomu pohádali, ale ne proto, že by nechtěla, aby vás pokřtil, ale protože byla proti katolickému křtu. Svého náboženství se nikdy nevzdali. Dívají se na tebe jako na symbol hrdosti, protože dokázali obejít zákon a mít Třetí dítě. Ale zároveň jsi symbolem ustrašeného postoje, protože si netroufají jít dál a uplatnit v praxi svůj nesouhlas, který pořád považují za oprávněný. A jsi také symbolem veřejné hanby, protože každý tvůj krok se prolíná s jejich snahou asimilovat se do normální, souhlasící společnosti."

"Jak to všechno víte?"

"Sledovali jsme přes monitor tvoje sourozence, Endere. Užasl bys, jak jsou naše přístroje citlivé. Napojili jsme se přímo na tvůj mozek. Slyšeli jsme všechno, co jsi slyšel bez ohledu na to, jestli jsi dával pozor nebo ne. Nebo jestli jsi jim rozuměl. *My* jsme jim rozuměli."

"Takže rodiče mě milují a zároveň nemilují?"

"Milují tě. Otázka zní jinak - zda tě tady chtějí. Tvoje přítomnost v tomto domě je zdrojem neustálých roztržek a napětí. Chápeš?"

"Napětí jsem nezavinil já."

"Nic z toho, co děláš, Endere, ale samotná tvoje existence. Bratr tě nenávidí, protože jsi živým důkazem skutečnosti, že nebyl dost schopný. Rodiče ti zazlívají svoji minulost, které se pokoušejí uniknout."

"Valentine mě má ráda."

"Z celého srdce. Je ti naprosto oddaná a ty ji zbožňuješ. Řekl jsem ti, že to nebude snadné."

"Jak to tam vypadá?"

"Tvrdá práce. Studium, stejně jako ve zdejší škole, až na to, že tě daleko intenzivněji zasvětíme do matematiky a počítačů. Dějiny válek. Strategie a taktika. A kromě toho všeho Bitevní místnost."

"Co je to?"

"Hry na válku. Všichni chlapci se zařadí do několika armád a den za dnem, při nulové gravitaci, hrají válečné hry. Nikdo není

zraněn, ale vítězství a prohry se počítají. Každý začíná jako obyčejný voják, přijímající rozkazy. Důstojníky jsou starší hoši, kteří jsou povinni cvičit tě a velet v bitvě. Víc ti teď nesmím říct. Připomíná to hru na astronauty a termiťany - až na to, že dostaneš funkční zbraně a vedle tebe bojují kamarádi. Tvoje budoucnost a budoucnost celé lidské rasy závisí na tom, jak se budeš učit, jak dobře budeš bojovat. Je to těžký život, nebudeš mít normální dětství. Samozřejmě, se svou inteligencí a nadto jako Třetí bys stejně neměl nijak zvlášť normální dětství."

"Jsou tam samí chlapci?"

"Děvčat je málo, často neuspějí u vstupních testů. Proti nim se postavilo příliš mnoho staletí lidského vývoje. Žádná z nich stejně nebude vypadat jako Valentine. Ale budeš tam mít bratry, Endere."

"Stejné jako Petr?"

"Petra jsme nepřijali hlavně proto, Endere, že ho nenávidíš."

"Necítím k němu nenávist. Jenom se -"

"- ho bojím. Víš, Petr není tak úplně zlý. Dlouho jsme ho považovali za nejlepšího. Požádali jsme tvé rodiče, aby dalším dítětem byla dcera - stejně by ji měli - a doufali jsme, že Valentine bude jako Petr, jenže mírnější. Byla až příliš mírná. A tak jsme si vyžádali tebe."

"Abych byl napůl Petrem a napůl Valentine."

"Pokud by všechno šlo podle předpokladů."

"A jsem takový?"

"Pokud mohu říct, Endere, testy dopadly výtečně. Ale neukážou nám všechno. Vlastně, když na to přijde, sotva nám mohou říct všechno. Ale zase jsou lepší než nic." Graff se předklonil a vzal Enderovy ruce do svých dlaní. "Endere Wiggine, kdyby šlo pouze o výběr tvé nejlepší a nejšťastnější budoucnosti, řekl bych ti, abys zůstal doma. Zůstaň tady, vyrosteš a budeš šťastný. Jsou ještě horší věci než být Třetím, než mít velkého bratra, který se nemůže rozhodnout, jestli bude člověkem nebo šakalem. Jednou z těch horších věcí je Bitevní škola. Ale my tě potřebujeme. Termiťané ti možná připadají jako hra. Naposledy nás však jen tak tak nesmetli. Ale to nestačilo. Byli jsme jim vydáni na milost a nemilost, převyšovali nás počtem i dokonalejšími zbraněmi. Zachránila nás

jedině skutečnost, že jsme měli skvělého velitele. Říkej tomu osud nebo Bůh nebo třeba už bylo štěstí unavené, zkrátka jsme měli Mazera Rackhama.

Ale dnes už ho nemáme, Endere.

Vyštrachali jsme ze všech koutů všechno, co ze sebe mohlo lidstvo vydat, flotilu, proti které vypadá jejich loďstvo vyslané proti nám při posledním nájezdu jako horda dětí hrajících si na koupališti. Máme taky nějaké nové zbraně. Ale ani ty by nestačily. Protože za osmdesát let od poslední války měli na přípravu právě tolik času jako my. Potřebujeme to nejlepší, co můžeme získat, a potřebujeme to rychle. Možná pro nás nic nevymyslíš, ale třeba ano. Možná se pod tou tíhou zlomíš nebo ti zničíme celý život, možná mě budeš nenávidět za to, že jsem k vám dnes přišel. Ale jestli tu je nějaká šance vzít tě do naší flotily, aby lidstvo mohlo přežít a mělo od termiťanů navždycky pokoj - potom tě chci požádat, abys šel se mnou "

Ender se jen s obtížemi soustřeďoval na plukovníka Graffa. Muž vypadal vzdálený a maličký, jako by ho Ender mohl uchopit pinzetou a strčit ho do kapsy. Opustit všechno kolem a jít na místo, které je velice nepříjemné, bez Valentine, mámy a táty.

A pak mu v duchu před očima běžely filmy o termiťanech, které musel každý alespoň jednou za rok povinně shlédnout. Napadení Číny. Bitva o Pás. Smrt, utrpení a hrůza. A Mazer Rackham a jeho brilantní manévrování ničící nepřátelskou flotilu dvakrát větší a s dvojnásobnou palebnou silou; používal přitom malé lidské lodě, které se zdály tak křehké a slabé. Jako když děti bojují proti dospělým. Vyhráli jsme.

"Já se bojím," ozval se tiše Ender. "Ale půjdu s vámi."

"Zopakuj mi to," vyzval ho Graff.

"Kvůli tomu jsem se přece narodil, nebo ne? Když nepůjdu, proč vlastně budu žít?"

"To nestačí."

"Nechce se mi, ale půjdu."

Graff přikývl. "Můžeš změnit názor. Až do chvíle, kdy se mnou nasedneš do auta, můžeš změnit svůj názor. Potom už z vůle Mezinárodní flotily zůstaneš. Rozumíš mi?"

Ender kývl na souhlas.

"Dobrá. Pojďme jim to říct."

Matka plakala. Otec ho svíral v pevném objetí. Petr kroutil nevěřícně hlavou a řekl "Máš, ty špunte, ale štěstí." Valentine ho políbila a zanechala slzy na jeho tváři.

Balit nebylo co. Neměl žádný majetek. "Ve škole dostaneš všechno, co budeš potřebovat, od uniformy po školní potřeby. A co se týká hraček — hra je jenom jedna."

"Sbohem," rozloučil se Ender se svou rodinou. Vzal plukovníka Graffa za ruku a vyšel s ním ze dveří.

"Zabij za mě pár termiťáků!" křičel za ním Petr.

"Miluju tě, Andrewe!" volala matka.

"Budeme ti psát!" dodal otec.

Když nastupoval do auta, které tiše čekalo v koridoru, slyšel Valentinin úzkostný pláč. "Vrať se ke mně! Budu tě pořád milovat!"

KAPITOLA 4

Start

"U Endera musíme dosáhnout jemné rovnováhy, izolovat ho natolik, aby zůstal tvůrčím duchem - jinak přijme zdejší systém a my ho ztratíme. Ale zároveň se potřebujeme přesvědčit, že je pořád schopen vést lidi."

"Pokud ho povýší, povede je."

"Není to tak jednoduché. Mazer Rackham ovládal svoji malou flotilu a zvítězil. Než dojde k této válce, bude toho i na génia moc. Malých lodí je příliš mnoho. Musí vycházet dobře se svými podřízenými."

"Aha. Musí být geniální a taky přívětivý."

"Přívětivý ne. Přívětivost nás všechny vydá termiťanům na pospas."

"Takže ho chcete izolovat."

"Úplně ho izolují od ostatních hochů, až se dostaneme do školy."

"Nepochybuji o tom. Počkám, až se k tomu dostanete. Viděl jsem videozáznamy toho, co udělal s malým Stilsonem. Nevychováváte žádného hodného mazlíčka."

"Právě v tom se mýlíte. Je dokonce ještě hodnější. Ale nedělejte si starosti. My už to rychle protřídíme."

"Někdy si myslím, že máte z lámání těch malých géniů radost."

"Je to umění a já ho velice dobře ovládám. Ale radost? No, možná. Až z nich něco bude a stanou se z nich lepší lidé."

"Jste zrůda."

"Díky. Znamená to, že dostanu přidáno?"

"Jenom medaili. Rozpočet není bezedný."

Říká se, že stav beztíže může způsobit ztrátu orientace, zvlášť u

dětí, jejichž smysl pro směr není ještě vyvinutý. Ale Ender ztratil orientaci ještě dříve, než se vymanil z pozemské gravitace. A než raketoplán vůbec odstartoval.

Spolu s nim tam bylo dalších devatenáct hochů. Jeden za druhým se trousili z autobusu na pohyblivé schody, bavili se mezi sebou, chvástali se, žertovali a smáli se. Ender mlčel. Všiml si, že ho Graff s ostatními důstojníky sledují a hodnotí. Všechno, co děláme, má nějaký význam, uvědomil si Ender. Oni se smějí, já ne.

Pohrával si s myšlenkou chovat se jako ostatní chlapci. Ale nenapadal ho žádný vtip a jejich žerty mu nepřipadaly nijak směšné. Ender v sobě neuměl najít místo, odkud pocházel jejich smích. Bál se a díky strachu zvážněl.

Oblékli ho do uniformy ušité z jediného kusu. Měl zvláštní pocit, když necítil opasek obepnutý kolem pasu. V tomto oblečení si připadal nafouklý a nahý. Snímaly je televizní kamery, sedící jako ptáci na ramenou shrbených mužů. Muži našlapovali pomalu a tiše jako kočky, aby se kamery pohybovaly plynule. Ender se přistihl, že se také pohybuje plynule.

Představil si, jak asi by vypadal v televizi při interview. Reportér by se ho zeptal Jak se cítíte, pane Wiggine? Vlastně to docela ujde, až na ten hlad. Hlad? Ach ano, dvacet hodin před startem nám nedovolili jíst. Zajímavé, to jsem nevěděl. Všichni máme opravdu hlad. A během interview by Ender s chlapíkem z televize dlouhými, pružnými kroky hladce klouzali před kameramanem. Ender dostal poprvé chuť se zasmát. Usmíval se. Ostatní hoši vedle něho se v té chvíli také smáli, ale z jiného důvodu. Myslí si, že se směju jejich vtipům, uvědomil si Ender. Ale já se směju něčemu daleko směšnějšímu.

"Vylezte jeden za druhým po žebříku nahoru," řekl jim důstojník. "Až přijdete do chodbičky s prázdnými sedadly, posaďte se na jedno. Žádné sedadlo není u okna."

Byl to vtip. Ostatní se zasmáli.

Ender byl téměř poslední, ale ne úplně poslední. Televizní kamery se ještě nevzdávaly. Uvidí mě Valentine, jak mizím v raketoplánu? Napadlo ho, že by jí mohl zamávat, utíkat ke kameramanovi a zeptat se ho "Mohl bych dát sbohem Valentine?"

Nevěděl, že kdyby to udělal, vystřihli by záběr z kazety, protože všichni hoši odlétající do Bitevní školy měli být hrdinové. Nepředpokládalo se, že by některý z nich selhal. Ender nevěděl nic o cenzuře, ale věděl, že útěk ke kamerám není dobrý.

Přešel po krátkém můstku do dveří raketoplánu. Všiml si, že stěna po pravé ruce je potažena stejným kobercem jako podlaha. Právě tady začal ztrácet smysl pro orientaci. Na okamžik si myslel, že stěna je podlaha, začínal si připadat jako při chůzi po stěně. Vylezl na žebřík a zjistil, že také na kolmém povrchu vzadu visí koberec. Vyšplhám se na podlahu. Krok za krokem, ručka za ručkou.

Potom, jen pro legraci, předstíral, že *slézá dolů ze* zdi. Téměř okamžitě si představil sestup, přesvědčený, že jde o nejlepší důkaz existence přitažlivosti. Přistihl se, že se křečovitě drží sedadla, třebaže ho k němu gravitace silně tiskla.

Ostatní hoši vykřikovali a skákali po sedadlech, trochu se strkali a tlačili. Ender opatrně nahmatal pásy; zjistil, jak se zapínají v rozkroku, kolem pasu a ramen, aby ho udržely. Představil si, jak loď visí vzhůru nohama na spodní straně povrchu Země a obří prsty přitažlivosti ji pevně drží na místě. Ale my se brzy odlepíme, pomyslel si. Odpadneme od této planety.

V té chvíli neznal její význam. I když si později vzpomínal, že právě před odletem ze Země o ní poprvé přemýšlel jako o kterékoliv jiné planetě, bez zvláštního osobního zájmu.

"Vidím, že už jsi na to přišel," řekl Graff. Stál přitom na žebříku.

"Pojedete s námi?" zeptal se Ender.

"Obyčejně nechodím na nábor dolů na Zemi," odpověděl Graff. "Tak trochu tomu tady velím. Jsem administrátorem školy, něco jako ředitel. Řekli mi, že se musím vrátit, jinak ztratím zaměstnání." Usmíval se.

Ender mu úsměv vrátil. Vedle Graffa se cítil příjemně. Graff byl hodný. A byl ředitelem Bitevní školy. Ender se trochu uvolnil. Bude tam mít přítele.

Ostatní hoši se přivázali na patřičném místě, tedy stejně, jak to provedl Ender. Čekali asi hodinu, zatímco televizní obrazovka v přední části raketoplánu jim představovala jeho let, dějiny

vesmírných letů a jejich možnou budoucnost na velkých hvězdných korábech Mezinárodní flotily. Úžasně nudná záležitost. Ender takové filmy už viděl.

Až na to, že přitom nebyl připoután k sedadlu raketoplánu. A nevisel hlavou dolů z břicha Země.

Start nebyl špatný. Trochu jim nahnal strach. Občas se zakymáceli, několikrát je v panice napadlo, že by se poprvé v dějinách nemusel start raketoplánu podařit. Když ležíte pohodlně opřený v měkkém křesle, film vám nevysvětlí, kolik prudkých otřesů byste mohli přitom zažít.

Houpání pak přestalo a on skutečně visel v pásech, nikde kolem žádná gravitace.

Ale protože on sám se už zorientoval, nepřekvapilo ho, když Graff stoupal pozpátku po žebříku nahoru, jako kdyby slézal do přední části lodi. Opravdu ho nijak nevzrušilo, když se Graff nohama zahákl za příčku a odrazil rukama, takže najednou se pohupoval vzpřímeně jako v obyčejném letadle.

Získání prostorové orientace bylo pro některé hochy nad jejich síly. Jeden hoch se dávil. Ender pochopil, proč jim zakázali jíst dvacet hodin před startem. Zvracet v beztížném stavu nebyla žádná legrace.

Ale Endera Graffova gravitační hra bavila. A dovedl ji dál, když si představil, jak Graff visí hlavou dolů v prostřední uličce a v duchu si ho maloval, jak se odstrkuje přímo od boční stěny. Přitažlivost nemohla fungovat jinak. Třebaže chci, aby fungovala, dokážu si představit Graffa, jak stojí na hlavě a on o tom vůbec neví.

"Wiggine, co vám připadá tak směšné?"

Graffův hlas zněl ostře a rozhněvaně. Co jsem udělal špatně, zapátral v mysli Ender. Že bych se smál nahlas?

"Na něco jsem se vás ptal, vojíne!" vyštěkl Graff.

Ano, takto začíná výcviková rutina. Ender viděl v televizi několik inscenací z vojenského prostředí, kde vždycky na začátku výcviku důstojníci řvali na vojáky, než se nakonec stali dobrými kamarády.

"Ano, pane."

"Odpovězte tedy!"

"Představoval jsem si vás, jak visíte hlavou dolů. Bylo mi to směšné."

Znělo to hloupě, když na něho Graff chladně hleděl. "Tak podle vás je to *směšné*. Je to směšné ještě někomu jinému?"

Nesouhlasné mumlání.

"Dobrá, a proč není?" Graff si je všechny opovržlivě prohlížel. "Vylízané mozky, nic jiného jsme tentokrát na palubu nevzali. Zabednění blbečci. Jenom jeden z vás myslel mozkem a uvědomil si, že při nulové gravitaci je směr tam, kde si ho člověk představuje. Chápete to, Shaftsi?"

Chlapec přikývl.

"Nic jste nepochopil. Samozřejmě, že jste nic nepochopil. Nejenže jste hlupák, ale také lhář. Jediný člověk v tomto kursu, který má *vůbec* mozek, je Ender Wiggin. Dobře si ho prohlédněte, chlapečci. Až bude velitelem, vy budete ještě nahoře čurat do plínek. Protože on umí přemýšlet v beztížném stavu, zatímco vy tu jenom poskakujete."

Takhle show pokračovat neměla. Předpokládal, že Graf si na něho zasedne a ne že ho vychválí jako nejlepšího. Napřed se měli postavit proti sobě, aby se později spřátelili.

"Většinou se z vás stanou naprosté nuly. Zvykněte si na to, hošánci. Nakonec skončíte v Bojové škole, protože vaše mozky nestačí na řízení lodě v hlubokém vesmíru. Většina z vás nemá ani cenu nákladů na dopravu do Bitevní školy, protože nemáte, co se v ní požaduje. Možná, že někteří z vás by ji zvládli. *Několik* z vás by lidstvu něco přineslo. Ale nevsadil bych se. Dal bych krk jenom za jednoho."

Graff se najednou trhaně zakolébal a zachytil se rukama za žebřík. Nohy mu odlétly od žebříku. Kdyby byla podlaha dole, stál by na hlavě. Nebo visel za ruce, kdyby byla nahoře. Houpavě ručkoval zpátky uličkou ke svému sedadlu.

"Vypadá to, žes mu učaroval," zašeptal Enderův soused.

Ender zakroutil hlavou.

"Co je, ty se mnou ani nebudeš mluvit?"

"Já se ho o to neprosil," zašeptal Ender.

Ucítil ostrou bolest na hlavě. A znovu. Za ním se ozval

potlačovaný smích. Hoch na sedadle za ním se určitě odvázal. Nová rána do hlavy. Přestaň, pomyslel si Ender. Nic jsem ti neudělal.

A znovu úder do hlavy. Hoši se smáli. Graff to snad nevidí? Nechce to zarazit? Další rána, ještě tvrdší. Opravdu bolela. Kde je Graff?

Pak se mu v hlavě rozbřesklo. Graf to udělal záměrně. Situace byla ještě horší než při šikanování v inscenacích z vojenského prostředí. Když si seržant na člověka zasedl, ostatní vás měli víc rádi. Ale když vám důstojník dává přednost před ostatními, tak vás nenávidí

"Hej, ty smrade," zašeptal někdo za ním. Další náraz do hlavy. "Líbí se ti to? Supermozku, to je legrace, vid?" Úder byl tentokrát tak silný, že Ender tiše vykřikl bolestí.

Pokud ho Graff takto představil, nikdo mu nepomůže, když si nepomůže sám. Čekal, dokud si nemyslel, že má přijít další rána. Teď, pomyslel si. Ano, dostal ji. Cítil bolest, ale zároveň se pokoušel vytušit, kdy přijde nový úder. Teď. Správně, právě teď. Mám tě, pomyslel si.

V okamžiku, kdy přicházel následující úder, se natáhl a oběma rukama popadl hocha za zápěstí a pak ho tvrdě srazil dolů.

V podmínkách pozemské přitažlivosti by se hoch přimáčkl zezadu k opěradlu Enderova sedadla a poranil by se na prsou. Při nulové gravitaci však přelétl sedadlo a odrazil se nahoru ke stropu. Ender to nečekal. Neuvědomil si, že beztížný stav zvětšuje sílu, dokonce i dítěti. Chlapec plachtil vzduchem a střídavě narážel na strop a do hlav ostatních, pak zase vlétl do uličky a mával rukama kolem sebe, až nakonec vykřikl, když narazil tělem do přepážky v přední části kabiny a levou ruku zkroutil pod sebe.

Všechno trvalo jenom pár vteřin. Graff ho už chytal ve vzduchu a stahoval dolů. Obratně ho postrčil uličkou k jinému muži. "Levá ruka. Asi je zlomená," konstatoval. Za chvíli už hoch dostal uklidňující injekci a tiše ležel ve vzduchu, zatímco důstojník nafukoval kolem ruky dlahu.

Enderovi bylo na zvracení. Chtěl jenom chytit chlapcovu paži. Ne. Měl v úmyslu ho zranit, zatlačil vší silou. Nechtěl to dát tak najevo, ale hocha zlomenina bolela přesně tak silně, jak si Ender

přál. Nulová gravitace ho zradila, to bylo vše. Já jsem Petr, jsem právě takový jako on. Ender nenáviděl sám sebe.

Graff zůstal vpředu. "Nějak vám to zapaluje pomalu, že? Ve svých vylízaných hlavičkách jste ještě nepochopili jeden malý fakt. Přivedli jsme vás sem, aby se z vás stali *vojáci*. Doma ve škole a ve vašich rodinách jste možná byli velká zvířata, možná jste byli tvrdí a chytří. Ale my jsme vybrali nejlepší z nejlepších a na jiný druh hochů teď nenarazíte. Když vám říkám, že Ender Wiggin je v této skupině nejlepší, tak se musíte dovtípit, zabedněnci. Nepleťte se mu do cesty. Malí chlapci dřív v Bitevní škole umírali. Říkám to jasně?"

Zbytek skupiny mlčel. Soused vedle Endera se od něho až přehnaně odtahoval.

Já přece nejsem zabiják, znovu a znovu si opakoval Ender. Nejsem Petr. Ať si říká, co chce, nezabil bych. Já ne. Bránil jsem se. Dlouho jsem to snášel, byl jsem trpělivý. Nejsem tím, za koho mě označuje.

Hlas z reproduktoru jim oznámil, že se blíží ke škole; za dvacet minut začali brzdit a dosedli na přistávací plochu. Ender zůstal pozadu za ostatními. Ochotně ho nechali vystoupit z lodě jako posledního. Stoupali vzhůru směrem, který při nastupování do raketoplánu znamenal dole. Na konci úzkého tunelu, který vedl přímo do středu Bitevní školy, čekal Graff.

"Letělo se ti dobře, Endere?" zeptal se vesele.

"Myslel jsem, že jste můj kamarád." Proti jeho vůli se Enderovi třásl hlas

Graff vypadal udiveně. "Jak jsi na ten nápad přišel?"

"Protože jste -" Protože jste se mnou mluvil tak hezky a upřímně. "Nelhal jste."

"Ani teď ti nelžu," prohlásil Graff. "Mým povoláním není kamarádit se s někým. Mým povoláním je vychovávat nejlepší vojáky na světě. A v celých světových dějinách. Potřebujeme Napoleona. A také Alexandra. Bez toho, že Napoleon nakonec prohrál a Alexandr zazářil a zemřel mladý. Potřebujeme Julia Caesara bez toho, aby se prohlásil diktátorem a kvůli tomu zemřel. Mým úkolem je vychovat takovou bytost a všechny muže a ženy, kteří mu budou pomáhat. Nikde se nemluví o tom, že se musím

kamarádit s dětmi."

"Donutil jste je, aby mě nenáviděli."

"No a? Co s tím budeš dělat? Krčit se někde v koutě? Začneš jim lézt do zadku, aby tě zase milovali? Existuje jedna jediná věc, která je donutí přestat tě nenávidět. Vyniknout v tom, co děláš, aby tě nemohli ignorovat. Řekl jsem jim, že jsi nejlepší. Jsi teď zatraceně dobrý."

"Co když nebudu?"

"Pak máš smůlu. Podívej, Endere, je mi líto, že jsi sám a že se bojíš. Ale tam venku jsou termiťané. Je jich deset miliard, sto miliard, podle všeho celý bilion. A pokud víme, mají právě tolik lodí se zbraněmi, kterým nerozumíme. Touží použít tyto zbraně k našemu vyhlazení. Svět jim nepřekáží, Endere, jenom my. Jenom lidstvo. A co se zbytku Země týká, mohli by nás smést a ten zbytek by se přizpůsobil, pokračoval by další vývojovou etapou. Ale lidstvo nechce zemřít. Vyvinuli jsme se jako druh, abychom přežili. A děláme to tak, že se neustále snažíme, abychom v několika posledních generacích konečně zrodili génia. Toho, který vynalezne kolo. A světlo. Let. Toho, který postaví město, národ, impérium. Rozumíš z toho něčemu?"

Ender si pomyslel, že ano, nebyl si však jistý a tak neříkal nic.

"Ne. Samozřejmě, že ne. Tak ti to řeknu na rovinu. Lidské bytosti jsou svobodné, s výjimkou jisté doby, kdy je lidstvo potřebuje. Možná tě lidstvo potřebuje. Abys něco udělal. Myslím, že lidstvo *mě* potřebuje — abych zjistil, k čemu jsi. Oba bychom mohli provádět ohavnosti, Endere, ale jestli lidstvo přežije, tak jsme byli dobré nástroje."

"To je všechno? Jenom nástroje?"

"Všechny jednotlivé lidské bytosti jsou nástroje, které ostatní používají, aby jim pomohly přežít."

"To je lež."

"Ne. Jenom polovina pravdy. Můžeš se postarat o druhou polovinu po válce, až ji vyhrajeme."

"Bude po ní, než vyrostu," řekl Ender.

"Doufám, že se mýlíš," odporoval mu Graff. "Mimochodem, nijak ti neprospěje, že se mnou mluvíš. Všichni hoši si teď určitě

říkají, že Ender Wiggin už zas leze Graffovi do zadku. Jak se jednou roznese, že jsi učitelův miláček, budou tě určitě přehlížet."

Jinými slovy vypadni a dej mi pokoj. "Na shledanou," rozloučil se Ender. Pomocí rukou prošel tunelem, v němž zmizeli ostatní hoši.

Graff sledoval, jak odchází.

Jeden z učitelů vedle něho se ozval: "To je ten pravý?"

"Bůhví," vzdychl si Graff. "Brzy se ukáže, jestli Ender je nebo není pravý."

"Možná žádný z nich."

"Možná. Ale v tomto případě, Andersone, je podle mého názoru Bůh *termiťanem*. Můžete mě pak citovat."

"Budu."

Stáli chvíli mlčky.

"Andersone."

"Hmmm."

"To dítě se mýlí. Já jsem jeho kamarád-"

"Já vím."

"Je čistý. A má srdce na pravém místě."

"Četl jsem hlášení."

"Andersone, už vím, co s ním uděláme."

Anderson vyzývavě mlčel.

"Uděláme z něho nejlepšího velitele v dějinách armády."

"A potom vložíme osud světa na jeho ramena. Pro jeho vlastní dobro doufám, že to není on."

"Hlavu vzhůru. Možná nás termiťané zabijí ještě dřív, než skončí školu."

Graff se usmál. "Máte pravdu. Už se cítím líp."

KAPITOLA 5

Hry

- "Obdivuji vás. Ta zlomenina ruky byl to mistrovský úder."
- "Náhoda."
- "Opravdu? A já jsem vás už pochválil v oficiálním hlášení."
- "Příliš silná slova. Ten malý parchant se tak stává malým hrdinou. Hodně kluků by výcvik zpackalo. Myslel jsem, že třeba zavolá o pomoc."
- "Volat o pomoc? Vždyť právě tuhle vlastnost jste u něho nejvíc oceňoval že si řeší svoje problémy sám. Až bude venku obklopený nepřátelskou flotilou, nebude mít kolem sebe nikoho, kdo by mu pomohl, když zavolá."
- "Kdo by to byl tušil, že ten malý bažant vypadne ze sedadla? A že přistane zrovna tak pitomě u přepážky?"
- "Jde prostě o další příklad nesmyslnosti armády. Kdybyste měl rozum, udělal byste skutečnou kariéru třeba jako pojišťovák."
 - "Vy taky, chytráku."
- "Musíme se jenom smířit s faktem, že jsme druhořadí lidé. Kteří ovšem mají osud lidstva ve svých rukou. Člověku to dává skvělý pocit moci, že? Zvlášť tentokrát, kdy nás nebude mít kdo kritizovat, jestli prohrajeme."
 - "Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel. Ale neprohrajeme."
- "Uvidíme, jak to Ender zvládne. Pokud jsme ho už ztratili nebo když to nezvládne, kdo bude na řadě?"
 - "Napíšu seznam."
 - "Mezitím přijdete na to, jak Endera neztratit."
- "Řekl jsem už, že jeho izolace se nedá prorazit. Neuvěří, že mu vůbec někdo bude pomáhat. Jakmile si jednou pomyslí, že existuje snadná úniková cesta, ztroskotá."
 - "Máte pravdu. Bylo by strašné, kdyby uvěřil, že měl přítele."
 - "Může mít přátele. Ale nemůže mít rodiče."

Ostatní chlapci si před Enderovým příchodem už vybrali své pryčny. Zastavil se ve dveřích společné ložnice a očima hledal jedinou zbývající postel. Strop byl nízký - Ender na něj mohl dosáhnout a dotknout se ho - a pokoj měl dětskou velikost. Spodní palandy ležely na podlaze. Ostatní na něho hleděli úkosem. Samozřejmě, volné bylo jedině spodní lůžko hned u dveří. Na okamžik Endera napadlo, že když jim dovolí, aby mu nechali nejhorší místo, vyzývá je k pozdějšímu zastrašování. Přesto však nemohl dost dobře vytlačit z místa někoho jiného.

Proto se široce usmál a řekl: "Díky." Vůbec ne sarkasticky, ale upřímně, jako kdyby mu vyhradili nejlepší místo. "Myslel jsem, že vás budu muset požádat o spodní palandu u dveří."

Posadil se a pohlédl na skřínku, která stála otevřená v nohách postele. Na vnitřní straně dvířek byl nalepený jakýsi papír.

Polož ruku na snímač v záhlaví palandy a dvakrát opakuj své jméno.

Ender našel snímač, neprůhlednou plastikovou tabulku. Položil na ni levou ruku a řekl

"Ender Wiggin. Ender Wiggin."

Snímač na okamžik zazářil zeleným jasem. Ender zavřel skřínku a pokusil se ji znovu otevřít. Nedokázal to. Potom položil ruku na snímač a pronesl "Ender Wiggin." Dvířka skřínky s cvaknutím odskočila. Stejný postup se opakoval u ostatních tří přihrádek.

V jedné z nich byly čtyři kombinézy podobné té, kterou měl na sobě, a jedna bílá. Další přihrádka obsahovala panel na psaní, přesně takový, jaký měl ve škole. Studium tedy ještě neskončilo.

V největší přihrádce ho čekala odměna. Na první pohled souprava připomínala kompletní skafandr včetně helmy a rukavic. Ale nebyl to skafandr, neměl vzduchotěsné švy. Přesto by souprava dokázala účinně pokrýt celé tělo. Uvnitř byla vycpaná chrániči. A také trochu nepohodlná.

Vedle ní ležel revolver. Vypadal jako laserová pistole, protože konec měl z pevného, čirého skla. Dětem by však určitě nedali do rukou smrtící zbraně.

"Není to laser," pronesl nějaký muž. Ender vzhlédl. Viděl ho už dřív. Přívětivý mladík. "Ale má dost silný paprsek, rychle se zaměřuje. Můžeš s ním zamířit a vypálit na sto metrů vzdálené stěně třípalcový světelný kroužek."

"K čemu se hodí?" zeptal se Ender.

"Tuhle hru hrajeme ve volném čase. Nenechal někdo otevřenou skřínku?" Muž se rozhlédl. "Chci říct, poslechli jste příkazy a zakódovali jste své hlasy a ruce? Dokud to neuděláte, do skřínek se nedostanete. Tenhle pokoj bude v prvním roce v Bitevní škole vaším domovém, tak si každý vyberte jednu pryčnu. Obvykle dovolujeme žákům zvolit velitele světnice a přidělíme mu spodní lůžko u dveří, ale tady, jak vidím, se to už stalo. Teď už nemůžete svoje skřínky překódovat. Přemýšlejte tedy, koho si zvolíte. Večeře je za sedm minut. Sledujte osvětlené malé tečky na podlaze. Váš barevný kód je červená žlutá žlutá - kdykoli vám někdo určí cestu, bude to červená žlutá žlutá, tři tečky těsně vedle sebe - běžte za tečkami. Chlapci, jaký je váš barevný kód?"

"Červená, žlutá, žlutá."

"Výborně. Jmenuju se Dap. Příštích pár měsíců budu vaše máma"

Hoši se zasmáli.

"Smějte se, jak chcete, ale dobře si to zapamatujte. Když ve škole zabloudíte, což je docela možné, neběhejte a neotevírejte dveře. Některé vedou ven." Další smích. "Místo toho stačí někomu říct, že vaše máma je Dap a oni mě zavolají. Nebo jim řekněte, jakou máte barvu a oni vám vysvítí cestičku, která vás zavede domů. Když budete mít nějaký problém, přijďte a promluvíme si. Nezapomeňte, že jsem tady jediný člověk placený za to, aby byl na vás hodný. Ale zas ne moc. Jak si na mě otevřete hubu, hned vám jednu přišiju. Jasné?"

Znovu se zasmáli. Dap měl plný pokoj kamarádů. Ustrašené děti se dají velice snadno získat.

"Může mi někdo říct, kde je dole?"

Ukázali mu.

"Dobrá, to je pravda. Ale tenhle směr vede *ven*. Loď se otáčí kolem své osy a právě otáčení vás nutí myslet si, že je to dole. Ve skutečnosti se podlaha zatáčí kolem dokola *tímhle* směrem. Když půjdete dlouho tímto směrem, vrátíte se tam, odkud jste vyšli. Ale nezkoušejte to, protože dál nahoře jsou byty učitelů a ještě dál větší kluci. A ti nemají rádi, když se jim bažanti pletou pod nohama. Mohli by vás sekýrovat. Vlastně vás *budou* sekýrovat. Ale potom za mnou nechoďte. Jasné? Tohle je Bitevní škola a žádná mateřská školka."

"Co tedy máme dělat?" zeptal se malý černý kluk, který zabral horní palandu vedle Enderovy.

"Jestli nechcete, aby vás sjezdili, uvažujte, co se s tím dá dělat. Ale varuju vás — vražda je tu přísně zakázána. Stejně jako úmyslné zranění. Vím, že jeden z vás se pokusil cestou sem o vraždu. Skončilo to zlomenou rukou. Když se to stane ještě jednou, někdo na to doplatí. Rozumíme si?"

"Co znamená, že na to doplatí?" zeptal se hoch s rukou v dlaze.

"Konec. Dáme ho k ledu. Pošlem zpátky na Zem. Konec studia v Bitevní škole."

Nikdo se na Endera nepodíval.

"Takže jestli si někdo z vás myslí, že nám bude dělat problémy, ať to aspoň dělá chytře, jo?"

Dap zmizel. Ostatní pořád hleděli stranou.

Ender cítil kolem žaludku narůstající strach. Ten kluk, kterému zlomil ruku - Ender k němu necítil žádnou lítost. Pro něho byl Stilsonem. A stejně jako Stilson už dával dohromady partu. Malé klubko několika větších kluků. Smáli se na vzdáleném konci místnosti a vždycky jednou za čas se jeden z nich otočil a podíval se na Endera.

Z celého srdce zatoužil po domovu.

Co to všechno mělo společného se záchranou světa? Nikde nebyl žádný monitor. Ender stál znovu proti partě, jenomže tentokrát ji měl přímo ve svém pokoji. Zase Petr, ale bez Valentine.

Strach v něm zůstal celou večeři, když si nikdo nesedl vedle něho. Ostatní hoši mluvili o všem možném - o velké výsledkové tabuli na stěně, o jídle, o větších chlapcích. Ender se jen osamoceně rozhlížel.

Tabule zachycovaly postavení soupeřících týmů. Záznamy o vítězství a porážkách s nejčerstvějším skóre. Několik větších hochů se zjevně sázelo, jak dopadnou další hry. Dva týmy - Sfingy a Hadineměly u svého jména poslední výsledky, jejich políčka se střídavě rozsvěcela a zhasínala. Ender se dovtípil, že určitě právě teď hrají.

Všiml si, že starší hoši byli rozděleni do skupin podle uniforem. Mluvili spolu i ti, co měli odlišné uniformy, ale zpravidla měla každá skupina své vyhrazené místo. Začátečníci, kterým se říkalo bažanti tedy jejich vlastní skupina a dvě nebo tři starší - měli všichni čistě modré uniformy. Ale větší kluci, patřící do týmů, nosili daleko pestřejší oblečení. Ender se pokoušel uhodnout, které z nich patří ke kterým týmům. Škorpióny a Pavouky poznal snadno. Stejně tak Plameny a Přílivové vlny.

Vedle něho se posadil nějaký větší hoch. Byl o dost vyšší - vypadal na dvanáct nebo třináct roků. Začal předvádět svoji dospělost.

```
"Nazdar," oslovil Endera.
```

"Ahoj."

"Já jsem Mick."

"Ender."

"To je jméno?"

"Když jsem byl malý, říkala mi tak moje sestra."

"Ender; hele, to nezní špatně."

"Taky si myslím."

"Poslyš, Endere, ty jsi ve své třídě černá ovce, že?"

Ender pokrčil rameny.

"Všiml jsem si, že jíš sám. Každá třída má někoho takového. Kluka, který je okamžitě neoblíbený. Občas si myslím, že to učitelé dělají záměrně. Jak poznáš, učitelé nejsou moc sympatičtí."

"Jo."

"Takže ty jsi pro ně termiťákem?"

"Asi jo."

"Hele, kvůli tomu nemusíš hned brečet, víš?" Dal Enderovi svůj plátek masa a vzal si jeho pudink. "Jez výživné věci. Abys zesílil."

Mick zaryl lžičkou do pudinku.

"A co ty?" zeptal se ho Ender.

"Já? Nic neznamenám. Jsem pro ně zrnkem písku na poušti. Pořád jsem tady, ale většinu času to nikdo neví."

Ender se opatrně usmál.

"Jo, je to směšné, ale nijak vtipné. Nedostal jsem se tu nikam. Začínám vyrůstat a tak mě velice brzo pošlou do další školy. V žádném případě to nebude Škola taktiky. Víš, nikdy jsem nebyl velitelským typem. Jenom kluci, kteří dostanou příležitost dělat velitele čety, se o to pokusí."

"Jak dostane člověk příležitost dělat velitele?"

"Kdybych to věděl, ty si myslíš, že bych byl tady? Kolik tu vidíš kluků velkých jako já?"

Moc ne. Ender nic neříkal.

"Jenom pár. Jsem pro ně napůl odepsaný lidský materiál. Je nás pár. Ti ostatní - ze všech budou velitelé. Všichni kluci z naší třídy už mají své týmy. Kromě mě."

Ender souhlasně přikývl.

"Poslouchej špunte, něco pro tebe udělám. Budeme kamarádi. Ty budeš velitelem. Když musíš, tak jim lez do zadku, ale když tebou druzí opovrhují - víš, co to znamená?"

Ender znovu přikývl.

"Houbelec, nic nevíš. Všichni bažanti jsou stejní. Nic nevíte. Mozky máte prázdné jak vesmír. Nic v nich. A když do vás něco vrazí, rozutečete se. Podívej, až skončíš jako já, nezapomeň, že tě někdo varoval. To je ta poslední věc, kterou tady pro tebe někdo udělá."

"Tak proč mi to říkáš?"

"Nejsi nějak drzý? Zavři zobák a jez."

Ender zavřel ústa a jedl. Mick se mu nelíbil. A také věděl, že v žádném případě neskončí jako on. Možná, že právě tohle měli učitelé v úmyslu, ale Ender se nehodlal přizpůsobit jejich záměrům.

Nebudu ve třídě černou ovcí, pomyslel si Ender. Neopustil jsem Valentine a mámu s tátou, aby mě tady ignorovali.

Když zvedal vidličku k ústům, cítil kolem sebe svou rodinu jako dřív. Věděl přesně, kterým směrem má otočit hlavu, aby zvedl oči a

uviděl matku napomínající Valentine, aby nesrkala. Věděl přesně, kde bude sedět otec, přebíhající očima titulky zpráv na panelu, zatímco předstírá, že se účastní rozhovoru u večeře. Petr, který předstírá, že si vytahuje z nosu rozmačkaný hrášek - dokonce i Petr mohl být legrační.

Neměl o tom přemýšlet, byla to chyba. Cítil, jak mu vzlyky stoupají do hrdla. Polkl. Neviděl ani do talíře.

Nemohl plakat. Neviděl tu žádnou možnost, že by s ním zacházeli soucitně. Dap nebyl matka. Jakákoliv známka slabosti by Stilsonům a Petrům dala najevo, že tenhle hoch se dá zlomit. Dělal to, co vždycky dělal, když ho Petr mučil. Začal v duchu počítat a násobit dvěma. Jedna, dvě, čtyři, osm, šestnáct, třicet dva, šedesát čtyři. A pořád dál, dokud si dokázal čísla zapamatovat: 128, 256, 512, 1024, 2048, 4096, 8192, 16384, 32768, 65536, 131072, 262144. U čísla 67108864 znejistěl - nevynechal jednu číslici? Neměl být u desítek milionů nebo stovek milionů nebo dokonce jenom u milionů? Pokoušel se znovu násobit čísla dvěma a ztratil nit. 1342 něco. 16? Nebo 17738? Zmizela. Začni hezky od začátku. Tak dlouho, dokud si to budeš pamatovat. Bolest zmizela, slzy byly pryč. Už neplakal.

Ten večer, když zhasla světla, slyšel, jak kdesi daleko několik chlapců fňuká steskem po tátovi, mámě nebo psovi. Nemohl si pomoci. Jeho rty vyslovily jméno Valentine. Slyšel její smích někde v dálce, dole v hale. Viděl matku, jak nakukuje do jeho pokoje a přesvědčuje se, že mu nic neschází. Slyšel otcův smích u videa. Všechno bylo tak zřetelné, a přitom se už *nikdy* nevrátí. Až je znovu uvidím, budu starý, bude mi nejmíň dvanáct. Proč jsem souhlasil? Proč jsem byl tak hloupý? Škola by nebyla žádnou hrozbou. Každý den by se viděl se Stilsonem. A s Petrem. Byl to poseroutka, Ender se ho nebál.

Chci se vrátit domů, zašeptal.

Ale šepot byl šepotem, který vykřikoval v bolesti, když ho Petr mučil. Zvuk nedorazil dál než k jeho uším, a někdy ani k nim.

A jeho nechtěné slzy padaly na přikrývku. Vzlykal však tiše, aby se lůžko neotřásalo, tak tiše, aby ho neslyšeli. Ale bolest byla tady, vzpříčila se mu v hrdle a rozlila po obličeji, pálila ho na prsou a v očích. Já chci domů.

Toho večera přišel Dap ke dveřím a tiše našlapoval mezi postelemi. Tam, kde prošel, zůstávalo spíš víc pláče než méně. Laskavé pohlazení v tomto bezútěšném místě stačilo, aby někteří chlapci překročili hranici slz. Ne však Ender. Když Dap přišel, jeho pláč už odezněl a tvář byla suchá. Byla to lživá tvář, kterou ukazoval otci a matce, když ho Petr krutě trápil a on si ho netroufal prozradit. Dík za všechno, Petře, za suché oči a tichý pláč. Naučil jsi mě skrývat své pocity. Dnes to potřebuju víc než kdy jindy.

A začala škola. Každý den dlouhé hodiny přednášek. Čtení. Počty. Dějepis. Videokazety s krvavými vesmírnými bitvami, námořní pěchota se rozbíjela na maděru o stěny lodí termiťanů. Holografické záběry flotily připravené k boji, lodí vypařujících se do světelných obláčků, když se za hluboké noci vesmírná plavidla navzájem obratně ničila. Učení bylo hodně. Ender studoval stejně usilovně jako ostatní. Všichni se snažili poprvé v životě, protože poprvé za svůj život soupeřili se spolužáky přinejmenším stejně chytrými.

Žili však hlavně hrou. Právě hry vyplňovaly hodiny mezi probuzením a spánkem.

Dap je zavedl do herny druhý den jejich pobytu. Byla nahoře, nad palubami, kde hoši žili a pracovali. Vylezli po žebřících do prostoru se sníženou gravitací a tam v dutém prostoru uviděli oslnivá světla her

Některé už znali, některé dokonce hráli doma. Jednoduché i náročné. Ender si vyzkoušel dvourozměrné hry na videu a začal si pozorně prohlížet hry pro větší chlapce, holografické hry s předměty vznášejícími se ve vzduchu. Byl jediným bažantem v této části místnosti a každou chvíli do něho vrazil nějaký starší kluk.

Kliď se z cesty. Co tady děláš? Vypadni. Odprejskni. Samozřejmě se odklidil, vznášel se ve zdejší nízké gravitaci a odrážel se tak dlouho, dokud do něčeho nebo do někoho nenarazil.

Pokaždé se však vymotal a vrátil zpátky, třeba na jiné místo, a pozoroval hru z jiného úhlu. Byl příliš malý, takže nechápal řídící prvky, které hru ve skutečnosti hrály. Na tom nezáleželo. Ale

rozuměl jejich pohybům ve vzduchu a způsobu, jakým hráči kopali tunely ve tmě, světelným tunelům, kterými nepřátelské lodě vyhledávaly a potom nemilosrdně pronásledovaly hráčovu loď. Hráč mohl nastražit léčky: miny, plovoucí bomby, vzdušné přemety, které nutily nepřátelské lodě donekonečna opakovat pohyby. Někteří hráči byli chytří. Jiní rychle prohrávali.

Ale Enderovi se víc líbilo, když dva hráči hráli proti sobě. Každý musel používat vlastní tunely a rychle se vyjasnilo, kdo z nich je dokáže strategicky využít.

Asi tak za hodinu ho začala hra nudit. V té době už rozuměl jejím zákonitostem. Pochopil pravidla, kterými se řídil počítač, takže věděl, že jakmile by uměl ovládat řídící panel, získal by nad nepřítelem převahu. Kroužíš ve spirále, když je nepřítel tady, děláš přemety, když je zase tamhle, číhej na čekané u jedné pasti. Položíš sedm pastí a takhle je potom lákáš. Pak už v tom neviděl žádný problém, šlo jenom o hru, dokud počítač nezrychlil natolik, že nad ním reflexy žádného člověka nemohly zvítězit. Nebavilo ho to. Byli tu však jiní hoši, kteří si chtěli zahrát a kteří byli počítačem tak vytrénovaní, že dokonce i při hře jeden proti druhému se snažili napodobovat počítač. Mysleli jako stroj, místo aby přemýšleli jako kluci.

Tímhle bych je dokázal porazit. A takhle.

"Rád bych si to s tebou rozdal," řekl chlapci, který právě vyhrál. "Ježkovy voči, co je to zač?" zeptal se hoch. "Termit nebo termiťák?"

"Ale tenhle *mluví*. Věděl's, že umí mluvit?"

"Vidím, že se mnou bojíte hrát na dvě vítězství," prohlásil Ender.

"Pche, porazit tě by bylo tak snadný jak vychcat se ve sprše."

"A ani z poloviny tak zábavný."

"Říkají mi Ender Wiggin."

"Poslechni, ty rozmlácenej ciferníku. Nejseš nikdo. Jasný? Nejseš *nikdo*, jasný? A nebudeš nikdo, dokud se prvně netrefíš. Jasný?"

Slang starších hochů měl svůj vlastní rytmus. Ender ho pochopil dost rychle. "Když teda nejsem nikdo, proč se se mnou bojíte hrát na

dvě vítězství?"

Ostatní hoši už byli netrpěliví. "Odrovnej to škvrně a pojedeme dál "

A tak Ender zaujal své místo za neznámým řídícím panelem. Měl malé ruce, ale řízení bylo dost jednoduché. Po několika málo pokusech zjistil, která tlačítka ovládají jednotlivé zbraně. Pro pohyb sloužila obyčejná páka s kuličkou. Zpočátku reagoval pomalu. Soupeř, jehož jméno ještě pořád neznal, postupoval rázně dopředu. Ale Ender se rychle učil a než hra skončila, hrál daleko lépe.

"Jseš spokojenej, bažante?"

"Dvě vítězství ze tří her."

"Hrát na dvě vítězný ti nepovolíme."

"Porazil's mě, když jsem se toho poprvé dotkl," namítl Ender. "Když to neuděláš dvakrát, jako kdybys mě neporazil."

Hráli znovu a tentokrát Ender hrál natolik obratně, že vymyslel několik manévrů, které hoch nikdy předtím neviděl. Jeho šablonovitá hra si s nimi nedokázala poradit. Ender nevyhrál snadno, ale zvítězil.

Starší hoši se přestali smát a vtipkovat. Třetí hra proběhla za naprostého ticha. Ender vyhrál rychle a bez námahy.

Když hra skončila, jeden z hochů se ozval: "Už by tu mašinu měli vyměnit, když ji teď porazí kdejakej slepičí mozek."

Neozvalo se ani jedno slovo uznání. Jenom naprosté ticho, když Ender odcházel

Nedošel daleko. Zastavil se kousek opodál a sledoval, jak se další hráči snaží použít věci, které jim ukázal. Kdejakej slepičí mozek? Ender se v duchu usmíval. Nezapomenou na mě.

Cítil se dobře. Vyhrál, a proti starším hochům. Možná, že ne zrovna proti těm nejlepším, ale neměl už pocit panického strachu, který vyvěral odkudsi z jeho nitra, že Bitevní škola bude asi nad jeho síly. Přitom jediné, co udělal, bylo sledování hry a pochopení, jak funguje. A potom využil systém, aby dokonce exceloval.

Nejvíce sil ho stálo právě vyčkávání a pozorování. Protože právě během této doby musel hodně vytrpět. Hoch se zlomenou rukou se mu cílevědomě mstil. Jak se Ender rychle dozvěděl, jmenoval se Bernard. Své jméno vyslovoval se silným francouzským přízvukem, protože Francouzi - známí svou arogantní separatistickou

politikou - trvali na tom, že začnou děti učit standardní jazyk až od čtyř let věku, kdy už v nich francouzština pevně zapustila kořeny. Díky přízvuku vypadal exoticky a zajímavě, zlomená ruka z něho udělala mučedníka a jeho sadismus přirozeně přitahoval všechny, kteří milovali utrpení ostatních.

Ender se stal jeho nepřítelem.

Pouhé maličkosti. Pokaždé, když vycházeli nebo vystupovali do pokoje, kopli do jeho postele. Strkali mu do podnosu s jídlem. Podráželi mu nohy na žebříku. Ender se rychle poučil, že nemá nic ze skřínky nechávat venku; naučil se také rychle vyskočit na nohy a probrat se. "Nemehlo," nazval ho jednou Bernard, a jméno mu sedělo jako ulité.

Byly chvíle, kdy se Ender velice zlobil. Bernardův hněv samozřejmě neodpovídal jeho příčině. Spočíval v jeho povaze - byl zkrátka trapičem. Nejvíc ale Endera rozzuřilo, že ostatní se k němu tak ochotně přidávali. Určitě věděli, že Bernardova pomsta nebyla spravedlivá. Museli vědět, že v raketoplánu zaútočil na Endera jako první a že Ender jenom reagoval na jeho násilí. Pokud to věděli, chovali se, jako kdyby nic nevěděli. Ale i kdyby to nevěděli, měli být sami schopni na Bernardovi poznat, že je úskočný a zákeřný.

Konec konců nebyl Ender jeho jediným terčem. Bernard si kolem sebe vytvářel království.

Ender ze svého postavení na okraji skupiny sledoval, jak si Bernard buduje svou hierarchii. Některé chlapce potřeboval, a těm bezmezně pochleboval. Jiní hoši mu ochotně posluhovali, dělali, co si přál, i když s nimi jednal opovržlivě.

Ale několik chlapců pod Bernardovou nadvládou zuřilo.

Pozorovatel Ender věděl, kdo Bernarda nesnáší. Shen byl malý, ambiciózní a snadno se dal vyprovokovat. Bernard na to rychle přišel a začal mu říkat červ. "Když on je tak *maličkej*," říkal, "a tolik se *kroutí*. Podívejte, jak se mu třese zadek, když jde."

Shen zuřil, ale oni se smáli ještě hlasitěji. "Podívejte se na ten *zadek.* Hele, červ!"

Ender Shenovi nic neřekl - dal by tehdy příliš zřetelně najevo, že zakládá svoji vlastní, soupeřící partu. Jenom seděl s psacím pultem na klíně a tvářil se, že studuje.

Nestudoval. Diktoval svému panelu, aby neustále vysílal nějaké sdělení, přerušované každých třicet vteřin. Zpráva byla určena všem, byla krátká a směřovala k jádru věci. Těžkou hlavu mu dělalo zamaskování, aby učitelé nezjistili, od koho přišla. Když vysílal jeden z hochů, vždycky se automaticky vložilo jeho jméno. Ender dosud nenarušil bezpečnostní systém učitelů, takže nemohl předstírat, že je učitelem. Ale *uměl* vytvořit soubor pro neexistujícího studenta, kterého podivínsky pojmenoval *Bůh*.

Jakmile připravil zprávu k odeslání, pokusil se očima upoutat Shenovu pozornost. Ten hleděl zároveň s ostatními na Bernarda a sledoval, jak se kamarádsky směje a žertuje, jak si dělá legraci z učitele matematiky, který se často zastavil uprostřed věty a rozhlížel se kolem, jako kdyby ho vysadili na nesprávné zastávce autobusu a on nevěděl, kde vlastně je.

Konečně se také Shen rozhlédl. Ender mu pokynul hlavou, ukázal na svůj psací panel a usmál se. Shen vypadal zmateně. Ender trochu zvedl panel a potom na něj namířil prstem. Shen se natáhl pro vlastní a Ender vyslal svoji zprávu. Shen ji uviděl téměř okamžitě. Přečetl si ji a nahlas se rozesmál. Podíval se na Endera, jako by říkal Tos udělal ty? Ender pokrčil rameny, jako by odpovídal Nevím, kdo to udělal, ale já to určitě nebyl.

Shen se znovu zasmál a několik jiných hochů, kteří nestáli blízko Bernardovy skupiny, vytáhlo svoje panely a podívalo se na ně. Každých třicet vteřin se na každé desce objevila zpráva, pochodovala rychle kolem obrazovky a potom zmizela. Všichni hoši se rozesmáli.

"Co tam máte tak směšného?" zajímalo Bernarda. Ender si byl jistý, že se neusmívá, zatímco se Bernard rozhlížel po pokoji. Předstíral strach, který cítilo tolik ostatních. Shen se samozřejmě vzdorně usmíval. Napětí trvalo okamžik, potom Bernard řekl jednomu z hochů, aby vytáhl panel. Společně si přečetli zprávu.

ZAKRYJ SI ZADEK, BERNARD SE DÍVÁ.

BŮH

Bernard zrudl vzteky. "Kdo to udělal?" zařval. "Bůh," řekl Shen.

"Je zatraceně jisté, žes to nebyl *ty,* " řekl opovržlivě Bernard. "Tohle vyžaduje od *červa* příliš velkou *inteligenci*."

Po pěti minutách Enderova zpráva zmizela. Za chvilku se na jeho panelu objevilo oznámení od Bernarda:

VÍM, ŽES TO BYL TY.

BERNARD

Ender nezvedl oči. Choval se vlastně, jako kdyby zprávu neviděl. Bernard mě chce přichytit při činu. Nic neví.

Nezáleželo samozřejmě na tom, jestli to věděl. Bernard ho pořád trestal, protože si musel upevňovat pozici. Jediná věc, kterou nesnášel, byl fakt, že přiměl ostatní, aby se mu smáli. Musel si ujasnit, kdo je tu šéfem. Proto Endera ráno ve sprchách srazili k zemi. Jeden z Bernardových hochů předstíral, že zakopl a podařilo se mu nakopnout ho kolenem do žaludku. Ender to snášel mlčky. Jenom je stále pozoroval, zda nejde o otevřenou válku. Nedělal nic.

Ale v jiné válce, válce psacích panelů, už zaútočil podruhé. Když se vrátil ze sprchy, Bernard byl vzteky bez sebe, kopal do postelí a řval na hochy. "Já jsem to nenapsal! Zavřete zobáky!"

Přes všechny panely neustále pochodovala tato zpráva:

MILUJI TVŮJ ZADEK, DOVOL MI HO POLÍBIT.

BERNARD.

"Já jsem to nenapsal!" křičel Bernard. Když řvaní trvalo nějakou dobu, ve dveřích se objevil Dap.

"Co je to za povyk?" zeptal se.

"Někdo píše oznámení mým jménem," rozčiloval se Bernard.

"Jaké oznámení?"

"Na obsahu nezáleží!"

"Mně záleží." Dap zvedl nejbližší pult, který náhodou patřil chlapci spícímu na pryčně nad Enderem. Dap si přečetl zprávu, nepatrně se pousmál a vrátil pult na místo.

"Zajímavé," podotkl.

"Nebudete zjišťovat, kdo to udělal?" požadoval Bernard.

"Hmm, já vím, kdo to udělal," odpověděl Dap.

Ano, pomyslel si Ender. Systém byl příliš zranitelný. Chtějí, abychom ho celý nebo jeho části narušili. Vědí, že jsem to byl já.

"Dobrá, tak kdo?" křičel Bernard.

"To křičíte na mě, vojíne?" zeptal se velice měkce Dap.

Nálada v místnosti se okamžitě změnila. Rozzuřená část Bernardových nejlepších přátel a zbytek hochů stěží skrývajících své veselí, ti všichni rázem zvážněli. Promluvil nadřízený.

"Ne, pane," odpověděl Bernard.

"Každý z vás ví, že systém automaticky vkládá jméno odesílatele."

"Já jsem to nenapsal!" ohradil se Bernard.

"Chcete křičet?"

"Včera někdo poslal zprávu podepsanou BŮH."

"Opravdu?" podivil se Dap. "Nevěděl jsem, že se na systému podepsal." Otočil se a odešel; zanechal pokoj ve značně veselé náladě.

Bernardův pokus stát se vládcem pokoje byl potlačen - zůstalo s ním jenom pár věrných. Ale byli to ti nejhorší. Ender věděl, že když si nedá pozor, půjdou mu tvrdě po krku. Přesto však napíchnutí do systému splnilo svůj účel. Bernarda udrželo na uzdě a všichni slušní hoši od něho odešli. A co bylo nejlepší, Ender toho dosáhl, aniž ho poslal do nemocnice. Takhle je to daleko lepší.

Potom se pustil do závažného vylepšování ochranného systému vlastního psacího panelu, protože ochrana zabudovaná do systému byla zcela jasně nedostatečná. Jestliže ji dokázal narušit šestiletý chlapec, určitě ji tam dali jako hračku a ne vážně míněnou ochranu. Učitelé na nás zkrátka vymysleli další hru. A v téhle jsem dobrý.

"Jak jsi to dokázal?" zeptal se ho Shen u snídaně.

Ender zaznamenal, že si k němu poprvé při jídle přisedl bažant z jeho vlastní třídy. "Co jsem dokázal?" zeptal se.

"Poslat zprávu s falešným jménem. A k tomu s Bernardovým! Byla fantastická. Říkají mu teď Strážce prdelky. Před učiteli jenom Strážce, ale každý ví, co hlídá."

"Ubohý Bernard," zamumlal Ender. "A je tak citlivý."

"Prosím tě, Endere, ty ses dostal do systému. Jak jsi to udělal?"

Ender zakroutil hlavou a usmál se. "Díky, že mě považuješ za dost inteligentního. Náhodou jsem ji uviděl jako první, to je všechno."

"Podívej, nemusíš mi nic říkat," pokračoval Shen. "Stejně to bylo velkolepé." Chvíli jedli mlčky. "*Opravdu* kroutím při chůzi zadkem?"

"Pitomost," odpověděl Ender. "Jenom trošku. Nedělej tak dlouhé kroky a bude to dobré."

Shen přikývl.

"Jediný člověk, který si toho všiml, byl Bernard."

"Prase jedno," ulevil si Shen.

Ender pokrčil rameny. "Celkem vzato, prasata nejsou tak zlá."

Shen se zasmál. "Máš pravdu. Nebyl jsem k prasatům spravedlivý."

Společně s nimi se smáli další dva bažanti. Enderova izolace skončila. Válka právě začínala.

KAPITOLA 6

Nápoj obrů

"V minulosti jsme se už zklamali, když jsme léta nezasahovali a doufali, že se prosadí, a pak neuspěli. S tím Enderem jde o choulostivou věc, rozhodl se, že se odrovná v prvních šesti měsících."

"Cože?"

"Nechápete, co se tu děje? Zůstal trčet u Nápoje obrů ve hře mozků, Je snad sebevrah? Nikdy jste se o tom nezmínil."

"Každý se někdy dostane k obrovi."

"Ale Ender ho nenechá na pokoji. Tak jako Pinual."

"Každý občas vypadá jak Pinual. Ale ten jediný spáchal sebevraždu. Myslím, že to s Nápojem obrů nemělo nic společného."

"Vzal bych na to jed. A podívejte, co udělal se svojí třídou."

"Nebyla to jeho chyba."

"To je jedno, jestli ano nebo ne, otravuje ovzduší ve třídě. Měli se vzájemně připoutat a místo toho tam, kde teď stojí, zeje propast široká jednu míli."

"Stejně ho tam nemám v úmyslu nechat dlouho."

"Měl byste radši líp plánovat. Tahle třída je nemocná a on je zdrojem nemoci. Zůstane, dokud se nevyléčí."

"Zdrojem nemoci jsem byl já, protože jsem ho izoloval od ostatních a ono to fungovalo."

"Dejte mu čas. Abychom viděli, co s tím udělá."

"Nemáme čas."

"Nemáme čas postrčit dopředu kluka, ze kterého se může stát jak zrůda, tak válečný génius."

"Je to rozkaz?"

"Rekordér je jako vždycky zapnutý, hledáte jenom alibi. Táhněte k čertu."

"Jestli je to rozkaz, tak potom -"

"Je to rozkaz. Nechte ho tam, kde je, dokud neuvidíme, jak se vypořádá se svou třídou. Graffe, mám z vás těžkou hlavu."

"Neměl byste těžkou hlavu, kdybyste přenechal školu mně a staral se o flotilu."

"Flotila hledá velitele. Nemám se oč starat, dokud mi ho neseženete."

Nemotorně se trousili do bitevní místnosti jako děti, které si poprvé přišly zaplavat do bazénu, a přidržovali se držáků po stranách. Báli se beztížného stavu, byli dezorientovaní. Brzy přišli na to, že všechno probíhá daleko lépe, když zapomenou, že mají nějaké nohy.

Horší bylo, že lehké skafandry, či spíš kosmické obleky, jim bránily v pohybu. Jen ztěžka se dokázali přesně nasměrovat, protože obleky se ohýbaly o něco pomaleji a kladly o něco větší odpor než jakékoliv oblečení, které na sobě kdy měli.

Ender sevřel rukou držák a ohnul kolena. Všiml si, že kromě pomalé reakce oblek zesiloval účinek pohybu. Odrazit se od stěny nebylo snadné, ale oblek se neovladatelně pohyboval dál dopředu, přestože svaly zabrzdily. Kdyby do nich *pořádně* strčili, oblek by je tlačil dvojnásobnou sílou. Chvilku budu neobratný. Radši začnu hned

Pořád se ještě přidržoval, když se silně odrazil nohama.

Okamžitě se otočil kolem dokola, nohy mu vylétly nad hlavu a přistál na zádech na stěně. Zdálo se, že odraz je silnější, protože ruce se odtrhly od držáku. Plaval napříč bitevní místností a pořád se ve vzduchu obracel.

V jednom odporném okamžiku se pokusil získat zpátky svoji starou prostorovou orientaci. Tělo se pokoušelo narovnat a hledalo přitažlivost, která tam chyběla. Potom se přinutil změnit názor. Řítil se ke stěně. Tam bylo dole. A hned se ovládl. Neletěl, ale padal. Prudce klesal. Mohl si vybrat, jak na plochu narazí.

Jsem příliš rychlý, než abych se zachytil a zůstal, ale můžu aspoň změkčit dopad a odlétnout v jiném úhlu, když se po nárazu překulím a nohama -

Neproběhlo to úplně tak, jak plánoval. Odrazil se šikmo, ale ne tam, kam předvídal. Neměl ani čas na uvažování. Narazil do další stěny, tentokrát až příliš brzy, takže se na náraz nepřipravil. Ale docela náhodou objevil způsob, jak řídit nohama úhel odrazu. Znovu teď plachtil přes místnost k ostatním hochům, kteří se pořád drželi při stěně. Tentokrát včas zpomalil, aby se mohl chytit příčky. Byl teď vzhledem k ostatním ve značně šikmém úhlu, ale jakmile zase změnil orientaci, mohl by klidně říct, že všichni leželi na podlaze. Neviseli na stěně a on už nestál na hlavě víc, než oni.

"Co to děláš? Chceš se zabít?" zeptal se Shen.

"Zkus si to," vyzval ho Ender, "oblek tě chrání před zraněním a můžeš nohama řídit odraz. Takhle." Ukázal mu, jak se má pohybovat.

Shen potřásl hlavou - nepokoušel se o podobné akrobatické číslo. Ale jeden hoch odstartoval, sice ne tak rychle jako Ender, protože nezačal takovým odpichem, ale dost rychle. Ender mu ani nemusel vidět do tváře, aby poznal Bernarda. A hned za ním Bernardův nejlepší přítel Alaj.

Ender sledoval jejich let přes obrovský prostor. Bernard se usilovně snažil zamířit směrem, který považoval za podlahu. Alaj se nechal unášet a připravoval se k odrazu od stěny. Není divu, že si Bernard zlomil v raketoplánu ruku, pomyslel si Ender. Příliš se stahuje do sebe, když letí. Panikaří. Ender si schoval tuto informaci pro budoucí potřebu.

A taky další informace. Alaj se neodstrčil stejným směrem jako Bernard. Zamířil do rohu místnosti. Jejich cesty se od sebe stále víc odchylovaly a zatímco Bernard nemotorně přistál na zdi a odrazil se od ní, Alaj se třikrát letmo dotkl tří stěn blízko rohu, které mu ponechaly většinu rychlosti a vyslaly ho v překvapivém úhlu pryč. Alaj řval strachy a křičel zároveň s ostatními hochy. Někteří zapomněli, že nic neváží a pustili se stěny. Líně se teď vznášeli různými směry, mávali rukama a pokoušeli se plavat.

A hele, je tu problém, pomyslel si Ender. Co když se sám přistihneš, že se vznášíš? Nijak se už nemůžeš odrazit. Byl v pokušení nechat se unášet vzduchem a pokusit se vyřešit tento problém metodou zkoušek a omylů. Ale viděl ostatní, jak se

neúspěšně snaží řídit své tělo, a nevymyslel nic, co by už ostatní neudělali

Přidržoval se jednou rukou podlahy a beze spěchu si pohrával s malým revolverem, hračkou připevněnou k obleku vpředu těsně pod ramenem. Pak si vzpomněl, že ruční raketky někdy používala kosmická pěchota při napadení nepřátelské stanice. Sundal zbraň z obleku a vyzkoušel ji. Už předtím v ložnici stiskl všechna tlačítka, ale pistole nefungovala. Možná, že tady v bitevní komoře bude funkční. Nikde žádný návod, žádné pokyny pro ovládání. Spoušť viděl zřetelně - už téměř od raného dětství míval zbraně na hraní, stejně jako všechny děti. Na dva knoflíky dosáhl snadno palcem, několik dalších podél spodní strany rukojeti bylo bez pomoci obou rukou téměř nepřístupných. Dvě tlačítka poblíž palce se zřejmě dala okamžitě použít.

Zamířil na podlahu a stiskl spoušť. Cítil, jak se pistole hned zahřívá. Když povolil, okamžitě vychladla. V místě na podlaze, kam mířil, se objevil maličký světlý kroužek.

Palcem zmáčkl červený knoflík nahoře a znovu stiskl spoušť. Zase totéž.

Potom se dotkl bílého tlačítka. Záblesk světla jasný, ale ne tak intenzivní, ozářil široký pás. Když stiskl tlačítko, pistole zůstala úplně studená.

Červené tlačítko účinkuje jako laser - ale jak řekl Dap, není to laser - zatímco bílé promění zbraň v lampu. Ani jedno při manévrování nepomáhá.

Takže všechno záleží na tom, jak se člověk odstrčí, na směru, kterým vyrazí. Znamená to, že si budeme muset dávat velký pozor na řízení startů a odrazů, jinak se budeme plácat odnikud nikam. Ender se rozhlédl po místnosti. Několik hochů se vznášelo u stěn a mávalo kolem sebe rukama, aby se zachytili držáků. Většina vrážela do ostatních a smála se, další se drželi za ruce a opisovali ve vzduchu kruhy. Jenom někteří, jako třeba Ender, se tiše drželi stěn a dívali se.

Jedním z těch, které viděl, byl Alaj. Nakonec se zastavil u další stěny nedaleko Endera. Ender se instinktivně odrazil a rychle letěl k Alajovi. Teprve ve vzduchu ho napadlo, co mu asi řekne. Alaj byl Bernardův kamarád. Co mu musel Ender říct?

Přesto ani potom nezměnil kurs. Hleděl přímo před sebe a nepatrnými pohyby nohou a rukou se snažil kormidlovat ve směru, kterým se vznášel. Příliš pozdě si uvědomil, že zamířil až moc přesně. Neměl přistát *kousek* od Alaje - měl do něho rovnou narazit.

"Tady, chyť se mě za ruku!" zvolal Alaj.

Ender zachytil jeho ruku. Alaj vydržel otřes a pomohl mu přistát téměř měkce u stěny.

"Fajn," prohlásil Ender, "takhle bychom to měli dělat."

"Zrovna jsem na to myslel, jenomže každý přitom změkne jak máslo," odpověděl Alaj. "Co se stane, když se odrazíme spolu? Měli bychom se umět odstrčit v opačném směru."

"Jo."

"Dobrý?"

Bylo to přiznání, že mezi nimi možná nebude všechno klapat. Je to "dobrý", když děláme něco spolu? Ender odpověděl tím, že popadl Alaje za zápěstí a připravil se ke startu.

"Připraven?" zeptal se Alaj. "Teď."

Protože se přitom odstrčili každý různou silou, začali kolem sebe kroužit. Ender několikrát lehce pohnul rukama, potom nohou. Zpomalili. Zopakoval pohyb. Přestali kroužit a začali plachtit rovnoměrnou rychlostí.

"Jsi koumák." Od Alaje to bylo vysoké ocenění. "Odrazíme se ještě dřív, než vrazíme do toho chumlu."

"A potom se zase setkáme tamhle v rohu." Ender nechtěl, aby se tento můstek do nepřátelského tábora rozpadl.

"Kdo tam bude poslední, pšoukne si do láhve od mlíka," řekl Alaj.

Pomalu, ale vytrvale manévrovali těly, dokud si nehleděli s roztaženýma rukama i nohama do tváře, ruka vedle ruky, koleno vedle kolena.

"A potom se rozbijeme na maděru?" zeptal se Alaj.

"Ještě nikdy jsem to nedělal," přiznal se Ender.

Odstrčili se od sebe. Vymrštilo je to rychleji, než očekávali. Ender proplul mezi dvěma hochy a skončil na stěně, kterou nečekal. Chvíli mu trvalo, než znovu získal orientaci a našel roh, kde se měl s Alajem setkat. Alaj už k němu mířil. Ender si v duchu nakreslil trasu,

která bude zahrnovat dva odrazy, aby se vyhnul největším chumlům spolužáků.

Když dorazil do rohu, Alaj už visel na dvou sousedních držácích a předstíral, že pospává.

"Vyhráls."

"Chtěl bych vidět ty prdy," ozval se Alaj.

"Nechal jsem je u tebe ve skřínce, nevšiml sis?"

"Myslel jsem, že mi smrdí ponožky."

"Ponožky už nenosíme."

"Aha." Rozhovor oběma připomněl, že jsou daleko od domova, a ubral trochu radosti ze zvládnutých základů navigace.

Ender vytáhl pistoli a předvedl funkci dvou tlačítek přístupných palci.

"Co to udělá, když namíříš na člověka?" zeptal se Alaj.

"Nevím."

"Proč bychom to nezkusili?"

Ender potřásl hlavou. "Mohli bychom někoho zranit."

"Myslel jsem nás dva, že bychom mohli vystřelit do nohy nebo někam jinam. Já nejsem Bernard, nikdy jsem nemučil kočky jen tak pro zábavu."

"Hmm."

"Určitě to není nebezpečné, jinak by dětem nedali zbraně."

"Teď jsme vojáci."

"Střel mě do nohy."

"Ne, ty střel mě."

"Tak se střelíme navzájem."

Ujednáno, provedeno. Ender okamžitě cítil, že nohavice od kosmického obleku ztuhla. U kolenního kloubu a kotníku se nedala ohnout.

"Zamrzla ti?"

"Tvrdá jak prkno."

"Tak jich pár zmrazíme," řekl Alaj. "Vyhlásíme naši první válku. My dva proti nim."

Vycenili na sebe v úsměvu zuby. Ender se pak ozval: "Nepozveme radši Bernarda?"

Alaj zvedl opovržlivě obočí. "Cože?"

"A Shena."

"To Šikmooké krutibrko?"

Ender usoudil, že Alaj žertuje. "Hele, všichni přece nejsme negři."

Alaj se ušklíbl. "Můj dědeček by tě za tohle odstřelil."

"Můj prapradědeček by ho napřed prodal."

"Tak jdeme za Bernardem a Shenem a zmrazíme ty milovníky termiťáků "

Za dvacet minut každý v místnosti kromě Endera, Bernarda a Shena s Alajem zamrzl. Všichni čtyři pokřikovali a smáli se, když se objevil Dap.

"Vidím, že jste se naučili zařízení používat," řekl. Potom cosi udělal na řídícím panelu, který držel v ruce. Každý se pomalu snesl ke stěně, u níž stál. Dap zašel ke zmrazeným hochům, dotkl se jich a rozmrazil jim obleky. Všichni si začali o překot stěžovat, že to nebylo od Bernarda s Alajem fér, protože na ně stříleli, když ještě nebyli připraveni.

"Proč jste se na to nepřipravili?" zeptal se Dap. "Měli jste na sobě obleky stejně dlouho jako oni. Právě tak dlouho jste se flákali jak opilí kačeři. Přestaňte naříkat, začínáme."

Ender si všiml, že podle předpokladů se Bernard s Alajem stali vůdčími postavami bitvy. Dobře, to mu vyhovovalo. Bernard věděl, že Ender s Alajem se naučili zacházet s pistolemi. A Ender s Alajem byli kamarádi. Bernard si možná myslel, že Ender se přidá k jeho partě, ale Ender se připojil k nové skupině. Alajově. Bernard se k nim také přidal.

Všem to jasné nebylo. Bernard se pořád vztekal a posílal po svých přívržencích vzkazy. Ale Alaj se teď pohyboval volně po celé místnosti a když Bernard šílel, Alaj trochu zažertoval a uklidnil ho. Když došlo k volbě velitele přijímače, Alaje zvolili téměř jednomyslně. Bernard se zachmuřeně držel několik dní zpátky, ale choval se skvěle. Každý si na novou strukturu zvykl. Třída už nebyla rozdělena na Bernardovu skupinu a Enderovy vyvržence. Alaj se stal mostem.

Ender seděl na posteli s psacím panelem na kolenou. Měli individuální studijní volno a Ender hrál Volnou hru. Šlo o šílenou, neustále se měnící hru, ve které školní počítač neustále předkládal nové a nové věci, stavěl bludiště a člověk z něho měl najít cestu ven. Na chvíli jste se mohli vrátit k případům, které se vám líbily; když jste je nechali příliš dlouho na pokoji, zmizely a jejich místo zaujalo něco jiného.

Věci občas zvláštní, jindy vzrušující, a Ender pak musel reagovat rychle, když chtěl zůstat naživu. Často zemřel, ale v pořádku, taková byla hra. Člověk často umíral, dokud jí nepřišel na kloub

Postava na obrazovce zpočátku vypadala jako malý chlapec. Na chvilku se proměnila v medvěda. Teď z ní byla velká moucha s dlouhýma a jemnýma rukama. Proháněl postavu pod velkým počtem kusů nábytku, často si hrál s kočkou, ale teď už se nudil — příliš snadno se dalo uskočit, znal veškerý nábytek.

Jenom už ne žádná myší díra, řekl si. Toužím po obrovi. Je to idiotská hra a já ji nikdy nevyhraju. Všechno, co zvolím, je špatné.

Ale stejně proběhl myší dírou a po lávce do zahrady. Vyhnul se kachnám a střemhlav útočícím moskytům — pokoušel se hrát si s nimi, ale kachny byly příliš pomalé a když si s nimi hrál moc dlouho, proměnil se v rybu, což se mu nelíbilo. Ryba mu příliš připomínala zmrazený skafandr v bitevní místnosti, ztuhlé tělo při čekání na konec praktického cvičení, až ho Dap rozmrazí. Jako obvykle se najednou přistihl, že stoupá vzhůru do rozvlněných hor.

Uvolnila se lavina. Napřed se bez ustání chytal skal, přimáčknutý k přehnaně veliké kaluži zaschlé krve vytékající z hromady kamení. Teď už mistrovsky ovládal umění běhat šikmo vzhůru po svazích, vyhýbat se závalům a pokaždé najít pevnější zem.

Sesuvy půdy nakonec jako vždycky přestaly v chaotické změti kamení, čelo hory se rozlomilo a místo jílovité břidlice spatřil bílý chleba, nadýchaný, nakynutý jako těsto, když kůrka praskne a odpadne. Byl bílý a měkký, jeho postava se v něm pohybovala pomaleji. A když skočil dolů, stál na stole. Za ním ležel obrovský bochník chleba, vedle něho velikánská hrouda másla. A sám obr si rukama podepíral bradu a hleděl na něho. Enderova postava byla

vysoká přibližně jako obrova hlava od brady po obočí.

"Asi ti ukousnu hlavu," řekl obr, jak vždycky říkával.

Místo aby utíkal pryč nebo zůstal stát, Ender tentokrát nechal postavu vyběhnout nahoru k obrovu obličeji a kopl ho do brady.

Obr vyplázl jazyk a Ender upadl na zem.

"Co takhle dávat si hádanky?" navrhl obr. Stejně neměly žádný význam - obr si jenom hrál na pravdu. Stupidní počítač. V paměti měl miliony možných scénářů a on dokázal hrát jenom jednu stupidní hru.

Obr jako vždycky postavil na stůl před něho dvě obrovské sklenice hrající všemi barvami, které sahaly Enderovi po kolena. Jako vždycky obě naplnil různými tekutinami. Počítač byl dost chytrý, aby se - pokud si vzpomínal - nikdy neopakovaly. Tentokrát jedna vypadala jako hustý krém. Druhá syčela a pěnila.

"Jedna je jedovatá," řekl obr. "Když uhodneš která, vezmu tě do Říše skřítků."

Hádat znamenalo strčit hlavu do jedné sklenice a napít se. Nikdy neuhodl správnou. Občas se mu rozpustila hlava. Jindy zase začal hořet. Někdy spadl dovnitř a utopil se. Občas přepadl ven, zezelenal a úplně shnil. Pokaždé to bylo příšerné a obr se vždycky strašně chechtal.

Ender věděl, že ať si vybere cokoliv, vždycky zemře. Celá hra byla podvodem. Po první smrti se jeho postava znovu objevovala na obrově stole a zase hrála. Po druhé se vracela do laviny kamení. Potom k zahradní lávce. K myší díře. A pak, pokud se přesto vrátil k obrovi a znovu hrál a umíral, panel zčernal. Pochodoval po něm nápis "Volná hra skončila" a Ender ležel na zádech na posteli a třásl se, dokud konečně neusnul. Třebaže šlo o podfuk a i když obr mluvil o pohádkové Říši skřítků, která se svými uhozenými říkankami snad ani nestála za námahu, musel najít nějakou cestu, jak obra porazit a dostat se do ní.

Napil se krémové tekutiny. Okamžitě se začal nafukovat a stoupat do výšky jako balon. Obr se rozchechtal. Zase byl mrtvý. Hrál dál a tentokrát tekutina ztvrdla jak beton. Skláněl hlavu dolů, zatímco obr ho rozřezával podél páteře, odkosťoval jako rybu a začal jíst. Enderovi se přitom třásly ruce a nohy.

Znovu se ocitl u sesuvu půdy a rozhodl se, že nebude pokračovat. Dokonce se jednou nechal lavinou pohřbít. Ale přestože se dokonce potil a bylo mu zima, v dalším životě se vrátil zpátky do kopců, které se proměnily v chleba a stál na obrově stole před měňavými sklenicemi.

Zachmuřeně zíral na dvě kapaliny. Jedna pěnila, druhá se vlnila jako moře. Pokoušel se uhodnout, jakou smrt v sobě každá skrývá. Možná že z toho oceánu vyskočí ryba a sežere mě. A ta pěnivá mě asi udusí. Nenávidím tu hru. Není spravedlivá, je pitomá a pro kočku.

A místo aby ponořil obličej do jedné kapaliny, kopl do jedné sklenice a potom do druhé, uhýbal strašlivě velikým rukám, když obr řval "Ty jeden podvodníku!" Skočil mu do obličeje, s námahou se vyškrábal přes rty a nos a zaryl se do obrova oka. Měklo jak mokrý domácí sýr a protože obr křičel, Enderova postava se zavrtala do oka, vlezla přímo do něho a ponořila se hlouběji.

Obr upadl na záda. Při pádu se změnil výhled a když obr spočinul na zemi, všude kolem rostly propletené stromy podobné krajkám. Odkudsi vyletěl netopýr a přistál na nose mrtvého obra. Ender vytáhl svoji postavu z obrova oka.

"Jak ses sem dostal?" zeptal se ho netopýr. "Sem nikdy nikdo nepřijde."

Ender samozřejmě neuměl odpovědět. Sáhl proto pod sebe, nabral do dlaně hustou kaši obrova oka a nabídl ji netopýrovi.

Ten si ji vzal a když vzlétal, zakřičel "Vítej v Říši skřítků."

Dokázal to. Měl by ji prozkoumat. Měl by slézt z obrova obličeje dolů a podívat se, kam se konečně dostal.

Místo toho přestal, zastrčil panel do skřínky, svlékl se a přetáhl přes sebe pokrývku. Neměl v úmyslu obra zabít. Měla to být jenom hra a ne volba mezi vlastní příšernou smrtí a ještě hrůznější vraždou. Jsem vrah, dokonce i při hře. Petr by na mě byl pyšný.

KAPITOLA 7

Mlok

- "Není to krásný pocit vědět, že Ender dokáže nemožné?"
- "Hráčova smrt byla vždycky odporná. Vždycky jsem si myslel, že Nápoj obra je nejhnusnější částí celé hry mozků, ale takhle se vrhnout na oko - to je ten, co jsme ho chtěli postavit do čela našich flotil?"
 - "Důležité je, že vyhrál ve hře, která se nedala vyhrát."
 - "Asi ho teď přeložíte..."
 - "Čekali jsme, jak si pořadí s Bernardem. Zvládl to perfektně."
- "Takže jen co si poradí s jednou situací, postavíte před něho další, kterou nemůže zvládnout. Neodpočine si?"
- "Na svoji třídu bude mít asi měsíc nebo dva, možná tři. V životě dítěte je to opravdu dost dlouhá doba."
- "Nezdá se vám někdy, že tihle hoši už nejsou děti? Sleduji, co dělají, způsob jejich chůze a jak mezi sebou mluví. Nepřipadají mi jako malé děti."
 - "Každý z nich je svým způsobem nejchytřejší dítě na světě."
- "Ale pořád by se měli chovat jako děti, ne? Nejsou normální. Chovají se jako - dějiny. Napoleon a Wellington. Caesar a Brutus."
- "Snažíme se zachránit svět, ne vyléčit zraněné srdce. Moc je lituješ."
- "Generál Levy nikoho nešetří. Videokazety to taky říkají. Jenom toho chlapce nezraňte."
 - "Žertujete?"
 - "Chci říct, nezraňte ho víc, než musíte."

Alaj si při obědě sedl naproti Enderovi. "Konečně jsem přišel na to, jak's poslal tu zprávu. Použil's Bernardovo jméno."

"Já?" podivil se Ender.

"Ale, ale, a kdo jiný? Určitě to nebyl Bernard. A Shen není do počítačů moc žhavý. Vím, že jsem to nebyl já. Kdo teda? Nevadí, zjistil jsem, jak se dá zfalšovat vstup nového studenta. Prostě jsi vytvořil jméno typu Bernard-mezera, B-E-R-N-A-R-D s mezerami, takže počítač ho nevyhodil jako opakování existujícího jména."

"To by snad mohlo fungovat," připustil Ender.

"Dobrá, dobrá. *Opravdu* funguje. Ale tys to předvedl hned první den v praxi."

"Nebo někdo jiný. Možná Dap, aby Bernard nezískal velkou moc"

"Zjistil jsem ještě něco jiného. Nedokážu to udělat s tvým jménem."

"Cože?"

"Když tam vložím něco se jménem *Ender*, počítač mě pokaždé vyhodí. Vůbec do něho nedostanu ani tvůj soubor. Vymyslel sis vlastní bezpečnostní systém."

"Možná."

Alaj se ušklíbl. "Několikrát jsem se dostal dovnitř a napadl něčí soubory. Teď už někdo ví o systému skoro tolik co já. Endere, musím mít ochranu. Potřebuji tvůj systém."

"Když ti dám svůj systém, budeš vědět, jak jsem ho vymyslel a napadneš *mě*. "

"Já? Tvůj nejlepší kamarád?"

Ender se zasmál. "Postavím ti nový systém."

"Ted' hned?"

"Můžu aspoň dojíst?"

"Stejně nikdy nedojíš."

Byla to pravda. Na Enderově podnosu vždycky zůstaly po jídle nějaké zbytky. Ender pohlédl na talíř a usoudil, že už má dost.

"Jdeme."

Když se vrátili do ložnice, Ender si sedl na postel, zkřížil nohy pod sebe a řekl: "Vytáhni panel a přines ho ke mně, ukážu ti, jak se to dělá." Ale když Alaj přenesl svůj panel k Enderově posteli, Ender pořád seděl na místě. Jeho skřínky nešly otevřít.

"Co se děje?" zeptal se Alaj.

Místo odpovědi se Ender dotkl dlaní skřínky. "Nedovolený

vstup," hlásila. Neotevřela se.

"Mami, někdo si hrál s mojí hračkou," řekl Alaj. "Někdo ti ukradl nápad."

"Ještě pořád chceš ode mě bezpečnostní systém?" Ender vstal a odcházel od postele.

"Endere," ozval se Alaj.

Ender se otočil. Alaj držel v ruce jakýsi kus papíru.

"Co je to?"

Alaj k němu zvedl oči. "Ty to nevíš? Ležel na posteli. Musel jsi na něm sedět."

Ender si vzal papír a četl.

ENDERE WIGGINE, S OKAMŽITOU ÚČINNOSTÍ JSTE ZAŘAZEN DO ARMÁDY MLOKŮ, VELITEL BONZO MADRID, KÓD ZELENÁ ZELENÁ HNĚDÁ, PŘEVOD MAJETKU NENÍ DOVOLEN

"Endere, jsi chytrý, ale v bitevní místnosti nejsi o nic lepší než já."

Ender potřásl hlavou. Povýšit ho zrovna v téhle chvíli byla ta nejpitomější věc pod sluncem. Před dosažením osmi let věku nikoho nepovyšovali. Enderovi nebylo ještě ani sedm. A třída se obyčejně přesunovala do armádních jednotek společně, takže většina armád získala nový přírůstek šprčků zároveň. Na žádné jiné posteli neležel rozkaz k přesunu.

Zrovna teď, když se všechno konečně začínalo dařit a když Bernard vycházel dobře s každým, dokonce i s Enderem. Zrovna teď, když Ender získával v Alajovi opravdového kamaráda, kdy jeho život konečně za něco stál.

Ender natáhl ruku, aby zvedl Alaje z postele.

"Mloci každopádně soutěží ve hře," utěšoval ho Alaj.

Endera tak rozhněvalo nespravedlivé přeložení, že mu vhrkly slzy do očí. Nesmím brečet, přikázal si.

Alaj uviděl slzy, ale byl natolik zdvořilý, že nic neřekl. "Jsou to

tupci, Endere, ani ti nedovolí, aby sis vzal své vlastní věci."

Ender se nuceně zasmál a už neplakal. "Myslíš, že bych se měl svléknout a jít nahý?"

Alaj se také zasmál.

V náhlém hnutí mysli ho Ender pevně objal, málem jako Valentine. Dokonce si v té chvíli vzpomněl na Valentine a chtěl domů. "Nechci jít pryč."

Alaj ho pevně sevřel v objetí. "Endere, já jim rozumím. Jsi nejlepší z nás. Možná spěchají, aby tě všechno naučili."

"Nechtějí mě naučit všechno," odpověděl Ender. "Chtěl jsem poznat, co znamená mít kamaráda."

Alaj vážně přikývl. "Vždycky budeš můj nejlepší kamarád," prohlásil. Potom se ušklíbl. "Naděláš z termiťáků fašírku."

"Jo," vracel mu Ender úsměv.

Alaj najednou políbil Endera na tvář a zašeptal mu do ucha "Salaam." Celý rudý v obličeji se pak otočil a odešel ke své posteli v zadní části ubytovny. Ender uhodl, že polibek a slovo měly být čímsi zakázaným. Snad potlačeným náboženským cítěním. Nebo to slovo možná mělo velký význam jenom pro Alaje. V každém případě Alaj věděl, že bylo posvátné, že před Enderem odhalil své nitro, jak to jednou udělala Enderova matka. Když byl velice malý a ještě předtím, než mu implantovali monitor do šíje, položila mu ruce na hlavu - myslela si, že spí - a modlila se nad ním. Ender o tom nikdy s nikým nemluvil, ani s matkou, ale uchovával v paměti jako svátost vzpomínku na matčinu lásku v okamžiku, kdy si myslela, že ji nikdo nevidí ani neslyší. Přesně tohle mu Alaj dal: dar tak posvátný, že dokonce ani Ender nesměl pochopit, co znamenal.

Po takové záležitosti se nedalo říct nic. Alaj se u své postele obrátil k Enderovi. Jejich oči se na okamžik setkaly v dokonalém porozumění. Potom Ender odešel.

V této části školy nikde nebyla na zemi čára s kódem zelená zelená hnědá. Musel by sledovat barvy v jednom z veřejných sektorů. Za malou chvilku skončí večeře, ale nechtěl projít kolem jídelny, aby nepotkal ostatní. Herna měla být skoro prázdná.

V jeho rozpoložení mu žádná hra nic neříkala. Přešel tedy dozadu k řadě veřejných panelů a ponořil se do své soukromé hry.

Rychle se dostal do Říše skřítků. Když tam dorazil, obr byl mrtvý. Musel opatrně slézt se stolu, seskočit na nohu obrovy převrácené židle a teprve pak dopadnout na zem. Na okamžik se objevily krysy ohlodávající obrovo tělo, ale Ender jednu zabil špendlíkem z obrovy rozedrané košile a pak už ho nechaly na pokoji.

Mrtvola už z velké části podlehla rozkladu, To, co mohly party malých uklízečů roztrhat, bylo roztrháno, červi dokončili svoji špinavou práci na vnitřních orgánech, zbývala vysušená, dutá mumie se zuby vyceněnými ve ztrnulém úsměvu, s prázdnýma očima a zkroucenými prsty. Ender si vzpomněl, jak se zarýval do oka, ještě když bylo živé, zákeřné a inteligentní. Rozhněvaný a rozčarovaný znovu dychtil po vraždě. Ale obr se už stal součástí krajiny a tak se hněv nemohl obrátit proti němu.

Ender vždycky chodíval přes most do zámku Srdcové dámy, kde bylo pro něho nachystáno dost her. Do žádné z nich se mu ale nechtělo. Obešel obrovu mrtvolu a vystoupil po proudu potůčku až k místu, kde vytékal z lesa. Bylo tam hřiště, klouzačky a prolézačky, houpačky a kolotoče plné rozesmátých dětí. Ender zjistil, že v této hře se stal dítětem, třebaže ve hrách měl obvykle dospělou postavu. Ve skutečnosti byl menší než ostatní.

Stál v řadě na klouzačku. Ostatní děti si ho nevšímaly. Vylezl nahoru a sledoval pohledem chlapce, který kroužil po dlouhé spirále k zemi. Potom se posadil a začal klouzat.

Ani okamžik se neklouzal. Propadl klouzačkou dolů a přistál na zemi pod žebříkem. Klouzačka ho neudržela.

Stejně jako prolézačka. Mohl prolézat libovolným směrem, ale pak se tyč náhodou stala nehmotnou a spadl. Mohl se houpat na houpačce, dokud nevyletěl až nahoru. Potom se propadl na zem. Když kolotoč zrychlil, nedokázal se udržet a odstředivá síla ho smetla. A ostatní děti se divoce a útočně smály. Obklopily ho, ukazovaly si na něho prstem a smály se dlouhé vteřiny, než se vrátily ke své hře.

Ender je chtěl zbít a hodit do potoka. Místo toho šel dál do lesa. Našel stezku, která se brzy změnila v prastarou cihlovou silnici. Dávno zarostla plevelem a křovím, ale pořád se po ní dalo jít. Po obou stranách se objevovaly náznaky možných her, ale Ender na

žádný nereagoval.

Chtěl vědět, kam stezka vede.

Vedla na mýtinu, uprostřed níž stála studna s nápisem "Napij se, poutníče." Ender popošel dopředu a podíval se do studny. Téměř okamžitě uslyšel vytí. Z lesa se vynořila desítka slintajících vlků s lidskými obličeji. Ender je poznal - děti z hřiště. Teprve teď mohly jejich zuby trhat a bezbranného Endera rychle zhltly.

Jako obvykle se na stejném místě objevila další jeho postava a znovu ji sežrali, třebaže se pokusil slézt do studny.

Při dalším vynoření se však ocitl na hřišti. A znovu se mu děti smály. Jen se smějte, pomyslel si Ender. Vím, co jste zač. Vybral si jedno děvče a vytáhl ho ven. Šlo rozzlobeně za ním. Zavedl je nahoru na klouzačku. Samozřejmě, propadl se dolů. Protože však tentokrát sedělo těsně za ním, děvče se propadlo také. Když narazilo na zem, proměnilo se v mrtvého nebo omráčeného vlka.

Ender vodil jednoho po druhém do léčky. Ale než tam přivedl posledního, vlci začali ožívat a už nebyli dětmi. Znovu Endera roztrhali.

Roztřesený a zpocený zjistil, že tentokrát jeho postava ožila na obrově stolu. Měl bych toho nechat a jít do nové armády, říkal si.

Ale místo toho přinutil postavu seskočit se stolu a obejít obrovo tělo směrem ke hřišti.

Jakmile dítě dopadlo na zem a proměnilo se ve vlka, Ender tentokrát popadl jeho tělo, odtáhl ho k potoku a hodil do vody. Tělo pokaždé zasyčelo, jako by tam místo vody byla kyselina. Vlk se rozložil, nad ním stoupal vzhůru mrak černého dýmu a pak odplul. Děti odpravil snadno, třebaže za ním nakonec chodily po dvou a po třech. Ender zjistil, že na pasece na něho nečekají žádní vlci a na laně od vědra se spustil do studny. V jeskyni bylo šero, ale viděl hromady drahokamů. Když je míjel, všiml si za sebou, že mezi drahými kameny se leskly oči. Stůl s jídlem ho nezajímal. Prošel mezi několika klecemi visícími ze stropu jeskyně; v každé bylo nějaké exotické, přítulně vypadající zvíře. Hrát si budeme až později, pomyslel si Ender. Nakonec přišel ke dveřím, na kterých zářila slova složená ze smaragdů:

KONEC SVĚTA

Nezaváhal. Otevřel dveře a prošel dovnitř.

Stál na malé římse, na útesu čnějícím vysoko nad zářícím, hlubokým zeleným lesem s nepatrným podzimním zbarvením, tu a tam bylo vidět skvrny vymýcené země s pluhy taženými voly a malými vesničkami, hrad na kopci v dálce a mraky plující na vzdušných proudech pod ním. Nebe nad ním bylo stropem rozlehlé jeskyně, ze kterého visely krystaly proměněné v lesknoucí se stalaktity.

Dveře za ním se zavřely. Ender si napjatě prohlížel okolí. Díky jeho kráse se o své přežití staral méně než obvykle. V té chvíli ho příliš nezajímalo, jaká hra by se mohla hrát na tomto místě. Přišel na to a pochopil, že právě to byla jeho odměna. Bez přemýšlení o následcích skočil z římsy dolů.

Padal střemhlav dolů k vířící řece a divokým skalám; ale při pádu se mezi něho a zem vklínil mrak, zachytil ho a odtáhl pryč. Zavezl ho na hradní věž a otevřeným oknem vtáhl dovnitř. Tam ho zanechal v jakési místnosti, kde neviděl žádné dveře v podlaze ani na stropě, a okna vedla určitě ven na osudový sráz.

Před okamžikem se bezstarostně vrhl z římsy; tentokrát zaváhal. Malá předložka před krbem se smotala do dlouhého, štíhlého hada se zkaženými zuby.

"Já jsem tvoje jediná možnost útěku," zasyčel. "Jedině smrt."

Ender se rozhlédl po místnosti, jako by hledal zbraň, když najednou obrazovka ztmavla. Na okraji panelu se zablýskla slova.

OKAMŽITĚ SE HLASTE U VELITELE MÁTE ZPOŽDĚNÍ ZELENÁ ZELENÁ HNĚDÁ

Rozzuřený Ender se odtrhl od panelu a přistoupil k barevné stěně, kde uviděl pásek s kódem zelená zelená hnědá a sledoval ho, když se před ním rozsvěcoval. Tmavě zelená, světle zelená a hnědá barva pásky mu připomněla království začínajícího podzimu, které našel ve hře. Musím se vrátit, řekl si pro sebe. Had je dlouhá nit,

spustím se z věže a najdu způsob, jak se přes to místo dostanu. Možná se nazývá Konec světa proto, že jde o konec her, protože můžu jít do vesnice a stát se tam malým klukem, který si hraje a pracuje, nic mě nezabije a já nic nezabiju, jenom tam budu žít.

Ačkoliv, když o tom teď přemýšlel, nedokázal si představit, co by vlastně znamenalo "jenom žít." Nikdy v životě to nedělal. Ale v každém případě po tom toužil.

Armáda byla větší než třída bažantů, stejně jako jejich ložnice v kasárnách. Byla dlouhá a úzká, postele seřazené po obou stranách; vlastně byla tak dlouhá, že člověk viděl zakřivení podlahy, protože vzdálený konec se ohýbal vzhůru jako součást kola Bitevní školy.

Ender stál ve dveřích. Několik hochů blízko dveří na něho pohlédlo. Ale ti byli starší a zdálo se, že ho ani nevnímají. Leželi na kavalcích nebo se o ně opírali a pokračovali v rozhovoru. Samozřejmě probírali bitvy, jak to starší chlapci vždycky dělávali. Všichni byli mnohem větší než. Ender. Deseti a jedenáctiletí se nad ním tyčili jako věže. I tomu nejmladšímu bylo osm a Ender nebyl na svůj věk zrovna nejvyšší.

Pokoušel se zjistit, který z chlapců je velitel, ale většina měla na sobě cosi mezi polní uniformou a tím, čemu vojáci vždycky říkali "spací" uniforma - holou kůži od hlavy až k patě. Hodně jich mělo vytažené psací panely, ale jen málokterý studoval.

Ender vstoupil do pokoje. A v tom okamžiku si ho všimli.

"Co tu chceš?" zeptal se rozkazovačným tónem hoch na horní posteli vedle dveří. Byl největší ze všech. Ender si už předtím všiml mladého obra, kterému na bradě tu a tam vyrážely vousy. "Nepatříš k Mlokům."

"Asi k nim patřím," prohlásil Ender. "Zelená zelená hnědá, je to tak? Přeložili mě." Hoch byl zřejmě dveřníkem. Ukázal mu rozkaz.

Dveřník natáhl ruku pro papír. Ender ucukl, aby byl těsně z jeho dosahu. "Mám to dát Bonzovi Madridovi."

Do hovoru se teď zapojil další chlapec, menší, ale pořád větší než Ender. "Žádný Bonzo, ty hlavo skopová. Čti to španělsky, Bonso. Bonzo Madrid. Aqui nosotros hablamos espaňol, Seňor GranFedor."

"Ty jsi určitě Bonzo, že?" zeptal se Ender. Snažil se vyslovit jméno správně.

"Ale kdepak, jenom jiskřivá a nadaná polyglotka. Petra Arkanianová. Jediné děvče v armádě Mloků. Mám víc kulek než všichni ostatní v pokoji."

"No jo, máma Petra promluvila," ozval se posměšně jeden z hochů. "A kecá a kecá."

"Pindá a pindá voloviny," přizvukoval další.

Jen pár hochů se zasmálo.

"Mezi námi děvčaty," pokračovala Petra, "když dají Bitevní škole klystýr, tak ho vrazí na zelenou zelenou hnědou."

Ender si zoufal. Neměl se před nimi čím pochlubit - malý, nevycvičený, nezkušený, předem odsouzený k závisti pro rychlý služební postup. A teď si úplně náhodou vybral špatného kamaráda. Vyvržence z armády Mloků. V myslích zbytku armády si je hned spojili dohromady. Pěkně ten den začíná. Na okamžik, když se Ender rozhlížel po rozesmátých, jízlivých tvářích, představil si je se zarostlými, chlupatými těly a ostrými zuby připravenými rvát. Jsem tu snad jediná lidská bytost? A ostatní jsou zvěř čekající jenom, aby ho zhltla?

Potom si vzpomněl na Alaje. V každé armádě byl určitě alepoň jeden člověk, kterého stálo za to poznat.

Třebaže je nikdo nenapomenul, aby byli zticha, smích najednou ustal a skupina zmlkla. Ender se otočil ke dveřím. Stál tam vysoký, tmavý a štíhlý hoch s krásnýma černýma očima a úzkými rty, které naznačovaly vytříbené chování. Za takovou krásou bych šel, říkalo cosi v Enderovi. Viděl bych, co tyto oči vidí.

"Co jsi zač?" zeptal se hoch tiše.

"Ender Wiggin, pane, převelen z přijímače k armádě Mloků." Podal mu rozkaz.

Hoch převzal rychlým, jistým pohybem papír, aniž se dotkl Enderovy ruky. "Jak jsi starý, Endere?"

"Skoro sedm."

"Ptal jsem se, kolik je ti přesně, ne přibližně," řekl stále tichým hlasem

"Šest let, devět měsíců a dvanáct dní."

"Jak dlouho jsi cvičil v bitevní místnosti?"

"Pár měsíců. Mám už lepší mušku."

"Nacvičoval jsi nějaké bojové manévry? Už jsi někdy cvičil v četě? Prodělal jsi vůbec nějaké spojovací cvičení?"

Ender nikdy o takových věcech neslyšel. Zakroutil hlavou.

Madrid si ho stále prohlížel. "Rozumím. Když se člověk rychle učí, velitelský sbor téhle školy, především major Anderson, který tuhle hru řídí, mu rád podrazí nohy. Armáda Mloků zrovna začíná ztrácet svou špatnou pověst. Vyhráli jsme dvanáct z posledních dvaceti her. Překvapili jsme Krysy, Škorpióny a Chrty a jsme připraveni hrát o první příčku. Proto mně dají takového nevycvičeného budižkničemu, beznadějnou ukázku nedostatečného vývoje."

"Taky tě nevidí rád," ozvala se tiše Petra.

"Zavři zobák, Arkanianová," okřikl ji Madrid. "K jedné těžké zkoušce nám teď přidali další. Ale ať nám oficíři házejí jaké chtějí klacky pod nohy, pořád jsme -"

"Mloci!" zvolali jednohlasně vojáci.

Ender začal tyto události instinktivně vnímat jinak. Šlo tu o nacvičenou šablonu, rituál. Madrid se ho nesnažil urazit, jenom se pokoušel zvládnout překvapivou událost a využít ji k posílení svého vlivu nad armádou.

"Jsme ohněm, který je pohltí, břichem a střevy, hlavou a srdcem, plamenů máme mnoho, ale jen jeden oheň."

"Mloci!" zakřičeli znovu.

"Ani tenhle nás neoslabí."

V Enderovi se na okamžik zažehla jiskřička naděje.

"Budu tvrdě a rychle pracovat a učit se," slíbil.

"Nedovolil jsem ti promluvit," odbyl ho Madrid. "Mám v úmyslu tě co nejrychleji vyměnit. Asi se budu muset zároveň vzdát někoho lepšího, ale takoví špunti jako ty jsou k ničemu, ba ještě horší. V každé bitvě pro nás znamenáš nevyhnutelně dalšího zamrzlého a my jsme zrovna teď v situaci, kdy každý zamrzlý voják má pro naše hodnocení velký význam. Neber to osobně, Wiggine, ale vím určitě, že můžeš cvičit na účet někoho jiného."

"Vždyť je to zlatíčko," ozvala se Petra.

Madrid přistoupil k dívce a lehce ji pleskl hřbetem ruky přes obličej. Nepříliš hlučně, protože ji uhodil jenom prsty. Na její tváři v místech, kde ji udeřily konečky jeho prstů, se však objevily čtyři jasně rudé šmouhy a krvavé škrábance od nehtů.

"Tady máš instrukce, Wiggine. Očekávám, že dnes s tebou mluvím naposledy. Když budeme cvičit v bitevní místnosti, zůstaneš stranou. Samozřejmě tu musíš být, ale nebudeš patřit k žádné četě a nezúčastníš se manévrů. Když nás zavolají do bitvy, rychle se oblečeš a ohlásíš se u brány jako každý jiný. Celé čtyři minuty po začátku hry nepůjdeš dovnitř a potom zůstaneš u brány se zbraní v pouzdře, dokud hra neskončí."

Ender přikývl. Takže neměl být k ničemu. Doufal, že ho brzy vymění.

Všiml si také, že Petra příliš neplakala bolestí, ani se nedotýkala obličeje, třebaže z jedné krvavé šmouhy se kutálely malé kuličky, které v potůčku stékaly k čelisti. Asi je vyvržencem, ale protože Bonzo Madrid se nechce stát Enderovým přítelem, ať už z jakéhokoliv důvodu, mohl by se skamarádit s Petrou.

Přidělili mu pryčnu na vzdáleném konci pokoje.

Horní postel, takže když ležel, neviděl ani na dveře. Zakřivení stropu mu bránilo v pohledu. Chlapci kolem něho vypadali unaveně a zachmuřené, byli to ti nejslabší. Neměli Enderovi na přivítanou co říct

Ender se pokusil otevřít dlaní skřínku, ale nic se nestalo. Uvědomil si, že skřínky nejsou nijak zajištěné. Na všech čtyřech byly kroužky. Stačilo na ně zatlačit a hned se otevřely. Žádné soukromí, teď už byl v armádě. Ve skřínce ležela uniforma. Ne tak světle zelená jako v přijímači, ale tmavě zelená uniforma armády Mloků s oranžovými prýmky. Nepadla mu dobře. Asi ještě nikdy nemuseli dát uniformu tak mladému chlapci.

Právě ji začínal svlékat, když si všiml, že uličkou k jeho posteli míří Petra. Sjel z pryčny a postavil se na zem, aby ji pozdravil.

"Dej si pohov," řekla, "nejsem důstojník."

"Ale jsi velitelka čety, ne?"

Kdosi poblíž se uchichtl.

"Jak tě to, Wiggine, napadlo?"

"Máš postel vpředu."

"Mám postel vpředu, protože jsem nejlepší střelec v armádě Mloků a protože Bonzo se bojí, že vyvolám vzpouru, když na mě velitelé čet nebudou dávat pozor. Jako kdybych si s *takovýma* něco začala." Pohodila hlavou k otráveným obličejům hochů na okolních pryčnách.

O co jí jde, ještě mi zhoršit situaci? "Všichni jsou lepší než já," prohlásil Ender. Pokoušel se zeslabit dopad jejího opovržení hochy. Konec konců budou jeho spolunocležníky.

"Podívej, já jsem holka a ty šestiletý mizera. Máme toho tolik společného, proč bychom se nemohli kamarádit?"

"Nebudu za tebe dělat domácí úkoly."

Okamžitě si uvědomila, že je to vtip. "Cha, cha," zasmála se, "všechno je tak příšerně vojenské, když je člověk ve hře. Škola vypadá jinak než v přijímači. Samé dějiny a strategie, taktika, termiťáci, matika a astronomie, věci, které budeš jako pilot nebo velitel potřebovat. Uvidíš."

"Takže jsme kamarádi. Dostanu odměnu?" zeptal se Ender. Napodoboval její přezíravý způsob mluvy, jako kdyby ji nic nezajímalo.

"Bonzo nechce, abys prodělal výcvik. Chce tě přinutit, aby sis vzal panel do bitevní místnosti a studoval. Svým způsobem má pravdu - nepotřebuje, aby mu nějaký naprosto nevycvičený malý kluk zpackal přesné manévry." Sklouzla do giria, slangu napodobujícího lámanou angličtinu nevzdělaných lidí. "Bonzo, on precizní. On být tak *pečlivý*, chcát na talíř a nikdy nenastříkat."

Ender se zasmál.

"Bitevní místnost je pořád otevřená. Když budeš chtít, vezmu tě tam v osobním volnu a ukážu ti něco z toho, co umím. Nejsem vynikající voják, ale jsem dost dobrá a určitě vím víc než ty."

"Jak chceš."

"Začneme třeba zítra ráno po snídani."

"Co když tam někdo bude? V přijímači jsme tam chodili hned po snídani."

"Bez starosti. Ve skutečnosti je tu devět bitevních místností." "Nikdy jsem o žádných dalších neslyšel." "Všechny mají stejný vchod. Bitevní místnosti jsou uprostřed náboje kola, v samém středu bitevní školy. Neotáčejí se jako zbytek stanice. Právě proto v nich je nulka, nulová gravitace - jenom se prostě drží. Žádné otáčení, žádné dole. Ale dají se nastavit tak, aby kterákoliv místnost měla dveře do chodby, kterou všichni používáme. Jakmile jsi uvnitř, přesunou se dál a zpřístupní další bitevní místnost."

"Aha."

"Jak jsem řekla. Hned po snídani."

"Jasně," přisvědčil Ender.

Odcházela pryč.

"Petro," ozval se.

Otočila se.

"Dík."

Neřekla nic, jenom se znovu obrátila a pokračovala v cestě uličkou.

Ender vylezl zpátky nahoru na pryčnu a svlékl si zbytek uniformy. Ležel nahý na posteli, pohrával si s panelem a snažil se zjistit, jestli něco provedli s jeho přístupovým kódem. Samozřejmě, jeho bezpečnostní systém smazali. Nemohl mít nic, dokonce ani vlastní, panel.

Osvětlení trochu zesláblo. Blížil se čas spánku. Ender nevěděl, ve které koupelně se má umýt.

"Běž nalevo ode dveří," poradil mu chlapec na vedlejší palandě. "Máme ji společnou s Krysami, Kondory a Veverkami."

Ender poděkoval a chtěl projít kolem něho.

"Hele, takhle nemůžeš jít. Ven z pokoje se chodí vždycky v uniformě."

"Dokonce i na záchod?"

"Obzvlášť tam. A je zakázáno mluvit s příslušníky jiných armád při jídle nebo na záchodě. Občas tomu může člověk uniknout v hrací místnosti a samozřejmě pokaždé, když mu učitel dovolí. Ale když tě chytí Bonzo, je po tobě, jasný?"

"Dík."

"Ehm, Bonzo zešílí, když se budeš opičit po Petře."

"Byla nahá, když jsem přišel, viď?"

"Dělá si, co chce, ale ty choď oblečený. Bonzův rozkaz."

Uhozený rozkaz. Petra pořád vypadala jako kluk, takže šlo o stupidní pravidlo. Oddělovalo ji od ostatních, odlišovalo ji, rozdělovalo armádu. Stupidita na druhou. Jaký musel být Bonzo velitel, když neznal nic lepšího? Alaj by byl lepším velitelem. Věděl, jak dát skupinu dohromady.

A já také vím, jak ji dát dohromady, pomyslel si Ender. Možná, že někdy ze mě bude velitel.

Umýval si ruce v koupelně, když ho někdo oslovil. "Helemese, teď už navlíkaj nemluvňata do uniforem Mloků?"

Ender neodpověděl, jenom si utíral ruce ručníkem.

"Hele, podívej! Mloci přibírají kojence! Podívejte se na něho! Prolezl by mi mezi nohama a vůbec by se nedotkl kulek!"

"Protože žádný nemáš, Dinku, tak je to ve skutečnosti," odpověděl mu někdo.

Když Ender odcházel, zaslechl, jak někdo říká: "Je to Wiggin, vždyť ho znáš, ten chytrolín z herny."

S úsměvem kráčel po chodbě. Možná je malý postavou, ale znali ho jménem. Samozřejmě z herny, což nic neznamenalo. Však oni uvidí. Taky bude dobrým vojákem. Brzy budou všichni znát jeho jméno. Možná, že ne u Mloků, ale dost brzy.

Petra čekala v chodbě, která vedla k bitevní místnosti. "Počkej chvilku," řekla Enderovi. "Zrovna tam vešli Králíci. Pár minut jim trvá, než se změní nastavení na další místnost."

Ender se posadil vedle ní. "Co se bitevní místnosti týká, je toho víc k zamyšlení, než jenom přechod z jedné do druhé," ozval se. "Například kde se bere gravitace v chodbě před místností, těsně předtím, než vejdeme?"

Petra zavřela oči. "A jestli bitevní místnosti opravdu volně plavou v prostoru, co se stane, když se jedna připojí? Proč se nezačne pohybovat ve směru rotace celé školy?"

Ender přikývl.

"Je v tom nějaké tajemství," zašeptala hlubokým hlasem. "Nesnaž se do něho strkat nos. Vojákovi, který se o to naposledy pokusil, se stalo něco strašného. Našli ho, jak visí v koupelně, nohy na stropě a hlavu narvanou do záchodu."

"Já teda nejsem první, kdo se na to ptá."

"Zapamatuj si, chlapečku." Když mu říkala *chlapečku*, znělo to přátelsky, nijak opovržlivě. "Nikdy nepřiznají, že máš pravdu, víc, než musí. Ale každé malé dítě s mozkem na správném místě ví, že od časů starého Mazera Rackhama a Vítězné flotily se ve vědě leccos událo. Zřejmě už umíme ovládat gravitaci, zapnout ji a vypnout, změnit její směr, snad i odrazit — hodně jsem přemýšlela o spoustě chytrých věcí, které by člověk dokázal udělat s gravitačními zbraněmi a pohony na hvězdoletech. A uvažuj, jak by mezihvězdné lodě mohly stěhovat blízké planety. Možná by z nich dokázaly vytrhnout velké kusy hmoty, kdyby obrátily vlastní gravitaci planety proti ní samotné, jenom jiným směrem, a soustředily by ji do menšího prostoru. Ale nic nám neříkají."

Ender pochopil víc, než mu řekla. Ovládání gravitace byla jedna věc, klamání ze strany důstojníků druhá. Ale nejdůležitější zprávou bylo sdělení, že nepřítelem jsou dospělí, a ne ostatní armády. Neříkají nám pravdu.

"Pojď, chlapečku. Bitevní místnost je připravena. Petra má pevné ruce. Nepřítel je smrtelně vážný." Uchichtla se. "Básnířka Petra, jak mi říkají."

"Říkají taky, že jsi ztřeštěný blázen."

"Radši věř tomuhle, prdelko." V tašce měla deset míčků používaných jako terče. Ender ji držel jednou rukou za kosmický oblek a druhou se chytil zdi, aby ji ustálil, když házela míčky různými směry. V nulové přitažlivosti se každý odrážel jinam. "Pusť mě," poručila mu. Odstrčila se a úmyslně se otáčela kolem vlastní osy. Několika obratnými pohyby rukou získala stabilitu a opatrně začala mířit pistolí na jeden míček za druhým. Když jeden trefila, bílá zář se změnila na rudou. Ender věděl, že změna barvy netrvá ani dvě minuty. Než dostala poslední, jenom jeden míček zase zbělal.

Vypočítala si přesně odraz od stěny a velkou rychlostí se vrátila zpátky k Enderovi. Zachytil ji a udržel i přes zpětný odraz - jedna z prvních technických dovedností, které se naučil v přijímači.

"Jsi dobrá," řekl uznale.

"Nikdo není lepší než já. A ty se to teď budeš učit."

Petra ho učila, jak držet paži rovně, aby mířil celou rukou.

"Většina vojáků si nedokáže uvědomit, že čím dál od tebe je cíl, tím déle musíš udržet paprsek v dvoucentimetrovém kruhu. Rozdíl je sice jenom něco mezi desetinou a polovinou vteřiny, ale v bitvě je to dlouhá doba. Hodně vojáků si myslí, že minuli, když mířili přímo na cíl, ale ti se pohybovali moc rychle. Nemůžeš proto používat pistoli jako meč, švih a švih a rozetnout je na polovinu. Musíš mířit."

Pomocí sběrače míčků přivolala terče zpátky a potom jeden po druhém poslala do prostoru. Ender na ně střílel. Ani jednou se netrefil.

"Dobře," pochválila ho. "Nemáš žádné zlé návyky."

"Ale ani dobré," poznamenal.

"Ty tě naučím."

První ráno toho moc neudělali. Většinou ho poučovala, jak má při míření přemýšlet. "Musíš mít v paměti zároveň svůj i nepřítelův pohyb. Musíš držet paži nataženou a mířit celým tělem tak, abys v případě zásahu ruky mohl pořád střílet. Zjisti si, v jaké poloze spoušť opravdu střílí a kdy přečnívá přes okraj, aby ses nemusel po každém výstřelu tolik zmítat. Uvolni tělo, nenapínej ho, jinak tě to roztřese."

Ten den se jiného výcviku Ender nedočkal. Odpoledne při armádním cvičení mu přikázali vytáhnout si panel a v rohu místnosti psát školní úkoly. Bonzo musel mít všechny vojáky v bitevní místnosti, ale nemusel je využít.

Ender se ale neučil školní látku. Když se nemohl zúčastnit výcviku jako voják, studoval Bonzovu taktiku. Armáda Mloků byla rozdělena do čtyř standardních čet po deseti vojácích. Někteří velitelé postavili své čety tak, že četa A se skládala z nejlepších vojáků a D z nejhorších. Bonzo je promíchal, takže v každé byli dobří i slabší vojáci.

Výjimku tvořila četa B, měla pouze devět chlapců. Ender byl zvědavý, koho převeleli místo něho. Brzy se vyjasnilo, že vůdce čety B byl nováček. Nebylo divu, že Bonzo byl otrávený - ztratil velitele čety a dostal Endera.

Bonzo měl pravdu také v další věci. Ender nebyl připravený. Po celou dobu cvičení se věnovali nácviku manévrů, čety se navzájem

neviděly, ale prováděly přitom přesně načasované operace, využívaly jedna druhou k náhlým změnám směru, aniž ztrácely tvar. Všichni tihle vojáci považovali za samozřejmé vědomosti a znalosti, které Ender neměl. Schopnost přistát měkce a absorbovat většinu síly při nárazu, přesně letět, upravit kurz letu s využitím zmrazených vojáků plovoucích náhodně prostorem, přemety, otáčivý pohyb, skoky do stran, klouzaní podél stěn - tady šlo o velice těžký a přitom jeden z nejhodnotnějších manévrů, protože nepřítel vás nemohl zaskočit zezadu.

Přestože se Ender dozvěděl, kolik toho ještě neví, viděl také věci, které by dokázal zlepšit. Dobře nacvičené sestavy byly chybné. Umožňovaly totiž vojákům okamžitě uposlechnout vyřvávané rozkazy, ale také se daly předvídat. Jednotliví vojáci měli také málo prostoru pro vlastní iniciativu. Jakmile se struktura jednou vytvořila, měli ji do omrzení opakovat. Nijak se nemohli přizpůsobit reakci nepřítele na jejich činnost. Ender studoval Bonzovy útvary jako nepřátelský velitel, všímal si možností, jak jeho formace narušit.

Večer při volné hře Ender požádal Petru, aby si s ním procvičila formace.

"Ne," odmítla, "jednou se chci stát velitelkou, proto musím hrát jenom v herně." Všeobecně se věřilo, že učitelé sledují hry na svých monitorech a hledají tak budoucí velitele. Ender o tom pochyboval. Velitelé čet měli víc příležitostí ukázat, co dovedou, jako velitelé, než kterýkoliv hráč na videu. Petru ale nepřesvědčoval. Výcvik po snídani mu dal hodně. Přesto ale musel cvičit. A s výjimkou několika základních obratů nemohl cvičit sám. Většina složitých cviků vyžadovala partnery nebo týmovou práci. Jen kdyby tu měl Alaje nebo Shena aspoň na cvičení.

Proč by vlastně *neměl* s nimi cvičit? Sice nikdy neslyšel o vojákovi, který cvičil s bažanty, ale nikdo takový výcvik nezakazoval. Prostě se to nedělalo, bažanty všichni příliš opovrhovali. Ale Ender se stejně pořád choval jako bažant. Potřeboval, aby s ním někdo cvičil a na oplátku ho mohl naučit některé věci, které viděl u starších hochů.

"Helemese, velký voják se vrací!" zvolal Bernard. Ender stál ve dveřích své staré ložnice. Byl pryč teprve den, ale už mu připomínala cizí místo a ostatní z jeho třídy cizince. Málem se otočil na podpatku a odešel. Ale Alaj, který z jejich přátelství udělal posvátnou věc, nebyl cizinec.

Ender nijak nezakrýval, jak s ním v armádě Mloků zacházejí. "A mají pravdu. Jsem užitečný asi jako kýchání ve skafandru." Alaj se zasmál a kolem nich se začal utvářet hlouček ostatních. Ender jim navrhl výhodný obchod. Volnou hru, každý den, tvrdou práci v bitevní místnosti pod Enderovým vedením. Naučili by se hodně věcí od armád a bitev, kterým mohl Ender přihlížet. A on by zase získal praxi, kterou potřeboval pro zdokonalení vojenských zkušeností. "Budeme se připravovat spolu."

Hodně chlapců chtělo jít. "Jasně," prohlásil Ender, "ale jenom když začnete makat. Když se budete poflakovat kolem nás, vyjdete ze cviku. Nemůžu ztrácet čas."

Neztráceli čas. Ender se neobratně pokoušel popsat, co viděl, a ukazoval, jak se mají postavit. Než volná hra skončila, něco se naučili. Byli unavení, ale začínali získávat základy vojenského výcviku.

"Kdes byl?" zeptal se Bonzo.

Ender stál prkenně vedle pryčny velitele. "Cvičil jsem v bitevní místnosti "

"Slyšel jsem, že tam s tebou byli nějací bažanti."

"Nemohl jsem cvičit sám."

"Žádný voják v armádě Mloků se nebude flákat s bažanty. Teď jsi voják."

Ender ho mlčky pozoroval.

"Slyšel jsi mě, Wiggine?"

"Ano."

"Žádný další výcvik s těmi malými spratky."

"Mohl bych si s vámi promluvit mezi čtyřma očima?" požádal ha Ender.

Této žádosti byli velitelé povinni vyhovět. Bonzův obličej zbrunátněl vztekem, ale odvedl Endera ven na chodbu. "Poslechni, Wiggine, já tě tady nechci, snažím se tě zbavit, ale nepřidělávej mně žádné problémy, nebo z tebe udělám fašírku."

Dobrý velitel nemusí nikomu stupidně hrozit, pomyslel si Ender.

Když mlčel, Bonzův vztek narůstal. "Podívej, tvs mě požádal, abychom šli ven, tak mluv."

"Měl jste pravdu, když jste mě nedal k nějaké četě. Nevím, jak bych to všechno dokázal."

"Nepotřebuju, abys mě kázal, kdy mám pravdu."

"Ale já se chci stát dobrým vojákem. Nebudu kazit vaše pravidelné cvičení, ale budu cvičit s jedinými lidmi, kteří to se mnou můžou dělat, a to jsou právě bažanti."

"Budeš dělat, co ti poručím, ty malý pancharte."

"To je pravda, pane. Splním všechny vaše příkazy, na které máte právo. Ale volná hra je naprosto svobodná. Nikdo v ní nemůže zadávat žádné úkoly. Nikomu."

Viděl, že v Bonzovi začíná vřít vztek. Horká hlava nebyla dobrá. Enderův hněv byl chladný a uměl ho využít. Bonzův vztek byl vznětlivý a také se jím dával unést.

"Veliteli, musím myslet na svoji vlastní kariéru. Nebudu se plést do vašeho výcviku a vašich bitev, ale občas se musím něco naučit. Nežádám, abyste mě zařadil do své armády, stejně mě co nejdřív vyměníte. Ale nikdo si mě nevezme, když nic nebudu umět, není to tak? Dovolte mi, abych se něco naučil a tím dřív se mě zbavíte a dostanete vojáka, kterého opravdu využijete."

Bonzo nebyl takovým hlupákem, aby mu hněv bránil rozeznat dobrou věc, když ji slyšel. Přesto však nedokázal okamžité pohřbít svůj vztek.

"Dokud budeš v armádě Mloků, budeš mě poslouchat."

"Jestli se mě pokusíte při volné hře kontrolovat, znemožním vás."

Asi neměl pravdu, ale mohlo k tomu dojít. Jistě, kdyby Ender kolem záležitosti nadělal rozruch, možná by případně dosáhl odvolání Bonza z velitelského místa. Navíc tu byla skutečnost, že důstojníci zřejmě v Enderovi něco viděli, protože ho povýšili. Možná, že Ender *opravdu* měl takový vliv na učitele, že by někoho odstavili. "Mizero," ulevil si Bonzo.

"Není to moje chyba, že jste mi dal rozkazy přede všemi. Ale když chcete, budu předstírat, že jste tenhle spor vyhrál. A zítra můžete říct, že jste změnil názor."

"Nepotřebuju, aby mi někdo říkal, co mám dělat."

"Nechci, aby si ostatní chlapci mysleli, že jste ustoupil. Taky byste už nemohl zůstat velitelem."

Bonzo ho za tu laskavost nenáviděl. Připadalo mu, že Ender mu svěřuje velení jako přátelskou službu. Což byla drzost, ale přesto neměl na vybranou. V ničem. Bonza nenapadlo, že si všechno zavinil sám, protože dal Enderovi nesmyslný rozkaz. Věděl pouze, že ho Ender porazil a pak mu velkomyslně utřel nos.

"Někdy ti nakopu do prdele," odpověděl Bonzo.

"Možná," souhlasil Ender. Na chodbě zabzučel světelný signál. Ender se s poraženeckým výrazem vrátil do pokoje. Zničený. Rozzuřený. Ostatní hoši z toho vyvodili samozřejmý závěr.

Na druhý den ráno, když Ender odcházel na snídani, Bonzo ho zastavil a nahlas řekl: "Špunte, rozmyslel jsem si to. Můžeš cvičit s bažanty, aspoň se něco naučíš a já tě dřív vyměním. Udělám všechno, abych se tě rychleji zbavil."

"Děkuji," odpověděl Ender.

"Všechno," zašeptal Bonzo, "doufám, že tě odvařím."

Ender se vděčně usmál a vyšel z pokoje. Po snídani pokračoval ve výcviku s Petrou. Celé odpoledne sledoval, jak Bonzo řídí výcvik a v duchu odhadoval, jak by zničil jeho armádu. Při volné hře pracoval s Alajem a ostatními do vyčerpání sil. Dokážu to, říkal si Ender, když ležel v posteli a cítil, jak mu zauzlené svaly vibrují. Všechno zvládnu.

O čtyři dny později šli Mloci do bitvy. Ender následoval opravdové vojáky, kteří poskakovali po chodbách k bitevní místnosti. Na stěnách svítily dva pásky, zelený zelený hnědý pro Mloky a černý bílý černý pro Kondory. Když přišli na místo, kde vždycky byla bitevní místnost, chodba se najednou rozdvojila. Zelená zelená hnědá stopa vedla doleva a černá bílá černá doprava. Ještě jedna zatáčka doprava a armáda se zastavila před prázdnou zdí.

Čety se mlčky zformovaly. Ender zůstal vzadu za všemi. Bonzo dával pokyny: "A půjde po držácích nahoru. B doleva, C doprava, D dolů." Sledoval, jak čety zaujímají svá místa, aby splnily instrukce, a

potom dodal: "Špunte, ty si počkáš čtyři minuty, a pak budeš jenom u dveří. Ne aby tě napadlo vytáhnout zbraň."

Ender přikývl. Stěna za Bonzem najednou zprůhledněla. Už to vůbec nebyla stěna, ale silové pole. Také bitevní místnost byla jiná. Obrovské hnědé krabice zavěšené ve vzduchu částečně zakrývaly výhled. Těmto překážkám říkali vojáci *hvězdy*. Byly rozmístěny zdánlivě náhodně. Bonza jako by snad ani nezajímalo, kde jsou. Vojáci s nimi zjevně uměli zacházet.

Ale Enderovi, který seděl a sledoval bitvu z chodby, bylo brzy jasné, že vojáci s hvězdami zacházet neumějí. Opravdu, uměli měkce přistát na hvězdě a využít ji jako kryt, znali taktické obraty při útoku na nepřátelské postavení. Vůbec však nevycítili, *která* hvězda je důležitá. Neustále útočili na hvězdy, které mohli bez povšimnutí minout a sklouznout na daleko výhodnější pozici.

Druhý velitel využíval Bonzovy strategické nevědomosti. Kondoři vehnali Mloky do draze zaplacených útoků. Pro útoky na další hvězdy zbývalo stále méně nezmrazených Mloků. Bylo jasné, že ani ne za pět nebo šest minut se Mloci neubrání náporu nepřítele.

Ender prošel branou a pomalu se snášel dolů. Bitevní místnosti, kde cvičil, měly vždycky dveře na úrovni podlahy. Ale při skutečných bitvách zasadili dveře doprostřed stěny, ve stejné vzdálenosti od podlahy i od stropu. Okamžitě ucítil, jak získává nový smysl pro stabilitu a směr, jako když byl v raketoplánu. Co bylo předtím dole, bylo hned nahoře a hned zas na boku. V nulce nebyl žádný důvod pro zachování původní rovnováhy, která byla na chodbě. Když se člověk díval na dokonale čtvercové dveře, absolutně se nedalo rozeznat, co je nahoře a co dole. Stejně na tom nezáleželo. Protože teď už Ender získal orientaci, která měla smysl. Nepřátelská brána byla dole. Úkolem hry bylo vpadnout do nepřítelova domova.

Ender se několika pohyby nasměroval k novému cíli. Místo aby roztáhl ruce a nohy a celým tělem se obrátil k nepříteli, mířil teď k němu nohama.

Byl daleko menším terčem.

Kdosi ho uviděl. Konec konců se bezcílně vznášel v prázdném prostoru. Instinktivně stáhl nohy pod sebe. V tom okamžiku se u něho zablesklo a nohy v kosmickém obleku zamrzly. Ruce zůstaly

živé, protože nedostal přímý zásah na tělo, zamrzly jenom zasažené končetiny. Endera napadlo, že kdyby se neobrátil k nepříteli nohama, terčem útoku by se stalo jeho tělo. Nemohl by se pohybovat.

Protože Bonzo mu nařídil, aby nevytahoval zbraň, Ender pomalu plul dál vzduchem, nehýbal hlavou ani pažemi, jako kdyby byly také zmrazené. Nepřítel si ho nevšímal a soustředil palbu na vojáky, kteří na něho stříleli. Byla to rozhořčená bitva. Početně oslabení Mloci tvrdohlavě ustupovali. Bitva se rozpadla do tuctu jednotlivých soubojů. Bonzova disciplína se teď vyplácela, protože na každého zmrazeného Mloka připadal alespoň jeden nepřítel. Nikdo nezběhl ani nepanikařil, každý zůstal klidný a pečlivě mířil.

Zvlášť Petra neustávala v útocích. Kondoři si jí všimli a vyvinuli velké úsilí, aby ji dostali. Napřed jí zmrazili ruku, ve které držela zbraň. Proud kleteb ustal teprve tehdy, když jí zmrazili celé tělo; helma jí spadla na bradu. Za pár minut bylo po všem. Mloci nekladli žádný odpor.

Ender s potěšením zaznamenal, že Kondoři dokázali dát dohromady jenom minimální počet vojáků potřebných k otevření brány a k vítězství, čtyři z nich se dotkli helmami osvětlených bodů v rozích brány Mloků, zatímco pátý prošel silovým polem.

Hra skončila. Světla se znovu rozsvítila v plném jasu. Z učitelských dveří vyšel Anderson.

Mohl jsem vytáhnout pistoli, přemýšlel Ender, když se nepřítel přiblížil ke dveřím. Mohl jsem ji vytáhnout a jenom jednoho odstřelit, bylo by jich pak příliš málo. Hra by skončila nerozhodně. Bez čtyř mužů, kteří se měli dotknout čtyř rohů brány, a pátého současně procházejícího silovým polem, by Kondoři nezvítězili. Bonzo, ty pitomče, mohl jsem tě uchránit od porážky. Možná bych bitvu dokonce zvrátil ve vítězství, protože pro mě byli snadným cílem a zpočátku by nevěděli, odkud střely přicházejí. Jsem dost dobrý střelec, abych to dokázal.

Ale rozkaz je rozkaz a Ender slíbil, že ho dodrží. Pocítil určité zadostiučinění, když na úřední vývěsce Mloků nebylo uvedeno očekávaných jednačtyřicet vyřazených z boje nebo zlikvidovaných, ale čtyřicet vyřazených a jeden poškozený. Bonzo tomu nerozuměl, dokud nenahlédl do Andersenových zápisů a neuvědomil si, o koho

jde. Poškozený, Bonzo, pomyslel si Ender. Pořád jsem mohl střílet.

Čekal, že Bonzo k němu přijde a řekne: "Příště, až k tomu dojde, můžeš střílet." Ale Bonzo mu neřekl vůbec nic až do příštího rána po snídani. Bonzo samozřejmě jedl ve velitelské jídelně, ale Ender si byl jistý, že podivné skóre tam způsobí stejný rozruch jako v jídelně řadových vojáků. Ve všech ostatních hrách, které neskončily remízou, každého člena poraženého týmu buď zlikvidovali - celého zmrazili - nebo vyřadili z boje, což znamenalo, že některá část z těla sice nebyla zmrazená, ale nemohl už střílet ani způsobit poškození nepříteli. Mloci byli jedinou poraženou armádou s jedním mužem v kategorii poškozených, ale bojeschopných.

Ender dobrovolně nic nevysvětloval, ale ostatní Mloci rozhlásili, jak k tomu došlo. A když se ho ostatní hoši ptali, proč neuposlechl rozkaz a nestřílel, klidně odpovídal: "Plním rozkazy."

Bonzo ho vyhledal po snídani. "Rozkaz pořád platí, na to nezapomeň."

Bude tě to dost stát, kreténe. Možná nejsem zrovna nejlepší voják, ale ještě ti můžu pomoct a není důvod, proč bys mi neměl dovolit střílet.

Ender neřekl nic.

Zajímavým vedlejším účinkem bitvy byl fakt, že Ender se vyhoupl do čela pořadí vojáků seřazených podle výkonnosti. Protože nevystřelil, měl perfektní záznam o střelbě — ani jednou neminul. A protože ho ani jednou nezlikvidovali nebo nevyřadili, měl vynikající úspěšnost vyjádřenou v procentech. Nikdo jiný se mu nepřiblížil. Spoustě chlapců to přišlo k smíchu a jiní se zase vztekali, ale v hodnocení výkonnosti byl teď Ender nejlepší.

Pořád se nezúčastňoval nácviku armády a tvrdě pracoval na svém, každé ráno s Petrou a večer se svými kamarády. Přidávalo se k nim víc bažantů, nejenom z legrace, ale protože viděli výsledky neustále se zlepšovali. Přesto Ender s Alajem zůstávali na čele. Částečně díky tomu, že Alaj neustával ve vymýšlení nových věcí, což nutilo Endera promýšlet novou taktiku, aby je zvládl. A částečně také proto, že pořád dělali hloupé chyby, což vedlo k obratům, které by žádný dobře vycvičený, řádný voják nikdy ani nezkoušel. Hodně pokusů vyšlo naprázdno. Ale vždycky přitom byla legrace a vzrušení

a dost věcí se dařilo, takže věděli, že cvičení jim pomáhá. Večer byl nejhezčí částí dne.

Následující dvě bitvy Mloci snadno vyhráli. Ender vstoupil na bojiště po pěti minutách a poražený nepřítel ho nezasáhl. Začínal si uvědomovat, že Kondoři, kteří je porazili, byli neobyčejně dobří; Mloci - slabí asi jako Bonzovo strategické myšlení - byli jedním z lepších týmů a neustále se v hodnocení šplhali vzhůru. Spolu s Krysami se rvali o čtvrté místo.

Enderovi bylo sedm roků. V Bitevní škole nebyli na kalendáře a data nijak zvlášť zařízení, ale Ender zjistil, jak se dá na psacím panelu vyvolat datum, a všiml si, že má narozeniny. Také škola si toho všimla. Vzali mu míry a vydali mu novou uniformu Mloků a kosmický oblek s výložkami do bitevní místnosti. Vrátil se do ložnice už v novém oblečení. Cítil se nesvůj a jaksi nepohodlně, jako by mu kůže nepřiléhala na tělo.

Chtěl se zastavit u Petřiny palandy a říct jí něco o domovu, jak obyčejně slavili jeho narozeniny, jenom jí povědět, že má dnes narozeniny, aby prohodila cosi o šťastném dni. Ale nikdo o narozeninách nemluvil. Bylo to dětinské a přesně tohle dělali obyvatelé Země. Dorty a hloupé zvyky. Když mu bylo šest, Valentina upekla dort. Nepodařil se a chutnal příšerně. Valentine udělala dost šílenou věc, protože nikdo už neuměl vařit. Každý si ji kvůli tomu dobíral, ale Ender si schoval malý kousek ve své poličce. Potom mu vzali monitor a odešel od nich. Pokud věděl, dort tam pořád ležel, malá hromádka mastného žlutého prachu. Mezi vojáky se nemluvilo o domovu, před Bitevní školou pro ně žádný život neexistoval. Nikdo nedostával dopisy a žádné také nepsal. Všichni předstírali, že jim to nevadí.

Ale mně ano, pomyslel si Ender. Jediným důvodem, proč jsem tu, je snaha zabránit, aby nějaký termiťák nevystřelil Valentine oko, nespálil jí hlavu, jak se stávalo vojákům na videokazetách při prvních bojích s termiťáky. Aby jí nerozčísl hlavu paprskem tak žhavým, že by mozek vyprskl z lebky a rozlil se jako kynoucí chlebové těsto, jak se mi stává v nejtěžších nočních můrách za nejhorších nocí, když se probouzím roztřesený, ale beze slov, a přitom musím pořád mlčet, jinak by uslyšeli, že se mi stýská po domovu, že chci jít domů.

Ráno mu bylo lépe. Z domova zůstala jenom tupá bolest kdesi vzadu v paměti. Únava v očích. Když se ten den ráno oblékali, objevil se Bonzo. "Kosmické obleky," zavelel. Což znamenalo bitvu. Enderovu čtvrtou hru.

Nepřítelem byli Leopardi. Měli být snadnou kořistí. Byli noví a zatím vždycky obsazovali místa v dolní čtvrtině hodnocení. Vytvořili je teprve před šesti měsíci, velel jim Pol Slattery. Ender si nasadil nový bitevní skafandr a nastoupil do řady. Bonzo ho hrubě vytlačil ven a zařadil na konec. Nemusel's to udělat, myslel si Ender. Mohl's mě nechat v řadě. Ender sledoval bitvu z chodby. Pol Slattery byl mladý, ale ostrý chlapík, měl několik nových nápadů. Udržoval své vojáky neustále v pohybu, létali jako šipky od hvězdy k hvězdě, klouzali dolů po stěnách, aby překvapili zezadu a shora netečné Mloky. Ender se usmíval. Bonza i jeho mužstvo tato taktika beznadějně zmátla. Zdálo se, že Leopardi útočí ze všech směrů. Bitva však nebyla tak jednoznačná, jak vypadala. Ender si všiml, že také Leopardi měli velké ztráty - díky lehkomyslné taktice se příliš odkrývali obráncům. Rozhodujícím momentem ale byl fakt, že Mloci se *cítili* poražení. Naprosto rezignovali na jakoukoliv iniciativu. Třebaže ještě stále byli početné téměř stejně silní, krčili se v chumlu jako poslední bojovníci, kteří přežili masakr, jako kdyby doufali, že nepřítel je v krvavé lázni přehlédne.

Ender pomalu proklouzl branou, nasměroval tělo tak, aby nepřátelská brána byla dole a beze spěchu se nepozorovaně snášel východním směrem do rohu. Dokonce vystřelil na své vlastní nohy, aby je udržel skrčené v pozici, která mu poskytovala nejlepší ochranu. Při náhodném zběžném pohledu vypadal jako další zmrazený voják, který se bezmocně vzdaluje z bitvy.

Zatímco Mloci čekali otrocky na zničení, Leopardi je ochotně likvidovali. Zbývalo jim devět mužů, když Mloci konečně přestali střílet. Seřadili se a vyrazili k bráně Mloků, aby ji otevřeli.

Ender opatrně mířil nataženou rukou, jak ho učila Petra. Než zjistili, co se děje, zmrazil tři vojáky, kteří chtěli přitisknout své helmy k osvětleným rohům dveří. Ostatní ho zpozorovali a začali střílet - ale napřed ho trefili do dříve zmrazených nohou. Dali mu tak dost času, aby dostal poslední dva muže v bráně. Leopardům už zbyli

jenom čtyři nezmrazení muži, když Endera konečně střelili do paže a vyřadili ho z boje. Hra skončila remízou a přitom nedostal žádný zásah do těla.

Pol Slattery zuřil, ale na věci samé nebylo nic neregulérního. Každý z Leopardů si myslel, že šlo o Bonzův strategický záměr, ponechat si jednoho muže až na poslední chvíli. Nenapadlo je, že Ender střílel proti rozkazu. Ale Mloci to věděli. Stejně jako Bonzo. Ender mu viděl na očích, že ho nenávidí, protože ho zachránil od naprosté porážky. Bylo mu to jedno. Mně tohle usnadní výměnu a ty mezitím tolik neklesneš na výsledkové tabuli. Jenom mě vyměň. Naučil jsem se všechno, co jsem se od *tebe* chtěl naučit. Stylově selhat, Bonzo, umíš už sám.

Co jsem se vlastně *dosud* naučil? Ender probíral jednotlivé věci v paměti, když se svlékal vedle pryčny. Nepřátelská brána je dole. Používej v bitvě nohy jako štítu. Malá rezerva, uchovaná pro závěr hry, může být rozhodující. Rozhodnutí vojáků jsou někdy chytřejší než příkazy, které dostali.

Nahý se chystal zalézt do postele, když k němu přišel Bonzo s tvrdým, neoblomným výrazem v obličeji. Takto vypadal Petr, pomyslel si Ender, mlčenlivý, s vraždou v očích. Ale Bonzo není Petr. Bonzo se víc bál.

"Wiggine, konečně jsem tě vyměnil. Přesvědčil jsem Krysy, že tvoje neuvěřitelné umístění na výsledkové listině je víc než náhoda. Zítra k nim přejdeš."

"Děkuji, pane."

Asi to znělo příliš vděčně. Najednou se Bonzo po něm ohnal a zpola otevřenou pěstí ho praštil do brady. Úder odhodil Endera stranou na postel, málem upadl. Potom ho Bonzo tvrdě uhodil do žaludku a srazil na kolena.

"Neposlechl jsi mě!" řekl Bonzo nahlas, aby ho všichni slyšeli. "Každý dobrý voják vždycky plní rozkazy."

Dokonce i ve chvíli, kdy plakal bolestí, si Ender nedokázal odříci pomstychtivé potěšení z tlumeného mumlání, které v ložnici - jak slyšel - sílilo. Jsi vůl, Bonzo. Takhle si disciplínu nevynutíš, tím si ji zničíš. Vědí, že jsem odvrátil porážku na remízu. A teď vidí, jak se mi za to mstíš. Sám vypadáš před všemi jak pitomec. Zač teď stojí

tvoje disciplína?

Druhý den řekl Ender Petře, že v jejím vlastním zájmu ranní cvičení ve střelbě musí skončit. Bonzo teď nechtěl mít, problémy. Radši by se měla na nějaký čas s Enderem přestat stýkat. Porozuměla dokonale. "A kromě toho se ve střelbě jen velice těžko můžeš zlepšit," prohlásila.

Panel a kosmický oblek s nárameníky nechal ve skřínce. Zůstal oblečený v uniformě Mloků, dokud ji ve výstrojním skladě nevyměnil za hnědočerný stejnokroj Krys. Nepřinesl si žádné věci, žádné si také neodnášel. Nebylo co vlastnit - všechno cenné zůstalo ve školním počítači nebo v jeho vlastní hlavě a rukách.

Využil jeden z veřejných panelů v herně a zapsal se do kursu osobní sebeobrany v pozemské přitažlivosti, který se konal hned po snídani. Neměl v úmyslu pomstít se Bonzovi za napadení, ale nechtěl, aby k tomu ještě někdy došlo.

KAPITOLA 8

Krysa

"Plukovníku Graffe, dříve se ve hrách bojovalo vždycky spravedlivě. Hvězdy se rozmisťovaly buď náhodně nebo symetricky."

"Spravedlnost je krásná vlastnost, majore Andersene, ale s válkou nemá nic společného."

"Hra skončí kompromisem. Výsledková tabule ztratí smysl."

"Bohužel!"

"Bude nám trvat dlouhé měsíce, roky, než vyvineme nové bitevní místnosti a provedeme simulace."

"Právě proto vás teď žádám, abyste začal. Přemýšlejte tvůrčím způsobem o každé nakupené, nemožné, neuspokojivě umístěné hvězdě. Promyslete si, jak přizpůsobit pravidla. Pozdější hlášení, nerovné síly. Potom provedete simulace a uvidíte, co je nejtěžší a co nejlehčí. Potřebujeme rozumný postup. Chceme, aby se přitom zdokonaloval."

"Kdy máte v úmyslu udělat z něho velitele? Až mu bude osm?"

"Samozřejmě, že ne. Ještě jsem nedal dohromady jeho armádu."

"Aha, takže ji už dáváte dohromady, že?"

"Příliš tu hru prožíváte, Andersene. Zapomínáte, že jde pouze o výcvik."

"Jde také o společenské postavení, totožnost, účel, jméno. Tohle všechno formuje děti, které vyjdou z této hry. Když vejde ve známost, že hra se dá zmanipulovat, že ji lze ztížit nebo obelstít, zničí to celou školu. Nepřeháním."

"Já vím. "

"Jenom doufám, že Ender Wiggin je ten pravý, protože by na dlouhou dobu totálně selhala vaše výchovná metoda."

"Pokud není, jestli se jeho válečné mistrovství nerozvine zrovna v době příletu našich flotil do světa termiťanů, stejně na kvalitě našich výchovných metod nebude záležet."

"Snad mi prominete, plukovníku Graffe, ale domnívám se, že musím podat hlášení Stratégovi a Hegemonovi o vašich příkazech a mém názoru na jejich dopad."

"Proč ne přímo našemu drahému Polemarchovi?"

"Každý ví, že ho máte otočeného kolem malíčku."

"Takové nepřátelské jednání, majore Andersene. A já si myslel, že jsme přátelé."

"To jsme. Myslím si, že s tím Enderem máte pravdu. Jenom si nemyslím, že vy sám byste měl rozhodovat o osudu lidstva."

"Já si ani nemyslím, že mám právo rozhodnout o osudu Endera Wiggina."

"Takže vám nevadí, když jim to oznámím?"

"Jasně, že vadí, pitomý šťourale. Tady jde o věc, kterou musí posoudit lidé, kteří o ní něco vědí, a ne ustrašení politici, kteří se dostali na své židle náhodou jen proto, že byli ve své zemi politicky silní."

"Ale chápete, proč ta dělám."

"Protože jste krátkozraký, politický byrokrat, který potřebuje mít alibi pro případ, že to dopadne špatně. No, když to tak dopadne, stejně nás všechny termiťané sežerou. Věřte mi, Andersone, a nehažte mi tu hegemonskou smečku na krk. I bez nich to mám dost těžké."

"Takže je to rána pod pás, co? Věci se proti vám spikly? Vy to můžete Enderovi udělat, ale člověk vás nedokáže pochopit, že?"

"Ender Wiggin je desetkrát chytřejší a silnější než já. Já jenom vychovávám jeho geniální mozek. Kdybych měl sám tím vším projít, zničilo by mě to. Majore Andersone, vím, že rozbíjím hru a vím, že ji milujete víc, než kterýkoli z mladých hráčů. Můžete mě nenávidět, když chcete, ale nebraňte mi."

"Ponechávám si právo kdykoli se spojit s Hegemonem a Stratégem. Ale teď- dělejte si, co chcete."

"Děkuji vám za laskavost."

"Ender Wiggin, ten malej smraďoch, co vede tabulky. Je nám potěšením, že budeš s náma." Velitel Krys ležel natažený na spodní pryčně, na sobě měl jenom psací panel. "Jak bychom s tebou v

našich řadách mohli prohrát?" Několik hochů nedaleko nich se zasmálo.

Nemohly být dvě protikladnější armády než Mloci a Krysy. Pokoj byl plný chaoticky poházených věcí a hluku. Po pečlivém Bonzovi si Ender myslel, že uvolnění disciplíny přivítá s úlevou. Místo toho zjistil, že očekával klid a řád. Nepořádek mu nebyl po chuti.

"Jsme fajn parta, Endere Bendere. Já jsem Rose de Nose, sakramentsky výjimečnej židáček a ty jenom prťavej, malinkatej gój. Na to nezapomeň."

Od doby, kdy se formovala Mezinárodní flotila, byl Stratégem vojenských sborů vždycky Žid. Tradovalo se, že židovští generálové neprohrávají války. A dosud to byla pravda. Snem každého Žida v Bitevní škole bylo stát se Stratégem, což mu od samého začátku přinášelo úctu. Ale také vzbuzovalo odpor. Krysám se často říkalo Icikova úskočná armáda, napůl pochvalně a napůl s ironickou narážkou na Útočnou armádu Mazera Rackhama. Mnozí si rádi připomínali, že během druhé invaze - třebaže Hegemonem spojenců byl americký Žid, prezidentem a Stratégem velícím celé obraně Mezinárodní flotily byl izraelský Žid a Polemarchem flotily ruský Žid - právě Mazer Rackham, málo známý Novozélanďan s polovinou maorské krve v žilách, dvakrát trestaný válečným soudem, zlomil odpor termiťanské flotily a nakonec ji v boji u Saturnu zničil.

Když mohl Mazer Rackham zachránit svět, potom ani trochu nezáleželo na tom, jestli byl nebo nebyl Žid, říkali lidé.

Ale na tom skutečně záleželo a Rose Nose to věděl. Vysmíval se sám sobě, aby předešel jízlivým antisemitským poznámkám - téměř každý, koho v bitvě porazil, alespoň na čas nenáviděl Židy - ale také se postaral, aby každý věděl, čím je. Jeho armáda byla na druhém místě a útočila na první.

"Vzal jsem si tě, góji, protože jsem nechtěl, aby si lidi mysleli, že vyhrávám jenom proto, že mám báječný vojáky. Musíš vědět, že i s takovýma usmrkancema jako ty dokážu vyhrávat. Máme tady tři pravidla - udělej, co ti řeknu a v posteli se nepochcávej."

Ender přikývl. Věděl, že Rose chtěl, aby se zeptal na třetí pravidlo. Vyhověl mu.

"To byla tři pravidla. V matice nejsme moc dobří."

Zpráva byla jasná. Vyhrávat je důležitější než všechno ostatní.

"Tvý sleziny s těma praštěnejma bažantama skončily. Nadobro. Tady jseš v armádě pořádnejch chlapů. Budeš makat v četě Dinka Meekera. Od teďka, pokud tě to zajímá, je pro tebe Dink Meeker Pámbu."

"A kdo jste potom vy?"

"Kádrovák, kterej si najal Pánaboha," zazubil se Rose. "A tobě se zakazuje znovu používat psací panel do tý doby, než v jedný bitvě zmrazíš dva nepřátelský vojáky. Tenhle rozkaz není sebeobrana. Slyšel jsem, že jseš geniální programátor. Nechci, abys mi strkal pracky do panelu."

Všichni vybuchli smíchy. Enderovi chvíli trvalo, než pochopil proč. Rose naprogramoval svůj panel tak, aby se na něm zobrazily a jako živé pohybovaly mužské genitálie v nadživotní velikosti; klinkaly dopředu a dozadu, když Rose držel panel v nahém klíně. Přesně za tento typ velitele mě Bonzo chtěl vyměnit, pomyslel si Ender. Jak může hoch, který se takhle baví, vyhrávat bitvy?

Dinka Meekera našel v herně. Nehrál, jenom seděl a pozoroval. "Jeden hoch mi tě ukázal," ozval se Ender. "Jsem Ender Wiggin."

"Vím," řekl Meeker.

"Jsem ve tvé četě."

"Vím," opakoval.

"Nemám vůbec žádné zkušenosti."

Dink zvedl oči.

"Podívej, Wiggine, tohle všechno už vím. Proč myslíš, že jsem požádal Roseho, aby tě přidělil ke mně?"

Neodkopl ho, ale vytáhl ho k sobě, vyžádal si ho. Meeker ho chtěl. "Proč?" zeptal se Ender.

"Díval jsem se na tvý cvičení s bažanty. Myslím, že v tobě něco je. Bonzo je pitomec a já chtěl, abys dostal lepší výcvik, než ti může dát Petra. Umí jedině střílet."

"Potřeboval jsem se to naučit."

"Pořád chodíš, jako kdyby ses bál, že se počuráš."

"Tak mě začni učit."

"Tak se uč."

"Chci dál pokračovat ve výcviku ve volném čase."

"Nechci, abys toho nechal."

"Rose Nose to chce."

"Rose Nose ti v tom nemůže bránit. A kromě toho ti nemůže zakazovat používat panel."

"Myslel jsem, že velitelé můžou přikázat všechno."

"Můžou taky poručit měsíci, aby zmodral, ale nic se nestane. Poslyš, Endere, velitelé mají přesně takovou autoritu, jakou jim přikládáš, čím víc je posloucháš, tím větší mají nad tebou moc."

"Co jim brání, aby mě neztloukli?" Ender si vzpomněl na Bonzův úder.

"Myslel jsem, že kvůli tomu bereš hodiny osobní sebeobrany."

"Vidím, žes mě opravdu dobře sledoval."

Dink neodpověděl.

"Nechci, aby po mně Rose jel. Chci se zapojit do boje. Už mě unavuje sedět venku na chodbě."

"Budeš mít horší výsledky."

Tentokrát zase neodpověděl Ender.

"Poslouchej, Endere, jakmile jsi jednou v mé četě, tak ses zapojil do bitvy."

Ender se brzy dozvěděl proč. Dink cvičil svoji jednotku samostatně, nezávisle na zbytku disciplinované a silné Krysí armády; nikdy se s Rosem neradil a jen zřídkakdy se při manévrech sešla celá armáda. Vypadalo to, jako by Rose velel jedné armádě a Dink druhé, mnohem menší, která náhodou cvičila v bitevní místnosti ve stejné době

První hodinu výcviku zahájil Dink tím, že požádal Endera, aby předvedl útočné postavení nohama napřed. Ostatním hochům se nelíbilo. "Jak můžeme útočit vleže na zádech?"

K Enderovu překvapení je Dink neopravil, neřekl "Vy přece neútočíte na zádech, jenom klesáte dolů směrem k nim." Rozuměl tomu, co Ender dělá, ale nepochopil orientační smysl, který z toho vyplýval. Brzy bylo Enderovi jasné, že i když byl Dink skutečně dobrý, jeho představivost omezovalo tvrdošíjné setrvávání na orientaci ve směru gravitace na chodbě, místo aby v myšlenkách umístil nepřátelskou bránu dole.

Nacvičovali útok na hvězdu obsazenou nepřítelem. Než vyzkoušeli Enderovu metodu s nohama napřed, vždycky prováděli výsadek vstoje a vystavovali se střelbě celým tělem. Přesto i teď se přibližovali ke hvězdě a útočili na nepřítele pouze z jednoho směru. "Vrchem," zakřičel Dink a všichni poslechli. Sloužilo mu ke cti, že při opakovaném cvičení zvolal "A teď znovu obráceně," ale protože se neustále orientovali v prostoru podle gravitace, která neexistovala, chlapci se při manévru nemotorně potáceli, jako kdyby dostali závrať.

Nenáviděli útok nohama napřed. Dink na ně naléhal, aby ho využívali. Výsledkem byla nenávist k Enderovi. "Musíme se učit bojovat od nějakého bažanta?" zahučel kterýsi z nich, když se přesvědčil, že Ender ho uslyší. "Jo," odpověděl Dink. Pokračovali v práci.

A naučili se to. Při praktickém nácviku bojových šarvátek se začali uvědomovat, že zasáhnout nepřítele útočícího nohama napřed je daleko těžší. Jakmile se o tom přesvědčili, prováděli manévr daleko ochotněji.

Ten večer Ender přišel k praktickému cvičení poprvé po odpoledni věnovaném práci. Byl unavený.

"Teď jsi v opravdové armádě," řekl Alaj, "nemusíš už s námi cvičit"

"Já se od vás naučím věci, které nikdo nezná," namítl Ender.

"Dink Meeker je nejlepší. Slyšel jsem, že jsi v jeho četě."

"Dejme se tedy do práce. Naučím vás, co jsem se od něho dnes dověděl."

Alajovi a dvěma tuctům ostatních dal pořádně zabrat při nácviku figur, které až do vyčerpání nacvičoval celé odpoledne. Do soustavy pohybů však vložil nové obraty a nutil chlapce, aby zkoušeli manévrovat s jednou nohou zmrazenou, s oběma zmrazenýma nohama nebo používali zmrazené hochy jako páku při změně směru.

V polovině cvičení si Ender všiml Petry a Dinka, kteří stáli spolu ve dveřích a přihlíželi. Když se později znovu podíval, byli už pryč.

Tak oni mě sledují, dobře vědí, co dělám. Nevěděl, zda je Dink jeho kamarádem. Myslel si, že Petra ano, ale jisté nemohlo být nic.

Možná se zlobili, že dělá to, co měli provádět jenom velitelé a jejich čety - výcvik a přípravu vojáků. Možná je uráželo, že vojín tak těsně spolupracuje s bažanty. Zneklidňovalo ho, když viděl, že ho starší děti pozorují.

"Mám dojem, že jsem ti řek, abys nepoužíval panel." Rose stál vedle Enderovy pryčny.

Ender nezdvihl oči. "Dodělávám na zítřek úlohu z trigonometrie."

Rose kolenem narazil do Enderova panelu. "Řek jsem, abys ho nepoužil."

Ender položil panel na pryčnu a postavil se. "Trigonometrii potřebuju víc než tebe."

Rose byl přinejmenším o čtyřicet centimetrů vyšší. Ale Ender se nijak zvlášť nebál. Fyzické násilí mu nehrozilo, a i kdyby, myslel si, že by se dokázal držet. Rose byl pomalý a neovládal boj zblízka.

"Hezky padáš na výsledkový listině, chlapče," konstatoval Rose.

"Čekal jsem to. Byl jsem první jenom díky těm pitomcům Mlokům."

"Pitomcům? Bonzova strategie mu vyhrála dvě klíčové hry."

"Bonzova strategie by nevyhrála ani 'člověče, nezlob se'. Při každé střelbě jsem porušoval jeho rozkazy."

Rose se rozzlobil, protože to nevěděl. "Takže všecko, co o tobě Bonzo navykládal, byla lež. Nejenomže jsi malej a neschopnej, ale taky neposloucháš nadřízený."

"Ale já sám jsem přitom odvrátil porážku na remízu."

"Uvidíme, jak ti to půjde příště." Rose zmizel.

Jeden z Enderových spolubojovníků v četě potřásl hlavou. "Jseš blbej, až to práská dveřma."

Ender vyhledal očima Dinka, který si cosi zapisoval do svého panelu. Dink vzhlédl, všiml si, že Ender ho pozoruje a zíral upřeně zpátky na něho. Žádný výraz. Nic. Fajn, pomyslel si Ender, dokážu se o sebe postarat sám.

K bitvě došlo o dva dny později. Ender poprvé bojoval jako součást jednotky. Byl nervózní. Dinkova četa se seřadila podél pravé stěny chodby. Ender si velice dával pozor, aby se nenakláněl, aby nedovolil tělu převážit na druhou stranu. Zůstal v rovnovážné poloze.

"Wiggine!" zakřičel na něho Rose Nose.

Ender cítil, jak ho od hrdla až po rozkrok zachvátila obava, roztřáslo ho píchání strachu. Rose to uviděl.

"Tak co? Třeseš se? Jen se nepodělej, bažantíku." Rose zahákl prst za rukojeť Enderovy pistole a zatlačil ho k silovému poli, které zakrývalo pohled na bitevní místnost. "Teď uvidíme, Endere, jak jseš dobrej. Až se otevřou dveře, skočíš dovnitř a poletíš rovnou k nepřátelskejm dveřím."

Sebevražda. Bezvýznamné, nesmyslné sebezničení. Ale musel poslouchat rozkazy, tady byl v bitvě, ne ve škole. Ender na okamžik mlčky zuřil, ale potom se uklidnil. "Výtečně, pane. Budu střílet ve směru jejich hlavního kontingentu."

Rose se zasmál. "Nebudeš mít čas na střelbu, šprčku."

Stěna zmizela. Ender vyskočil nahoru, chytil se držáků u stropu a odrazil se dolů. Hnal si to k nepřátelským dveřím.

Stonožky se teprve začínaly trousit ze dveří, když měl Ender za sebou polovinu cesty přes bitevní místnost. Mnozí z nich dokázali utéci rychle pod ochranu hvězd, ale Ender zkřížil nohy pod sebe a pistolí v rozkroku střílel mezi nohama a zmrazil hodně nepřátel.

Vystřelili mu po nohách, ale měl ještě přesně tři vteřiny, než zasáhli jeho tělo a vyřadili ho z boje. Zmrazil několik dalších protivníků a současně pak vymrštil paže opačným směrem. Ruka s pistolí nakonec mířila přímo do hlavního seskupení Stonožek. Střílel do nepřátelské masy, dokud ho nezmrazili.

O vteřinu později narazil do silového pole nepřátelské brány a odrazil se do šílené spirály kolem vlastní osy. Přistál ve skupině nepřátelských vojáků za jednou hvězdou; odstrčili ho a roztočili ještě větší rychlostí. Celý zbytek bitvy se nekontrolovaně odrážel od stěn, třebaže tření vzduchu ho postupně zpomalovalo. Vůbec nevěděl, kolik mužů zmrazil před svým vyřazením, ale získal matný dojem, že Krysy jako obvykle vyhrály.

Po bitvě s ním Rose nemluvil. Ender stále v hodnocení vedl, protože zmrazil tři, vyřadil z boje dva a poškodil tři nepřátele. Už se víc nemluvilo o neuposlechnutí příkazu nebo o použití Enderova vlastního panelu. Rose zůstal ve své části ložnice a nechal Endera na pokoji.

Dink Meeker začal nacvičovat okamžitý výpad z chodby - Enderův útok na nepřítele, zatímco ten ještě vycházel ze dveří, byl zdrcující. "Když dokázal tolik škody nadělat jeden muž, jen si pomysli, co by dokázala četa." Dink přemluvil majora Andersena, aby otevřel dveře uprostřed stěny místo dveří na úrovni podlahy dokonce i během nácviku, takže mohli zkoušet vpád za bojových podmínek. Rozneslo se to a od té doby už nikomu netrvalo hodnocení situace na chodbě pět, deset nebo patnáct vteřin.

Přišly další bitvy. Tentokrát hrál Ender odpovídající roli v rámci jednotky. Dělal chyby, prohrávali v přestřelkách. Spadl v průběžném hodnocení z prvního místa na druhé, a pak na čtvrté. Začal dělat méně chyb a cítil se v četě dobře, vrátil se zpátky na třetí, druhé a potom na první místo.

Jednou odpoledne zůstal Ender po cvičení v bitevní místnosti. Všiml si, že Dink Meeker obvykle chodí pozdě na večeři a domníval se, že je za tím další cvičení. Ender neměl velký hlad a chtěl poznat, co Dink dělá, když ho nikdo nevidí.

Ale Dink necvičil. Stál nedaleko dveří a hleděl na Endera.

Ender stál na druhé straně místnosti a hleděl na Dinka.

Nikdo z nich nepromluvil. Bylo jasné, že Dink čeká, až Ender odejde. Zároveň bylo jasné, že Ender nechce.

Dink se otočil zády k Enderovi, rozvážně si odložil kosmický oblek odolný proti střelbě a jemně se odstrčil od podlahy. Pomalu plaval vzduchem do středu místnosti, velice pomalu se vznášel a přitom se jeho tělo téměř úplně uvolnilo, takže se zdálo, jako by ruce a nohy zachycovaly neexistující vzdušné proudy.

Po spěchu a napětí výcviku, po vyčerpávající a neustálé ostražitosti bylo odpočinkem už jen sledovat jeho let. Prováděl to asi deset minut, než dosáhl protější stěny. Pak se dost ostře odrazil, vrátil se ke svému lehkému skafandru a natáhl si ho na sebe.

"Jdeme," vyzval Endera.

Šli na ubytovnu. Pokoj byl prázdný, protože všichni hoši večeřeli. Sedli si každý na svou pryčnu a převlékli se do normálních uniforem. Ender přešel k Dinkově palandě a chvíli čekal, než byl

Dink hotoy.

"Proč jsi čekal?" zeptal se Dink.

"Neměl jsem hlad."

"Teď už víš, proč nejsem velitel."

Ender zvědavě vyčkával.

"Vlastně mě už dvakrát povýšili, ale já odmítl."

Odmítl?

"Vzali mi starou skřínku, palandu a psací panel, přidělili velitelskou kabinu a dali mi armádu. Ale já zůstal v kabině; dokud mě nevrátili zpátky do některé armády."

"Proč?"

"Protože jim nedovolím takhle se mnou házet. Nevěřím, Endere, že jsi ještě neprokoukl celé tohle svinstvo. Ale myslím, že jsi ještě mladý. Ostatní armády nejsou nepřítelem. Nepřítel, to jsou naši učitelé. Přemlouvají nás, abychom bojovali mezi sebou, abychom jeden druhého nenáviděli. Všechno je hra. Vyhrát za každou cenu. Nestojí to za nic. Zabíjíme se, šílíme při pokusech porazit jeden druhého a celý ten čas nás ti staří hnusáci sledují, studují, odhalují naše slabá místa a rozhodují, kdo z nás je nebo není *dost dobrý*. K čemu máme být dost dobří? Bylo mi šest, když mě sem přivedli. Co jsem o tom, sakra, věděl? *Oni* rozhodli, že jsem ten pravý člověk pro předem sestavený program, ale nikdo se mě neptal, jestli se mi ten program hodí."

"Tak proč se nevrátíš domů?"

Dink se křivě usmál. "Protože se nedokážu vzdát hry." Šťouchl prstem do látky kosmického obleku ležícího vedle něho na pryčně. "Protože tohle miluju."

"Proč teda nejsi velitelem?"

Dink potřásl hlavou. "Nikdy. Podívej se, co to dělá s Rosem. Ten kluk je blázen. Rose de Nose. Spí s námi, místo aby zůstal ve své kabině. Proč? Protože se bojí zůstat sám, Endere. Má strach ze tmy."

"Rose?"

"Jenomže ho udělali velitelem a tak se podle toho musí chovat. Neví, co dělá. Vyhrává, ale toho se děsí ze všeho nejvíc, protože neví, *proč* vyhrává, snad až na to, že s tím mám něco společného.

Každou minutu by někdo mohl poznat, že Rose není ten zázračný izraelský generál, který za všech okolností vyhrává. Neví, proč někdo vyhrává nebo prohrává. Nikdo to neví."

"Dinku, to neznamená, že je blázen."

"Podívej, jsi tady teprve rok a myslíš si, že zdejší lidi jsou normální. No, nejsou. *Nejsme normální*. Občas nakouknu do knihovny, vyvolám si na panelu nějaké knížky. Staré knížky, protože nám nedovolí číst nic nového, ale mám docela jasnou představu, jaké jsou děti. A my nejsme děti. Děti můžou občas prohrát a nikomu to nevadí. Děti nejsou v armádách, nejsou z nich *velitelé*, neporoučejí dalším čtyřiceti malým klukům; je to víc, než může člověk zvládnout a nezešílet přitom trochu."

Ender se snažil v hlavě vyvolat představu ostatních dětí ve své třídě ve škole, tam dole ve městě. Ale dokázal si připomenout jedině Stilsona.

"Měl jsem bráchu. Normální kluk. Zajímaly ho jedině holky. A létání. Chtěl létat. Hrával si s kamarády, stříleli míčem na koš a driblovali dolů po chodbách, dokud jim strážci veřejného pořádku balon nezabavili. Měli jsme se báječně. Zrovna mě učil driblovat, když mě odvedli."

Ender si vzpomněl na vlastního bratra, ale vzpomínka nebyla příjemná.

Dink si špatně vyložil výraz na Enderově tváři. "Hele, já vím, že se tu nemá mluvit o domovu. Ale *odněkud* jsme přišli. Přece víš, že Bitevní škola nás nestvořila. Ta *nic* netvoří, jenom ničí. A všichni si na domov pomatujeme. Možná, že nemáme nejlepší vzpomínky, ale existují a pak lžeme a předstíráme, že - podívej, Endere, čím to je, že *nikdo nikdy* nemluví o domovu? Neříká ti to, jak je důležitý? Že nikdo si to dokonce ani nepřizná - ach, k čertu s tím."

"Ne, to je v pořádku," odpověděl Ender. "Já jsem jenom myslel na Valentine. Moji sestru."

"Nechci tě rozrušit."

"Nedělej si starosti. Moc často o ní nepřemýšlím, protože vždycky je mi z toho… jako teď."

"Nikdy nebrečíme, to je pravda. Kristepane, nikdy mě to nenapadlo. Nikdy nikdo nepláče. Snažíme se být opravdu dospělými,

přesně jak naši tátové. Vsadím se, že tvůj otec byl stejný jako ty. Vsadím se, že byl klidný a pochopil to a teprve potom utekl a -"

"Nejsem jako můj táta."

"Možná se mýlím. Ale podívej se na Bonza, svého bývalého velitele. Ukázkový příklad španělského granda. Nemůže si dovolit ukázat slabost. Uráží ho, když je někdo lepší než on. A když je někdo silnější, jako kdyby mu uřezával kulky. Proto tě nenávidí, protože sis to neodskákal, když se tě snažil potrestat. Nenávidí tě, upřímně tě chce zabít. Je šílený. Všichni tu jsou šílení."

"A ty ne?"

"Já taky, kamarádíčku, ale já aspoň, když to na sobě cítím nejvíc, plavu sám prostorem a šílenství ze mě vytéká, vsakuje se do stěn a nevyjde z nich dřív, než malí kluci v bitvě narazí do zdi a připlácnou se k ní."

Ender se usmíval.

"A ty jsi taky šílený," dodal Dink. "Pojďme se najíst."

"Třeba bys mohl být docela rozumným velitelem. Možná, že to, co víš o šílenství, znamená, že nemusíš sám zešílet."

"Nehodlám dovolit, Endere, aby mě ti syčáci řídili. Myslím, že tě taky zařadili do téhle skupiny a nemají v úmyslu zacházet s tebou v rukavičkách. Jen se podívej, co s tebou dosud dělali."

"Až do téhle chvíle mě pořád povyšovali."

"A to ti snad život usnadňuje?"

Ender se zasmál a potřásl hlavou. "Asi máš pravdu."

"Myslí si, že tě dostali. Nenech se."

"Ale kvůli tomu jsem přece přijel," namítl Ender. "Aby ze mě udělali nástroj. Abych zachránil svět."

"Nevěřím, že tomu pořád věříš."

"Čemu?"

"Hrozbě ze strany termiťáků. Zachránit svět. Poslyš, Endere, kdyby se termiťáci vraceli zpátky, už by tady byli. Ti neútočí znovu. Porazili jsme je a zmizeli."

"Ale video -"

"Všechny snímky jsou z první a druhé invaze. Tvoji prarodiče ještě nebyli na světě, když je Mazer Rackham porazil na hlavu. Pozorně se dívej. Všechno je podvod. Není žádná válka, prostě si s námi pohrávají."

"Ale proč?"

"Protože dokud se lidi budou bát termiťáků, Mezinárodní flotila zůstane u moci a jisté země si uchovají převahu. Ale sleduj dál video, Endere. Lidé tuhle hru velice brzo prohlédnou a potom dojde k občanské válce, kterou všechny války skončí. *Tohle* je hrozba, Endere, ne termiťáci. A v téhle válce my dva nebudeme přátelé. Protože ty jsi Američan, stejně jako tvoji drazí učitelé. A *já* ne."

Vešli do jídelny. Při jídle spolu mluvili o jiných věcech. Ale Dinkova teorie ležela Enderovi pořád v hlavě. Bitevní škola byla velmi uzavřená a hra měla tak velký význam pro myšlení dětí, že Ender zapomněl na vnější svět. Španělský grand. Občanská válka. Politika. Bitevní škola byla ve skutečnosti maličkým místem, viď?

Ale Ender se neztotožňoval s Dinkovými závěry. Termiťané byli skuteční, hrozba byla reálná. MF sice řídila hodně věcí, ale neovládala video a televizní síť. Alespoň ne tam, kde Ender vyrůstal. V Dinkově holandské vlasti, ovládané už tři generace Rusy, možná všechno kontrolovali, ale Ender věděl, že v Americe by lež tak dlouho nevydržela. Proto tomu věřil.

Věřil, ale semínko pochybnosti bylo zaseto a přetrvávalo, a občas vypustilo maličký kořínek. Toto zvětšující se semínko všechno změnilo. Přimělo Endera pozorněji naslouchat, co si lidé opravdu myslí, nejen co říkají. Zmoudřel.

Na večerní výcvik přišla necelá polovina chlapců. "Kde je Bernard?" zeptal se Ender.

Alaj se ušklíbl. Shen zavřel oči a zaujal pózu blaženého rozjímání.

"Tys nic neslyšel?" ozval se jeden mladší nováček. "Říká se, že každý bažant, který chodí k tobě na cvičení, se nikdy nedostane do žádné armády. Říká se, že velitelé nechtějí žádné vojáky, které poškodil tvůj výcvik."

Ender přikývl.

"Ale jak to vidím já," pokračoval bažant, "ze mě bude ten nejlepší voják a jestli bude velitel za něco stát, tak si mě vezme. Že jo?"

"Hm," potvrdil rozhodně Ender.

Pokračovali ve výcviku.

Asi po půlhodině, když nacvičovali vyhýbání se kolizím se zmrazenými vojáky, vešlo dovnitř několik velitelů v různých uniformách. Provokativně si zapisovali jména.

"Hej!" zakřičel na ně Alaj. "Přesvědčte se, že jste napsali mé jméno správně."

Příští večer přišlo jen několik hochů. Ender si vyslechl jejich nářky - malí bažanti dostávali v koupelně výprask nebo utrpěli úraz v jídelně a v herně, starší hoši jim zničili záznamy, když překonali primitivní zabezpečovací systém chránící panely bažantů.

"Dnes večer necvičíme," oznámil jim Ender.

"To je strašná škoda," řekl Alaj.

"Pár dní počkáme. Nechci, aby někomu z těch malých kluků ublížili"

"Když přestaneš, třeba jenom na jednu noc, budou si myslet, že právě tohle na tebe platí. Zrovna jako kdybys couvl před Bernardem, když byl ještě svině."

"Kromě toho nás nezastrašili," dodal Shen, "a nezáleží nám na nich, proto nám dlužíš pokračování. Potřebujeme cvičit a ty taky."

Ender si vzpomněl, co říkal Dink. Ve srovnání s celým světem byla hra dětinská. Proč by měl věnovat každý večer svého života téhle pitomé, stupidní hře?

"Už v tom stejně nebudeme pokračovat," prohlásil. Chystal se k odchodu.

Alaj ho zadržel. "Taky ti vyhrožují? Mlátí tě v koupelně? Strkají ti hlavu do hajzlíku? Nebo tě někdo přetáhl pistolí, takže tě to bolí?".

"Ne," zavrtěl hlavou Ender.

"Pořád jsi můj kamarád?" zeptal se tišeji Alaj.

"Ano."

"Potom jsem i já tvůj kamarád; zůstanu tady a budu s tebou evičit."

Znovu se objevili starší hoši, ale jen málokterý byl velitelem. Většinou patřili ke dvěma armádám. Ender rozpoznal uniformy Mloků a dokonce dvě Krysy. Tentokrát si nezapisovali jména. Místo

toho se vysmívali a posměšně na ně pokřikovali, když se bažanti pokoušeli netrénovanými svaly zvládnout těžké cviky. Na několik hochů to začínalo působit.

"Poslechněte si je," řekl Ender ostatním. "Zapamatujte si jejich slova. Když někdy budete chtít dohnat nepřítele k šílenství, zařvěte na ně právě takové věci. Přinutí je to šílet, dělat pitomosti. Ale *my* nezešílíme."

Shen si vzal myšlenku k srdci a po každém sarkastickém výlevu starších chlapců nechal skupinu čtyř bažantů recitovat nahlas, pětkrát nebo šestkrát, jejich slova. Když začali zpívat úsměšky jako dětské říkanky, někteří ze starších hochů vystřelili od zdi jako šipky, připravení k boji.

Kosmické obleky byly určeny pro válku vedenou neškodným světlem. Poskytovaly malou ochranu a když došlo k boji zblízka v nulce, nebezpečně bránily pohybu. Polovina chlapců byla stejně zasažena a nemohla bojovat. Ale díky svým ztuhlým oblekům byli potenciálně užiteční. Ender rychle nařídil svým bažantům, aby se shromáždili v jednom rohu místnosti. Starší hoši se tomu ještě víc smáli a několik dosud čekajících u zdi se pohnulo dopředu, aby se připojili k útoku, když viděli ústup Enderovy skupiny.

Ender s Alajem se rozhodli, že vyšlou jednoho zmrazeného vojáka přímo na nepřítele. Zmrazený bažant do nich narazil napřed helmou a rozrazil od sebe dva další jako při kulečníku. Starší hoch se chytil za hrudník v místě, kde do něho helma narazila, a vykřikl bolestí

Výsměch skončil.

Zbylí starší hoši se odrazili od stěny, aby se zapojili do bitvy. Ender si ve skutečnosti nedělal velké naděje, že někdo z hochů vyvázne bez zranění. Ale nepřítel útočil nahodile, naprosto nekoordinovaně. Nikdy předtím se spolu nesešli, zatímco Enderova malá cvičná armáda, třebaže jich teď zbývalo jenom tucet, o sobě velice dobře věděla a spolupracovala.

"Signál nova!" zařval Ender. Ostatní hoši se zasmáli. Seskupili se do tří oddílů, nohama k sobě, skrčili je pod sebe a drželi se rukama tak, že tvořili u zadní stěny malé hvězdy. "Obejdeme je a vyrazíme ke dveřmi. Teď!"

Na jeho znamení se tři hvězdy rozprskly, každý hoch se vymrštil do jiného směru, ale v takovém úhlu, že se dokázal odrazit od stěny a zamířit ke dveřím. Protože všichni nepřátelé byli uprostřed místnosti, kde se kurs měnil mnohem obtížněji, dal se tento manévr snadno provést.

Ender sám zaujal takovou pozici, že po vymrštění si dal schůzku se zmrazeným vojákem, kterého použil jako střelu. Chlapec už nebyl zmrazený a nechal se Enderem roztočit kolem své osy a vyslat ke dveřím. Naneštěstí však nezbytným důsledkem této akce byla otočka ve vzduchu a zpomalení rychlosti. Opuštěný všemi svými vojáky plul Ender pomalu na konec bitevní místnosti, kde se shromáždili starší hoši. Změnil polohu a uviděl, že všichni jeho vojáci bezpečně dorazili ke vzdálené stěně.

Mezitím ho rozzuřený a vnitřně rozložený nepřítel zpozoroval. Ender v duchu počítal, kdy se dostane ke stěně, aby se mohl znovu odrazit. Příliš pozdě. Několik nepřátel už odstartovalo směrem k němu. Endera překvapilo, že mezi nimi vidí Stilsonův obličej. Potom se otřásl a uvědomil si, že se mýlí. Přestože se situace nezměnila, tentokrát nezůstanou sedět klidně kvůli jedinému souboji. Pokud Ender věděl, neměli tu žádného velitele a tihle hoši byli daleko větší než on.

V hodinách osobní sebeobrany už přesto něco pochytil o přesunech těžiště a o fyzice pohyblivých předmětů. Bitvy při hrách se téměř nikdy nezměnily na boj zblízka - člověk nikdy nevrazil do nezmrazeného nepřítele. V nekolika vteřinách, které měl k dispozici, se Ender snažil zaujmout výhodnou pozici, aby přivítal své hosty.

Naštěstí věděli o boji v nulové přitažlivosti tak málo jako on, a těch pár, kteří se ho snažili praštit, zjistilo, že údery jsou naprosto neúčinné, protože těla se pohybovala stejně rychle dozadu jako pěsti dopředu. Jak ale Ender rychle pochopil, někteří členové skupiny mu už v duchu přeráželi kosti. I když neměl v úmyslu na ně čekat.

Zachytil rukou jednoho z vesmírných kovbojů a udeřil ho co nejsilněji. Rána odhodila Endera z dosahu zbytku první vlny útočníků, i když se nepohnul ani o píď blíž ke dveřím. "Zůstaňte na místě!" zakřičel na své kamarády, kteří se zjevně přeskupovali, aby ho zachránili. "Zůstaňte stát!"

Někdo ho chytil za nohu. Pevný stisk posloužil Enderovi jako jakási páka. Tvrdě dupl na rameno a ucho toho druhého, přinutil ho vykřiknout. Útočník ho pustil. Kdyby ho přestal držet právě v okamžiku, kdy Ender kopl dolů, bylo by ho to bolelo daleko méně a dovolil by Enderovi využít manévru k odstrčení. Místo toho se ho držel jako klíště; krev z roztrženého ucha se vznášela rozptýlená ve vzduchu a Ender se pohyboval ještě pomaleji.

Udělám to zas, pomyslel si Ender. Znovu je zraním, jen abych se zachránil. Proč mě nenechají na pokoji, abych je nemusel zraňovat?

Další tři hoši k němu mířili současně, ale tentokrát spolupracovali. Přesto ho museli napřed chytit, než mu mohli způsobit bolest. Rychle změnil polohu tak, aby ho dva z nich chytili za nohu a nechal si volné ruce pro třetího.

Samozřejmě spolkli návnadu i s navijákem. Ender popadl třetího útočníka za košili a ostře jim smýkl, takže ho nabral helmou přímo do obličeje. Znovu se ozval řev a vystříkla krev. Druzí dva hoši mu kroutili nohama, které pevně svírali. Ender mrštil hochem s krvácejícím nosem do jednoho z nich. Zapotáceli se a jedna noha byla volná. Pak už bylo snadné využít druhého chlapce jako páku, tvrdě ho kopnout do rozkroku a odstrčit se od něho směrem ke dveřím. Neodrazil se moc silně, takže se nepohyboval nijak zvlášť rychle, ale na tom nezáleželo. Nikdo ho nepronásledoval.

Dostihl své kamarády ve dveřích. Zachytili ho a vtáhli na chodbu. Smáli se a vesele ho plácali po zádech. "Byl's fantastickej!" volali. "Jde z tebe strach! Celý hoříš!"

"Pro dnešek jsme skončili," oznámil jim Ender.

"Zítra se vrátí," řekl Shen.

"Nebude jim to k ničemu. Když přijdou bez skafandrů, dopadne to stejně jako dneska. Když přijdou oblečení, můžeme je zmrazit."

"A kromě toho jim to učitelé nedovolí," dodal Alaj.

Ender si vzpomněl na Dinkova slova. Byl zvědav, jestli má Alaj pravdu.

"Hej, Endere!" zakřičel na něho jeden ze starších hochů, když Ender opouštěl bitevní místnost. "Jsi úplná nula, kamaráde! Nikdy z tebe nic nebude!" "Můj bývalý velitel Bonzo. Asi mě nemá rád."

Ender si večer na svém panelu zkontroloval stavy přítomných. Hlášení lékaře uvádělo čtyři ošetřené pacienty. Jeden s potlučenými žebry, druhý s pohmožděným varletem, další s natrženým uchem a poslední s rozbitým nosem a vyraženým zubem. Příčina zranění byla ve všech případech stejná:

NÁHODNÁ SRÁŽKA V BEZTÍŽNÉM STAVU

Jestliže učitelé dovolili, aby se to objevilo v oficiálním hlášení, neměli zřejmě v úmyslu potrestat někoho za ošklivou malou šarvátku v bitevní místnosti. Nebo nechtějí vůbec zasahovat? Je jim jedno, co se v téhle škole děje?

Protože se vrátil na ubytovnu dřív než obvykle, Ender si vyvolal na panelu fantastickou hru. Od té doby, co ji naposledy hrál, uběhla už hezky dlouhá chvíle. Dost dlouhá, takže nezačal tam, kde předtím skončil, ale u obrovy mrtvoly. Jenomže teď už jen stěží rozeznal, že jde o mrtvolu, dokud neodešel kousek dál a pozorně si ji neprohlédl. Tělo se rozkládalo a propadalo do kopce, zarůstalo trávou a popínavými liánami. Bylo vidět jen nejvyšší bod obrova obličeje. Zůstala z něho bílá kost připomínající vápenec, vyčnívající z pochmurné, odumírající hory.

Endera netěšila vyhlídka na další boj s vlky-dětmi, ale k jeho překvapení tam nebyly. Možná, že když je jednou zabil, zmizely navždycky. Trochu ho to rozesmutnilo.

Prodíral se dolů, podzemními tunely ke skalní lavici, ze které přehlížel nádherný les. Znovu se vrhl dolů a znovu ho zachytil mrak a přenesl do komnaty v zámecké věži.

Had se opět začal odmotávat z předložky u krbu, jenomže Ender tentokrát nezaváhal. Přišlápl hadovi hlavu a rozdrtil ji botou. Had se pod ním svíjel a kroutil, Ender mu oplácel stejnou mincí a zašlapával ho hlouběji do kamenné podlahy. Konečně se nehýbal. Ender ho zvedl a třásl jím, dokud se nerozmotal a vzor na předložce nezmizel. Hada stále táhl za sebou, když začal hledat cestu ven.

Místo toho našel zrcadlo. A v zrcadle spatřil obličej, který okamžitě poznal. Petr. Krev mu stékala v kapkách po bradě a z

koutku úst mu trčel hadí ocas.

Ender zařval a odhodil panel od sebe. Hluk vylekal několik hochů v ložnici, ale Ender se omluvil a uklidnil je, že se nic nestalo. Odešli. Znovu se podíval do panelu. Jeho postava tam pořád stála a tupě zírala do zrcadla. Pokusil se zvednout nějaký kus nábytku a rozbít zrcadlo, ale nešlo s ním hnout. Ani zrcadlo se nedalo strhnout se zdi. Nakonec hodil hada do zrcadla, které se roztříštilo a zanechalo ve zdi díru. Z díry vylézaly desítky maličkých hádků a každý z nich rychle uštkl Enderovu postavu. V šíleném zápase s hady se postava zhroutila a zemřela v hromadě zmítajících se malých plazů.

Obrazovka se rozjasnila a objevila se na ní slova:

CHCEŠ HRÁT ZNOVU?

Ender ukončil hru a odložil panel.

Několik velitelů k Enderovi přišlo na druhý den osobně nebo poslali vojáky se vzkazem, aby si nedělal starosti, že většina z nich si myslí, že tento nepovinný praktický nácvik je dobrý nápad. Měl by v něm pokračovat. Aby ho ujistili, že ho nikdo nebude obtěžovat, posílali k němu několik starších vojáků, kteří potřebovali dodatečný výcvik. "Jsou stejně velcí jako většina těch pitomců, co vás napadli včera večer. Rozmyslí si zaútočit podruhé."

Místo necelého tuctu hochů jich přišlo ten večer pětačtyřicet, víc než jedna armáda. Ať už byla příčinou přítomnost starších hochů na Enderově straně nebo toho měli minulý večer až po krk, žádný z jejich nepřátel se neobjevil.

Ender se nevrátil k fantastické hře, ale přeludy žily dál v jeho snech. Pořád si připomínal, jak se cítil, když zabíjel hada a zadupával ho do země, jak natrhl ucho tomu chlapci a zničil Stilsona, jak zlomil Bernardovi ruku. A potom stál vzpřímeně a držel mrtvolu nepřítele, uviděl Petrovu tvář civící na něho ze zrcadla. Tahle hra mě zná až příliš dobře. Tahle hra říká hnusné lži. Já nejsem Petr. V srdci nejsem vrahem.

A pak přišel ještě horší strach, že se *stal* zabijákem, jenomže dokonalejším než Petr; právě tento skutečný povahový rys potěšil jeho učitele. Pro války s termiťany potřebují zabijáky. Jsou to lidi,

kteří dokážou zašlapat obličej nepřítele do prachu a pokropit jeho krví celý vesmír.

Ano, jsem váš člověk. Jsem ten mizerný parchant, kterého jste chtěli, když jste mě zplodil. Jsem vaším nástrojem a co na tom záleží, jestli nenávidím tu část své osobnosti, kterou nejvíc potřebujete? Copak záleží na tom, že jsem souhlasil a byl rád, když mě ve hře malí hádci zabili?

KAPITOLA 9

Locke a Démosthenés

"Nezavolal jsem vás sem, abychom ztráceli čas. Jak to, ksakru, ten počítač dokázal?"

"Nevím."

"Jak dokázal vybrat právě obraz Enderova bratra a převést ho do grafiky v rutině Říše skřítků?"

"Plukovníku Graffe, nebyl jsem při tom, když se programovala. Vím jenom, že počítač ještě nikdy nikoho na to místo nezavedl. Pohádková země byla dost zvláštní, ale tohle už není Říše skřítků, ale místo kdesi za Koncem světa a -"

"Vím, jak se ta místa jmenují. Jenom nevím, co znamenají."

"Do počítače byla naprogramována Říše skřítků. Zmiňuje se o ní ještě několik dalších míst. Ale nikde se nemluví o Konci světa. Nemáme s ním žádné zkušenosti."

"Nelíbí se mi, že počítač se přehrabuje v Enderově hlavě. Petr Wiggin je nejsilnější osobnost v jeho životě, snad s výjimkou Valentine"

"Hra mozků by jim měla pomoci získat vlastní tvář, najít světy, ve kterých by se cítili dobře."

"Majore Imbu, vy to pořád nechápete. Já nechci, aby se Ender cítil dobře na konci světa. To není naše věc!"

"Konec světa v té hře neznamená nutně konec lidstva ve válkách s termiťany. Pro Endera má vlastní, soukromý význam."

"Dobrá. Jaký význam?"

"Nevím, pane. Nejsem malý kluk. Zeptejte se jeho."

"Majore Imbu, já se ptám vás."

"Mohl by mít tisíc významů."

"Pokuste se o jeden."

"Vy jste chlapce izolovali. Možná, že touží po konci tohoto světa, Bitevní školy. Možná jde o konec světa, ve kterém vyrostl jako

malý kluk, o konec jeho domova. Nebo se tak třeba vyrovnává s faktem, že zničil tolik jiných chlapců. Víte, Ender je citlivé dítě a udělal lidem už tolik zlého, že by mohl toužit, aby právě tento svět skončil."

"Nebo nejde o nic z toho."

"Hra mozků je vztah mezi dítětem a počítačem. Spolu tvoří příběhy, které jsou pravdivé v tom smyslu, že odrážejí realitu života dítěte. To je všechno, co vím."

"Teď vám povím, majore, co vím já. Obraz Petra Wiggina nepochází z našich školních záznamů. Nemáme tam o něm nic, v elektronické podobě ani jiné od Enderova příchodu. A ten obraz je mladší."

"Vždyť je to, pane, jenom půldruhého roku, jak se může takový kluk změnit?"

"Má teď úplně jiný účes a upravený skus předních zubů. Dostal jsem ze Země čerstvou fotografii a porovnal je. Počítač Bitevní školy mohl ten obraz získat jediným způsobem - vyžádat si ho z pozemského počítače. A dokonce ani ne z počítače napojeného na MF. K tomu potřebujeme povolení. Nemůžeme si jen tak zajet do guilfordského okresu v Severní Karolíně a vytáhnout obraz že školního archívu. Schválil to někdo u nás ve škole?"

"Pořád nic nechápete. Počítač naší Bitevní školy je pouhou součástí počítačové sítě MF. Když my chceme nějakou fotografii, musíme vyplnit žádanku, ale když program ve hře mozků určí, že ho potřebuje - "

"Může si ho prostě vzít."

"Pokaždé ne. Jenom když to je pro dobro dítěte."

"Dobrá, tak je to pro jeho dobro. Ale proč? Jeho bratr je nebezpečný, odmítli jsme ho přijmout, protože je jednou z nejhorších lidských bytostí, které se nám dostaly do rukou. Proč má pro Endera takový význam? Po takové době, proč?"

"Abych byl upřímný, pane, nevím. A program hry mozků je sestaven tak, že nám nic nedokáže říct. Vlastně to možná ani sám neví. Je to neprobádaná oblast."

"Chcete říct, že počítač si všechno vytváří sám podle toho, jak hra postupuje?" "Dalo by se to tak chápat."

"No, trochu mě to uklidňuje. Myslel jsem, že jenom já jsem takový."

Valentine slavila Enderovy osmé narozeniny sama, v lesíku vzadu za jejich novým domem v Greensboro. Odhrabala borové jehličí a listí z kousku půdy a do hlíny vyškrábala větvičkou jeho jméno. Potom si postavila z větviček a jehličí malé indiánské teepee a zapálila ohníček. Kouř z něho se proplétal borovými větvemi a jehličím nad její hlavou. Až do vesmíru, říkala si mlčky. Až k Bitevní škole.

Nikdy nepřišly žádné dopisy a pokud věděli, ani jejich dopisy se mu nedostaly do rukou. Když ho odvedli, každých několik dní usedali otec s matkou za stůl a psali mu do panelu dlouhé dopisy. Brzy to bylo jen jednou týdně a když nepřicházela odpověď, jednou za měsíc. Dnes už uběhly dva roky od chvíle, kdy odešel, a žádné dopisy nepřicházely, vůbec žádné. Nikdo si nevzpomněl na jeho narozeniny. Je mrtvý, pomyslela si hořce, protože jsme na něho zapomněli.

Ale Valentine nezapomněla. Nechtěla, aby rodiče zjistili - Petrovi to nikdy ani nenaznačila - jak často myslí na Endera, jak často mu píše dopisy, na které, jak věděla, neodpoví. A když jim rodiče oznámili, že se stěhují do Severní Karolíny, ze všech míst právě tam, Valentine věděla, že nečekají, že Endera někdy spatří. Opouštěli jediné místo, kde by je určitě našel. Jak by je mohl Ender najít tady, mezi stromy, pod tímto proměnlivým a zakaboněným nebem? Celý život prožil v hlubokých chodbách a pokud byl pořád v Bitevní škole, přírody tam měl ještě méně. Jak by to přijal?

Valentine věděla, proč se sem přestěhovali. Kvůli Petrovi, aby žil mezi stromy a malými zvířátky, v nejpanenštější přírodě, jakou si rodiče dokázali vymyslet; možná trochu zmírní jejich zvláštního, strach nahánějícího syna. Jistým způsobem na něho měla vliv. Petrovi se tam okamžitě zalíbilo. Dlouhé procházky pod širým nebem, běhání lesem daleko do volné krajiny - někdy dokonce na celý den, jenom s jedním nebo dvěma sendviči přibalenými k panelu

na zádech a s malým kapesním nožem v kapse.

Ale Valentine dobře věděla, proč. Viděla veverku napůl staženou z kůže, přibodnutou větvičkami za nožičky do hlíny. Představila si, jak ji Petr chytil do pasti, přivázal ke stromku a pečlivé z ní stáhl kůži; dával si přitom pozor, aby nezajel nožem do břicha, a sledoval, jak sebou svaly škubou a trhají. Za jak dlouho veverka zemřela? A celý ten čas seděl Petr opodál, opíral se o strom nedaleko místa, kde hnízdila, a hrál si s panelem, zatímco z veverky unikal život.

Napřed ji to vyděsilo. Málem vyzvracela večeři, když viděla, jak Petr hltavě jí a vesele se baví. Když však o tom později přemýšlela, uvědomila si, že Petr svůj čin chápe jako jakési kouzlo, stejně jako ona své ohýnky; jako oběť, která měla upokojit temné bohy toužící po jeho duši. Je lepší mučit veverky než děti. Petr byl vždycky sedlákem na poli bolesti, pěstoval si ji, choval ji v sobě a dychtivě ji zhltl, když dozrála. Je lepší, když ji dostává po těchto malých, ostrých dávkách, než kdyby krutě zacházel s dětmi ve škole.

"Vzorný student," říkali jeho učitelé, "jen kdybychom měli ve škole stovky takových. Pořád studuje, odevzdává úkoly včas. Velice rád se učí."

Ale Valentine věděla, že je to podvod. Ano, Petr se velmi rád učil, ale učitelé ho nikdy nic nenaučili. Učil se především doma s panelem, vnikal do knihoven a databází, studoval a přemýšlel, a kromě toho diskutoval s Valentine. Přesto se ve škole choval, jako by ho dětinské vyučování silně zajímalo. Jemine, já nevěděl, že žába vypadá uvnitř *takhle*, říkal, a potom doma studoval spojování buněk do živého organismu prostřednictvím filotické kolace DNA. Petr mistrně ovládal pochlebování a všichni učitelé mu na to naletěli.

S nikým se však nepral, nikoho nezastrašoval, vycházel se všemi dobře. Byl to nový Petr. Všichni mu uvěřili. Rodiče to opakovali tak často, že Valentine na ně chtěla zakřičet, že to není nový Petr, ale pořád starý, jenomže chytřejší!

Jak je chytrý? Chytřejší než ty, táto, i než ty, mámo. Chytřejší než všichni lidé, které jste kdy potkali.

Ale není chytřejší než já.

"Uvažuju, jestli tě mám zabít nebo co s tebou mám udělat," řekl

Petr

Valentine se opřela o kmen borovice, v malém ohníčku doutnalo pár uhlíků. "Já tě taky miluju, Petře."

"Bylo by to snadné. Pořád si hraješ s těma stupidníma ohníčkama. Stačí, když tě srazím na zem a zapálím. Jsi taková malá pyromanka."

"Uvažovala jsem, že tě ve spánku vykastruju."

"Jenomže jsi to neudělala. Tyhle věci tě napadají, jenom když jsem s tebou. Vytáhnu z tebe to nejlepší. Ne, Valentine, rozhodl jsem se, že tě nezabiju. Rozhodl jsem se, že mi pomůžeš."

"Já?" Před pár lety by Petrovy hrozby Valentine vystrašily. Ale dnes už se ho nebála. Ne že by pochybovala, že je schopen ji zabít. Nedovedla si vymyslet nic tak hrozného, co by podle ní Petr nedokázal udělat. Vždycky ale věděla, že Petr není duševně zdravý, i když ne v tom smyslu, že se neumí ovládat. Uměl se ovládat lépe než kdokoliv z jejích známých. Snad kromě ní samotné. Petr v sobě dokázal potlačit a odložit jakoukoliv touhu, jakmile to potřeboval; uměl skrýt každé hnutí mysli. Valentine věděla, že by ji nikdy nezranil v záchvatu hněvu. Udělal by to jedině tehdy, když by výhody převážily riziko. A to se nestalo. Kvůli tomu vlastně dávala Petrovi přednost před jinými lidmi. Staral se výhradně a inteligentně jen o své zájmy. Aby se tedy dokázala sama chránit, stačilo, když se ujistila, že v Petrově zájmu je spíš nechat ji naživu, než ji zabít.

"Valentine, všechno spěje ke konci. Sleduju přesuny ruských vojsk."

"O čem to mluvíme?"

"O světě, Valy. Ty neznáš Rusko? Velké impérium? Varšavský pakt? Vládci Eurasie od Holandska až k Pákistánu?"

"Nezveřejňují údaje o přesunech svých vojsk."

"Samozřejmě, že ne. Ale uveřejňují jízdní řády osobních a nákladních vlaků. Analyzoval jsem je na svém panelu a došel k závěru, že tajné vojenské transporty se přesunují po stejných trasách. Prověřil jsem situaci za poslední tři roky. V posledních šesti měsících přestali, připravují se už na válku. Pozemní."

"Ale co bude se Společností národů? A co termiťáci?" Valentine nevěděla, k čemu se Petr chystal, ale často vyvolával takové diskuse

o praktických světových událostech. Zkoušel si na ní své nápady, aby je vypiloval. Přitom si také ona tříbila myšlení. Zjistila, že zatímco málokdy souhlasila s Petrovým názorem na svět, jaký by *měl* být, jen zřídka se rozcházeli v posuzování *současného* stavu světa. Získali slušnou zručnost při prosévání přesných informací ze zpráv beznadějně nevědomých, důvěřivých novinářských škrabáků. Novinářské stádo, jak jim Petr říkal.

"Polemarchos je Rus, viď? A ten ví, co se stane s flotilou. Buď zjistí, že termiťáci nejsou vůbec žádná hrozba nebo že se chystáme na velkou bitvu. Tak či onak válka s termiťáky jednou skončí. Připravují se už na to, co bude po válce."

"Když přesunují vojenské jednotky, určitě pod velením Stratégů."

"Jsou to vnitřní přesuny, v rámci Varšavského paktu."

Zneklidňující zpráva. Vnější fasáda mírové spolupráce nebyla od začátku posledních válek s termiťany téměř nijak narušena. Petrovo zjištění znamenalo základní porušení světového řádu. Vybavila si v paměti obraz, stejně jasný jako vzpomínka, jak vypadal svět předtím, než je útok termiťanů donutil uzavřít mír. "Takže se všechno vrací zpátky."

"S malými změnami. Díky ochranným štítům se už nikdo neobtěžuje s jadernými zbraněmi. Musíme jeden druhému zabít tisíce lidí najednou místo milionů." Petr se ušklíbl. "Hele, Valy, jednou k tomu musí dojít. V téhle chvíli existuje velká mezinárodní flotila a armáda pod nadvládou Američanů. Když války s termiťáky skončí, celá ta síla zmizí, protože je postavena na strachu z termiťáků. Najednou se rozhlédneme a zjistíme, že staré spojenecké svazky jsou pryč, mrtvé a bez života, až na jeden, Varšavský pakt. Dolar bude stát proti pěti milionům laserů. Budeme mít sice pás asteroidů, ale Země bude patřit jim a bez ní ti rychle dojdou zásoby rozinek a celeru."

Valentine ale ze všeho nejvíc rozčilovalo, že Petrovi to jako by nevadilo. "Petře, proč mám pořád pocit, že to považuješ za životní příležitost pro Petra Wiggina?"

"Pro nás oba, Valy."

"Petře, tobě je dvanáct a mně deset. Nazývají nás malými dětmi

a hledí na nás svrchu."

"Ale my přece *nepřemýšlíme* jako ostatní děti, viď, Valy? *Nemluvíme* jako ostatní a kromě toho taky nepíšeme jako ostatní."

"Myslím, Petře, že od diskuse o smrtelných hrozbách isme se dostali jinam." Valentine přesto zjistila, že ji rozhovor začíná vzrušovat. Psát totiž uměla lépe než Petr. Oba to věděli. Petr se o tom dokonce jednou zmínil nahlas, když řekl, že vždycky zjistil, co lidé na sobě nejvíc nenáviděli, a týral je tím, zatímco Valy vždycky viděla, co se lidem na sobě líbí nejvíc, a pochlebovala jim. Bylo to sice řečeno cynicky, ale měl pravdu. Valentine uměla lidi přesvědčit o svém názoru - dokázala jim namluvit, že chtějí totéž, co ona. Na druhé straně v nich Petr vzbudil jenom strach z toho, čeho se měli podle jeho přání bát. Když o té věci poprvé mluvil s Valy, měla mu to za zlé. Chtěla věřit, že umí dobře přesvědčovat lidi, protože má pravdu a ne proto, že je chytrá. Ale přestože si namlouvala, že nikdy nevykořisťuje lidi jako Petr, měla radost z vědomí, že svým způsobem dokáže ovládat ostatní. A nejenom řídit jejich chování. V jistém smyslu uměla ovládnout i jejich přání. Styděla se, že jí tato moc přináší velký požitek, ale přesto ji občas využívala, aby přiměla učitele a ostatní studenty dělat to, co chtěla, aby rodiče chápali věci stejně jako ona. Někdy dokázala přesvědčit i Petra. A právě tohle bylo na celé věci nejstrašnější - protože mu velice dobře rozuměla, dokázala se do něho vcítit natolik, že do něho pronikla. Petr v ní vězel hlouběji, než byla ochotna připustit, i když se někdy odvažovala o tom přemýšlet. Sníš o moci, Petře, pomyslela si při jeho řeči, ale svým způsobem jsem daleko silnější než ty.

"Studoval jsem dějiny," pokračoval Petr. "Dozvěděl jsem se hodně o modelech lidského chování. Existují období nejistot a v takových časech můžou správná slova změnit svět. Jen si vzpomeň, co dělal Perikles v Aténách a Démosthenés -"

"Podařilo se jim dvakrát zničit Athény."

"Periklovi ano, ale Démosthenés měl ohledně Filipa pravdu -" "Nebo ho provokoval -"

"Vidíš? A zrovna tohle obvykle historici dělají, když se dohadují o příčině a důsledku ve chvíli, kdy je nejdůležitější fakt, že v určitých dobách se svět mění a správný názor vyslovený na

správném místě jím dokáže pohnout. Podívej se například na takového Thomase Painea a Bena Franklina, Bismarcka nebo třeba Lenina "

"Petře, neuvádíš zrovna nejpřesnější příklady." Ze zvyku s ním nesouhlasila. Věděla, na co naráží, a myslela si, že to bylo možné.

"Nečekal jsem, že mě pochopíš. Pořád věříš, že učitelé vědí něco, co má cenu se učit."

Rozumím ti víc, než si myslíš, Petře. "Takže ty se pokládáš za Bismarcka?"

"Dovedu si představit sebe na jeho místě, protože vím, jak se manipuluje s veřejným míněním. Nestalo se ti někdy, Valy, že tě napadlo nějaké slovní spojení, vtipný obrat, a tys ho řekla, a potom za dva týdny nebo za měsíc jsi slyšela nějakého dospělého, jak ho používá v rozhovoru s jiným dospělým? Oba dva byli cizí lidé. Nebo žes ho viděla na videu nebo zachytila v síti?"

"Pokaždé jsem si myslela, že jsem ten obrat slyšela už dřív a jenom se domnívám, že jsem si ho vymyslela sama."

"Neměla jsi pravdu. Sestřičko, na světě jsou asi dva nebo tři tisíce lidí stejně chytrých jako my. Většinou si někde vydělávají na živobytí. Vyučují, ti mizerní ulejváci, nebo dělají ve výzkumu. Ve skutečnosti velice málo z nich má přístup k moci."

"Podle mě patříme k té šťastné menšině."

"Jsi vtipná jak jednonohý králík, Valy."

"Kterých v tomto lese určitě několik žije."

"A spořádaně hopkají v malých kroužcích."

Valentine se zasmála příšerné představě a nenáviděla se za to, že jí připadá směšná.

"Valy, my dva můžeme říkat slova, která bude za dva týdny opakovat každý. Dokážeme to. Nemusíme čekat, až budeme dospělí a až nás bezpečně odstaví nějakou životní dráhu."

"Petře, je ti teprve dvanáct."

"Ale ne v síti. Tam se můžu podepsat, jak chci, a taky to dokážu."

"V síti snadno rozeznají, že jsme studenti. Nebudou se s námi ani bavit jinak než v poslechovém režimu, což znamená, že stejně jim nemůžeme nic *říct.*"

"Mám určitý plán."

"Jako vždycky."

Předstírala nezájem, ale dychtivě poslouchala.

"Můžeme se dostat do sítě jako plnoprávní dospělí, pod nějakým libovolným jménem, když nám táta dovolí použít svůj občanský vstup."

"Proč by to dělal? Máme už přístup k síti jako studenti. Co bys mu, prosím tě, řekl? Potřebuju tvůj občanský vstup, abych mohl ovládnout svět?"

"Ne, Valy. *Já* mu neřeknu nic. *Ty* mu povíš, že máš o mě starost. Že se moc snažím, abych ve škole dobře prospíval, ale že dobře víš, jak mě dohání k šílenství, když nemůžu mluvit s žádným inteligentním člověkem. Každý mě odbývá, protože jsem mladý. Nemůžu se bavit se *sobě rovnými*. Můžeš dokázat, že se o mě pokouší stres."

Valentine si v duchu představila mrtvolu veverky v lese a uvědomila si, že dokonce i její odhalení bylo součástí Petrova plánu. Přinejmenším ho *začlenil* do svého plánu, když už k tomu došlo.

"Přesvědčíš ho, aby nám dovolil používat svůj občanský vstup. Abychom mohli získat vlastní totožnost, neprozradíme, kdo jsme, takže lidé k nám budou mít respekt, jaký si zasloužíme."

Valentine mohla zapochybovat o jeho myšlenkách, ale nikdy ne o takových. Nemohla říct *Proč si myslíš, že si zasloužíš úctu?* Četla o Adolfu Hitlerovi a ráda by věděla, jak vypadal, když mu bylo dvanáct. Možná ne tak chytrý jako Petr, ale stejně chtivý poct. Co by to pro svět znamenalo, kdyby ho v dětství zachytila mlátička nebo pokopal kůň?

"Valy," pokračoval Petr, "vím, co si o mně teď myslíš. Že nejsem slušný člověk."

Valentine po něm hodila borovou jehličku. "Šíp do tvého srdce." "Už dlouho si s tebou chci promluvit. Ale pořád jsem se bál."

Zastrčila si jehličku do úst a vyplivla ji směrem k němu. Padala téměř rovnou k zemi.

"Další nezdařený start."

Proč předstíral slabost?

"Valy, měl jsem strach, že mi nebudeš věřit. Že neuvěříš, že to

dokážu."

"Petře, věřím, že dokážeš udělat všechno a že to možná uděláš."

"Ale já se víc bát toho, že mi uvěříš a pokusíš se mě zastavit."

"Prosím tě, Petře, už zase vyhrožuješ, že mě zabiješ?" Opravdu věřil, že *ji* oklame, když se bude chovat jako způsobný a pokorný chlapeček?

"Protože mám zvrácený smysl pro humor. Omlouvám se. Víš přece, že jsem tě škádlil. Potřebuji tě."

"Tebe svět potřebuje. Dvanáctiletého kluka, který vyřeší všechny naše problémy."

"Není to moje chyba, že je mi teprve dvanáct. A není to moje vina, že právě teď dostáváme největší příležitost. Zrovna v téhle chvíli začíná čas, kdy dokážu určit průběh událostí. V dobách nejistoty existuje vždycky demokracie a muž s nejlepším názorem vyhraje. Každý si myslí, že Hitler se dostal k moci díky své armádě, protože vojáci chtěli zabíjet, a částečně taky mají pravdu, protože v reálném světě je moc vždycky založena, na vyhrožování smrtí a ostudou. Ale k moci ho vynesla především slova, správná slova vyslovená v pravý čas."

"Zrovna jsem tě v duchu k němu přirovnávala."

"Necítím k Židům nenávist, Valy. Nechci nikoho zničit, ani nechci válku. Chci, aby svět držel pohromadě. Je to tak špatné? Nechci, abychom sklouzli zpátky do starých kolejí. Četla jsi už o světových válkách?"

"Ano."

"Můžeme se znovu vrátit tam, kde jsme byli. Nebo hůř, mohli bychom se připoutat k Varšavském paktu. Přestože je to dneska směšná představa."

"Petře, nechápeš, že jsme děti? Chodíme do školy, dospíváme -" Ale dokonce i ve chvíli odporu toužila, aby ji přesvědčil. Od začátku chtěla, aby ji přesvědčil.

Ale Petr nevěděl, že už zvítězil. "Když ti uvěřím, musím si sednout na zadek a dívat se, jak mi příležitosti unikají mezi prsty, a potom, až budu dost starý, bude už pozdě. Valy, vyslechni mě. Vím, co ke mně cítíš, co jsi vždycky cítila. Byl jsem zvrhlý, odporný bratr. Byl jsem k tobě krutý a ještě krutější k Enderovi, než ho odvedli. Ale

necítil jsem k vám nenávist. Oba jsem vás miloval. Jenom jsem musel být - musel jsem mít *převahu*, chápeš? Pro mě je to nejdůležitější věc, moje největší nadání, že dokážu objevit slabá místa a umím se k nim dostat a využít je. Prostě je vidím bez toho, abych se nějak moc snažil. Mohl bych se stát podnikatelem a řídit nějakou velkou společnost, manévroval bych tak dlouho, dokud bych se nevyškrábal nahoru, ale co bych z toho měl? Nic. Chci vládnout, Valy, chci mít nad něčím moc. Ale taky chci, aby to něco stálo za vládnutí. Chci uskutečnit něco záslužného. Pax americana na celém světě. Aby po porážce termiťáků, až přijde někdo jiný a bude nás chtít porazit, zjistil, že jsme zabrali tisíc světů, žijeme v míru a že je nemožné nás porazit. Rozumíš? Chci zachránit lidstvo před sebezničením."

Nikdy předtím ho neslyšela mluvit tak upřímně. Bez náznaku výsměchu, bez stopy lži v hlase. Tak se z něho stával lepší člověk. Nebo se opravdu možná dotýkal pravdy. "Takže podle tebe dvanáctiletý chlapec a jeho malá sestra mají zachránit svět?"

"Jak byl starý Alexandr? Nechci to dokázat přes noc. Zrovna dneska začínám. Jestli mně pomůžeš."

"Nevěřím, že to, cos udělal veverkám, bylo součástí plánu. Myslím, žes to udělal, protože to hrozně rád děláš."

Petr se najednou rozplakal a ukryl obličej do dlaní. Valy se domnívala, že to na ni hraje, ale pak se zamyslela. Bylo docela možné, že ji miloval a při této strašné příležitosti se toužil před ní sklonit, aby získal její lásku. Pohrává si se mnou, pomyslela si, ale to neznamená, že není upřímný. Když spustil ruce, měl mokré líce a zarudlé oči. "Právě toho jsem se nejvíc bál. Že jsem opravdová zrůda. Nechci být zabiják, jenom si prostě nemůžu pomoct."

Ještě nikdy před ní neukázal tolik slabosti. Jsi velice chytrý, Petře. Schovával sis slabost, abys mě teď mohl dojmout. A přesto ji dojal. Protože jestli měl pravdu, dokonce jen zčásti, potom nebyl zrůdou a ona mohla uspokojit svoji lásku k moci - podobnou Petrově - beze strachu, že se sama stane zrůdou. Věděla, že i v této chvíli Petr chladně kalkuluje, ale věřila, že pod vypočítavým povrchem jí říká pravdu. Byla sice ukryta hodně hluboko, ale on ji zkoušel, než zjistil, že mu věří.

"Valy, když mi nepomůžeš, nevím, co ze mě bude. Ale když budeš mým spojencem, můžeš mě zabránit, abych byl - takový zlý."

Přikývla. Jenom předstíráš, že se se mnou dělíš o moc, pomyslela si, ale ve skutečnosti tě ovládám já, i když to ještě nevíš. "Udělám to. Pomůžu ti."

Jakmile jim otec dovolil napojit se na jeho občanský vstup, začali sondovat neznámý terén. Vynechali sítě, které požadovaly vložení skutečného jména. Nebylo to těžké, protože skutečná jména měla něco společného s penězi. Nepotřebovali peníze, potřebovali respekt a ten mohli získat. Pod falešným jménem se v patřičné síti mohli stát kýmkoli. Starci, ženami středního věku, zkrátka každým, pokud si dali pozor na způsob zápisu jmen. Ostatní viděli pouze jejich slova, jejich myšlenky. V sítích měl každý občan stejnou startovní čáru

Při prvních pokusech používali nenápadná jména, ale vynechali jména osobností, které se podle Petrova záměru měly stát slavné a vlivné. Nikdo je samozřejmě nezval na významná národní a mezinárodní politická fóra - byli jenom posluchači, dokud je nevybrali nebo nevyzvali k účasti. Ale podepisovali se a pozorovali, četli některé stati publikované známými osobnostmi, byli svědky debat, které se odehrávaly na jejich panelech.

A při bezvýznamných konferencích, na kterých se obyčejní lidé vyjadřovali k důležitým diskusím, začínali podávat své připomínky. Petr zpočátku trval na tom, že budou záměrně pobuřující. "Nedozvíme se, jaký je náš styl psaní, dokud nedostaneme odpověď - a když budeme mírní, nikdo se neozve."

Nebrali si servítky a lidé jim odpovídali. Odpovědi prostřednictvím veřejné sítě byly kyselé jak ocet; ty, které přišly poštou - Petr s Valentine je četli potají - byly jedovaté. Zjistili však, které stránky jejich písemného vyjadřování považovali ostatní za dětské a nedospělé, a vylepšili je.

Když byl Petr spokojen s jejich dospělým vystupováním, zavrhli stará jména a začali se připravovat na opravdové získání pozornosti.

"Musíme vypadat, jako kdybychom se vůbec neznali. Budeme

psát o různých věcech a v různou dobu. Nikdy se nebudeme obracet jeden na druhého. Ty budeš většinou pracovat v sítích západního pobřeží a já zase na jihu a taky v regionálních sítích. Běž si psát úkoly."

Psali domácí úkoly. Rodiče se o ně občas zajímali, když viděli, že jsou pořád spolu, s panely zastrčenými v podpaždí. Ale nemohli si stěžovat - ve škole prospívali dobře a Valentine měla na Petra velice dobrý vliv. Změnila jeho postoj ke všemu. A Petr s Valentine sedávali spolu za pěkného počasí v lese nebo v maličkých restauracích a krytých parcích, když pršelo, a sestavovali politické komentáře. Petr důsledně upravoval charakter obou zpráv tak, aby žádná neobsahovala všechny jeho myšlenky; ponechali si dokonce několik jmen, která ve zřídkavých případech používali k zapojení do diskuse s někým třetím. "Ať si každé z nich najde své publikum," prohlašoval Petr.

Jednou byla Valy zoufale unavená z neustálého přepisování a Petr pořád nebyl spokojený. "Napiš si to sám!" zvolala.

"Nemůžu," odpověděl. "Komentáře si nesmí být podobné. Nikdy. Zapomínáš, že až budeme slavní, někdo je začne analyzovat. Pokaždé musíme vystupovat jako naprosto cizí lidé."

Psala tedy dál. V síti vystupovala především jako Démosthenés - jméno jí vybral Petr. Sám se nazval Lockem. Očividně šlo o pseudonymy, ale i ty byly součástí plánu. "Když budeme mít trochu štěstí, začnou se dohadovat, kdo vlastně jsme."

"Jestli budeme dost slavní, vláda si vždycky může najít vstup a zjistit, kdo ve skutečnosti jsme."

"Až k tomu dojde, budeme už pevně zavedení, takže nepřiznají porážku. Lidi by asi šokovalo zjištění, že Démosthenés a Locke jsou dvě děti, ale pak už si nás zvyknou poslouchat."

Začali pracovat na řečnických cvičeních pro své postavy. Valentine obvykle připravila úvodní prohlášení a Petr našel nějaké nenápadně znějící jméno osoby, která jí odpovídala. Jeho odpověď byla inteligentní a debata probíhala v živé atmosféře s chytrými výpady a politickou rétorikou na slušné úrovni. Valentine uměla využívat aliteraci, díky níž si lidé její slovní obraty zapamatovali. Po značně dlouhé době pak vstupovali do diskuse v síti, jako by je tyto

myšlenky zrovna napadly. Občas se přidalo několik jiných účastníků sítě se svými poznámkami, ale Petr s Valy je obvykle ignorovali nebo své vlastní poznámky jenom nepatrně pozměnili, aby se přizpůsobili tomu, co slyšeli.

Petr si pečlivě zaznamenával všechny jejich nejlepší obraty a potom čas od času hledal na jiných místech, zda se vyskytují. Všechny ne, ale většinu tu a tam zaslechl znovu a některé z nich se objevily dokonce v důležitých debatách v prestižních sítích. "Poslouchají nás," poznamenal. "Myšlenky pronikají ven."

"Vždyť jsou to stejně jenom fráze."

"Právě to je měřítkem úspěchu. Podívej se, získali jsme nějaký vliv. Nikdo nás necituje podle jména, ale přesto diskutují o důležitých věcech, které vytáhneme na světlo. Pomáháme jim sestavit program jednání. Začínáme tam pronikat."

"Neměli bychom se pokusit vložit se do hlavní diskuse?"

"Ne. Počkáme, až nás vyzvou."

Prováděli svoji hru pouhých sedm měsíců, když jedna ze sítí na západním pobřeží poslala Démosthenovi sdělení. Nabídku na týdenní sloupek ve vysoce kvalitní zpravodajské síti.

"Nedokážu sestavit týdenní sloupek," fňukala Valentine, "ještě jsem neměla ani měsíčky."

"To spolu nijak nesouvisí," uklidňoval ji Petr.

"Pro mě jo. Jsem pořád dítě."

"Řekni jim, že to bereš, ale protože nechceš odkrýt svoji pravou totožnost, chtěj po nich, aby ti zaplatili v síťovém čase. Novým přístupovým kódem do jejich uzavřené společnosti."

"Ale co když mě úřady přijdou na stopu -"

"Budeš pro ně jenom člověkem, který se může podepsat přes síťový volací znak. Tátova občanského přístupového kódu se věc netýká. Nedokážu ale pochopit, proč chtějí Démosthena dřív než Locka."

"Nadaný člověk to dotáhne až na vrchol."

Jako hra to bylo zábavné. Valentine se však nelíbily některé postoje, které Petr nutil Démosthena zaujímat. Démosthenés se začínal projevovat málem jako paranoidní pisatel, ostře zaměřený proti Varšavskému paktu. Rozčilovala se, protože Petr byl člověkem,

který uměl při psaní využít strach - musela k němu neustále chodit pro nápady, jak pokračovat. Jeho Locke mezitím prováděl svoji umírněnou, citlivou strategii. Svým způsobem měla smysl. Když ji nechával pokračovat v roli Démosthena, znamenalo to, že se také dokázal trochu vcítit do ostatních, stejně jako Locke uměl zahrát na jejich strunu strachu. Ale hlavně ji tím nezvratně připoutával k sobě. Nemohla odejít ze scény a využívat Démosthena ke svým vlastním účelům. Ani by to neuměla. Přitom všechno fungovalo v obou směrech, protože on zase bez ní nedokázal psát jako Locke. Nebo snad ano?

"Myslela jsem, že tvým cílem je sjednotit svět. Když budu psát tak, jak říkáš, budu daleko víc hlásat válku, která rozbije Varšavský pakt."

"Žádnou válku, jenom otevřené sítě a zákaz odposlouchávání. Svobodný tok informací. Proboha, vždyť tu je naprostá shoda s pravidly Společnosti národů."

Valentine bez zjevného úmyslu začala mluvit Démosthenovým hlasem, třebaže určitě nezastávala jeho názory. "Každý ví, že Varšavský pakt měl být od začátku jediným subjektem, kterého se toto nařízení týkalo. Mezinárodní výměna informací je pořád otevřena. Ale mezi jednotlivými národy Varšavského paktu jde o vnitřní záležitosti. Právě proto tolik touží po americké nadvládě ve Společnosti národů."

"Argumentuješ jako Locke, Valy. Věř mi. Musíš žádat, aby Varšavský pakt ztratil své oficiální postavení. Musíš pořádně dohřát hodně lidí. A teprve potom, až začneš uznávat potřebu kompromisního postoje -"

"Potom mě přestanou poslouchat a začne válka."

"Valy, věř mi, vím, co dělám."

"Jak to víš? Nejsi o nic chytřejší než já a nikdy jsi tohle předtím nedělal."

"Je mi třináct roků a tobě deset."

"Skoro jedenáct."

"A vím, jak tyhle věci fungují."

"Dobrá, ať je po tvém. Ale neudělám nic pro jejich osvobození nebo smrt."

"Ale uděláš."

"Až nás jednou chytí a budou se divit, proč byla tvoje sestra takovým válečným štváčem, vsadím se, že jim řekneš, žes mě k tomu přemlouval."

"Víš určitě, žes ještě nedostala měsíčky, ženičko?"

"Nenávidím tě, Petře Wiggine."

Nejvíc ji však rozčilovalo, když její sloupek současně převzalo několik dalších místních sítí a táta ho u stolu začal číst a nahlas citovat. "Konečně člověk, co má rozum," prohlašoval. Potom citoval několik pasáží, které Valentine ve své práci příšerně nenáviděla. "Krásně se nám spolupracuje s těmi vládychtivými Rusáky, když jsou venku termiťané, ale až vyhrajeme, neumím si představit, že by v polovině civilizovaného světa žili skuteční podrobení hélóti, viď, kotě?"

"Myslím, že všechno bereš moc vážně," podotkla matka.

"Tenhle Démosthenés se mi líbí. Zamlouvá se mi způsob jeho myšlení. Překvapuje mě, že ho nedávají v hlavních sítích - hledal jsem ho v debatách o mezinárodních vztazích a víš, že jsem ho nikde nenašel?"

Valentine přestalo chutnat a odešla od stolu. Po společensky únosné době ji Petr následoval.

"Nelíbí se ti, když tátovi lžeš. No a co? Ty mu přece *nelžeš*. Nemyslí si, že jsi ve skutečnosti Démosthenés a ten neříká věci, kterým opravdu věříš. Vzájemně se ruší, nula od nuly pojde."

"Přesně takovéhle zdůvodňování dělá z Locka takového vola." Ale vlastně ji nerozrušilo, že otci lhala - rozrušilo ji, že táta skutečně s Démosthenem souhlasil. Dosud si myslela, že za ním mohou jít jenom hlupáci.

Za několik dní se Locke dostal do sloupku zpravodajské sítě Nové Anglie, charakteristického tím, že poskytoval prostor opačnému názoru než populární Démosthenův sloupek. "To není špatný výkon na dvě malé děti, mezi kterými je jenom pár centimetrů rozdílu," řekl Petr.

"Od psaní zpravodajského sloupku k ovládnutí světa vede dlouhá cesta," připomněla mu Valentine. "Tak dlouhá, že ji ještě nikdo neušel."

"Oni ji ušli. Třebaže v morálním slova smyslu. V prvním sloupku mám v úmyslu do Démosthena jízlivě rýpnout."

"Jen si posluž, Démosthenés si ani nevšimne, že nějaký Locke existuje."

"Jenom pro tuto chvíli."

Pro jejich osobnosti jim plně postačoval příjem z psaní novinářských sloupků. Používali proto otcův vstup jenom tehdy, když vystupovali jako nenápadní účastníci diskuse. Matka jim vyčítala, že tráví příliš mnoho času v sítích.

"Samá práce a žádná zábava udělaly z Jeníčka hloupého Honzu," připomněla Petrovi.

Petrovi se trochu třásla ruka, když odpovídal: "Jestli si myslíš, že bych měl přestat, tak to opravdu udělám. Mám za to, že tentokrát všechno zvládnu."

"Ne, ne," odmítla matka. "Nechci, abys přestal, jenom - abys byl opatrný, nic víc."

"Dávám si pozor, mami."

Nic nebylo jinak, nic se za rok nezměnilo. Ender si tím byl jistý, ale přesto se zdálo, že všechno šlo k čertu. Pořád byl v čele hodnocení na výsledkové tabuli a teď už nikdo nepochyboval, že si první místo zaslouží. V devíti letech se stal velitelem čety u Fénixů a Petra Arkanianová jeho velitelkou armády. Jeho večerního výcviku, který stále pokračoval, se zúčastňovala elitní skupina vojáků vybraných svými veliteli. Třebaže každý bažant, který chtěl, mohl přijít. Také Alaj byl velitelem čety v jiné armádě; zůstali dobrými přáteli. Shen nebyl velitelem, ale to nebylo na závadu. Dink Meeker konečně souhlasil a vystřídal Rose Nose v čele Krys. Všechno probíhalo dobře, až *moc* dobře, nemohl jsem si přát nic lepšího -

Proč tedy nenávidím svůj život?

Prošel jednotlivými etapami cvičení a her. Rád učil hochy své čety, kteří stáli věrně za ním. Každý měl z něho respekt a při večerním nácviku s ním jednali uctivě. Velitelé přicházeli studovat jeho metody. Ostatní vojáci přistupovali k jeho stolu v jídelně a žádali o svolení si přisednout. Dokonce i učitelé s ním zacházeli s

respektem.

Jednali s ním tak zatraceně uctivě, až se mu chtělo křičet.

Sledoval očima malé kluky, kteří právě přišli z přijímače, pozoroval, jak si hrají, jak si dělají legraci ze svých velitelů, když si mysleli, že se nikdo nedívá. Pozoroval kamarádské chování starých přátel, znajících se v Bitevní škole dlouhá léta, jak se spolu smějí a mluví o starých bitvách, vojácích a velitelích, kteří už dávno absolvovali školu.

Ale *jeho* staří kamarádi se nesmáli, nikdo na nic nevzpomínal. Jenom pracovali. Zbývala jenom inteligentní a chytrá hra, ale nic kromě ní. Dnes večer situace vyvrcholila. Ender diskutoval s Alajem o jemných rozdílech při manévrování ve volném prostoru, když přišel Shen a chvilku je poslouchal. Potom najednou chytil Alaje za ramena a zařval: "Nova! Nova! Nova!" Alaj vybuchl smíchy a Ender je chvíli sledoval, jak si připomínají bitvu, při níž opravdu manévrovali v otevřeném prostoru a ve které uskočili před staršími hochy a -

Najednou si vzpomněli, že je s nimi Ender. "Promiň," ozval se Shen.

Promiň. Co mám prominout? Že jsme kamarádi? "Já tam taky byl," řekl Ender.

Znovu se omlouvali. Vrátili se k práci. Zpátky k úctě. Ender si při jejich smíchu, při projevech jejich přátelství uvědomil, že je nenapadlo, že se té bitvy zúčastnil. Jak je to mohlo napadnout? Zasmál jsem se? Připojil jsem se k nim? Vždyť jsem jenom stál a pozoroval je, jako učitel.

Přesně tak na mě myslí. Učitel. Legendární voják. Nejsem jeden z *nich*. Už ne někdo, kdo tě objímá a šeptá do ucha Salaam. Trvalo to jenom do té doby, dokud byl ještě obětí. Dokud se zdál zranitelný. Teď byl mistrem vojenského řemesla a zůstal dokonale, úplně sám.

Polituj se, Endere. Vyťukal vleže na pryčně do panelu dvě slova: UBOHÝ ENDERE. Potom se zasmál a slova smazal. V této škole není chlapec ani dívka, kteří by si s ním rádi nevyměnili místo.

Vyvolal fantastickou hru. Jak často předtím zas kráčel vesnicí, kterou skřítci vestavěli do kopce vzniklého z obrovy mrtvoly. Bylo snadné postavit masivní zdi ze žeber stáčejících se doprava. Mezi

nimi zbylo místo právě tak na okna. Do celé mrtvoly se zařezávaly byty obrácené na cestičku podél obrovy páteře. Do pánve vyřezali veřejný amfiteátr a mezi obrovýma nohama se páslo stádo obyčejných poníků. Ender si nikdy nebyl jistý, čím se skřítci vlastně zabývají, ale nechávali ho na pokoji, když procházel osadou, a na oplátku jim nijak neškodil.

Vyhoupl se na pánevní kost u základny jeviště a prošel pastvinou. Poníci před ním uhýbali. Nepronásledoval je. Ender nechápal, jak vlastně hra funguje. Za starých časů, ještě než poprvé dorazil na Konec světa, všechno byl boj a hádanka, kterou musel rozluštit - porazit nepřítele dřív, než tě zabije, nebo vymyslet, jak se dostat přes, překážku. Ale teď na něho nikdo neútočil, nikde žádná válka, a kamkoli se obrátil, nenarazil na žádnou překážku.

Samozřejmě, až na pokoj v zámku na Konci světa. Jediné nebezpečné místo, které zbývalo. Třebaže Ender často přísahal, že už tam nepůjde, vždycky se vrátil a zabil hada, pokaždé pohlédl svému bratrovi do obličeje a bez ohledu na další děj zemřel.

Ani tentokrát nebyla hra jiná. Snažil se nožem ležícím na stole sekat do malty a vytáhnout kámen ze zdi. Jakmile se dostal na podklad, trhlinou začala tryskat voda a Ender sledoval na panelu, jak jeho postava - teď už se mu vymkla z rukou - bojuje jako šílená o život, aby se neutopila. Okna pokoje zmizela, voda stoupala a jeho postava se utopila. Po celý čas zůstávala v zrcadle tvář Petra Wiggina a hleděla na něho.

Jsem v pasti, pomyslel si Ender, v pasti bez východu na Konci světa. A konečně poznával tu hořkou příchuť, která k němu přicházela přes všechny úspěchy v Bitevní škole, příchuť zoufalství.

Když Valentine přišla do školy, u vchodu postávali muži v uniformách. Nestáli v pozoru jako gardisté, ale spíš se potloukali kolem, jako by čekali, až někdo uvnitř skončí svoji práci. Měli na sobě uniformy kosmické pěchoty Mezinárodní flotily; stejné uniformy každý viděl při krvavých bojích na videu. Dnešnímu školnímu dni propůjčovali nádech romantiky. Všechny ostatní děti byly vzrušené.

Jen Valentine ne. Za prvé ji přinutili myslet na Endera. A za druhé v ní vzbudili strach. Nedávno kdosi uveřejnil ostře útočný komentář proti sebraným Démosthenovým pracím. Komentář, a tím pádem i její práce, byl předmětem diskuse na mezinárodní konferenci v mezinárodní síti. Někteří nejvýznamnější zúčastnění hosté útočili na Démosthena, jiní ho bránili. Nejvíc jí dělala starosti poznámka jednoho Angličana: "Ať se mu to líbí nebo ne, Démosthenés nemůže navždycky zůstat inkognito. Podráždil tolik moudrých lidí a potěšil tolik hlupáků, že se nemůže příliš dlouho schovávat za svým přiléhavým pseudonymem. Buď se odmaskuje sám a přijme místo v čele stupidního vojska, které zmobilizoval, nebo ho jeho nepřátelé sami odhalí, aby lépe porozuměli chorobě, která stvořila tak znetvořenou a zvrácenou mysl."

Petr z toho měl radost, ale potom už ne. Valentine měla strach, že dost mocných lidí se rozčiluje nad jízlivou osobou Démosthena, takže ji opravdu mohli vystopovat. MF by to dokázala, dokonce i když to ústava americké vládě zakazovala. A tady se po celé škole potulovaly jednotky MF, ale neprováděly pravidelný nábor pro Kosmickou pěchotu.

Nebyla proto nijak překvapena, když po přihlášení našla na svém panelu zprávu, která pochodovala přes obrazovku.

UKONČETE, PROSÍM, PRÁCI A BĚŽTE IHNED DO KANCELÁŘE DR. LINEBERRYOVÉ.

Valentine nervózně čekala před ředitelnou, než doktorka Lineberryová otevřela dveře a kývnutím ji pozvala dovnitř. Poslední pochyby zmizely, když spatřila muže s malým bříškem v uniformě plukovníka MF sedícího na jediné pohodlné židli v místnosti.

"Vy jste Valentine Wigginová."

"Ano," zašeptala.

"Jsem plukovník Graff. Už jsme se viděli."

Viděli? Kdy měla co dělat s někým od MF?

"Přišel jsem, abych si s vámi důvěrně promluvil o vašem bratrovi."

Takže tu nejde o mě, napadlo ji. Dostali Petra. Nebo zas něco

nového? Provedl něco šíleného? Myslela jsem, že už přestal vyvádět.

"Vidím, Valentine, že jste vystrašená. Nemusíte se bát. Posaďte se, prosím. Ujišťuji vás, že bratrovi se daří dobře. Splnil naše představy nad očekávání."

A najednou si s obrovskou úlevou kdesi uvnitř uvědomila, že přišli kvůli Enderovi. Vůbec ji nechtěli potrestat, šlo o malého Endera, který zmizel tak dávno a neměl nic společného s Petrovými intrikami. Měl jsi štěstí, Endere, vypadl jsi odsud ještě dřív, než tě Petr mohl zatáhnout do svého spiknutí.

"Co cítíte ke svému bratrovi, Valentine?"

"Enderovi?"

"Samozřejmě."

"Co k němu mám cítit? Neviděla jsem ho ani jsem od něho nedostala zprávu od mých osmi roků."

"Omluvíte nás, paní doktorko?"

Dr. Lineberryová vypadala rozmrzele.

"Jenom na vteřinku. Myslím, že při chůzi se nám bude daleko lépe mluvit. Venku. Bez nahrávacích zařízení, která váš zástupce instaloval do této místnosti."

Tehdy poprvé viděla Valentine, jak doktorka Lineberryová ztratila řeč. Plukovník Graff sundal se stěny obraz a zároveň s malým vysílačem z něj sloupl membránu citlivou na lidský hlas.

"Levné," poznamenal Graff, "ale účinné. Myslel jsem, že to víte"

Lineberryová od něho převzala zařízení a ztěžka dosedla za psací stůl. Graff odvedl Valentine ven.

Vyšli si na fotbalové hřiště. V uctivé vzdálenosti za nimi je sledovali vojáci; rozdělili se a utvořili na jejich ochranu velký kruh o největším možném průměru.

"Valentine, potřebujeme, abyste Enderovi pomohla." "Jak?"

"To právě nevíme. Potřebujeme, abyste nám pomohla vymyslet, jak nám můžete pomoci."

"Oč jde?"

"To je taky součástí problému. Nevíme."

Valentine se neubránila smíchu. "Neviděla jsem ho už tři roky!

Celou tu dobu jste ho měli tam nahoře!"

"Valentine, jeden let na Zemi a zpátky do Bitevní školy stojí víc, než si váš otec vydělá za celý život. Nejezdím sem jen tak."

"Král měl sen, ale zapomněl, o čem byl," odpověděla mu Valentine. "Požádal tedy moudré muže, aby mu sen vyložili, jinak zemřou. Jenom Daniel ho dokázal vyložit, protože byl prorokem."

"Čtete bibli?"

"Letos probíráme v angličtině klasiku. Nejsem prorok."

"Velice rád bych vám pověděl o Enderově situaci víc. Ale to by trvalo hodiny, možná celé dny a pak bych vás musel zavřít do ochranné izolace, protože většina informací je přísně důvěrná. Takže se podíváme, co se dá udělat s omezeným množstvím informací. Je tu jistá hra, kterou naši studenti hrají s počítačem." Pověděl jí o Konci světa, o uzavřeném pokoji a Petrově obrazu v zrcadle.

"Obraz, tam dává počítač, ne Ender. Proč se nezeptáte počítače?"

"Počítač neví."

"A já to mám vědět?"

"Jde o druhý případ od Enderova příchodu k nám, kdy zavedl hru do slepé uličky. Která, jak se zdá, nemá žádné řešení."

"Ten první případ vyřešil?"

"Náhodou."

"Potom mu dejte čas, třeba vyřeší i tenhle."

"Nevím, nevím. Váš bratr, Valentine, je velice nešťastný malý chlapec."

"Proč?"

"Nevím."

"Moc toho nevíte, že?"

Valentine si na okamžik myslela, že muž se rozhněvá. Místo toho se přesto rozhodl pro smích. "Ne, moc ne. Valentine, proč Ender pořád vidí v zrcadle svého bratra?"

"Neměl by. Je to pitomost."

"Proč je to pitomost?"

"Protože jestli existuje Enderův pravý opak, pak je to Petr."

"Jak to?"

Valentine nenapadalo žádné vysvětlení, které by nebylo

nebezpečné. Příliš mnoho otázek by Petrovi mohlo způsobit opravdové potíže. Valentine věděla o světě dost, aby došla k závěru, že nikdo by Petrovy plány na ovládnutí světa nebral vážně, jako nebezpečí pro současné vlády. Ale možná by usoudili, že nemá v hlavě všechno v pořádku a že jeho megalomanie se musí léčit.

"Vidím, že se mi chystáte lhát," promluvil Graff.

"Chystám se neříct vám už nic," odpověděla Valentine.

"A bojíte se. Proč se bojíte?"

"Nemám ráda otázky o naší rodině. Vynechte z toho mé příbuzné."

"Valentine, snažím se z toho vaši rodinu vynechat. Přicházím k vám, abych nemusel začít proklepávat Petra a vyptávat se rodičů. Pokouším se vyřešit tento problém teď, s člověkem, kterého Ender miluje a kterému důvěřuje nejvíc na světě, snad jediným člověkem vůbec, kterého miluje a kterému důvěřuje. Jestliže věc nedokážeme vyřešit tímto způsobem, od tohoto okamžiku izolujeme vaši rodinu a budeme postupovat jako obvykle. Tohle není triviální záležitost, já jen tak neodejdu."

Vůbec jediný člověk, kterého Ender miluje a kterému důvěřuje. Ucítila hluboké píchnutí bolesti, smutku a studu, protože teď byl jejímu srdci blízký Petr, ten byl středem jejího života. Pro tebe, Endere, jsem zapalovala svíčky na tvé narozeniny. Petrovi pomáhám uskutečňovat všechny jeho sny. "Nikdy jsem si nemyslela, že jste milý člověk. Ani tenkrát, když jste odvedl Petra, ani teď."

"Nehrajte si přede mnou na nevědomé děvčátko. Viděl jsem vaše testy, když jste byla malá. V tomto okamžiku nemáme mnoho vysokoškolských profesorů, kteří by s vámi dokázali držet krok."

"Ender se s Petrem vzájemně nenávidí."

"To jsem věděl. Řekla jste, že je jeho pravý opak. Proč?"

"Petr - někdy je nesnesitelný."

"V jakém smyslu?"

"Ošklivý. Prostě ošklivý, to je všechno."

"Valentine, pro Enderovo dobro mi řekněte, co dělá, když je tak ošklivý."

"Často vyhrožuje lidem, že je zabije. Nemyslí to vážně. Ale když jsem byla malá, Ender a já jsme se ho báli. Řekl, že nás zabije.

Vlastně nám řekl, že zabije Endera."

"Něco z toho jsme zachytili na monitoru."

"Vzniklo to právě kvůli monitoru."

"Nic jiného za tím není? Povězte mi o Petrovi víc."

Řekla mu tedy o dětech v každé škole, do které Petr chodil. Nikdy je nebil, ale přesto je vždycky mučil a trápil. Zjistil si, za co se nejvíc stydí, a řekl to člověku, kterého si nejvíc vážili. Odhalil, čeho se nejvíc báli, a provedl to tak, aby se s tím často setkávali.

"Dělal to také Enderovi?"

Valentine zakroutila hlavou. Nemohla vysvětlit, že má pocit, jako by myslela na svého bratříčka, který byl tak hodný a kterého tak dlouho chránila, a přitom nezapomínala na skutečnost, že v této chvíli je Petrovým spojencem, jeho pomocnicí a otrokem v projektu, který se jí naprosto vymkl z rukou. Ender by se nikdy Petrovi nevzdal, ale já jsem se změnila a stala se součástí Petrovy osobnosti. "Ender nikdy neustoupil," prohlásila.

"Před čím?"

"Před Petrem. Nestal se takovým jako Petr."

Kráčeli mlčky podél brankové čáry.

"Jak by mohl Ender být jako Petr?"

Valentine se otřásla. "Už jsem vám to řekla."

"Ale Ender takovou věc nikdy neudělal. Byl to jenom malý kluk."

"Přesto jsme oba chtěli. Chtěli jsme - zabít Petra."

"Aha."

"Ne, to není pravda. Nikdy jsme to neřekli. Ender nikdy neřekl, že to chce udělat. Já jsem - jenom jsem si to *myslela*. To já, ne Ender. Nikdy neřekl, že ho chce zabít."

"Co chtěl on?"

"Nechtěl prostě být -"

"Čím?"

"Petr mučí veverky. Připíchne je k zemi, stahuje z nich zaživa kůži a pak se na ně dívá, dokud neumřou. Dřív to dělával, teď už ne. Ale dělal to. Kdyby o tom Ender věděl, kdyby ho viděl, tak si myslím, že by -"

"Co by udělal? Zachránil by veverky? Pokusil by se je vyléčit?"

"Ne, ani vy byste - Petra nezastavil, ani byste mu v tom nezabránil. Ale Ender by byl k veverkám milý. Chápete? Krmil by je."

"Ale kdyby je krmil, staly by se krotké a tím snadněji by je Petr chytil."

Valentine začala znovu plakat. "Ať člověk dělá, co chce, vždycky pomáhá Petrovi. Všechno mu pomáhá, všechno, nemůžete utéct, ať se na to díváte, jak chcete."

"Pomáháte Petrovi?" zeptal se Graff.

Neodpovídala.

"Je Petr opravdu takový zlý člověk, Valentine?"

Přikývla.

"Je nejhorším člověkem na světě?"

"Co já vím? Nevím. Horšího člověka neznám."

"A přesto jste vy dva s Enderem jeho bratr a sestra. Máte stejné geny, stejné rodiče; jak může být tak zlý, když -"

Valentine se obrátila a křičela, jako by ji zabíjel. "Ender není stejný jako Petr! V žádném případě není jako Petr! Až na to, že je chytrý, to je všechno - tam, kde by každý byl takový jako Petr, on není, není stejný jako Petr! Není!"

"Rozumím," řekl Graff.

"Vím, co si teď myslíte, parchante prašivý, myslíte si, že vám lžu, že Ender je stejný jako Petr. Možná, že *já* jsem stejná jako on, ale Ender ne, vůbec takový není, říkala jsem mu to, když brečel, tolikrát jsem říkala Nejsi jak Petr, ty nikdy lidem neublížíš, jsi hodný a dobrý, vůbec nejsi takový jako Petr!"

"Máte pravdu."

Jeho rezignovaný souhlas ji upokojil. "Zatraceně mám pravdu. Je to pravda."

"Valentine, pomůžete Enderovi?"

"Nemůžu teď pro něho nic udělat."

"Můžete udělat totéž, co jste pro něho dělala dřív. Stačí, když ho uklidníte a řeknete mu, že nerad ubližuje lidem, že je hodný a laskavý a že vůbec není takový jako Petr. To je teď nejdůležitější. Že vůbec není takový jako Petr."

"Mohla bych ho vidět?"

"Ne. Chci, abyste mu napsala."

"K čemu to bude dobré? Ender nikdy neodpověděl na žádný dopis, který jsem mu poslala."

Graff si povzdechl.

"Odpověděl na každý dopis, který dostal."

Pouhou vteřinu jí trvalo, než pochopila. "Jste opravdu odporný."

"Izolace je - nejlepším tvůrčím okolím. Chtěli jsme mít *jeho* myšlenky a ne - no, na tom nezáleží, nemusím se před vámi hájit."

Proč to tedy děláte, zeptala se v duchu.

"Ale začíná ochabovat. Pracuje jen ze setrvačnosti. Chceme ho postrčit dopředu, ale on odmítá."

"Možná bych Enderovi prokázala laskavost, kdybych vám řekla, abyste se šel vycpat."

"Už jste mi pomohla. Můžete mi pomoci ještě víc. Když mu napíšete."

"Slibte mi, že nevystřihnete nic, co napíšu."

"Takovou věc nemohu slíbit."

"Pak na to zapomeňte."

"Bez potíží. Napíšu váš dopis sám. Dokážeme napodobit váš styl. Docela jednoduše."

"Chci ho vidět."

"První opušťák dostane až v jedenácti letech."

"Řekl jste mu tenkrát, že až ve dvanácti."

"Změnili jsme předpisy."

"Proč bych vám měla pomáhat?"

"Nepomůžete mně, ale Enderovi. Záleží na tom, že zároveň pomáháte i nám?"

"Co s ním tam nahoře provádíte tak hrozného?"

Graff se uchechtl. "Drahá Valentine, hrozné věci teprve mají začít."

Ender přelétl očima čtyři řádky dopisu, když si uvědomil, že tenhle nepřišel od ostatních vojáků z Bitevní školy. Přišel normální cestou - když se přihlásil, na displeji panelu se objevilo MÁTE POŠTU. Přečetl si čtyři řádky a hned sklouzl pohledem na konec a

přečetl si podpis. Pak se vrátil na začátek a stočil se na posteli do klubíčka, aby si četl její slova pořád kolem dokola.

ENDERE,

AŽ DOTEĎKA TI MIZEROVÉ NEPUSTILI K TOBĚ ANI JEDEN MŮJ DOPIS. PSALA JSEM TI URČITĚ UŽ STOKRÁT, ALE TY SIS MUSEL MYSLET, ŽE JSEM TO NIKDY NEUDĚLALA. NEZAPOMNĚLA JSEM NA TEBE. ANI NA TVOJE NAROZENINY. VŠECHNO SI PAMATUJU. NĚKDO BY SI MOHL MYSLET, ŽE TEĎ, KDYŽ JSI VOJÁKEM, JSI KRUTÝM A TVRDÝM ČLOVĚKEM, KTERÝ RÁD UBLIŽUJE LIDEM. ASI JAKO KOSMIČTÍ PĚŠÁCI NA VIDEU, ALE JÁ VÍM, ŽE TO NENÍ PRAVDA. NEJSI TAKOVÝ JAKO TEN, KOHO DOBŘE ZNÁŠ. NA POHLED SE ZDÁ LEPŠÍM, ALE UVNITŘ JE POŘÁD STEJNÝ ČUBČÍ SYN. MOŽNÁ VYPADÁŠ JAK NIČEMA, ALE TO MĚ NEOKLAME. POŘÁD STOJÍŠ NA VLASTNÍCH RUKÁCH. LÍBÁM TĚ, MILÁČKU.

VALY.

NEODEPISUJ, PSYCHOUŠI BUDOU ASI TVŮJ DOPIS ANALYZOVAT.

Zřejmě ho napsala se souhlasem učitelů. Ale nepochyboval, že dopis psala Valy. Výraz *psychouši*, přívlastek *čubčí syn* pro Petra, vtipná záměna *nohou* za *ruce* na konci dopisu, to všechno nemohl znát nikdo kromě Valy.

A přece mu připadal pořádně stupidní, jako kdyby se někdo chtěl mermomocí ujistit, že Ender uvěřil, že dopis je pravý. Proč by měli být tak horliví, kdyby dopis mluvil pravdu?

A stejně není opravdový. Dokonce i kdyby ho napsala vlastní krví, není pravý, protože ji přinutili, aby ho napsala. Psala mu už dřív, ale všechny dopisy zadrželi. Tamty možná byly pravé, ale tento byl vyžádaný, byl součástí jejich manipulace.

Znovu ho naplnilo zoufalství. Teď už věděl proč. Teď už věděl, proč cítí tolik nenávisti. Neměl žádnou moc nad svým vlastním

životem. Zbývala mu jenom hra, nic jiného, všechno ostatní určovali oni a jejich předpisy, plány a projekty, a on mohl ovlivnit jedině to, jestli v bitvě zamíří tímto nebo jiným směrem. Jediná skutečná věc, jediná šíleně opravdová věc byla jeho vzpomínka na Valentine, na člověka, kterého miloval, než začal hrát hru, a který ho miloval bez ohledu na to, zda byl termiťákem nebo ne. A oni mu ji vzali a přetáhli na svoji stranu. Byla teď jedním z nich.

Nenáviděl je i všechny jejich hry. Nenáviděl je tak silně, že při opakovaném čtení jejího nic neříkajícího dopisu se rozplakal. Ostatní hoši z armády Fénixů si toho všimli a odvrátili se. *Ender Wiggin* a brečí? To bylo zneklidňující. Dělo se něco strašného. Nejlepší voják jejich armády leží na palandě a *brečí*. V místnosti bylo hluboké ticho.

Ender zničil dopis, vymazal ho z paměti a potom několika letmými doteky kláves vyvolal fantastickou hru s vlastními představami. Nebyl si jistý, jestli ji chce hrát, jestli se chce dostat na Konec světa, ale neztrácel čas cestou k němu. Jenom když letěl na oblaku a klouzal nad podzimními barvami idylického světa, právě tehdy si uvědomil, co mu na dopise od Valy nejvíc vadilo. Všechno, co se týkalo Petra. A fakt, že nebyl jako Petr. Slova, která mu říkala tak často, když ho objímala a utěšovala, když se třásl strachem a vzteky a nenávistí po Petrově mučení, přesně tohle dopis obsahoval.

A právě toto vyžadovali. Ti parchanti *o tom věděli*, a věděli také o Petrovi v zrcadle zámecké síně, věděli všechno a Valy pro ně byla jenom nástrojem k jeho ovládnutí, dalším špinavým trikem. Dink měl pravdu, nepřítelem byli oni, nic nemilovali a ničeho si nevážili a on neměl v úmyslu skákat podle jejich not. K čertu, ani ho nenapadlo něco pro ně udělat. Měl jednu jedinou, bezpečně uloženou vzpomínku a ti bídáci se k ní prodrali pluhem i se zbytkem chlévské mrvy. Skončil, už nechtěl hrát.

Had na něho čekal jako vždycky ve věžním pokoji a odmotával se z předložky na podlaze. Ale tentokrát ho Ender nerozdrtil podrážkami. Tentokrát ho chytil do rukou, klekl si před ním a něžně, velice něžně přisunul rozevřená hadí ústa ke svým rtům.

A políbil je.

Původně to neměl v úmyslu. Chtěl jenom, aby ho had kousl do úst. Nebo snad chtěl hada sníst zaživa, asi jako Petr v zrcadle, když

mu po bradě stékala krev a hadí ocas sebou mrskal mezi rty. Ale místo toho hada políbil.

A had v jeho rukou zesílil a proměnil se v jinou postavu. Lidskou. Valentine. A ta mu vrátila polibek.

Had nemohl být Valentine. Zabíjel ho příliš často, než aby mohl být jeho sestrou. Petr ho hltal příliš často, než aby se smířil s tím, že to celou dobu mohla být Valentine.

Nebylo právě tohle jejich záměrem, když mu dovolili přečíst dopis? Na ničem mu už nezáleželo.

Vstala z podlahy věžního pokoje a kráčela k zrcadlu. Ender přinutil svoji postavu, aby také vstala a šla s ní. Zastavili se před zrcadlem, kde se místo Petrova krutého odrazu objevil drak a jednorožec. Ender natáhl ruku a dotkl se zrcadla; stěna se rozpadla a odkryla široké schodiště vedoucí dolů, potažené kobercem a obstoupené početnými davy lidí provolávajících jim slávu. Ruku v ruce sešli s Valentine se schodů. Do očí mu vhrkly slzy úlevy, že se konečně vysvobodil z pokoje na Konci světa. A díky slzám si nevšiml, že každý člověk měl Petrův obličej. Věděl jenom, že kamkoli v tomto světě půjde, Valentine bude s ním.

Valentine si přečetla dopis, který jí dr. Lineberryová podala. "Milá Valentine," stálo v něm, "děkujeme Vám a vyslovujeme uznání za vaši snahu ve prospěch válečného úsilí. Oznamujeme Vám tímto, že jste obdržela hvězdu první třídy Řádu lidského společenství, což je nejvyšší vojenské vyznamenání udělované civilním osobám. S ohledem na bezpečnost Mezinárodních sil nelze bohužel toto ocenění zveřejnit, dokud nebude nynější operace úspěšně u konce. Chceme však, abyste věděla, že vaše snaha měla naprostý úspěch. Se srdečným pozdravem generál Šimon Lévy, Stratég."

Když si dopis dvakrát přečetla, doktorka Lineberryová si ho vzala zpátky. "Dostala jsem pokyn, abych ti ho dala přečíst a potom zničila. Vyndala ze zásuvky zapalovač na cigarety a papír zapálila. Hořel jasným plamenem v popelníku. "Dobré nebo špatné zprávy?" zeptala se.

"Prodala jsem svého bratra," prohlásila Valentine, "a oni mi za to zaplatili."

"Nedramatizuješ to trochu, Valentine?"

Valentine neodpověděla a vrátila se do třídy. Ten večer Démosthenés zveřejnil tvrdý útok zesměšňující zákony omezující počet obyvatel. Lidem by se mělo dovolit mít tolik dětí, kolik chtějí a přebytečné obyvatelstvo by se mělo poslat na jiné světy, aby se lidstvo rozšířilo po celé galaxii, takže žádná katastrofa ani invaze by mu nemohla vyhrožovat anihilací. "Nejvznešenější jméno, které může dítě dostat," psal Démosthenés, "je Třetí."

Endere, to patří tobě, říkala si při psaní.

Petr se potěšeně zasmál, když si sloupek přečetl. "Tohle je donutí zastříhat ušima a zbystřit pozornost. Třetí! Jak vznešené jméno! Ty si ale sakramentsky troufáš!"

KAPITOLA 10

Drak

- .. Takže? "
- "Myslím, že ano."
- "Musí to být rozkaz, plukovníku Graffe. Armády se nepohnou jenom proto, že velitel řekne "Myslím, že je čas zaútočit"."
 - "Nejsem velitel. Jsem učitel malých dětí."
- "Jste plukovník. Připouštím, že jsem na vás tlačil, připouštím, že jsem vás rozčiloval, ale zabíralo to, všechno probíhalo tak, jak jste chtěl. Posledních pár týdnů byl Ender dokonce -"
 - "Šťastný."
- "Spokojený. Dobře se učil. Má chytrou hlavu, hraje perfektně. Ještě nikdy jsme neměli chlapce v jeho věku připraveného stát se velitelem. Obvykle jsou připravení v jedenácti, ale jemu je devět a půl. Mezi nimi je absolutní špička."
- "Ano, to je. Zrovna mě teď napadlo, za těch pár minut, jaký člověk asi vyléčí zlomené dítě z jeho bolístek, když ho nemilosrdně hodí zpátky do bitvy. Malý, soukromý morální problém. Nevšímejte si toho, prosím. Byl jsem utahaný."
 - "Nezapomínejte, že jde o záchranu světa."
 - "Zavolejte ho sem."
 - "Plukovníku Graffe, děláme to, co se musí udělat."
- "Pokračujte, Andersene, vidím, že umíráte touhou dozvědět se, jak si poradil s těmi podvodnými hrami, které jsem vás přiměl vymýšlet."
 - "To je sprostá -"
- "Já jsem taky sprostý člověk. Pokračujte, majore. Oba patříme ke spodině. Já taky toužím vědět, jak je zvládl. Konec konců, naše životy závisej na tom, že dobře maká, že jo?"
 - "Začínáte sklouzávat do chlapeckého slangu."
 - "Zavolejte ho, majore. Zbavím ho služeb a přidělím mu jeho

vlastní bezpečnostní systém. Víte, my s ním nezacházíme úplně nejhůř. Znovu bude mít své soukromí."

- "Chcete říct izolaci."
- "Osamělost mocného. Běžte ho zavolat."
- "Provedu. Za patnáct minut jsme tady."
- "Sbohem. Ano, pane žánop. Doufám, Endere, že sis užil legrace, že jsi prožil krásný čas plný štěstí. Možná naposledy v životě. Buď vítán, chlapečku. Tvůj drahý strýček Graff pro tebe něco nachystal."

Od okamžiku, kdy pro něho přišli, Ender věděl, co se děje. Všichni čekali, že ho brzy udělají velitelem. Možná, že ne *tak* brzy, ale už téměř tři roky zaujímal v hodnocení první místo. Nikdo se k němu ani vzdáleně nepřiblížil a jeho večerní cvičení se proměnilo v nejprestižnější skupinu ve škole. Někteří se dokonce divili, proč učitelé čekali tak dlouho.

Přemítal, kterou armádu mu svěří. Brzy dokončí školu tři velitelé, včetně Petry, ale bylo beznadějné doufat, že dostane Fénixe - ještě nikdo nezvládl velení stejné armády, ve které byl v době, kdy ho povýšili.

Anderson ho napřed zavedl do nového bytu. Tím se jeho předtucha potvrdila - jenom velitelé měli soukromé pokoje. Potom mu přikázal vyzkoušet si nové uniformy a nový kosmický oblek. Hledal v papírech jméno své armády.

Draci, stálo na formuláři. Žádná armáda Draků neexistovala.

"Nikdy jsem o Dracích neslyšel," ozval se Ender.

"Protože už čtyři roky jsme armádu Draků neměli. Nepoužívali jsme tenhle název kvůli předsudkům. Žádní Draci v dějinách Bitevní školy nikdy nevyhráli ani třetinu her. Začínali být terčem posměšků."

"No dobrá, ale proč ji teď znovu oživujete?"

"Máme hodně přebytečných uniforem, které se musí využít."

Graff seděl u svého panelu, vypadal tlustší a unavenější, než když ho Ender viděl naposledy. Podal Enderovi hák, malou krabičku, kterou velitelé používali při změně směru v bitevní místnosti. Ender si často při večerním výcviku přál, aby měl svůj hák a nemusel se odrážet od stěn. Teď, když dokonale ovládal manévrování bez háku,

ho dostal. "Funguje jenom při pravidelném výcviku podle rozvrhu," poznamenal Anderson. Protože Ender už plánoval další cvičení, znamenalo to, že hák bude moci využít pouze někdy. Vysvětlovalo to také, proč tolik velitelů nikdy nevedlo další cvičení. Byli závislí na háku a při výcviku mimo vyhrazený čas jim nebyl k ničemu. Pokud cítili, že s hákem stojí a padá jejich autorita, jejich moc nad ostatními hochy, byli ještě méně ochotni pracovat bez něho. V tomhle budu mít nad některými nepřáteli výhodu, pomyslel si Ender.

Graffova oficiální uvítací řeč zněla nudně, opakoval známé věci. Teprve na konci začal mluvit zajímavě vlastními slovy. "Provádíme teď s armádou Draků něco neobvyklého. Doufám, že ti to nevadí. Dali jsme dohromady úplně novou armádu - uspíšili jsme ukončení celého běhu přijímače a odložili vyřazení několika pokročilých studentů. Myslím, že tě kvalita vojáků potěší. Doufám, že ano, protože ti zakazujeme převelet je jinam."

"Nemůžu je vyměňovat?" zeptal se Ender. Velitelé se právě takto, výměnou, zbavovali svých slabých míst.

"Žádného. Pochop, že vedeš dodatečný výcvik už tři roky. Máš své stoupence. Spousta dobrých vojáků by se snažila přimět velitele nepoctivým způsobem, aby je vyměnili do tvé armády. Dali jsme ti armádu, která může být za nějaký čas schopná konkurence. V žádném případě nechceme, abys získal převahu nepoctivě."

"Co když s některými nebudu vycházet?"

"Musíš s nimi vyjít." Graff zavřel oči. Anderson vstal a rozhovor byl u konce.

Barvami Draků byly šedá, oranžová a šedá; Ender se převlékl do lehkého skafandru a potom sledoval světelné pásky, které ho přivedly k ložnici jeho armády. Vojáci už postávali kolem vchodu.

Ender se ihned ujal velení. "Lůžka se budou přidělovat podle délky výcviku. Veteráni dozadu, noví vojáci dopředu."

Obvykle se palandy rozdělovaly právě naopak, a Ender to dobře věděl. Stejně tak věděl, že nezamýšlí opakovat chybu mnoha velitelů, kteří mladší vojáky dokonce ani neviděli, protože ti byli vždycky vzadu.

Když se roztřídili podle data příjezdu, Ender se prošel uličkou. Skoro třicet vojáků bylo nových, přišli přímo z přijímače a neměli vůbec žádné bitevní zkušenosti. Několik dokonce nedosáhlo stanovené věkové hranice - ti nejbližší ke dveřím vzbuzovali soucit, jak byli malí. Ender si připomněl, že přesně stejně musel připadat Bonzovi Madridovi, když sem přijel. Bonzo však měl co dělat jenom s jediným mladičkým vojákem.

Ani jeden veterán nepatřil k Enderově elitní výcvikové skupině. Žádný z nich nikdy nevedl četu. Nikdo vlastně nebyl starší než Ender sám, což znamenalo, že dokonce i ten nejzkušenější voják měl za sebou nanejvýš osmnáctiměsíční praxi. Některé vůbec neznal, tak malý dojem na něho udělali.

Endera samozřejmě znali, protože byl nejobdivovanějším vojákem ve škole. A několik z nich mu to zazlívalo. Aspoň v jedné věci mi vyšli vstříc - žádný voják není starší než já.

Jakmile dostal každý svoji palandu, Ender jim nařídil obléknout kosmické obleky a začít s výcvikem. "Podle rozvrhu máme cvičit ráno, hned po snídani. Oficiálně máte mezi snídaní a výcvikem hodinu volna. Uvidíme, jak jste dobří." Po třech minutách, třebaže se jich hodně ještě nestihlo obléknout, jim nařídil vyjít z místnosti.

"Ale já jsem ještě nahý!" zanaříkal jeden chlapec.

"Příště se oblékej rychleji. Tři minuty od prvního rozkazu po úprk ze dveří - takové je pravidlo pro tento týden. Příští týden budou pravidlem dvě minuty. Dělej!" Brzy si zbytek školy dělal posměšky z toho, že Draci jsou tak zabednění, že musí nacvičovat oblékání.

Pět hochů bylo úplně nahých a táhlo lehké skafandry za sebou při běhu po chodbách. Jen několik bylo úplně oblečených. Přitahovali velkou pozornost, když míjeli otevřené dveře učebny. Nikdo se už příště neopozdí.

Ender je proháněl po chodbách vedoucích k bitevní místnosti, takže se trochu zapotili, zatímco se naháči oblékali. Potom je zavedl k horním dveřím, které se otevíraly do středu bitevní místnosti stejně jako dveře při skutečných hrách. Donutil je vyskočit nahoru a pomocí držáků na stropě se vymrštit ve spirále do prostoru. "Spojte se u vzdálené stěny," řekl jim, "jako kdybyste mířili k nepřátelské bráně."

Když skákali - vždy po čtyřech - dveřmi, ukázaly se v plné nahotě jejich nedostatky. Téměř žádný nedokázal udržet přímý směr

na cíl a když dosáhli vzdálené stěny, jen několik nových mělo vůbec ponětí, jak se zachytit nebo dokonce jak zvládnout zpětný odraz.

Poslední zůstal malý kluk, zjevně pod věkovým limitem. Nijak nehodlal dorazit ke stropnímu držáku.

"Můžeš použít boční držák, jestli chceš," poradil mu Ender.

"Přilepte se na něj sám," odpověděl hoch. Vyskočil, dotkl se konečkem prstu stropního držáku a neovladatelně prosvištěl dveřmi, zatímco se otáčel hned ve třech směrech současně. Ender přemítal, zda se mu kluk líbí, protože odmítl úlevu, nebo zda ho rozčiluje jeho neposlušnost.

Konečně se všichni shromáždili u stěny. Ender si všiml, že všichni bez výjimky se seřadili tak, aby hlava směřovala nahoru jako v chodbě. Proto se úmyslně chytil toho, co považovali za podlahu a pověsil se vzhůru nohama. "Vojáci, proč jste vzhůru nohama?" zeptal se jich naléhavě.

Někteří se začali obracet jinam.

"Pozor!" Zůstali stát. "Ptal jsem se, proč jste vzhůru nohama?" Nikdo neodpovídal. Nevěděli, co po nich chce.

"Ptal jsem se, proč máte všichni nohy ve vzduchu a hlavu otočenou k zemi!"

Konečně jeden z nich promluvil. "Veliteli, tímhle směrem jsme vystoupili ze dveří."

"Jaký má význam předpokládat, že to tak je? Jak mění situaci fakt, že dole na chodbě je gravitace? Budeme snad bojovat na chodbě? Je tu nějaká gravitace?"

Ne, pane. Ne, pane.

"Když projdete dveřmi, ihned zapomeňte, že existuje nějaká gravitace. Stará gravitace zmizela, je pryč. Rozumíte? Ať jste přitahováni kterýmkoli směrem, když se dostanete ke dveřím, pamatujte si - nepřátelská brána je *dole*. Nohy vám směřují k nepřátelské bráně. Nahoře je vaše vlastní brána. Sever je tamhle, jih tamhle, východ je tamhle a západ je - kde?"

Ukázali mu.

"Přesně tohle jsem čekal. Jediné, co ovládáte, je vylučovací proces a umíte ho jedině proto, že se dá dělat na záchodě. Co to tu bylo za cirkus? Dovolili jste se, že se můžete srovnat? Požádali jste

mě o dovolení létat? A teď všichni, odrazit se a hezky se seřadit na stropě! A hned! Jedeme!"

Jak Ender očekával, značná část vojáků se instinktivně odrazila, ne však ke stěně s dveřmi, ale ke stěně, kterou Ender nazval *severní*, ve směru, který byl nahoře v okamžiku, kdy byli na chodbě. Chybu si samozřejmě rychle uvědomili, ale příliš pozdě - museli počkat a změnit směr až po novém odrazu od severní stěny.

Ender je mezitím v duchu třídil na pomalé a rychlé žáky. Nejmenší kluk, ten, co vypadl ze dveří jako poslední, první dorazil ke správné stěně a obratně se zachytil. Velení školy mělo pravdu, když ho převedlo do vyšší jednotky. Rychle se učil. Měl také rebelantskou, kohoutí povahu a možná mu byl proti srsti fakt, že právě jeho s několika ostatními vyhnal Ender nahé na chodbu.

"Ty!" ukázal Ender na malého špunta. "Která strana je dole?"

"Ta, co vede k nepřátelským dveřím," přišla rychlá odpověď. Byla také nevrlá, jako kdyby říkal Dobrá, dobrá, běž s tou důležitou věcí někam!

"Jméno?"

"Tento voják se jmenuje Bean, pane."

"Říkají ti tak kvůli postavě nebo kvůli tomu, co máš v hlavě?" Ostatní hoši se krátce zasmáli. "No dobrá, Beane, vedeš si dobře. Ale teď mě dobře poslouchejte. Nikdo neprojde těmito dveřmi bez velké šance, že ho zasáhnou. Za starých dobrých časů měl člověk deset, možná dvacet vteřin na rozkoukání, než se pohnul. Dneska, když neletíte ven už v okamžiku nepřítelova příchodu, tak vás zmrazí. Co znamená zmrazení?"

"Nemůžeme se hýbat," ozval se jeden chlapec.

"Ano, přesně tohle znamená. Ale co se stane s vámi?"

Znovu to byl Bean, který beze strachu rozumně odpověděl. "Budeme pokračovat tím směrem, kterým jsme vystartovali. Stejnou rychlostí, jako když nás zasáhli."

"Máš pravdu. Vás pět tam na konci, dělejte!"

Hoši se překvapeně podívali jeden na druhého. Ender po nich šlehl výstřelem. "Dalších pět, dělejte!"

Pohnuli se. Ender po nich také vypálil, ale oni pořád mířili ke stěnám. I když prvních pět se bezcílně vznášelo nedaleko hlavní skupiny.

"Podívejte se na tyto takzvané vojáky," řekl Ender. "Jejich velitel jim nařídil, aby se přesunuli, a teď se na ně podívejte. Nejenže jsou zmrazení, ale jsou zmrazení zrovna tam, kde se mohli vydat na cestu. Zatímco ti druzí, protože se pohnuli, když se jim přikázalo, jsou zmraženi dole, zatarasili nepříteli cestu a brání mu v rozhledu. Podle mě tak asi pět vás pochopilo, oč jde. A jeden z nich je určitě Bean. Mám pravdu, Beane?"

Napřed neodpověděl. Ender se na něho díval, dokud neřekl: "Ano, pane."

"V čem je tedy hlavní smysl?"

"Když vám nařídí pohyb, rychlý pohyb, tak jestli vás dostanou, budete poletovat sem a tam a nebudete tak stát v cestě vlastní armádě."

"Výtečně. Aspoň jeden voják, kterému to pálí." Ender viděl narůstající odpor ostatních, když přesunuli své těžiště a hleděli jeden na druhého, jako by se vyhýbali pohledu na Beana. Proč to dělám? Co má společného s dobrým velitelem dělat z jednoho hocha terč pro ostatní? Jenom proto, že se to stalo mně? Proč bych to měl udělat jemu? Ender chtěl své posměšky vzít zpátky, chtěl těm druhým říct, že ten špunt potřebuje jejich pomoc a přátelství víc než všichni ostatní. Samozřejmě ale nemohl. Ne hned první den. První den dokonce i jeho chybné kroky musely vypadat jako součást dokonalého plánu.

Ender se zahákl kousek od stěny a odtáhl jednoho chlapce od ostatních. "Udržuj tělo v rovné poloze," poručil mu. Roztočil ho vysoko ve vzduchu tak, aby nohy ukazovaly na zbytek skupiny. Zatímco neustále rotoval, Ender na něho vypálil. Ostatní se zasmáli. "Jakou část jeho těla bys dokázal zasáhnout?" zeptal se Ender hocha vznášejícího se přímo pod nohama zmrazeného vojáka.

"Nanejvýš tak jeho chodidla."

Ender se obrátil k jeho sousedovi. "A co ty?"

"Vidím jeho trup."

"A ty?"

Hoch o kus níž u stěny odpověděl: "Celé tělo."

"Chodidla nejsou moc velká. Nijak zvlášť nechrání." Ender

odtlačil zmrazeného vojáka z cesty. Potom zastrčil nohy pod sebe, jako by klečel ve vzduchu, a zmrazil si vlastní nohy. Okamžitě i s kosmickým oblekem ztuhly a zůstaly ve stejné poloze.

Zkroutil se ve vzduchu, takže klečel nad ostatními chlapci.

"Co vidíte?" ptal se.

Mnohem míň, odpovídali.

Ender prostrčil zbraň mezi nohy. "Já vidím parádně," zvolal a pokračoval ve střelbě na hochy přímo pod sebou. "Zastavte mě!" křičel na ně. "Zkuste to a střílejte na mě!"

Konečně se jim ho podařilo zastavit, ale až poté, co zasáhl další tři. Palcem se zavěsil za hák a rozehřál sebe a všechny zmrazené vojáky. "Tak co, kde je teď nepřátelská brána?"

"Dole!"

"A jak vypadá vaše útočné postavení?"

Někteří začali vysvětlovat slovy, ale Bean odpověděl tím, že se vymrštil od stěny se zataženýma nohama přímo k protější stěně a celou cestu střílel mezi nohama.

Na okamžik chtěl Ender zakřičet, že ho potrestá. Potom se ovládl, odmítl nepříliš velkomyslný okamžitý impuls. Proč bych se měl na toho malého zlobit? "Je Bean jediný, kdo to ví?" zakřičel.

Celá armáda se ihned odrazila k protější stěně a vkleče pálila mezi nohama do vzduchu. Všichni křičeli, div jim plíce nepraskly. Možná přijde doba, pomyslel si Ender, kdy právě takovou strategii budu potřebovat - čtyřicet řvoucích, zcela dezorganizovaných útočníků.

Když se všichni dostali na druhou stranu, Ender je zavolal, aby na něho znovu zaútočili. Nevypadají špatně, pomyslel si. Sice mně přidělili nevycvičenou armádu, bez vynikajících veteránů, ale aspoň nemám hordu pitomců. Dá se s nimi pracovat.

Když se zase spojili, rozesmátí a udýchaní, Ender začal se skutečným výcvikem. Nechal je zmrazit nohy v klečící poloze. "K čemu jsou vám v boji nohy dobré?"

K ničemu, ozvalo se několik hochů.

"Bean si to nemyslí," prohlásil Ender, "člověk se nohama může nejlíp odrazit od stěny."

"Správně."

Ostatní začali namítat, že odraz od zdi je pohyb a ne boj.

"Neexistuje boj bez pohybu," řekl Ender. Zmlkli a jejich nenávist k Beanovi zase trochu vzrostla. "Podívejte, dokážete se s takhle zmrazenýma nohama odtlačit od stěny?"

Nikdo si netroufal odpovědět. Báli se, že se zmýlí.

"Beane?" vyzval ho Ender.

"Nikdy jsem to nezkusil, ale možná kdyby se člověk obrátil čelem ke zdi a prohnul se v pase -"

"Správně, ale špatně. Sledujte mě. Stojím zády ke stěně, nohy mám zmrazené. Protože klečím, chodidla jsou obrácená ke zdi. Když se chcete odrazit, obyčejně se musíte odrazit dolů, takže táhnete tělo za sebou jak nudli, jasné?"

Smích

"Ale já, když mám zmrazené nohy, nachlup stejnou silou boky a stehna stlačím dolů, jenomže tím se ramena a chodidla vysunou zpátky, boky se vytočí ven a když uvolním tělo ze sevření, nic se za mnou nepotáhne. Dívejte se."

Ender zkroutil boky dopředu, což ho prudce odstrčilo od stěny. Za okamžik změnil pozici a už klečel s nohama pod sebou a řítil se k protější stěně. Přistál na kolenou, mrskl sebou na záda a s nohama přitaženýma až k tělu se odrazil od stěny jiným směrem. "Střílejte!" zařval. Když nabral kurs přibližně rovnoběžný s hochy seřazenými podél stěny, začal se ve vzduchu otáčet. Ale právě proto, že se otáčel, nedokázali na něho trvale mířit.

Rozmrazil svůj lehký skafandr a hákem se přitáhl k nim. "Tohle dnes budeme dělat první půlhodinu. Protáhneme si některé svaly, o kterých dosud nevíte, že je máte. Naučíte se používat nohy jako štít a řídit své pohyby tak, abyste se uměli otáčet kolem své osy. Zblízka nemá otáčení žádný smysl, ale ve větší vzdálenosti vás nepřítel při otáčení nedokáže zranit - v takové dálce už paprsek musí zasáhnout stejné místo po dobu několika vteřin, a to se nestane, když budete rotovat. Teď se sami zmrazte a začněte."

"Nepřidělíte každému z nás dráhu letu?"

"Tos uhodl, nepřidělím. Chci, abyste do sebe naráželi a pořád se učili ovládat své tělo, kromě společného nácviku formací, a potom obyčejně budu do vás vrážet záměrně. A teď pohněte kostrou!"

Když přikázal pohněte kostrou, tak poslechli.

Ender zůstal po cvičení vzadu, protože pomáhal některým pomalejším zlepšovat techniku. Měli dobré učitele, ale nezkušení vojáci, kteří právě opustili přijímač, byli naprosto bezmocní, když měli udělat dvě nebo tři věci současně. Velice svižně přitahovali zmrazené nohy k tělu, bez potíží manévrovali v prostoru, ale jakmile měli zamířit jedním směrem, střílet jiným, dvakrát se otočit kolem osy, znovu se odrazit přitaženýma nohama od stěny a natočit se při střelbě správným směrem - to bylo nad jejich síly. Tvrdě zkoušet, nacvičovat a znovu opakovat, nic jiného s nimi Ender nemohl nějaký čas dělat. Taktické obraty a formace byly sice hezká věc, ale neměly žádnou cenu, pokud s nimi armáda neuměla v bitvě správně zacházet

Musel svoji armádu připravit *hned teď*. Jako velitel byl zelenáčem a učitelé změnili pravidla. Nenechali ho vyměňovat vojáky, ani mu nedali zkušené vojáky. Neměl žádnou záruku, že mu poskytnou obvyklé tři měsíce, aby dal armádu dohromady před první bitvou

Dovolil proto Alajovi a Shenovi, aby mu alespoň po večerech pomáhali s výcvikem nových vojáků.

Ještě stál v chodbě vedoucí z bitevní místnosti, když se ocitl tváří v tvář malému Beanovi. Vypadal dost rozzlobeně. Ender si nechtěl zrovna v této chvíli přidělávat problémy.

"Nazdar, Beane."

"Nazdar, Endere."

Odmlka.

"Pane, " napověděl mu Ender tiše.

"Vím, co chcete udělat, Endere, pane, a varuju vás."

"Mě? A před čím?"

"Ze mě může být váš nejlepší voják, ale nezahrávejte si se mnou."

"Nebo se stane co?"

"Nebo budu ten nejhorší. Jedno nebo druhé."

"A co ode mě chceš, lásku a polibky?" Enderovi už stoupal do hlavy hněv.

Bean hleděl netečně.

"Chci svoji četu."

Ender se obrátil k němu a pohlédl mu shora do očí. "Proč bys měl dostat četu?"

"Protože bych věděl, co s ní mám dělat."

"Vědět, co má člověk dělat s četou, je snadné," prohlásil Ender. "Přinutit je, aby to provedli, je těžké. Proč by měli vojáci poslouchat takového malého šprčka, jako jsi ty?"

"Slyšel jsem, že *vám* tak taky říkali. Slyšel jsem, že Bonzo Madrid vám tak pořád říká."

"Na něco jsem se tě ptal, vojáku."

"Získám si jejich respekt, když mě necháte."

Ender se usmál.

"Pomůžu ti."

"Asi jako satan."

"Nikdo by si tě nevšiml, nanejvýš by politovali malého kluka. Ale vím určitě, že dneska si tě *všichni* všimli. Budou číhat na každý tvůj pohyb. Jediný způsob, jak si získat jejich respekt, je být dokonalý."

"Takže ani nedostanu příležitost něco se naučit, než mě budou posuzovat."

"Chudinka. Všichni mu podrážejí nohy." Ender jemně zatlačil Beana zády ke zdi. "Řeknu ti, jak bys mohl získat četu. Dokaž mně, že víš, co má voják dělat, že umíš využít jiné vojáky. A potom mně musíš dokázat, že někdo chce, abys ho vedl do bitvy. Teprve potom ti dám četu. Ale do té doby z toho jaksi nic nebude."

Bean se usmál. "To beru, je to fér. Jestli opravdu budete takto postupovat, do měsíce jsem velitelem čety."

Ender ho chytil za klopy uniformy a praštil s ním o zeď.

"Beane, když něco řeknu, tak to taky platí."

Bean se jenom usmíval. Ender ho pustil a odešel. Když se dostal do svého pokoje, lehl si na postel a roztřásl se. Co tady, proboha, dělám? První hodina výcviku a už šikanuju lidi stejně jako Bonzo. A Petr. Komanduju všechny kolem. Zasednu si na nějakého klučinu, aby všichni ostatní mohli někoho nenávidět. Nechutné. Tohle všechno jsem u velitele nenáviděl, a sám dělám totéž.

Je snad zákonitým znakem lidské povahy, že člověk se

nevyhnutelně stane takovým, jakým byl jeho první velitel? Jestli ano, musím teď odejít.

Dlouho a opakovaně v duchu probíral všechno, co řekl a udělal během prvního cvičení s novou armádou. Proč by s nimi nemohl jednat stejně jako s večerní výcvikovou skupinou? Nemá k tomu žádné oprávnění s výjimkou svých vynikajících znalostí. Nikdy nemusel poroučet, stačilo navrhnout. Ale to by u jeho armády nefungovalo. Jeho neformální skupina se nemusela učit pracovat spolu. Nemuseli rozvíjet skupinové cítění, nikdy se nemuseli učit držet spolu a spoléhat se v bitvě jeden na druhého. Nemuseli okamžitě odpovídat na rozkazy.

Mohl také upadnout do druhého extrému. Mohl být stejně benevolentní a neschopný jako Rose de Nose, kdyby chtěl. Mohl by dělat hloupé chyby, ať by sáhl na cokoliv. Musel udržet disciplínu, a to znamenalo rychle a rozhodně vyžadovat poslušnost - a s patřičnou odezvou. Musel mít dobře vycvičenou armádu, což znamenalo znovu a znovu do úmoru dřít s vojáky, ještě dlouho po tom, co si mysleli, že už techniku zvládli, dokud jim nepřejde natolik do krve, že o ní vůbec nebudou muset přemýšlet.

Ale k čemu byla ta záležitost s Beanem? Proč se vrhl na nejmenšího, nejslabšího a možná nejchytřejšího chlapce? Proč udělal Beanovi to, co Enderovi provedli velitelé, kterými opovrhoval?

Potom si vzpomněl, že začátek nebyl u těchto velitelů. Ještě dřív, než se k němu Bonzo s Roseni chovali opovržlivě, se ocitl v izolaci od zbytku přijímače. Nezačal s tím ani Bernard, ale Graff.

Ano, právě učitelé, ti za všechno mohli. A nešlo o náhodu, jak si teď Ender uvědomil, ale o strategický záměr. Graff ho záměrně oddělil od ostatních, znemožnil mu sblížit se s nimi. Začínal tušit důvody, které ho k tomu vedly. Cílem nebylo zbytek třídy sjednotit ve skutečnosti ji rozděloval. Graff Endera izoloval, aby ho donutil bojovat. Aby ho přiměl dokázat, že je nejenom schopný, ale že je daleko lepší než všichni ostatní. Jedině tímto způsobem si dokázal získat respekt a přátele. Udělal z něho lepšího vojáka, než by to byl kdy dokázal jinak. Ale také z něho udělal osamělého, polekaného, zlostného a nedůvěřivého člověka. Možná právě díky těmto rysům se z něho stal lepší voják.

Přesně tohle provádím s tebou, Beane. Ubližuju ti, abych z tebe vychoval v každém směru lepšího vojáka. Abych zostřil tvůj důvtip a zvýšil tvé úsilí. Abys neměl v duši klid a nikdy si nebyl jistý, co bude dál, takže musíš pořád být ve střehu, připravený na všechno, připravený improvizovat a rozhodnutý za každou cenu zvítězit. Dělám z tebe taky ubožáka, Beane, protože kvůli tomu tě sem poslali. Takže bys mohl být stejný jako já. A mohl by se z tebe stát přesně takový stařec.

A co já - má snad ze mě vyrůst druhý Graff? Tlustý a mrzoutský, člověk bez citu, který manipuluje životy malých chlapců, aby z nich vyprodukoval strojově dokonalé generály a admirály schopné vést flotilu při obraně vlasti. Můžete z toho mít potěšení loutkáře, dokud nezískáte vojáka, který může dokázat mnohem víc než ostatní. To nemůžete strpět. Narušuje symetrii. Musíte ho vrátit do řady, zlomit, izolovat, zpražit ho, až nakonec srovná krok se všemi ostatními.

No dobrá, Beane, co jsem s tebou dnes prováděl, už se nedá vrátit. Ale budu na tebe dávat pozor s daleko větším soucitem, než si myslíš. Až přijde ten správný čas, zjistíš, že máš ve mně kamaráda a že je z tebe voják, jakého jsem chtěl.

Ender už nešel na odpolední vyučování. Ležel na kavalci a zapisoval si své dojmy o každém chlapci z armády, všechny jejich zvláštnosti a věci, které potřebovali procvičit. Večer při cvičení si promluví s Alajem a spolu vymyslí, jak naučit malé skupiny tomu, co potřebovaly znát. Aspoň na všechno nebude sám.

Když však Ender dorazil toho večera do bitevní místnosti - ostatní ještě jedli - našel tam majora Andersena, čekal na něho. "Změna pravidel hry, Endere. Od této chvíle mohou ve volném čase spolu cvičit pouze příslušníci stejné armády. A proto jsou bitevní místnosti k dispozici jenom v předem vyhrazených hodinách podle rozvrhu. Po dnešním večeru přijdeš na řadu za čtyři dny."

"Nikdo jiný přece neorganizuje mimořádné cvičení."

"Už ano. Když teď máš, Endere, svoji vlastní armádu, ostatní nechtějí, aby jejich hoši cvičili s tebou. Jistě je chápeš. Proto povedou svá vlastní cvičení."

"Vždycky jsem byl v jiné armádě než oni, když ke mně posílali

své vojáky."

"Tehdy jsi nebyl velitelem."

"Pane majore, dostal jsem armádu ze samých zelenáčů -"

"Máš tam pár docela slušných veteránů."

"Nestojí za nic."

"Sem se nedostane žádný průměrný. Udělej z nich vynikající vojáky."

"Potřeboval jsem Alaje a Shena, aby -"

"Je čas, Endere, abys dospěl a některé věci udělal samostatně. Nepotřebuješ už ty druhé, aby ti vedli ruku. Teď jsi velitelem. Laskavě se podle toho taky chovej."

Ender prošel kolem Andersena do bitevní místnosti. Zarazil se a obrátil se k němu s otázkou: "Když je dnešní výcvik podle rozvrhu, znamená to tedy, že můžu používat hák?"

Neusmál se Anderson? Ne, ani náznak úsměvu. "Uvidíme," odpověděl.

Ender se otočil zpátky a pokračoval dál do místnosti. Brzy přišli jeho podřízení, ale nikdo jiný; buď Anderson čekal venku, aby zabránil jiným zúčastnit se Enderova praktického nácviku, nebo se už celá škola dozvěděla, že Enderův neformální večerní výcvik skončil.

Bylo to dobré cvičení, hodně se naučili, ale na jeho konci zůstal Ender unavený a sám. Za půl hodiny bude večerka. Nemohl zajít do ložnice své armády - už dávno se poučil, že nejlepší velitelé tam nechodí, pokud nemají důvod k návštěvě. Chlapci musí mít možnost odpočinout si v klidu, nikdo je nesmí poslouchat, aby pak v závislosti na jejich chování, jednání a myšlení jedny protěžoval a druhé ignoroval.

A tak se pomalu loudal do hrací místnosti, ve které několik jiných hochů využívalo poslední půlhodinu před závěrečným zvoněním k tipování nebo ke změně výsledků předcházejících her. Žádná hra ho neupoutala, ale stejně si jednu zahrál, snadnou, animovanou hru určenou bažantům. Znuděně ignoroval její cíl a využíval malou hrací figurku, medvěda, k průzkumu pohyblivého okolí.

"Takhle nikdy nevyhraješ."

Ender se usmál. "Nepřišel's na cvičení, Alaji."

"Já jsem tam byl. Ale vyhradili tvé armádě zvláštní místo. Vypadá to, že jsi teď špička, už si nemůžeš hrát s malýma klukama."
"Jsi o chlup větší než já."

"O chlup! Řekl ti, proboha, někdo, abys postavil loď nebo něco takového? Nebo máš příšernou náladu?"

"Příšernou ne, jenom tajemnou. Tajnůstkářskou, křehkou, mluvím v hádankách. Chybíš mně, ty obřezaný pse."

"Ty to nevíš? Jsme teď nepřátelé. Až se příště uvidíme v bitvě, vynesu tě v zubech."

Škádlili se jako vždycky, ale za slovy se skrývalo příliš mnoho pravdy. Když teď Ender poslouchal Alajovo rádoby vtipkování, cítil v srdci bolest nad ztrátou kamaráda. A ještě horší bolest mu působilo pomyšlení, že Alaj cítí opravdu jenom tak malou bolest, jakou dával najevo.

"Jen to zkus," odpověděl Ender. "Naučil jsem se všechno, co vím, ale nenaučil jsem tě všechno, co *já* vím."

"Skoro jsem uhodl, že si něco schováváš pro sebe."

Odmlčeli se. Enderův medvěd na obrazovce se dostal do potíží. Lezl na strom. "Já ne, Alaji. Nic jsem si neschoval."

"Já vím, vždyť já taky ne."

"Saalam, Alaji."

"Alas, tak to nemá být."

"Co nemá být?"

"Mír. Přesně to saalam znamená. Mír s tebou."

Slova vyvolala ozvěnu v Enderově paměti. Když byl velice malý, matka mu tichým hlasem předčítala. Nemysli si, že jsem přinesl mír na Zemi. Nepřišel jsem, abych přinesl mír, ale meč. Enderovi se v duchu vybavil obrázek jeho matky, propichující Petra Hrozného zakrváceným rapírem, slova však zůstala v jeho paměti i s obrazem.

V nastalém tichu medvěd zemřel. Roztomilá smrt, se zvláštní hudbou. Ender se obrátil. Alaj už byl pryč. Zdálo se mu, jako by mu někdo vyrval kus těla, vnitřní kůl, který podepíral jeho odvahu a sebedůvěru. Když byl s Alajem - dokonce ještě víc, než v Shenově přítomnosti - Ender začínal postupně cítit tak silný vzájemný svazek,

že slovo *my* se objevilo na jeho rtech daleko snadněji než *já*.

Ale Alaj po sobě něco zanechal. Ender ležel v posteli, podřimoval a cítil na obličeji Alajovy rty, které šeptaly slovo *mír*. Polibek, slovo i mír byly pořád s ním. Jsem jenom to, nač si pamatuju, Alaj je můj přítel ve vzpomínce natolik intenzívní, že ji nedokážou vyrvat. Stejně jako nejsilnější vzpomínku na Valentine.

Druhý den potkal Alaje na chodbě. Pozdravili se, dotkli rukama, mluvili spolu, ale oba dobře věděli, že mezi nimi teď leží zeď. Možná se někdy zřítí, ta zeď, někdy v budoucnu, ale pro tuto chvíli k jedinému skutečnému rozhovoru došlo mezi kořeny, které už pronikly hluboko pod zeď, kde je nemohl nikdo přeseknout.

Ale nejstrašnější věcí byl strach, že zeď nikdy nespadne, že kdesi v srdci byl Alaj rád, že se odloučil, a byl připraven stát se Enderovým nepřítelem. V tomto okamžiku nemohli být spolu, musí být nekonečně daleko, a to, co dřív bylo jisté a neotřesitelné, bylo teď křehké a bezvýznamné; od této chvíle už nejsme spolu. Alaj je cizí člověk, protože jeho život nebude částí mého života, a to znamená, že až se uvidíme, tak se nepoznáme.

Rozesmutnilo ho to, ale Ender neplakal. Vypořádal se se vším. Když proměnili Valentine v cizinku, když ji použili jako nástroj ke zpracování Endera, od toho dne ho nikdy nemohli zranit natolik, aby ho přiměli k pláči. Byl si tím jistý.

A takto rozhněvaný usoudil, že je dost silný, aby je všechny porazil, učitele i nepřátele.

KAPITOLA 11

Veni, vidi, vici

- "To nemůžete myslet vážně, s tím rozvrhem bitev."
- "Ale můžu."
- "Má svoji armádu teprve tři a půl týdne."
- "Už jsem vám řekl, že jsme na počítači simulovali pravděpodobný výsledek. A tady je předpověď toho, co Ender udělá."
 - " Chceme ho něco naučit, a ne aby se nervově položil."
 - "Počítač ho zná lépe než my dva."
 - "Počítač je taky známy tím, že nezná slitování."
 - "Pokud jste chtěl projevit lítost, měl jste jít do kláštera."
 - "Chcete říct, že tohle není klášter?"
 - "Pro Endera je to nejlepší. Plně rozvíjíme jeho schopnosti."
- "Myslel jsem, že mu dáme dva roky velitelské kariéry. Obyčejně začínají bojovat po třech měsících, jedna bitva za čtrnáct dní. Tohle je trochu výjimečné."
 - "Máme snad zbytečné dva týdny?"
- "Vím, jenom si představuju, jak bude Ender vypadat za rok. Naprosto nepotřebný, opotřebovaný, protože ho dotlačili dál, než kam mohl on nebo kdokoli živý dorazit."
- "Počítači jsme dáli zadání, že nejvyšší prioritou je zachovat předmět zkoumání po výcvikovém programu v použitelném stavu."
 - "Dobře, jestli bude užitečný "
- "Podívejte se, plukovníku Graffe, pokud si pamatuji, právě vy jste mě tohle - přes mé protesty - přinutil udělat."
- "Vím, že máte pravdu, neměl bych vás obtěžovat svými výčitkami svědomí. Ale moje touha obětovat malé děti ve prospěch záchrany lidstva slábne. Polemarchos prý navštívil Hegemona. Zdá se, že ruskou špionáž zajímá to, že někteří aktivní občané v sítích už uvažují o možnosti, jak by Amerika využila Mezinárodní flotily k

rozdrcení Varšavské smlouvy, jen co zničíme termiťany."

"To je předčasné tvrzení."

"Asi je to šílený nápad. Svobodná výměna názorů je jedna věc, ale vystavovat Společnost národů nacionalistickému soupeření - a ještě kvůli takovým krátkozrakým lidem se sebevražednými sklony, kvůli kterým tlačíme Endera na samou hranici odolnosti člověka."

"Myslím, že ho podceňujete."

"Bojím se ale, že také podceňuji stupiditu zbytku lidstva. Víme naprosto jisté, že tuhle válku bychom měli vyhrát?"

"Pane, tahle slova zní přímo velezrádně."

"Byl to spíš černý humor."

"Tady přestává legrace. Když se to dozví termiťané, nic se –"

"Já vím, nic není směšné."

Ender Wiggin ležel na posteli a zíral do stropu. Od svého jmenování velitelem nikdy nespal víc než pět hodin za noc. Ale ve 22.00 světla zhasla a nerozsvítila se dřív než v 06.00. Někdy ještě pracoval na panelu a napínal oči, aby rozeznal nezřetelný displej. Obvykle však upíral oči na neviditelný strop a přemýšlel.

Buď k němu byli učitelé po tom všem laskaví nebo byl lepším velitelem, než si myslel. V jeho skupince nevycvičených veteránů, kteří k němu přišli bez jakýchkoliv poct ve svých bývalých armádách, vyrůstaly schopné velitelské kádry. Namísto obvyklých čtyř čet zorganizoval dokonce pět, každou s velitelem čety a jeho zástupcem. Každý veterán měl svoje místo. Ender při výcviku manévroval s osmičlennými četami a čtyřčlennými půlčetami tak, aby armáda dokázala okamžitě provést až deset oddělených manévrů. Žádná armáda se ještě nikdy předtím sama takovým způsobem nerozpadla na jednotlivé části, ale Ender ani neměl v úmyslu dělat něco, co už vymyslel někdo dřív. Většina armád v rámci výcviku procvičovala manévry podle předem hromadné určeného strategického plánu. Ender neměl žádný. Místo toho vedl velitele čet k dosažení omezených cílů při efektivním využití malých bojových jednotek. Bez podpory, sami, na základě své vlastní iniciativy. Po prvním týdnu nasimuloval válečné konflikty, divoké bitky ve

cvičební místnosti, které každého vyčerpaly. Věděl však - po necelém měsíci výcviku - že jeho armáda je schopná stát se nejlepší bojovou skupinou, která kdy hru hrála.

Jak dalece tohle všechno učitelé naplánovali? Věděli, že mu svěřují malé, ale vynikající hochy? Dali mu třicet bažantů, a to ještě většina z nich nedosáhla věkového limitu, protože věděli, že malí chlapci se rychleji učí, lépe jim to myslí? Nebo by ke stejnému výsledku dospěla každá podobná skupina pod vedením velitele, který věděl, co má s armádou dělat a jak je má učit?

Tato otázka ho trápila, protože neměl jistotu, zda zklamal nebo naplnil jejich očekávání.

Byl si jistý jedinou věcí: toužil po boji. Armády většinou potřebovaly k přípravě tři měsíce. Musely totiž nacvičit zpaměti desítky složitých formací. My jsme připraveni už teď. Pusťte nás do bitvy.

Dveře ve tmě se otevřely. Ender poslouchal. Šouravý krok. Dveře se zavřely.

Skulil se z postele a plazil se ve tmě dva metry ke dveřím. Ležel tam útržek papíru. Samozřejmě si ho nemohl přečíst, ale věděl, co na něm je. Bitva. Jak jsou laskaví. Já si něco přeju a oni mi přání splní.

Ender byl už oblečený v lehkém skafandru Draků, když se rozsvítila světla. Ihned vyběhl z pokoje na chodbu a v 06.01 stál ve dveřích ložnice své armády.

"V 07.00 bojujeme s Králíky. Chci, abychom se v podmínkách gravitace trochu rozehřáli a připravili. Svlečte se do naha a běžte do tělocvičny. Vemte si s sebou kosmické obleky. Přesuneme se odtud do bitevní místnosti."

Co bude se snídaní?

"Nechci, aby mi někdo v bitevní místnosti zvracel."

Můžeme se aspoň vyčůrat?

"Maximálně jedno deci."

Zasmáli se. Ti, co nespali nazí, se svlékli. Každý složil kosmický oblek na hromádku, popadl ho do náruče a poklusem následoval Endera po chodbách k tělocvičně. Dvakrát je protáhl překážkovou dráhou, potom je rozdělil do skupin, aby rotovali na trampolíně, na žíněnce a na lavici. "Nedřete až do únavy, jenom se

pořádně proberte ze spánku." Nemusel mít obavy, že se vyčerpají. Byli v dobré formě, čilí a aktivní, a kromě toho je nadcházející bitva vzrušovala. Několik jich začalo spontánně spolu zápasit - namísto nudy tělocvičnu najednou naplnilo veselí z nastávajícího boje. Jejich sebedůvěra byla vírou těch, kteří ještě nikdy nebojovali a kteří si myslí, že jsou připraveni. No, proč by si to vlastně neměli myslet? Připraveni jsou. A já taky.

V 06.40 jim poručil, aby se oblékli. Mezitím si promluvil s veliteli čet a jejich zástupci.

"Králíci jsou většinou zkušení vojáci, ale Carna Carbyho udělali velitelem teprve před pěti měsíci, a já jsem pod ním nikdy nesloužil. Byl to velice zdatný voják a Králíci si za ta léta v hodnocení hodně polepšili. Ale myslím, že narazíme na pravidelné formace, a proto nemám obavy."

V 06.50 jim nařídil ulehnout na žíněnky a odpočívat. V 06.56 jim poručil, aby vstali a klusem proběhli chodbu do bitevní místnosti. Ender občas povyskočil a dotkl se stropu. Všichni hoši skákali po něm, aby se dotkli stejného místa na stropě. Jejich barevný pruh vedl doleva, Králíci už prošli doprava. A v 06.58 přišli ke své bráně do bitevní místnosti.

Čety se sešikovaly do pěti zástupů. A a E byly připraveny nahmátnout boční držáky a vymrštit se do stran. B a D se seřadily tak, aby se zachytily rovnoběžných stropních držáků a vylétly vzhůru do prostoru s nulovou gravitací. Četa C byla připravena došlápnout na práh dveří a vyrazit dolů.

Nahoru, dolů, doleva, doprava; Ender stál vpředu, mezi zástupy - aby nepřekážel - a znovu jim připomínal orientaci: "Kde je nepřátelská brána?"

Dole, odpověděli všichni se smíchem. A v tom okamžiku se *nahoře* stalo severem, *dole* jihem a *vlevo* a *vpravo* zase východem a západem.

Šedá zeď před nimi zmizela a uviděli bitevní místnost. Nehrálo se ve tmě, ale také ne za plného osvětlení - světla svítila napůl jako za soumraku. V dálce, v nejasném světle, viděl nepřátelskou bránu a lesklé lehké skafandry, které se už draly ven. Ender si dopřál okamžik potěšení. Všichni se poučili z lekce Endera Wiggina

Bonzovi při jeho zneužití. Všichni se okamžitě cpali do dveří, takže nezbývalo nic, než pojmenovat formaci, kterou vytvoří. Velitelé neměli čas na rozmyšlenou. Ender si dával na čas. Důvěřoval schopnosti svých vojáků bojovat se zmrazenýma nohama a udržet je neporušené do té doby, než poslední projde dveřmi.

Ender odhadoval tvar bitevní místnosti. Známá otevřená mřížka většiny dřívějších her, podobná prolézačce v parku, sedm nebo osm hvězd roztroušených po mřížce. Bylo jich dost a v dostatečně útočném postavení, aby se vyplatilo na ně zaútočit.

"Roztáhněte se k blízkým hvězdám," poradil jim. "Céčko se pokusí klouzat podél stěny. Když to půjde, A a E ho budou následovat. Pokud ne, rozhodnu se na místě. Budu s četou D. Jde se na věc."

Všichni vojáci věděli, co se děje, ale rozhodnutí o taktice měli plně v rukou velitelé čet. Ve shodě s Enderovými pokyny prošli branou jenom o deset vteřin později. Králíci už vytvářeli na svém konci místnosti jakési složité taneční kreace. Ve všech ostatních armádách, kde Ender dosud bojoval, by si v této chvíli už dělal starosti, zda on i jeho četa zaujala správné postavení ve vlastní formaci. Místo toho všichni jeho muži přemýšleli, jak proklouznout kolem formace, ovládnout hvězdy a kouty místnosti a potom rozprášit nepřátelskou formaci do bezvýznamných chumlů, které nevědí, co dělají. Třebaže spolu byli necelé čtyři týdny, zvolený způsob boje se zdál jedinou inteligentní, jedinou *možnou* cestou. Endera téměř překvapilo, že Králíci ještě nevědí, jak jsou beznadějně staromódní.

Céčko klouzalo podél stěny a s ohnutými koleny mířilo vstříc nepříteli. Divoký Tom, velitel čety C, zjevně nařídil svým mužům, aby si zmrazili nohy. V tomto nejasném osvětlení měl dobrý nápad, protože lesklé kosmické obleky po zmrazení ztmavly a nebyly tak snadno vidět.

Ender by ho byl pochválil.

Králíci mohli útok Céčka odrazit, ale jen do té doby, než se Divoký Tom a jeho hoši prosekali vzhůru, zmrazili asi tucet Králíků a hned ustoupili do bezpečného úkrytu hvězdy. Ale šlo o hvězdu za formací Králíků, což znameno, že budou teď snadnou kořistí.

Velitelem čety D byl Han Tzu, obyčejně přezdívaný Hot Soup, tj. horká polévka. Rychle sjel kolem převislého okraje hvězdy k místu, kde klečel Ender.

"Co kdybychom se odrazili od severní stěny a se skrčenými koleny letěli přímo na ně?"

"Udělejte to," souhlasil Ender. "Zavedu Béčko na jih, abych je obešel zezadu." Potom zakřičel: "Áčko s Éčkem pomalu na stěny!" Sjel nohama napřed z hvězdy, zahákl se chodidly za její okraj a vymrštil se vzhůru k horní stěně. Potom se znovu odrazil dolů ke hvězdě čety E. Za okamžik ji už vedl proti jižní stěně. V dokonalém souladu se odrazili zároveň a vynořili se mezi dvěma hvězdami bráněnými Carbyho vojáky. Šlo to hladce, jako kdyby krájeli máslo horkým nožem. Armáda Králíků zmizela, zbýval jenom malý úklid. Ender rozdělil čety na poloviny a prohledal kouty, aby našli každého nepřátelského vojáka, který byl částečně nebo úplně poškozený. Za tři minuty velitelé čet hlásili, že místnost je čistá. Jenom jediný Enderův voják byl celý zmrazený - jeden z čety C, která zadržela hlavní nápor - a jenom pět bylo vyřazeno z boje. Většina zůstala poškozena jen částečně, ale šlo o zasažené nohy, které si mnozí zmrazili sami. Celkem vzato, boj dopadl ještě lépe, než Ender čekal.

Ender nařídil velitelům čet, aby splnili povinnost u brány - čtyři přilby v rozích, Divoký Tom projde branou ven. Většina velitelů brala zavděk každým zbylým živým vojákem. Ender si mohl vybrat prakticky kohokoliv. Dobrá bitva.

Světla se rozzářila naplno.

Major Anderson prošel branou učitelů na jižním konci bitevní místnosti. Vypadal velice vážně, když nabízel Enderovi učitelský hák, který se při rituálu dával vítězi hry. Ender jím rozmrazil skafandry vlastní armády a zařadil své vojáky do čet, dříve než odmrazil obleky nepřítele. Odměřenost a bojechtivé vzezření, přesně tohle potřeboval, když Carby se svými Králíky znovu získali kontrolu nad svými těly. Možná nás proklínají a šíří pomluvy, ale budou si pamatovat, že jsme je zničili. Bez ohledu na to, co řeknou ostatním vojákům, uvidí velitelé všechno v jejich očích, očích Králíků, spatří nás ve spořádaném útvaru, téměř nepoškozené vítěze naší první bitvy. Armáda Draků nezůstane dlouho neznámým

pojmem.

Jakmile ho rozmrazili, přišel Carn Carby za Enderem. Jmenovali ho velitelem teprve ve dvanácti letech, v jeho posledním roce ve škole. Proto se nijak nekohoutil jako jeho jedenáctiletí kolegové. Budu si pamatovat, pomyslel si Ender, až mě někdo porazí, že mám zachovat vážnost situace a vzdát poctu tak, jak se sluší a patří, protože porážka neznamená ponížení. Jenom doufám, že to nebudu muset dělat často

Anderson propustil Draky až nakonec, teprve potom, co armáda Králíků šouravým krokem prošla branou, kterou dobyli Enderovi hoši. Ender pak odvedl svoji armádu přes nepřítelovu bránu ven. Světlo na spodním konci dveří jim připomnělo, kde je "dole", jakmile se přitažlivost vrátila. V běhu dopadli všichni měkce na nohy. Na chodbě se seřadili.

"Je 07.15," oznámil Ender, "před ranním nácvikem máte patnáct minut na snídani." Slyšel je, jak si mlčky v duchu říkají Prosím tě, vždyť jsme vyhráli, nech nás oslavit vítězství. V pořádku, odpovídal Ender, můžete oslavovat. "A vaši velitelé vám dovolují při snídani po sobě házet jídlem."

Zasmáli se, provolali hurá a potom je propustil. Utíkali poklusem na ubytovnu. Zadržel ještě velitele čet a řekl jim, že až do 07.45 nikdo nemusí na cvičení a že dnešní výcvik brzy skončí, aby se hoši mohli osprchovat. Půl hodiny na snídani a žádná sprcha po bitvě byly lakotně malým přídělem, ale vzhledem k patnácti minutám trvání bitvy vypadaly dost shovívavě. Ender byl rád, že povolení dodatečné čtvrthodiny jim oznámí velitelé čet. Ať se chlapci naučí, že shovívavost přichází od velitelů čet a přísnost od velitele armádymužstvo se lépe stmelí a stane se součástí jednoho kolektivu.

Ender dnes nesnídal. Neměl hlad. Místo jídla šel do koupelny a vysprchoval se, vložil kosmický oblek do čistícího zařízení, aby byl nachystaný, až se vysuší. Dvakrát se umyl a nechal na sebe téct vodu. Všechna se při recyklaci znovu využije. Jen ať se každý dneska trochu napije mého potu. Dali mu nevycvičenou armádu a on s ní vyhrál, dokonce ani ne po těžkém boji. Měl jenom šest zmrzlých nebo vyřazených z boje. Uvidíme, jak dlouho budou ostatní velitelé používat sevřené formace, když viděli, co dokáže pružná strategie.

Vznášel se uprostřed bitevní místnosti, když se začali trousit jeho vojáci. Nikdo mu nic neřekl. Samozřejmě. Věděli, že bude mluvit, až se připraví, dřív ne.

Když se všichni shromáždili. Ender se zahákl kousek od nich a prohlížel si jednoho po druhém. "První bitva byla dobrá," prohlásil, což bylo dostatečným důvodem pro výkřiky 'Hurá' a pokus o zpěv dračí hymny Drak, Drak. Rychle je zarazil. "Dračí armáda bojovala proti Králíkům dobře. Ale nepřítel nebude vždycky tak slabý. Kdyby na jeho místě byla kvalitní armáda, tak by četu C obešel po křídlech ještě dřív, než jste se dostali do dobré pozice, protože jste postupovali velice pomalu. Měli jste se rozdělit a útočit šikmo ze dvou směrů, aby vás nemohli obejít. Áčko a Ečko, vy jste nesplnili stanovený cíl. Podle kontrolních záznamů jste měli v průměru pouze jeden zásah na každé dva vojáky. Znamená to, že většina zásahů připadá na útok zblízka. Takhle to nemůže jít dál - schopný nepřítel by silně poškodil útočníky, pokud by se líp nekryli před střelbou z dálky. Chci, aby každá četa trénovala střelbu z dálky na pohyblivé a stojící cíle. Jednotlivé půlčety budou jedna druhé cílem. Každé tři minuty vám rozmrazím skafandry. A teď do práce."

"Budeme pracovat s hvězdami?" zeptal se Hot Soup. "Aby se cíl stabilizoval?"

"Nechci, abyste si zvykli na něco, co vám při střelbě přidrží ruce. Když se vám třesou paže, zmrazte si lokty! Dělejte!"

Velitelé čet se rychle pustili do práce. Ender přecházel od jedné skupiny ke druhé a radil a pomáhal jednotlivým vojákům, kteří měli problémy. Vojáci už teď věděli, že Ender umí být tvrdý a nemilosrdný, když mluví se skupinami, ale při práci s jednotlivcem byl vždycky trpělivý, vysvětloval tak často, jak bylo nutné, tiše radil, naslouchal otázkám, potížím a vysvětlením. Ale nikdy se nesmál, když se s ním snažili žertovat. Brzy s tím přestali. V každém okamžiku zůstával velitelem. Nikdy jim to nemusel připomínat. Prostě jím *byl*.

Pracovali celý den s příchutí vítězství v ústech a znovu provolávali hurá, když přerušil výcvik a pustil je o půl hodiny dřív na oběd. Ender si svolal velitele čet a až do pravidelné polední přestávky jim přednášel o taktice použité v ranní bitvě a oceňoval

výkony jednotlivých vojáků. Pak odešel do svého pokoje a pečlivě se převlékl na oběd do uniformy. Vešel do velitelské jídelny asi s desetiminutovým zpožděním. Přesně v tom okamžiku, kdy si přál vstoupit. Protože šlo o jeho první vítězství, nikdy neviděl velitelskou jídelnu zevnitř a neměl představu, co se od nových velitelů očekává. Věděl však, že dnes chtěl vejít jako poslední, až po vyvěšení výsledků ranních bitev. Draci už nebudou neznámým pojmem.

Když vstoupil, nenastal žádný zvláštní rozruch. Ale když si někteří všimli, jak je malý, a uviděli draky na rukávech uniformy, zírali na něho s otevřenými ústy. A než si vzal jídlo a posadil se ke stolu, místnost ztichla. Ender začal jíst, pomalu a opatrně, předstíral, že si nevšiml, že je středem pozornosti. Postupně se znovu zvedl hluk a šum konverzace. Ender se mohl natolik uvolnit, aby se rozhlédl kolem.

Celou jednu stěnu místnosti zaujímala výsledková tabule. Vojáci byli informováni o celkových výsledcích armád za poslední dva roky. Tady se však vedly záznamy o každém veliteli zvlášť. Nový velitel nemohl zdědit po svém veliteli dobré postavení - zařadili ho podle jeho výkonu.

Ender měl nejlepší hodnocení. Dokonalý záznam výher a proher, samozřejmě, ale i v ostatních kategoriích byl daleko vpředu. Průměrný počet vlastních vojáků vyřazených z boje, průměrný počet vyřazených nepřátel, průměrný čas na vítězství - v každé kategorii zaujímal první místo.

Když téměř dojedl, stoupl si někdo za něho a dotkl se jeho ramena.

"Můžu si přisednout?" Ender se nemusel ani otočit, aby poznal Dinka Meekera.

"Nazdar, Dinku. Posad' se."

"Ty jeden zlatem ověnčenej prďolo," řekl vesele Dink. "Všichni se tu snažíme rozhodnout, jestli tvý výsledky támhle nahoře jsou zázrak nebo nějaká chyba."

"Zvyknete si," odpověděl Ender.

"Jediný vítězství není zvyk. Moc se nenaparuj. Nasadili tě proti slabejm velitelům, protože seš novej."

"Carn Carby nemá tak úplně nejhorší hodnocení," namítal

Ender. Byla to pravda. Carby se pohyboval přibližně uprostřed.

"S ním je to v pořádku, když vezmeš v úvahu, že zrovna začal. Ukazuje se docela slibnej. Ty ale nejseš příslib. Ty jsi hrozba."

"Hrozba čemu? Nakrmí tě míň, když vyhraju? Myslím, žes mi říkal, že tohle všecko je uhozená hra a nic nemá význam."

Dinkovi se nelíbilo, že mu hodil jeho vlastní slova do tváře, ne za těchto okolností. "Tys byl ten, co mě přesvědčil, abych s nima hrál. Ale já s tebou, Endere, hrát nebudu. *Mě* neporazíš."

"Možná ne," připustil Ender.

"Já jsem tě hodně naučil."

"Všechno, co vím. Teď už jenom improvizuju."

"Blahopřeju," řekl Dink.

"Je dobré vědět, že člověk tu má kamaráda." Ale Ender si nebyl jistý, jestli Dink je ještě jeho kamarádem. Stejně jako to jistě nevěděl Dink. Po několika bezvýznamných větách se Dink vrátil ke svému stolu

Když Ender dojedl, rozhlédl se kolem. V místnosti se bavilo poměrně málo lidí. Ender spatřil Bonza, který teď byl jedním z nejstarších velitelů. Rose de Nose ukončil studium. Petra stála ve skupině ve vzdáleném rohu. Ani jednou se na něho nepodívala. Protože většina ostatních se po něm čas od času ohlédla, včetně Petřiných sousedů, Ender vůbec nepochyboval, že se úmyslné vyhýbá jeho pohledu. To je problém těch, co vyhrávají hned od začátku, pomyslel si. Ztrácejí přátele.

Dej jim pár týdnů, aby si zvykli. Do příští bitvy se hladina uklidní.

Carn Carby si dal záležet na tom, aby pozdravil Endera před očima všech ještě před koncem polední přestávky. Znovu opakoval krásné gesto a na rozdíl od Dinka Carby nevypadal nijak bojovně naladěný. "Jsem teď v nemilosti," řekl upřímně, "nechtějí mně věřit, když jim tvrdím, že ses vytasil s věcmi, které ještě nikdo neviděl. Doufám, že porazíš toho smrkáče z příští armády, se kterou budeš bojovat. Udělej to pro mě."

"Udělám," slíbil mu Ender. "A dík za informaci."

"Myslím, že s tebou zacházejí velice špatně. Nového velitele obyčejně vítají se slávou, když přijde poprvé do jídelny. Ale nový

velitel má taky na kontě už několik porážek, než tady poprvé vyhraje. Jsem tady teprve měsíc. Pokud si někdo vůbec zaslouží potlesk, tak jsi to ty. Ale takový je život. Donuť je, aby ti lízali paty."

"Pokusím se."

Carn Carby odešel a Ender si ho v duchu připsal na svůj soukromý seznam lidí, které považoval za lidské bytosti.

Tu noc spal Ender po dlouhé době dobře. Vlastně spal tak tvrdě, že se probudil, teprve když se rozsvítila světla. Probudil se svěží a poklusem doběhl do sprchy. Kusu papíru na podlaze si všiml až po návratu do pokoje, když se začal oblékat. Spatřil papír jenom proto, že se pohnul v závanu vzduchu, když rozepnul uniformu. Zvedl papír a přečetl ho.

PETRA ARKANIANOVÁ, ARMÁDA FÉNIXŮ, 07.00

Jeho stará armáda, z níž před necelými čtyřmi týdny odešel, a jejíž strukturu znal i poslepu se zavázanýma očima. Částečně také díky Enderově vlivu byla nejpružnější armádou, která relativně rychle reagovala na změnu situace. Fénixové si dokážou nejlépe poradit s Enderovým proměnlivým, nešablonovitým útokem. Učitelé se rozhodli, že mu zpestří život.

07.00 stálo na papíře, a už bylo 6.30. Někteří chlapci možná mířili na snídani. Ender odhodil uniformu, popadl skafandr a za okamžik stál ve dveřích ložnice mužstva.

"Panstvo, doufám, že jste se včera něco naučili, protože dneska jdeme znovu na věc."

Chvíli trvalo, než jim došlo, že má na mysli bitvu, ne výcvik. Určitě je to omyl, nikdo přece nebojoval ve dvou bitvách za sebou.

Podal papír veliteli čety A Fly Molovi, který okamžitě zařval "Do skafandrů!" a začal se svlékat.

"Proč jsi nám to neřekl dřív?" rozčiloval se Hot Soup. Takto se ho ještě nikdo netroufl zeptat.

"Myslel jsem, že se potřebujete osprchovat. Králíci včera tvrdili, že jsme vyhráli jedině proto, že je knokautoval náš smrad."

Vojáci, kteří ho zaslechli, se zasmáli.

"Nenašel's náhodou papír, až když ses vrátil ze sprch?"

Ender hledal očima, kdo se ozval. Bean, už oblečený v kosmickém obleku, vypadal rozmrzele. Nadešel čas oplatit staré ponížení, viď, Beane?

"Samozřejmě," procedil Ender opovržlivě. "Nespím tak blízko dveří jako ty."

Bouře smíchu. Bean zrudl vzteky.

"Je jasné, že na ně nemůžeme jít postaru," začal Ender. "Takže byste měli v každé bitvě líp plánovat. A hodně často. Nemůžu zakrývat, že budu rád, když s námi zametou, ale přece jen se mi jedna věc líbí - že jsem dostal armádu, která boj zvládne."

Po těchto slovech by za ním šli třeba nazí na měsíc, kdyby je o to požádal.

Petra nebyla Carn Carby. Měla pružnější styl boje a reagovala daleko rychleji na Enderovy výpady, na jeho improvizované, nepředvídatelné útoky. Na konci bitvy měl Ender tři hochy zcela zmrazené a devět vyřazených z boje. Ani Petře nebylo milé, když se na konci skláněla k jeho ruce. Její hněvivé oči jakoby říkaly Byla jsem tvoje kamarádka a tys mě takto ponížil?

Ender předstíral, že si nevšímá její zuřivosti. Domníval se, že po několika dalších bitvách si uvědomí, že ve skutečnosti měla proti němu víc zásahů než všichni ostatní. A přitom se od ní pořád učil. Při dnešním výcviku naučí své velitele čet, jak se dá čelit trikům, která na ně Petra vytáhla. Brzy z nich zase budou kamarádi.

Doufal, že budou.

Do konce týdne vybojovali Draci sedm bitev za sedm dní. Skóre 7 vítězství, 0 porážek. Nejvíc ztrát utrpěl Ender právě v bitvě s armádou Fénixů. Ve dvou bitvách neměl ani jediného zmrazeného nebo vyřazeného vojáka. Nikdo si už nemyslel, že ho na první místo vynesla náhoda. Porážel nejlepší armády neslýchaným rozdílem. Nebylo už možné, aby ho ostatní velitelé ignorovali. Někteří s ním sedávali při každém jídle a opatrně se pokoušeli vyzvědět, jak porazil své poslední protivníky. Mluvil s nimi otevřeně. Byl si totiž jistý, že jen málokteří dokážou naučit své vojáky a velitele čet tomu, co on dělal.

A zatímco Ender hovořil s několika veliteli, kolem poražených protivníků se shromažďovaly daleko větší skupiny a hledaly způsob, jak by Endera zdolaly.

Mnozí ho také nenáviděli.

Nenáviděli ho za to, že je mladý a má vynikající výsledky, za to, že jejich vítězství vypadala uboze a mdle. Napřed jim to viděl na tvářích, když je potkal na chodbě. Potom si začal všímat, že někteří hoši hromadně vstávají a stěhují se k jinému stolu, když si sedl ve velitelské jídelně poblíž nich. A jakoby náhodou do něho vrážely cizí lokty v hrací místnosti, nohy se zaplétaly do jeho nohou, když vcházel nebo vycházel z tělocvičny, po chodbách za ním létaly sliny a zmuchlané kuličky mokrého papíru. Nedokázali ho porazit v bitevní místnosti, a dobře to věděli - místo toho na něho útočili tam, kde na ně nemohl, kde nebyl obrem, ale jenom malým chlapcem. Ender jimi opovrhoval, ale ve skrytu duše, tak tajně, že o tom nevěděl dokonce ani on sám, se jich bál. Přesně taková drobná příkoří na něm vždycky zkoušel Petr a Ender se už začínal cítit příliš jako doma.

Ale tato trápení byla banální a bezvýznamná a Ender přesvědčil sám sebe, že je musí přijímat jako další formu pochvaly. Jiné armády už začínaly napodobovat Endera. Většina vojáků teď útočila s koleny skrčenými pod sebou, sevřené bojové útvary se rozpadaly a další velitelé nechávali své čety klouzat podél stěn. Nikdo však ještě nepřevzal Enderovu strukturu armády - rozdělení do pěti čet mu dávalo mírnou výhodu, protože tam, kde počítali s pohyby čtyř jednotek, nehledali pátou.

Ender je všechny učil taktickým obratům při nulové přitažlivosti.

Ale kam se Ender chodil učit nové věci?

Začal využívat místnost s videorekordéry, zaplněnými propagandistickými snímky o Mazerovi Rackhamovi a jiných velitelích z doby první a druhé invaze. Ender přestal s výcvikem armády v ranních hodinách a dovolil svým velitelům čet, aby za jeho nepřítomnosti vedli své vlastní cvičení. Obyčejně simulovali přestřelky mezi dvěma četami. Ender zůstával tak dlouho, dokud se nepřesvědčil, že všechno jde dobře, a pak odcházel dívat se na staré

bitvy.

Většina videozáznamů byla ztrátou času. Hrdinská hudba, záběry zblízka na velitele a medailemi ověšené vojáky, zmatené šoty kosmické pěchoty útočící na zařízení termiťanů.

Ale tu a tam nacházel užitečné sekvence: lodi jako světelné body manévrující v temném vesmíru, nebo ještě lépe jako světla na palubních obrazovkách, které ukazovaly průběh celé bitvy. Bylo těžké představit si na základě videa trojrozměrnou situaci a scény byly často krátké a bez komentáře. Ender však začínal chápat, jak dobře termiťané využívali zdánlivě nahodilé letové koridory k vytváření zmatků, jak využívali léček a předstíraných ústupů, aby vlákali lodi Mezinárodní flotily do pasti.

Některé bitvy byly rozdrobené do mnoha scén, rozptýlených po nejrůznějších kazetách. Když je seřadil za sebou, dokázal rekonstruovat průběh celé bitvy. Začínal přicházet na věci, o kterých se oficiální komentátoři nikdy nezmiňovali. Vždycky se pokoušeli vzbudit hrdost na lidské úspěchy a nenávist k termiťanům, ale Enderovi vrtalo hlavou, jak to, že lidstvo vůbec zvítězilo. Lidské lodi byly pomalé jak želvy; flotily reagovaly na změněnou situaci nesnesitelně pomalu, zatímco termiťanská flotila jako by v dokonalé jednotě okamžitě odpovídala na každou výzvu. Při první invazi se lidské lodi samozřejmě naprosto nehodily k rychlému boji, ale termiťané na tom byli stejně. Teprve při druhé invazi byly k dispozici rychlé a smrtící lodi a zbraně.

Takže právě od termiťanů, ne od lidí, se Ender učil strategickému myšlení.

Styděl se a bál se od nich učit, protože byli nejstrašnějším nepřítelem, příšerným, vražedným a nenáviděným. Ale byli také vynikajícími odborníky. Do určité míry. Zdálo se, že vždycky sledují jednu základní strategii - shromáždit ohromný počet lodí v klíčovém bodě konfliktu. Nikdy ničím nepřekvapili, neprovedli nic, co by ukazovalo na brilantní nebo stupidní jednání podřízeného důstojníka. Disciplína byla zřejmě velice tuhá.

Jedna věc byla zvláštní. Spousta snímků s nabubřelými řečmi o Mazeru Rackchamovi, ale jediný nepřirozený, krátký snímek o jeho opravdové bitvě. Několik scén z počátku bitvy; Rackhamovy

nepatrné bojové síly vzbuzovaly soucit ve srovnání s obrovskou hlavní flotilou termiťanů. Ti už porazili hlavní lidskou flotilu venku ve stínu komety, smetli první lidské lodi a vysmívali se lidským pokusům o hluboké strategické myšlení - film je ukazoval často, aby opakovaně vzbuzoval nenávist a strach z jejich vítězství. Pak příchod flotily k malé Rackhamově jednotce nedaleko Saturnu, beznadějné vyhlídky, a potom -

Následoval jeden záběr z malého Rackhamova křižníku, na jednu vybuchující nepřátelskou loď. To bylo vše. Spousta filmového materiálu ukazovala kosmickou pěchotu dobývající se do termiťanských lodí. Všude se povalovala spousta nepřátelských mrtvol. Ale nikde žádný film neukazoval zabíjení termiťanů v boji muže proti muži, pokud nešlo o prostřih do první invaze. Endera otrávila zjevná cenzura vítězství Mazera Rackhama. Studenti v Bitevní škole se měli od něho co učit, ale všechny informace o jeho vítězné cestě byly před jejich pohledy ukryty. Vášeň pro utajování příliš nepomohla dětem, které se učily znovu uskutečňovat Rackhamovy činy.

Jakmile vešlo ve známost, že Ender Wiggin sleduje do omrzení válečné filmy na videu, začala učebna s videorekordéry samozřejmě přitahovat davy zájemců. Téměř všichni velitelé se dívali na stejné snímky jako Ender, předstírali, že vědí, na co se dívá a co si z filmů odnáší. Ender nikdy nic nevysvětloval. Ani když ukazoval sedm scén ze stejné bitvy, ale z různých pásků, a jeden hoch se zkusmo zeptal "Nejsou některé z nich ze stejné bitvy?"

Ender jenom pokrčil rameny, jako by na tom nezáleželo.

Sedmý den během poslední hodiny výcviku, pouhých několik hodin po sedmé vítězné bitvě Enderovy armády, přišel do učebny sám major Anderson. Podal jednomu sedícímu veliteli list papíru a potom se obrátil k Enderovi: "Plukovník Graff si přeje, abys ihned přišel do jeho kanceláře."

Ender vstal a následoval Andersena na chodbu. Anderson odstranil rukou zámky, které oddělovaly studenty od učitelských bytů. Nakonec přišli do místnosti, ve které Graff zapustil kořeny v otáčivém křesle přišroubovaném k ocelové podlaze. Břicho mu přetékalo přes obě opěradla, dokonce i když seděl vzpřímeně. Ender

se pokoušel rozpomenout se. Graff se mu nezdál nijak zvlášť tlustý, když se s nim poprvé před necelými čtyřmi lety setkal, čas a napětí se k administrátorovi Bitevní školy nezachovaly nijak přívětivě.

"Sedm dní od tvé první bitvy, Endere," ozval se Graff.

Ender neodpověděl.

"A tys vyhrál sedm bitev, jednu denně."

Ender přikývl.

"Tvoje skóre je také nezvykle vysoké."

Ender zamrkal.

"Čemu přičítáš, veliteli, své velké úspěchy?"

"Svěřili jste mi armádu, která udělá všechno, co pro ni vymyslím."

"A cos pro ni vymyslel?"

"Zaměřujeme se dolů na nepřátelskou bránu a používáme nohy jako štít. Vyhýbáme se sevřeným vojenským formacím a stále se udržujeme v pohybu. Pomáhá nám skutečnost, že mám pět čet po osmi lidech namísto čtyř po deseti. Naši nepřátelé také nemají dost času, aby účinně reagovali na naše nové postupy, takže je pořád porážíme stejnými triky. Nebude to trvat dlouho."

"Takže nečekáš, že budeš pořád vyhrávat."

"Ne stejnými triky."

Graff přikývl. "Endere, posad' se."

Ender i Anderson si sedli. Graff se podíval na Andersena, který pokračoval: "V jakém stavu je tvoje armáda, když bojuje tak často?"

"Všichni jsou teď zkušení bojovníci."

"Ale jak to dělají? Nejsou unaveni?"

"Pokud jsou, tak si to nepřiznají."

"Jsou pořád stejně ostražití?"

"Jste lidé s počítači, kteří si hrají s lidskými mozky. Vy to řekněte mně."

"Víme, co my víme. Chceme vědět, co víš ty."

"Jsou to velice schopní vojáci, pane majore. Vím, že určitě existuje hranice jejich schopností, ale zatím jsme jí nedosáhli. Někteří nováčci mají problémy, protože skutečně nezvládli některé základní postupy, ale tvrdě pracují a zlepšují se. Chcete ode mě slyšet, že potřebují odpočinek? Samozřejmě, že potřebují. Potřebují

si dva týdny oddechnout. Studium šlo k čertu, nikdo z nás nestojí v hodinách za nic. Ale to přece víte, a zřejmě je vám to jedno, tak proč bych měl mluvit já?"

Graff si vyměnil pohledy s Andersonem. "Endere, proč studuješ videozáznamy válek s bastardy?"

"Učím se strategickému myšlení."

"Tyhle filmy natočili kvůli propagandě. Veškeré strategické postupy se už změnily."

"Já vím."

Graff s Andersonem na sebe znovu pohlédli. Graff zabubnoval prsty na stole. "Už nehraješ fantastickou hru," poznamenal.

Ender neodpověděl.

"Řekni mi, proč,"

"Protože jsem vyhrál."

"Nikdy jsi nevyhrál všechno. Je tam toho víc."

"Vyhrál jsem všechno."

"Endere, my ti chceme co nejvíc pomáhat, ale jestli -"

"Chcete ze mě udělat co nejlepšího vojáka. Běžte se podívat na mé hodnocení. Podívejte se na dlouhodobé výsledky. Dosud jste odvedli kus dobré práce. Blahopřeji. Kdy mě tedy postavíte proti pořádné armádě?"

Graff sevřel v úsměvu rty a lehce se otřásl mlčenlivým smíchem

Anderson podal Enderovi proužek papíru. "Hned teď."

BONZO MADRID, ARMÁDA MLOKŮ, 12.00

"To je za deset minut," řekl Ender. "Moje armáda se zrovna sprchuje po výcviku."

"Pospěš si tedy, chlapče," usmál se Graff.

O pět minut později stál v ložnici své armády. Většina se právě oblékala po sprchování, někteří už odešli do hrací místnosti nebo na video, aby tam počkali na oběd. Poslal pro ně tři mladé hochy a všechny ostatní přinutil co nejrychleji se obléknout do bitvy.

"Je to divoké, ale nemáme čas. Bonzovi dali vědět asi před dvaceti minutami a než se dostaneme ke dveřím, budou uvnitř už dobrých pět minut."

Hoši si rozčileně a nahlas ulevovali slangem, který před svým velitelem obvykle nepoužívali. Co s náma dělaj? Musej to být šílenci, co?

"Zapomeňte na důvody, budeme si lámat hlavu až večer. Jste unavení?"

Odpověděl Fly Molo: "Dneska jsme si hezky protáhli stehna. Nehledě na to, že jsme to dneska ráno natřeli těm prevítskejm Fretkám."

"Ve stejný den se nikdy nebojuje dvakrát!" zuřil Divoký Tom.

Ender mu odpověděl stejným tónem: "Nikdo ještě neporazil armádu Draků. Chceš ztratit velkou šanci?" Enderova výsměšná otázka byla odpovědí na jejich stížnosti. Napřed vyhrát, potom se ptát.

Všichni se vrátili do místnosti a většina už oblečená. "Padejte!" řval Ender. Utíkali za ním, někteří se ještě oblékali, když vbíhali do chodby před bitevní místností. Hodně jich lapalo po dechu, což bylo špatné znamení. Pro tuto bitvu byli příliš unavení. Dveře už byly otevřené. Nikde žádné hvězdy, jenom prázdno, pustý vesmír v ošklivě jasné místnosti. Nebylo kde se ukrýt, dokonce ani ve tmě.

"Kamarádi," ozval se Divoký Tom, "oni ještě nevylezli."

Ender si rukou zakryl ústa, aby dal ostatním znamení, že mají být zticha. Otevřenými dveřmi mohl nepřítel slyšet každé slovo. Ender opsal rukou kruh kolem dveří. Chtěl tím říct, že Mloci jsou určitě rozmístěni u stěny kolem dveří v místech, kde je nemohli vidět, ale odkud mohli snadno zmrazit každého, kdo vyjde ven. Ender jim naznačil, aby všichni odstoupili ode dveří. Potom vytáhl dopředu několik vyšších hochů, mezi nimi i Divokého Torna, a přinutil je kleknout tak, aby si neseděli na patách, ale aby jejich vzpřímená těla tvořila velké L. Vybral si nejmenšího chlapce, Beana, podal mu Tomovu pistoli a poručil mu kleknout si na Tomovy zmrazené nohy. Potom protáhl Beanovy ruce - v obou držel zbraň - Tomovým podpaždím.

Teď už hoši rozuměli. Tom byl štít, ozbrojená kosmická loď, a

Bean se schovával uvnitř. Samozřejmě nebyl nezranitelný, ale získával čas.

Ender určil dva větší hochy, aby vyhodili Toma s Beanem ze dveří, ale dal jim znamení, aby počkali. Prošel celou armádu a rychle určil čtveřice - štít, střelec a dva vyhazovači. Když byli všichni zmraženi, ozbrojeni nebo připraveni k odpálení, dal pokyn vyhazovačům, kteří je vyhodili ze dveří a potom skočili za nimi.

"Makejte," zařval Ender.

Vyrazili. Vždycky dva páry za sebou prolétly dveřmi pozpátku tak, aby štít byl mezi střelcem a nepřítelem. Nepřítel okamžitě zahájil palbu, ale většinou trefil zmrazeného chlapce. Draci se dvěma pistolemi měli snadnou práci, protože jejich cíle se spořádaně seřadily a roztáhly podél stěny. Minout cíl bylo téměř nemožné. A když ze dveří vyskočili vyhazovači, zachytili se držáků na té straně, kde byl nepřítel, a stříleli z velice těžkého úhlu, takže Mloci se nedokázali rozhodnout, zda mají střílet na páry se štítem masakrující je shora nebo na vyhazovače pálící na ně na stejné úrovni. Než Ender prošel dveřmi, bitva byla u konce. Za necelou minutu od okamžiku, kdy první Drak prolétl dveřmi, střelba skončila. Draci ztratili dvacet zmrazených nebo vyřazených z boje a jenom dvanáct hochů nebylo poškozeno. Byl to jejich dosud nejhorší výsledek, ale zvítězili.

Když major Anderson podával Enderovi hák, Ender nedokázal ovládnout hněv a vybuchl: "Myslel jsem, že proti nám postavíte armádu, která bude bojovat poctivě!"

"Blahopřeji k vítězství, veliteli."

"Beane!" zařval Ender. "Kdybys byl velitelem Mloků, co bys udělal?"

Bean, kterého vyřadili z boje, ale úplně nezmrazili, zakřičel z prostoru nedaleko nepřátelské brány. "Zachoval bych proměnlivý útvar v pohybu před branou. Nikdy nesmíte zůstat potichu, když nepřítel přesně ví, kde jste."

"Když už nás podvádíte," pokračoval Ender, "proč nevycvičíte jinou armádu tak, aby nás podváděla inteligentně?"

"Myslím, že byste měl svolat svoji armádu," řekl Anderson.

Ender stiskl tlačítka a odmrazil najednou obě armády. "Draci mají volno!" zakřičel. Nebude žádný zvláštní nástup, aby přijali

kapitulaci druhé armády. Tentokrát nešlo o spravedlivý boj, dokonce i přesto, že vyhráli - učitelé chtěli, aby prohráli, a jenom díky Bonzově tuposti se zachránili. Nebyla to žádná sláva.

Teprve když opouštěl bitevní místnost, Enderovi došlo, že Bonzo si neuvědomil, že Ender se hněvá na učitele, čestná španělská povaha. Bonzo jenom věděl, že prohrál i tehdy, když se poměr sil nespravedlivě a podvodně změnil v jeho prospěch. Věděl, že Ender nechal nejmladšího kluka ze své armády veřejně vyhlásit, co měl Bonzo udělat, aby vyhrál, a že Ender dokonce ani nezůstal, aby přijal Bonzovu důstojnou kapitulaci. Pokud Bonzo Endera ještě docela snášel, určitě ho teď začal nenávidět. A jeho nenávist se změní ve vražedný vztek. Bonzo byl poslední člověk, který by na mě zaútočil, pomyslel si Ender. Určitě na to nezapomene.

Ani on nezapomněl na krvavá jatka v bitevní místnosti, když se starší hoši pokusili přerušit Enderovo cvičení. Nebylo jich mnoho, ale tenkrát dychtili po krvi. A Bonzo teď po ní bude toužit taky. Ender si pohrával s myšlenkou začít znovu s výcvikem sebeobrany. Protože se však bitvy mohly konat ne jedenkrát denně, ale také dvakrát ve stejném dni, věděl, že by mu nezbyl čas. Budu muset riskovat. Učitelé mě do toho dostali - tak mě můžou chránit.

Bean sebou praštil naprosto vyčerpaný na palandu. Polovina chlapců na ubytovně už spala. Světla zhasnou teprve za patnáct minut. Unaveně vytáhl panel ze skříňky a přihlásil se do sítě. Zítra budou psát test z geometrie a Bean byl žalostně nepřipravený. Vždycky by dokázal příklad promyslet, kdyby měl dost času. Euklidovy věty se učil, když mu bylo pět, ale časový limit testu nedovoloval dlouze přemýšlet. Musel látku umět. A on neuměl. Asi dopadne špatně. Ale dneska dvakrát vyhráli a tak se cítil spokojeně.

Když však vyťukal svoje jméno, všechny myšlenky na geometrii vyhnal z hlavy. Na panelu pochodovala zpráva:

OKAMŽITĚ PŘIJĎ KE MNĚ. ENDER

Bylo 21.50, deset minut před večerkou. Kdy ji Ender poslal? Přesto by nebylo dobré zprávu ignorovat. Možná, že ráno bude další bitva - myšlenka na ni ho ještě víc unavila - a na rozhovor s Enderem

pak nebude čas. Bean se skutálel z postele a prošel liduprázdnou chodbou k Enderově pokoji. Zaklepal.

"Dále."

"Zrovna jsem dostal tvoje sdělení."

"To je v pořádku."

"Světla za chvilku zhasnou."

"Pomůžu ti ve tmě najít cestu."

"Já jenom nevěděl, jestli ty víš, kolik je hodin -"

"Vždycky vím, kolik je hodin."

Bean si v duchu vzdychl. Nikdy to neselhalo. Každý rozhovor s Enderem se změnil v hádku, kterou Bean nesnášel. Uznával, že Ender je geniální a vážil si ho. Proč by Ender nemohl někdy najít na něm taky něco dobrého?

"Vzpomínáš si na náš rozhovor před čtyřmi týdny? Když jsem ti řekl, že z tebe udělám velitele čety?"

"Hmm."

"Od té doby jsem jmenoval pět velitelů čet a pět jejich zástupců. Tys nebyl ani jeden z nich." Ender zdvihl obočí. "Měl jsem pravdu?"

"Ano, pane."

"Teď mně řekni, jak sis vedl v těchto osmi bitvách."

"Dneska mě poprvé vyřadili z boje, ale podle počítače jsem měl jedenáct úspěšných zásahů, než jsem musel přestat. Nikdy jsem neměl míň než pět zásahů v jedné bitvě. Vždycky jsem také splnil každý uložený úkol."

"Beane, proč tě udělali tak mladého vojákem?"

"Nebyl jsem mladší než ty."

"Ale proč?"

"Nevím."

"Ty to víš a já taky."

"Pokoušel jsem se uhodnout, ale jsou to jenom dohady. Ty jsi vynikající. Oni to věděli a protlačili tě dopředu -"

"Řekni mně *proč*, Beane."

"Protože nás potřebují, proto." Bean si sedl na podlahu a upřeně hleděl na Enderovy nohy. "Protože potřebují někoho, kdo porazí termiťáky. Nic jiného je nezajímá."

"Dobře, že to víš, Beane. Protože většina hochů v této škole si

myslí, že hra je důležitá sama *o sobě*, ale není. Je důležitá jedině proto, že jim pomáhá najít malé kluky, ze kterých by mohli vyrůst opravdoví velitelé, pro skutečné války. Ale co se týká hry, můžeš ji klidně zmršit. Přesně tohle dělají. Podvádějí a porušují její pravidla."

"Zvláštní. Myslel jsem si, že tohle dělají s námi."

"Uspíšili hru o devět týdnů. Hraje se každý den. A teď dvě hry za jeden den. Beane, nevím, co učitelé dělají, ale moje armáda začíná být unavená a já taky. Vůbec nedodržují pravidla hry. Vytáhl jsem si z počítače staré přehledy. V dějinách hry nikdo nikdy nezničil tolik nepřátel a nikomu nezůstalo tolik vlastních vojáků."

"Jsi nejlepší, Endere."

Ender potřásl hlavou. "Možná. Ale nejde tu o náhodu, že jsem dostal takové vojáky, jaké jsem dostal. Bažanti, které ostatní ne chtěli, ale dají se dohromady a můj nejhorší voják by mohl být v jiné armádě velitelem čety. Ztížili mně cestu, ale teď do ní staví samé překážky. Beane, oni nás chtějí srazit na kolena."

"Nemůžou tě srazit."

"To by ses divil." Ender se najednou ostře nadechl, jako by jím projela bolest nebo jako by musel rychle popadnout dech ve větru. Bean na něho hleděl a uvědomoval si, že nemožné se stává skutkem. Aniž by si ho Ender dobíral, opravdu se mu svěřoval. Ne úplně, jen trochu. Ender byl člověk a Bean to směl pochopit.

"Možná by ses divil ty," odporoval mu Bean.

"Existuje určitý limit počtu nových chytrých nápadů, které dokážu do sebe každý den vstřebat. Někdo na mě vyrukuje s něčím, na co jsem předtím nepomyslel, a já nebudu připravený."

"Co by se ti mohlo stát? Přinejhorším prohraješ hru."

"Ano. To je nejhorší, co by se mohlo stát. Nemůžu prohrát žádnou hru. Protože když nějakou prohraju -"

Nevysvětloval dál a Bean se neptal.

"Beane, potřebuju, abys vymýšlel chytré řešení problémů, na které jsme dosud nenarazili. Chci, abys vyzkoušel věci, které nikdy nikdo nevyzkoušel, zkrátka nějaké absolutní pitomosti."

"Proč já?"

"Třebaže armáda Draků má několik lepších vojáků, než jsi ty ne moc, ale pár se jich najde - není tu nikdo, kdo by dokázal přemýšlet lip a rychleji než ty." Bean neříkal nic. Oba věděli, že Ender má pravdu.

Ender ukázal na svůj panel. Bylo na něm dvanáct jmen. Dvě nebo tři z každé čety. "Vyber si z nich pět. Po jednom z každé čety. Vytvořím speciální jednotku a ty ji budeš cvičit. Jenom při mimořádném výcviku. Budeš mě informovat, co s nimi budeš dělat. Neztrácej moc času na jednu věc. Většinu času budeš ty i tvoje speciální jednotka součástí armády, jejích pravidelných struktur. Do té doby, než tě budu potřebovat. Než dojde k něčemu, co zvládneš jedině ty."

"Samí nováčci," poznamenal Bean. "Žádný veterán."

"Po minulém týdnu jsou všichni naši vojáci veteráni. Uvědomuješ si, že podle hodnocení jednotlivců je všech čtyřicet našich vojáků v padesátce nejlepších? Že musíš sklouznout o sedmnáct míst níž, abys našel *jiného* vojáka než Draka?"

"Co když nic nevymyslím?"

"Potom jsem se v tobě zmýlil."

Bean se ušklíbl. "Nezmýlil ses."

Světla zhasla.

"Mám jít s tebou?"

"Asi ne."

"Zůstaň tady. Když nastražíš uši, uslyšíš v noci dobrého skřítka, jak přijde a nechá nám tu úkoly na zítřek."

"Myslíš, že nás zítra pošlou znovu do bitvy?"

Ender neodpověděl. Bean zaslechl, jak leze do postele. Vstal z podlahy a udělal totéž. Než usnul, napadlo ho půl tuctu myšlenek. Endera by potěšily - všechny do jedné byly stupidní.

KAPITOLA 10

Drak

"Posaďte se, prosím, pane generále. Pokud tomu rozumím, přišel jste v nějaké naléhavé záležitosti."

"Pane plukovníku, obvykle si netroufám zasahovat do vnitřních věcí Bitevní školy. Máte zaručenou autonomii a přestože mám vyšší hodnost, plně si uvědomuji, že moje pravomoc spočívá pouze v možnosti radit; nemohu vám nařizovat, jak máte jednat."

"Jednat?"

"Buďte ke mně upřímný, plukovníku Graffe. Američané umějí docela chytře předstírat nevědomost, když se rozhodnou, ale mě neoklamete. Víte dobře, proč jsem tady."

"Hmm. Takže Dap asi poslal to hlášení."

"Má ke zdejším studentům - jakýsi otcovský vztah. Cítí, že vaše zanedbávání potenciálně vážné situace je víc než pouhé zanedbávání - že hraničí s utajováním příčin smrti nebo vážného zranění jednoho studenta."

"Pane generále, tohle je škola pro děti. Stěží se tu stane něco tak důležitého, aby to k nám přivedlo náčelníka vojenské policie Mezinárodní flotily."

"Plukovníku, jméno Endera Wiggina už proniklo do nejvyššího velení. Dokonce se dostalo k mým uším. Slyšel jsem, že – mírně řečeno - je naší jedinou nadějí na vítězství v nadcházející invazi. Jestliže je jeho život nebo zdraví v nebezpečí, nepovažuji za svéhlavost, když se vojenská policie zajímá o chlapcovu ochranu. Vy ano?"

"Zatracený Dap, a čert vem i vás. Dobře vím, co dělám."

"Opravdu?"

"Lépe než všichni ostatní."

"Ehm, to je zřejmé, protože nikdo nemá ani nejmenší představu o tom, co děláte. Osm dní už víte o existenci spiknutí několika zvrhlejších 'dětí' se záměrem zmlátit Endera Wiggina, pokud to půjde. A že se tito spiklenci, obzvlášť hoch jménem Bonito de Madrid, zvaný obvykle Bonzo, s velkou pravděpodobností nechtějí při Wigginově trestání nijak omezovat, takže Ender Wiggin, nepochybně důležitý mezinárodní zdroj, bude ve velkém nebezpečí, že jeho mozek se roztříští o stěny vaší prosté orbitální školy. A teď vy, člověk, který byl varován před tímto nebezpečím, navrhuje -"

"Nedělat nic."

"Pochopte přece, že to v nás vyvolává zmatek."

"Ender Wiggin není v takové situaci poprvé. Už dříve na Zemi, v den, kdy ztratil svůj monitor, a znovu, když velká skupina starších chlapců -"

"Nemyslete si, že o předchozí situaci nic nevím. Ender Wiggin provokuje Bonza až za hranice lidské trpělivosti. A vy tu nemáte žádnou vojenskou policii, která by ukončila výtržnosti. Je to od vás nesvědomité."

"Až bude Ender Wiggin muset velet našim flotilám, až bude v jeho rukou ležet rozhodnutí o našem vítězství nebo porážce, přijde ho vojenská policie zachránit, když se mu věci vymknou z rukou?"

"Nevidím souvislost."

"Samozřejmě. Ale souvislost tu je. Ender Wiggin musí uvěřit, že za žádných okolností mu žádný dospělý nikdy, nikdy nepřijde na pomoc. Musí v hloubi duše uvěřit, že jedině on dokáže provést to, co s ostatními dětmi vymyslí. Jestli tomu neuvěří, nikdy nedosáhne nejzazší meze svých schopností."

"Nedosáhne jich také tehdy, když bude mrtvý nebo nadobro zmrzačený."

"Nebude."

"Proč se vlastně s Bonzem nerozloučíte? Je dost starý, mohl by ukončit studium?"

"Protože Ender ví, že Bonzo ho chce zabít. Když Bonza odsuneme mimo pořadí, bude vědět, že jsme ho zachránili. Nebesa vědí, že Bonzo není tak dobrý velitel, abychom ho povýšili za zásluhy."

"Co ostatní děti? Necháte je, aby mu pomohly?"

"Uvidíme. To je moje první, poslední a jediné rozhodnutí."

"Pámbu s vámi, jestli se mýlíte."

"Pámbu s námi, jestli se mýlím."

"Poženu vás před hlavní vojenský soud. Zneuctím vaše jméno po celém světě, jestli se zmýlíte."

"To je rozumné. Ale nezapomeňte, že jestli budu mít náhodou pravdu, určitě dostanu hezkou řádku metálů."

"Za co?"

"Za to, že jsem vám zabránil v neoprávněném vměšování."

Ender seděl v rohu bitevní místnosti, s rukou zaháknutou v držáku, a díval se, jak Bean cvičí se svojí jednotkou. Včera nacvičovali útok bez pistolí, odzbrojování nepřítele pomocí nohou. Ender jim pomohl radou při několika zápasnických chvatech v normální gravitaci - hodně věcí se muselo změnit, ale letová setrvačnost byla nástrojem, který se dal využít proti nepříteli stejně snadno jako nulka na Zemi.

Dnes však měl Bean novou hračku - mezní lano, jednu z tenkých, téměř neviditelných šňůr, které při stavbách ve vesmíru spojovaly dva předměty. Mezní lana někdy měřila dlouhé kilometry. Tohle bylo jen o kousek delší než stěna bitevní místnosti, ale přesto se málem neviditelně snadno kroutilo kolem Beanova pasu. Odmotal ho jako kus látky a podal jeho konec jednomu vojákovi. "Přivaž ho k držáku a párkrát ho zatoč." Bean držel druhý konec na opačné straně bitevní místnosti.

Jako ocelový drát natažený před nepřítelem není lano moc užitečné, usoudil Bean. Nebylo sice téměř vidět, ale šňůra z jednoho pramene by sotva zastavila nepřítele, když by snadno prošel nad ní nebo pod ní. Potom ho napadlo využít ji ke změně směru při pohybu v prostoru. Přivázal si ji kolem pasu, druhý konec stále připevněný k držáku, sklouzl o pár metrů stranou a odrazil se rovnou ven. Šňůra ho zachytila, okamžitě změnila jeho směr, zhoupl se do oblouku a tvrdě narazil na zeď

Křičel a křičel. Enderovi chvíli trvalo, než pochopil, že nekřičí bolestí. "Viděli jste, jak rychle jsem letěl? Viděli jste, jak jsem změnil směr?"

Brzy celá armáda Draků přestala pracovat a sledovala Beanovo cvičení se šňůrou. Změny směru byly úžasně překvapivé, zvláště když člověk nevěděl, kde má šňůru hledat. Když se s její pomocí

omotal kolem hvězdy, získal nevídanou rychlost.

Ve 21.40 Ender ukončil večerní výcvik. Unavená, ale šťastná, že viděla něco nového, procházela jeho armáda chodbami ke své ložnici. Ender šel mezi nimi, nemluvil, ale poslouchal jejich řeči. Byli unavení, to ano - déle než čtyři týdny každý den jedna bitva, často v situaci, která prověřila jejich schopnosti až do krajnosti. Ale byli pyšní, šťastní, důvěrně si blízcí - nikdy neprohráli a naučili se důvěřovat jeden druhému. Důvěřujte svým kamarádům vojákům, že budou usilovně a dobře bojovat, důvěřujte svým velitelům, že snahu všech spíš využijí než vyplýtvají. Nade vše důvěřujte Enderovi, že vás připraví na všechno, co by se mohlo stát.

Když kráčel po chodbě, Ender si všiml několika starších hochů v bočních chodbách a průlezech, zdánlivě zabraných do rozhovoru. Někteří z nich se pomalu loudali jejich chodbou opačným směrem. Byla to však až příliš velká shoda náhod, že jich tolik mělo na sobě uniformu Mloků a že ostatní byli většinou starší hoši z armád, jejichž velitelé nenáviděli Endera Wiggina nejvíc. Několik vojáků na něho pohlédlo a rychle odvrátilo hlavu. Jiní zase byli příliš napjatí a příliš nervózní, když předstírali, že odpočívají. Co udělám, když na nás tady na chodbě zaútočí? Moji chlapci jsou všichni mladí a malí, naprosto nezkušení v osobních soubojích při normální gravitaci. Kdy se to meh naučit?

"Hej, Endere!" zavolal na něho někdo. Ender zastavil a ohlédl se. Petra. "Endere, ráda bych si s tebou promluvila."

Ender okamžitě pochopil, že kdyby se zastavil a mluvil s ní, jeho armáda by rychle prošla kolem něho a on by zůstal na chodbě s Petrou sám.

"Pojd' se mnou."

"Jenom na okamžik."

Ender se obrátil a šel dál se svou armádou. Slyšel, že Petra utíká, aby ho dohnala. "Tak dobrá, půjdu s tebou." Ender strnul, když se přiblížila. Patřila k nim, k těm, co ho tolik nenáviděli, že by mu rádi ublížili?

"Jeden tvůj kamarád chtěl, abych tě varovala. Je tu pár kluků, kteří tě chtějí zabít."

"To je ale překvapení," procedil Ender. Zdálo se, že někteří jeho vojáci našpicovali uši. Spiknutí proti jejich veliteli byla asi zajímavá

novinka.

"Endere, oni to dokážou. Říkal, že to plánují od té doby, co tě udělali velitelem -"

"Chceš říct už od té doby, co jsem porazil Mloky."

"Taky jsem tě nenáviděla, když jsi porazil Fénixe."

"Neřekl jsem, že někoho obviňuju."

"Je to pravda. Řekl mně, abych tě dnes na zpáteční cestě z bitevní místnosti vzala stranou a varovala, aby sis zítra dával pozor, protože—"

"Petro, kdybys mě zrovna teď opravdu vzala stranou, hned bys měla v patách deset chlapců. Chceš snad říct, že sis jich nevšimla?"

Najednou ve tváři zrudla. "Nevšimla. Jak si to můžeš myslet? Ty nevíš, kdo jsou tví přátelé?" Prodrala se dopředu přes Draky a vyběhla po žebříku na horní palubu.

"Je to pravda?" zeptal se Divoký Tom.

"Co je pravda?"

Ender přelétl očima pokoj a zakřičel na dva chlapce, kteří dělali skopičiny, aby šli spát.

"Že tě někteří starší kluci chtějí zabít?"

"Řečičky," utrousil Ender. Ale přitom dobře věděl, že to nejsou jenom řeči. Petra něco věděla a to, co viděl dnes večer na cestě, nebyla halucinace.

"Možná řečičky, ale víš, že když řekneš, nás pět velitelů čety tě doprovodí do tvého pokoje jako eskorta."

"Naprosto zbytečně."

"Udělej to pro nás. Dlužíš nám laskavost."

"Nic vám nedlužím." Byl by hloupý, kdyby je odmítl. "Jak chcete." Otočil se a odešel. Velitelé čet klusali vedle něho. Jeden utíkal dopředu a otevřel dveře. Zkontrolovali pokoj, vynutili si od Endera slib, že zamkne, a odešli až těsně před večerkou.

Na panelu svítil nápis:

NEZŮSTÁVEJ SÁM. NIKDY. DINK

Ender se usmál. Takže Dink byl pořád jeho přítel. Nevadí, nic mi neudělají. Mám svoji armádu.

Ale ve tmě svoji armádu neměl. Té noci se mu zdálo o

Stilsonovi, teprve teď viděl, jak byl Stilson malý a jak směšný byl jeho postoj šestiletého tvrdého chlapíka. A přece ho ve snu Stilson se svými kamarády svázal, aby sebou nemohl házet, a oplatil mu přesně tím, co mu v životě provedl Ender. Potom se Ender viděl, jak blekotá jako idiot, pokouší se rozkazovat armádě, ale z úst mu vycházejí samé nesmysly.

Probudil se ve tmě a měl strach. Uklidnilo ho teprve vědomí, že učitelé si ho zřejmě vysoce cení, protože jinak by na něho nevyvíjeli takový nátlak; každopádně by nedovolili, aby se mu stalo něco zlého. Když na něho před lety starší hoši zaútočili, učitelé byli možná před místností a čekali, jak boj dopadne; kdyby se jim věci vymkly z rukou, byli by zakročili a zastavili to. Mohl jsem si tam třeba sednout a nedělat nic a oni by se už postarali, abych ve zdraví přežil. Ve hře na mě budou naléhat, jak nejvíc mohou, ale mimo ni mě budou chránit.

S touto jistotou znovu usnul a spal, dokud se neotevřely tiše dveře a na zemi neležel lístek s ranní válkou.

Samozřejmě ji vyhráli, ale byla to hořká pilulka. Bitevní místnost byla zaplněna tak složitým hvězdným labyrintem, že honička při dobíjení zbylých nepřátel trvala pětačtyřicet minut. Armáda Jezevců Paula Slatteryho se totiž odmítla vzdát. Dostali také nový pokyn pro hru. Když zneškodnili nebo poškodili nepřítele, ten za pět minut roztál, stejně jako při výcviku. Jenom když ho úplně zmrazili, zůstal celou dobu mimo hru. Ale u Draků pravidlo postupného rozmrazování neplatilo. Poprvé si toho všiml Divoký Tom, když začal dostávat zásahy zezadu od lidí, kteří měli být bezpečně odklizeni z cesty. A na konci bitvy Slattery potřásl Enderovi rukou a prohlásil: "Jsem rád, žes vyhrál. Jestli tě někdy porazím, byl bych rád, kdyby to bylo v poctivém boji."

"Využij toho, co ti dávají," odpověděl Ender. "Pokaždé, když získáš nad nepřítelem výhodu, hned ji využij."

"To víš, že jsem se snažil," ušklíbl se Slattery. "Spravedlivý jsem jenom před bitvou a po ní."

Bitva tentokrát trvala i přes snídani. Ender si prohlédl své uhřáté, zpocené a unavené vojáky čekající na chodbě a řekl: "Dneska

už víte všechno. Žádný výcvik nebude, trochu si odpočiňte. Bavte se, projděte si test." Známkou jejich únavy byl fakt, že ani nejásali, ani se nesmáli nebo usmívali, prostě šli do ložnice a svlékli si šaty. Byli by se zúčastnili výcviku, kdyby je požádal, ale sáhli až na dno svých sil a přijít o snídani byla jenom jedna z mnoha nespravedlností.

Ender měl v úmyslu hned se vysprchovat, ale cítil se také unavený. Lehl si ve skafandru na postel, jen na chvilku, a vzbudil se až na začátku polední přestávky. Tak skončil jeho plán dalšího studia termiťanů. Tak tak se stihl umýt, najíst se a zamířit do třídy.

Sundal si kosmický oblek, který páchl potem. Po těle mu bylo zima, klouby měl podivně zesláblé. Neměl jsem spát přes den. Začínám ochabovat. Začínám se opotřebovávat. Nesmím dovolit, aby mě únava přemohla.

Klusal proto do tělocvičny a přinutil se třikrát vyšplhat na lano, než se osprchoval. Nenapadlo ho, že jeho nepřítomnost ve velitelské jídelně bude nápadná, že při sprchování v poledne, kdy se jeho armáda cpala svým prvním jídlem tohoto dne, bude úplně sám a bez pomoci.

Dokonce ani v okamžiku, kdy je slyšel vcházet do koupelny, jim nevěnoval pozornost. Nechal vodu stékat po hlavě, po celém těle, sotva si všímal tlumených kroků. Oběd už asi skončil, pomyslel si. Začal se mydlit. Možná někdo skončil výcvik později.

A možná ne. Otočil se. Bylo jich sedm, opírali se o kovové výlevky nebo postávali kousek od sprch a hleděli na něho. V jejich čele stál Bonzo. Mnozí se usmívali, s blahosklonným, škodolibým výrazem lovce nad obětí zahnanou do kouta. Ale Bonzo se neusmíval.

"Ale, to je náhodička," ozval se Ender.

Nikdo neodpověděl.

Ender tedy zavřel sprchu, třebaže byl ještě namydlený, a natáhl se pro ručník. Nebyl tam. Držel ho jeden z hochů - Bernard. K dokonalému obrázku chyběli už jenom Stilson a Petr. Potřebovali Petrův úsměv, potřebovali Stilsonovu zřejmou stupiditu.

Ender si uvědomoval, že ručník je pro ně začátek. Nic ho neoslabovalo víc, než honit se nahý za ručníkem. Přesně to si přáli, ponížit ho, srazit na kolena. Nechtěl hrát. Odmítl cítit se slabý jenom proto, že je mokrý, bez šatů a že je mu zima. Postavil se rozhodně

čelem k nim, s pažemi podél těla upřeně pohlédl na Bonza.

"Teď jste na tahu vy," promluvil.

"Tady se nehraje," odpověděl Bernard. "Máme tě už dost, Endere. Dneska končíš. Dáme tě k ledu."

Ender se nedíval na Bernarda. Bonzo dychtil po jeho smrti, dokonce i když mlčel. Ostatní sem přišli za atrakcí, podívat se, kam až mohou zajít. Bonzo věděl, kam může zajít.

"Bonzo," ozval se tiše Ender. "Tvůj otec by byl na tebe pyšný." Bonzo ztuhl.

"Strašně rád by tě viděl, jak budeš bojovat s nahým klukem ve sprše, s menším než ty, a ještě sis k tomu přivedl šest kamarádů. Řekl by 'Ó, to je ale čest'."

"Nikdo sem nepřišel s tebou bojovat," odsekl Bernard. "Jenom jsme ti přišli domluvit, abys hrál při hře férově. A sem tam párkrát prohrál."

Ostatní se zasmáli, ale Bonzo ani Ender ne.

"Buď pyšný, Bonito, krásný chlapče. Přijdeš domů a řekneš otci Ano, porazil jsem Endera Wiggina, kterému bylo skoro deset let a mně bylo třináct. A pomáhalo mi jenom šest kamarádů. Jaksi se mi nad ním podařilo vyhrát, i přesto, že byl nahý, mokrý a sám - Ender Wiggin je tak *nebezpečný* a *strašlivý*, že jediné, co jsme mohli udělat, bylo nepřitáhnout sem dvě stovky vojáků."

"Zavři zobák, Wiggine," vyštěkl jeden z hochů.

"Nepřišli jsme sem poslouchat toho malého mizeru," dodal další.

"Držte hubu," přerušil je Bonzo. "Držte hubu a kliďte se z cesty." Začal si svlékat uniformu. "Nahý, mokrý a sám. Endere, teď jsme na tom stejně. Nemůžu za to, že jsem větší než ty. Když jsi takový génius, něco na mě už vymyslíš." Obrátil se k ostatním. "Dávejte pozor na dveře. Nikoho sem nepouštějte."

Koupena nebyla velká, všude kolem trčely vodoinstalační armatury. Vypustili ji do prostoru jako homogenní satelit na nízké oběžné dráze, přecpaný zařízením na recyklaci vody. Zkonstruovali ji tak, aby zbytečně nezabírala místo. Tomu se také musela přizpůsobit jejich taktika. Praštit tím druhým o vývody armatury, dokud jednoho z nich nedonutí zranění přestat bojovat.

Když Ender uviděl Bonzův postoj, ztratil odvahu. Bonzo také

bral hodiny sebeobrany. A možná ještě dřív než Ender. Měl delší ruce, byl silnější a nabitý nenávistí. Určitě nebude ohleduplný. Půjde mi po krku, pomyslel si Ender. Je jasné, že se mi pokusí poškodit mozek. A jestli bude boj trvat dlouho, zákonitě musí vyhrát. Přemůže mě silou. Jestli chci odsud odejít po svých, musím zvítězit rychle a navěky. Znovu cítil odpornou poddajnost Stilsonových kostí. Ale tentokrát to bude moje tělo, které praskne, pokud ho nezničím.

Ender couvl o krok, pleskl rukou do sprchové růžice, takže jí otočil a pustil čistou horkou vodu. Téměř okamžitě z ní začala stoupat pára. Otočil další sprchu a ještě další.

"Já se horké vody nebojím," řekl tichým hlasem Bonzo.

Ale Ender nepotřeboval horkou vodu. Potřeboval dusno. Jeho tělo bylo pořád namydlené a pot ho zvlhčoval, pokožka byla kluzčí, než Bonzo očekával.

Ode dveří se najednou ozval hlas: "Přestaňte!" Na okamžik si Ender myslel, že přišel učitel, ale byl to jenom Dink Meeker. Bonzovi přátelé ho drželi u dveří. "Nech toho, Bonzo!" křičel Dink. "Neubližuj mu!"

"Proč ne?" zeptal se Bonzo a poprvé se usmál.

Aha, napadlo Endera, velice rád před někým ukazuje svoji převahu, svoji sílu.

"Protože je nejlepší, proto! Kdo jiný bude bojovat s termiťáky? Pitomče, to je to hlavní, termiťáci!"

Bonzo se přestal usmívat. Právě tohle na Enderovi nenáviděl, jeho skutečný význam pro ostatní lidi, který Bonzo, konec konců, neměl. Tvoje slova mě zabila, Dinku. Bonzo nechce slyšet, že bych mohl zachránit svět.

Kde jsou učitelé? přemýšlel. Neuvědomují si, že první kontakt nás dvou v tomto boji může být také posledním? Tohle není boj v bitevní místnosti, kde nikdo nemá žádnou oporu, takže nemůže způsobit vážné zranění. Tady je gravitace, podlaha a stěny jsou tvrdé a plné kovových výčnělků. Zastavte ho teď nebo nikdy.

"Jestli se ho dotkneš, budeš miláčkem termiťáků!" křičel Dink. "Jsi zrádce, jestli se ho dotkneš, zasloužíš si zemřít!" Přitlačili ho obličejem ke dveřím a zmlkl.

Mlha ze sprch zahalila místnost nejasným oparem. Enderovi stékal pot po zádech proudem. Teď, ještě než ze mě sjede mýdlo.

Teď, když jsem ještě příliš kluzký.

Ender poodstoupil a v obličeji se mu objevil výraz strachu. "Bonzo, prosím tě, neubližuj mně," žadonil.

Přesně na tohle Bonzo čekal, na přiznám své vlastní převahy. Jiným hochům by asi bylo stačilo, že se Ender podřídil. Pro Bonza to bylo jenom znamením, že vítězství má jisté. Pokrčil nohu, jako by chtěl kopnout, ale v posledním okamžiku změnil pohyb na skok. Ender si všiml, že Bonzo přesunul těžiště těla a sehnul se níž, takže dřív ztratí rovnováhu, když se pokusí po něm chňapnout a praštit s ním o zem

Bonzova pevná, tvrdá žebra narazila Enderovi do obličeje a jeho ruce se ho snažily uchopit na zádech. Ale Ender se vykroutil a Bonzovi sklouzly ruce po jeho těle. Za okamžik, ještě pořád v Bonzově stisku, se Ender otočil o sto osmdesát stupňů. V klasickém zápase by v této chvíli kopl Bonza patou do rozkroku. Ale takový pohyb vyžadoval příliš velkou přesnost, a Bonzo útok očekával. Už si stoupal na špičky a tlačil zadek zpátky, aby zabránil Enderovi zasáhnout jeho genitálie. Ender věděl, aniž ho viděl, že tím přiblíží obličej téměř k Enderovým vlasům. Místo kopnutí se prudce vrhl vzhůru a mohutným rozmachem vojáka zvyklého odrážet se od stěny vrazil hlavu Bonzovi do tváře

Ender se ve vzduchu otočil právě včas, aby spatřil, jak se Bonzo zapotácel a padal naznak. Ječel překvapením a bolestí, z nosu mu tekla krev. V tom okamžiku Ender věděl, že by mohl odejít z místnosti a ukončit boj. Stejně by odešel z bitevní místnosti, kdyby se mu spustila krev. Ale bitva by se musela vybojovat znovu, zas a zas, dokud by touha po boji nevyprchala. Jedinou cestou, jak ukončit celou záležitost, bylo poranit Bonza tak silně, aby jeho strach byl silnější než nenávist.

Proto se Ender opřel o stěnu za sebou, vyskočil vzhůru a odrazil se rukama. Nohy přistály Bonzovi na břichu a na hrudníku. Ender zavířil vzduchem a přistál na špičkách. Znovu sebou mrskl, proletěl pod Bonzem, ale tentokrát při kopnutí do rozkroku mířil přesně, tvrdě a jistě.

Bonzo nezařval bolestí. Vůbec nezareagoval, nepočítáme-li to, že jeho tělo trochu vyskočilo do vzduchu. Jako kdyby Ender nakopl kus nábytku. Bonzo se zhroutil na bok a natáhl se přímo pod jeden proud vařící vody ze sprchy. Ani se nepohnul, aby unikl vražednému horku

"Proboha!" vykřikl někdo. Bonzovi přátelé rychle zastavovali vodu. Ender pomalu vstával. Kdosi mu hodil ručník. "Vypadni odsud." Dink. Odvedl Endera pryč. Za sebou slyšeli dupot dospělých, kteří spěšně slézali ze žebříku. Teprve teď přicházeli učitelé. A lékaři, aby ošetřili zranění Enderova nepřítele. Kde byli před bojem, kdy vůbec nemuselo ke zranění dojít?

Ender teď věděl s jistotou, že mu nikdo nepomohl. Ať už by dnes nebo jindy v budoucnu čelil jakémukoli nebezpečí, nikdo by ho nezachránil. Petr byl možná hajzlík, ale měl pravdu, vždycky měl pravdu; schopnost způsobit bolest je jediná schopnost, na které záleží, schopnost zabíjet a ničit, protože když nebudeš moci zabít, vždycky budeš předmětem útoku ze strany těch, kteří mohou, a nic a nikdo tě nikdy nezachrání.

Dink ho odvedl do jeho pokoje a přinutil ho lehnout si na postel. "Máš nějaké zranění?" zajímal se.

Ender potřásl odmítavě hlavou.

"Parádně jsi mu to nandal. Myslel jsem, že je s tebou amen, když tě popadl. Ale pořádně jsi mu to dal. Kdyby se znovu postavil, asi bys ho zabil."

"Chtěl mě zabít."

"Vím, já ho znám. Nikdo neumí nenávidět jako Bonzo. Ale už ne. Jestli ho nedají k ledu a nepošlou ho domů, nikdy se nepodívá člověku do očí. Tobě ani nikomu jinému. Měl nad tebou převahu dvaceti centimetrů výšky a tys dokázal, že vypadal jak zmrzačená přežvykující kráva."

Ender však viděl jedině Bonzův pohled, když ho kopl do rozkroku. Prázdný, mrtvý pohled. Už v té chvíli byl vyřízený. V bezvědomí. Oči měl otevřené, ale nemyslel na nic, ani se nehýbal, jenom ten mrtvý, tupý pohled na tváři, ten strašný výraz, podobný Stilsonovi, když jsem ho dorážel.

"Ale oni ho dají k ledu," pokračoval Dink. "Každý ví, že si začal. Viděl jsem je, jak vstávají a odcházejí z velitelské jídelny. Pár vteřin mi trvalo, než mi došlo, že tu nejsi ani ty, a potom ještě další minutu, než jsem zjistil, kam jsi zmizel. Říkal jsem ti přece, abys nechodil sám."

"Promiň."

"Musí ho odklidit. Dělá jenom problémy. On a ta jeho páchnoucí čest."

K Dinkově překvapení se Ender rozplakal. Ležel na zádech, stále ještě promočený potem a vodou, polykal vzlyky a slzy se mu řinuly ze zavřených víček a ztrácely se ve vodě na tváři.

"Není ti něco?"

"Já jsem mu nechtěl ublížit!" křičel. "Proč mě jenom nenechal na pokoji!"

Zaslechl, jak se dveře tiše otevřely a pak zavřely. Okamžitě věděl, že dostal další bitevní instrukce. Otevřel oči v očekávání, že spatří tmu časného rána před šestou hodinou. Místo toho bylo v pokoji světlo. Byl nahý a když se pohnul, postel byla promočená. Oči měl nateklé, bolely ho od pláče. Pohlédl na hodiny na panelu. Ukazovaly 18.20. Stejný den. Dneska už jsem bojoval ve dvou bitvách - ti parchanti vědí, že jsem vyřízený, dělají mi to schválně.

WILLIAM BEE, ARMÁDA GRYFŮ, TALO MOMOE, ARMÁDA TYGRŮ, 19.00

Posadil se na kraji postele. Vzkaz se mu roztřásl v ruce. Nedokážu to, řekl mlčky. A potom nahlas. "Nedokážu to."

Vyskočil, oči plné slz, a začal hledat svůj kosmický oblek. Pak si vzpomněl - dal ho do čistícího zařízení, než se osprchoval. Pořád tam byl.

S papírem v ruce vyšel z pokoje. Večeře už pomalu končila, na chodbě bylo několik lidí, ale nikdo s ním nemluvil. Všichni na něho jenom hleděli, snad v posvátné hrůze nad tím, co se stalo v poledne v koupelně, snad kvůli odpuzujícímu, strašlivému výrazu jeho tváře. Většina chlapců byla v ložnici.

Ahoj, Endere. Bude se dnes večer cvičit?

Ender podal list Hotu Soupovi. "Ti čubčí syni," ulevil si., "Dva najednou?"

"Dvě armády!" vykřikl Divoký Tom.

"Budou tam o sebe zakopávat," řekl Bean.

"Musím je vyřídit," řekl Ender. "Sežeňte všechny lidi a připravte je. Sejdeme se u brány."

Vyšel z ložnice mužstva a nechal za sebou pobouřené hlasy. Slyšel, jak Divoký Tom vykřikuje: "Dvě strachem podělaný armády! Nakopem jim do zadku!"

V koupelně bylo pusto a prázdno. Všechno umyli, nikde nezůstala krev, která tekla Bonzovi z nosu do sprchy. Všechno bylo pryč. Nic zlého se tu nikdy nestalo.

Ender vešel pod tekoucí vodu a opláchl se, smyl ze sebe pot z bitvy a nechal ho stékat dolů. Všechno je pryč, až na to, že každá kapka projde recyklátorem a ráno budeme pít Bonzovu krev smíchanou s vodou. Život z ní vyprchal, ale jeho krev je stejná, jeho krev a můj pot, spláchnutý spolu s jejich tupostí nebo krutostí nebo co to vlastně bylo, co je přimělo, aby nezasáhli.

Osušil se, oblékl lehký skafandr a odešel do bitevní místnosti. Jeho armáda už čekala na chodbě, dveře se ještě neotevřely. Mlčky ho sledovali, když prošel mezi nimi do čela a postavil se vedle nevýrazného, šedivého silového pole. Všichni samozřejmě věděli o jeho dnešním boji v koupelně. Tuto záležitost a vlastní únavu z ranní bitvy si nechávali pro sebe, zatímco vědomí, že se střetnou se dvěma armádami najednou, je naplňovalo zuřivostí.

Dokážou udělat všechno, jen aby mě porazili, pomyslel si Ender. Vymyslí všechno, změní pravidla, nic je nezajímá, jen aby mě porazili. Dobrá, mám už hry plné zuby. Žádná hra nestojí za Bonzovu růžovou krev ve vodě na podlaze koupelny. Dejte mě k ledu, pošlete domů, nechci už dál hrát.

Dveře zmizely. Pouhé tři metry před nimi byl shluk čtyř hvězd, které dokonale bránily ve výhledu ze dveří.

Dvě armády jim nestačily. Museli Endera přinutit, aby rozestavil své síly naslepo.

"Beane, vem si své chlapce a zjisti, co je na druhé straně této hvězdy."

Bean si připevnil k pasu cívku s tenkým lankem, jeden konec obtočil kolem sebe a druhý podal jednomu vojákovi ze své jednotky. Opatrně prošel dveřmi, následovaný svými podřízenými. Protože to několikrát nacvičovali, trvalo jim jenom krátce, než se zachytili na hvězdě a pevně přidrželi konec lanka. Bean vylétl velkou rychlostí

téměř souběžně s rovinou dveří. Když dorazil na konec místnosti, znovu se odrazil a jako raketa zamířil přímo k nepříteli. Světlé skvrny na stěně ukazovaly, že nepřítel na něho střílí. Protože lano drhlo o hranu každé hvězdy, protahovalo se do oblouku a měnilo směr letu, nemohli ho zasáhnout. Jeho jednotka ho rutinovaně zachytila, když obletěl hvězdu z druhé strany. Mával rukama a nohama, aby čekající ve dveřích věděli, že ho nepřítel nikde nezmrazil.

Ender prošel branou.

"Je tam fakt šero," informoval ho Bean, "ale přitom dost světla, abys nemohl snadno pronásledovat lidi podle světel na jejich skafandrech. Nejvíc tím trpí oči. Od téhle hvězdy se táhne otevřený prostor až k nepřátelské straně místnosti. Zabrali osm hvězd, které tvoří čtverec u jejich dveří. Neviděl jsem nikoho, kromě těch, co vyhlíželi za krabicemi z úkrytu ven. Sedí tam a čekají na nás."

Jakoby na potvrzení Beanova hlášení začal na ně nepřítel křičet. "Hej! Máme hlad, pojďte nás nakrmit! Táhnete se jak smrad při zemi! Táhnete se jak Draci!"

Enderovi otupěl mozek. Tohle bylo idiotské. Neměl šanci a přitom byl nucen útočit na nepřítele, který měl dvojnásobnou početní převahu.

"Ve skutečné válce by každý rozumný velitel ustoupil a zachránil svoji armádu."

"Čert je vem," prohlásil Bean, "je to jenom hra."

"Přestala to být hra, když porušili pravidla."

"No, tak je poruš taky."

Enderův obličej se roztáhl v širokém úsměvu. "Jasně. Proč ne. Podíváme se, jak budou reagovat na sevřenou formaci."

Bean se vyděsil. "Na formaci! Vždyť naše armáda za celou dobu nikdy takto neútočila!"

"Pořád nám ještě zbývá měsíc do předpokládaného ukončení výcvikového období. Je čas, abychom začali cvičit ve formacích. Vždycky je budeme muset ovládat." Z prstů na rukou složil písmeno A, ukázal jím na prázdné dveře a kývl. Rychle se vynořila četa A. Ender ji začal rozmísťovat za hvězdou. Tři metry prostoru neposkytovaly dost místa k práci, chlapci byli vystrašení a zmatení, a tak mu trvalo téměř pět minut, než jim vysvětlil, co mají dělat.

Tygři a Gryfové se omezovali na pokřikování posměšků, zatímco se jejich velitelé dohadovali, jestli by neměli svou drtivou převahu využít k útoku na Draky, dokud jsou ještě za hvězdou. Momoe byl všemi deseti pro útok - "Je nás dvakrát víc" - zatímco Bee říkal "Seď na místě, tady nemůžeme prohrát, vylezeš ven a on si vymyslí něco, jak nás porazit."

Proto zůstali na místě a nic nedělali, dokud v ponurém světle nespatřili velký předmět, který vyklouzl z odvrácené strany Enderovy hvězdy. Držel tvar, dokonce i ve chvíli, kdy náhle ustal v pohybu stranou a roztáhl se směrem přesně ke středu osmi hvězd s čekajícími protivníky.

"Ježkovy voči," vydechl jeden Gryf. "Formujou se do bojovýho útvaru."

"Určitě ho nacvičovali celých pět minut," řekl Momoe. "Kdybychom během té doby zaútočili, mohli jsme je zničit."

"Drž hubu, Momoe," zašeptal Bee. "Viděl jsi přece, jak ten malej kluk letěl. Obletěl hvězdu a vrátil se zpátky bez toho, aby se dotkl stěny. Možná jim všem dali háky, na tos nepomyslel? Mají tam něco novýho."

Formace byla jaksi zvláštní. Čtvercový útvar těsně k sobě sražených těl vpředu vytvářel zeď. Za ní plul válec se šesti hochy po obvodu a dvěma uvnitř, s roztaženýma nohama a rukama, které zmrazili tak, aby se nemohli opírat jeden o druhého. Přesto však drželi pohromadě, jako kdyby je někdo pevně přivázal k sobě - což se ve skutečnosti stalo.

Z hloubi útvaru stříleli Draci s omračující přesností a nutili tak Gryfy s Tygry zůstat v houfu u svých hvězd.

"Zadek tý přísavky je odkrytý," ozval se Bee. "Až dorazí mezi hvězdy, můžeme se dostat za ně a -"

"Nemluv o tom a dělej!" vykřikl Momoe. Podle své rady pak nařídil svým hochům, aby vystartovali proti stěně a odrazili se za formaci Draků.

Zatímco Gryfové se pevně drželi svých hvězd, sevřený útvar Draků se během chaotického odrazu Tygrů najednou změnil. Válec i čelní stěna se rozštěpily na dva kusy, když se vojáci uvnitř protlačili ven. Formace se téměř okamžitě začala pohybovat opačným směrem, vracela se k bráně Draků. Většina Gryfů pálila na formace a

jednotlivé opozdilce a letěla za nimi. Tygři útočili na zbylé Draky zezadu

Ale něco tu nesedělo. William Bee chvíli přemýšlel a pak si uvědomil, co to je. Formace se nemohly obrátit uprostřed letu, pokud je někdo nepostrčil opačným směrem, a kdyby se odrazily takovou silou, která by stačila k vytvoření bojových útvarů o dvaceti mužích, musely by letět zatraceně *rychle*.

Byli tam, šest malých Draků nedaleko dveří Williama Beea. Z počtu světel na jejich kosmických oblecích Bee usoudil, že tři z nich byli vyřazeni z boje a dva poškozeni, jenom jeden zůstal celý. Nic od nich nehrozilo. Bee na ně nedbale zamířil, stiskl tlačítko

a -

Nic se nestalo.

Rozsvítila se světla.

Hra skončila.

Dokonce i při pohledu přímo na ně Beeovi došlo teprve za chvíli, co se stalo. Čtyři Draci přitiskli své přilby do rohu dveří, a jeden z nich jimi právě prošel. A předváděli obvyklý rituál. Ničili je, sami přitom neztratili skoro nikoho a měli tu drzost provádět vítězný rituál a ukončit hru přímo pod jejich nosem.

Teprve tehdy napadlo Williama Beea, že Draci nejenže ukončili hru, oni ji podle pravidel vyhráli. Bez ohledu na to, jak k tomu dojde, vás neuznají za vítěze, pokud nemáte dostatečné množství nezmrazených vojáků, aby se dotkli rohů brány a prošli přes ni do nepřátelské chodby. Proto by se - podíváme-li se na věc z jiného úhlu - člověk mohl přít, jestli ten závěrečný rituál *byl* opravdu vítězstvím. Bitevní místnost ho určitě uznala za konec hry.

Brána učitelů se otevřela a do místnosti vstoupil major Anderson. "Endere," zavolal a rozhlížel se kolem.

Jeden ze zmrazených Draků se pokusil odpovědět s bradou přilepenou ke kosmickému obleku. Anderson se hákem dostal nad něho a rozmrazil ho.

Ender se usmíval. "Zase jsem vás porazil, pane."

"Nesmysl," odpověděl Anderson tiše. "Bojoval jste s Gryfy a Tygry."

"Myslíte si, že jsem tak praštěný?"

Anderson pronesl hlasitě přede všemi: "Po tomto malém

manévru měníme pravidla hry. Vyžaduje se, aby před dosažením brány byli zmraženi nebo vyřazeni z boje všichni nepřátelští vojáci."

"Stejně to mohlo fungovat jenom jednou," řekl Ender.

Anderson mu podal hák. Ender postupně každého odmrazil. K čertu s protokolem. K čertu se vším. "Hej!" zakřičel na Andersona, který už odcházel. "Co bude příště? Moje armáda v kleci beze zbraní a zbytek Bitevní školy proti ní? Co kdybyste trochu srovnali šance?"

Ostatní hoši hlasitě mručeli na souhlas, a nejen Draci. Anderson ani neuznal za vhodné, aby se na Enderovu výzvu otočil. Nakonec odpověděl William Bee. "Endere, když se v bitvě postavíš proti nám, bez ohledu na podmínky nebudou šance stejné."

Správně! volali hoši. Mnozí se smáli. Talo Momoe začal tleskat a vykřikl "Ender Wiggin!" Také ostatní tleskali a volali Enderovo jméno.

Ender prošel nepřátelskou branou. Jeho vojáci šli za ním. Opakované skandování jeho jména se za ním neslo chodbami.

"Budeme večer cvičit?" zajímal se Divoký Tom.

Ender zakroutil hlavou.

"Tak zítra ráno?"

"Ne."

"Kdy tedy?"

"Pokud bude záležet na mě, už nikdy."

Uslyšel za sebou nesouhlasný šum.

"Hele, to není fér," řekl jeden hoch. "Není to naše chyba, že učitelé tak zpotvořili pravidla hry. Nemůžeš nás přestat učit jenom proto -"

Ender pleskl otevřenou dlaní o zeď a zakřičel na chlapce: "Hra mě už nezajímá!" Ozvěna jeho hlasu se nesla po chodbě. Ostatní armády se nahrnuly ke svým dveřím. Promluvil tiše do ticha. "Rozumíš?" A pak zašeptal: "Hra skončila."

Vracel se do pokoje sám. Chtěl si lehnout, ale nemohl, protože postel byla mokrá. Připomněla mu, co se stalo ráno; v záchvatu zuřivosti strhl matraci s pokrývkami z rámu postele a vyhodil je ven na chodbu. Potom vycpal uniformu, aby sloužila jako polštář a lehl si na holé dráty natažené přes rám. Nebylo to pohodlné, ale Ender už neměl chuť vstát.

Ležel teprve několik minut, když někdo zaklepal na dveře.

"Běž pryč," řekl tiše. Klepající ho neslyšel nebo nechtěl odejít. Nakonec ho Ender pozval dál.

Byl to Bean.

"Běž pryč, Beane."

Bean přikývl, ale neodešel. Místo toho si prohlížel své boty. Ender na něho málem zařval, zaklel, zakřičel, aby vypadl. Místo toho si všiml, jak unaveně Bean vypadá, celé tělo sehnuté únavou, oči ztmavlé nedostatkem spánku. A přesto měl pokožku pořád měkkou a průsvitnou jako dítě, měkce zaoblené líce, štíhlé údy malého kluka! Nebylo mu ještě ani osm. V této chvíli nebylo důležité, že je nadaný, velice zapálený a skvělý. Byl dítětem, byl *mladý*.

Ani on není, pomyslel si Ender. Ano, je malý. Ale Bean prošel bitvou, ve které na něm a na jeho vojácích závisela celá armáda, báječně bojoval a vyhráli. V tom se už neprojevovalo mládí. Ani dětství. Bean si vyložil Enderovo mlčení a změklý výraz obličeje jako svolení zůstat a postoupil o krok blíž. Teprve potom uviděl Ender kousek papíru v jeho ruce.

"Převeleli tě?" zeptal se nevěřícně Ender, ale jeho hlas zněl hluše, bez zájmu.

"Ke Králíkům."

Ender přikývl. Samozřejmě. Bylo to jasné. Pokud mě nedokážou porazit, vezmou mi moji armádu. "Carn Carby je dobrý kluk. Doufám, že pozná tvoji cenu."

"Carn Carby dnes ukončil školu. Oznámili mu to, zatímco jsme bojovali."

"A kdo bude velet Králíkům?"

Bean zvedl bezmocně ruce. "Já."

Ender hleděl na strop a přikývl. "Samozřejmě. Konec konců jsi jenom o čtyři roky mladší, než je věk stanovený pro velitele."

"Nedělej si legraci. Nevím, co se tady děje. Hra se pořád mění, a teď tohle. Víš, nepřeveleli jenom mě. Vyřadili polovinu velitelů a spoustě našich hochů předali velení jejich armád."

"Kterým hochům?"

"Vypadá to, že - každému veliteli čety a jeho zástupci."

"Jasně. Když se rozhodnou rozbít moji armádu, vezmou to hezky od podlahy. Všechno dělají velice důkladně."

"Endere, ty budeš pořád vyhrávat. Všichni to víme. Divoký Tom

prohlásil 'Chceš říct, že já přijdu na to, jak porazit Draky?' Každý tu ví, že jsi nejlepší. Nesrazí tě na kolena, ať dělají co -"

"Už srazili."

"Ne, Endere, nemůžou -"

"Beane, jejich hra mě už víc nezajímá. Já už nebudu hrát, ani cvičit. Nebudou žádné další bitvy. Můžou si strkat papírky pod dveře, jak chtějí, ale já nepůjdu. Rozhodl jsem se ještě předtím, než jsem dnes prošel dveřmi. Právě proto jsem chtěl, abys útočil na bránu. Myslel jsem, že to nebude fungovat, ale bylo mi to jedno. Chtěl jsem jenom elegantně odejít."

"Měl jsi vidět Williama Beea. Stál tam jak solný sloup a snažil se uhodnout, jak prohrál, když ti zbylo sedm vojáků, kteří mohli nanejvýš kroutit palci na noze a on měl jenom tři zraněné."

"Proč bych měl chtít vidět jeho obličej? Proč bych měl chtít vůbec někoho porazit?" Ender si promnul dlaněmi oči. "Dneska jsem opravdu hodně ublížil Bonzovi. Opravdu jsem mu ublížil."

"Koledoval si o to."

"Srazil jsem ho, když vstával. Zdálo se mi, že je mrtvý. A já ho pořád kopal."

Bean nic neříkal.

"Chtěl jsem se jenom pojistit, aby mně už nikdy neublížil."

"Už ti neublíží. Poslali ho domů."

"Už teď?"

"Učitelé toho moc neřekli, nikdy se nevyjadřují. Podle oficiálního oznámení ukončil studium, ale tam, kde se uvádí zařazení - taktická škola, týlové zabezpečení, velitelská přípravka, navigace a jiné podobné věci - stálo jenom Kartagena, Španělsko. Tam je přece doma."

"Jsem rád, že ho vyřadili."

"Čert ho vem, všichni jsme rádi, že je pryč. Kdybychom věděli, co ti udělal, na místě bychom ho zabili. Je pravda, že na tobě visela celá horda kluků?"

"Ne, stáli jsme proti sobě sami dva. Bojoval čestně." Kdyby nebyl čestný, byl by mě s těmi ostatními vyřídil. Možná by mě i zabili. Jeho smysl pro čest mi zachránil život. "Já jsem nebojoval čestně," dodal Ender, "bojoval jsem, abych vyhrál."

Bean se zasmál. "A vyhrál's. Srazil's ho z oběžné dráhy."

Ozvalo se zaklepání na dveře. Než stačil Ender odpovědět, dveře se otevřely. Ender očekával dalšího vojáka, ale místo toho se objevil major Anderson. A za ním stál plukovník Graff.

"Endere Wiggine," promluvil Graff.

Ender vstal. "Ano, pane."

"Vaše dnešní chování v bitevní místnosti neodpovídalo zásadám jednání s nadřízenými a nesmí se opakovat."

"Ano, pane."

Bean se ještě necítil být podřízeným a také si nemyslel, že Ender si zasloužil pokárání. "Podle mě už byl čas, aby někdo řekl učitelům, jaký máme na jejich jednání názor."

Dospělí ho ignorovali. Anderson podal Enderovi list nijak nezmenšeného papíru. Tentokrát to nebyl žádný malý útržek, který sloužil pro vnitřní rozkazy v rámci Bitevní školy, ale platný rozkaz. Bean věděl, co znamená. Endera odveleli pryč ze školy.

"Vyřazen?" zeptal se Bean. Ender přikývl. "Proč jim to trvalo tak dlouho? Jsi tu teprve první dva nebo tři roky. Už ses naučil tady chodit, mluvit a sám se oblečeš. Co tě ještě budou učit?"

Ender potřásl hlavou. "Vím jenom, že hra skončila." Složil papír. "Žádná další brzy nebude. Mohl bych si promluvit se svojí armádou?"

"Není čas," odpověděl Graff. "Raketoplán odlétá za dvacet minut. Kromě toho bude lepší, když s nimi po předání rozkazů už nebudete mluvit. Ulehčí to situaci."

"Jim nebo vám?" zeptal se Ender. Nečekal na odpověď a rychle se obrátil k Beanovi, chvíli podržel jeho ruku ve své a potom zamířil ke dveřím.

"Počkej," ozval se Bean, "kam jdeš? K taktikům? Navigátorům? Nebo k týlu?"

"Do Velitelské školy," odpověděl Ender.

"Přípravka?"

"Ne, Velitelská škola," řekl Ender a už byl ze dveří venku. Anderson šel v těsném závěsu za ním. Bean chytil plukovníka Graffa za rukáv. "Do Velitelské školy se přece nikdo nedostane, dokud mu není šestnáct!"

Graff setřásl Beanovu ruku a odešel. Pevně za sebou zavřel dveře.

Bean stál osamoceně v pokoji a pokoušel se pochopit, co to mohlo znamenat. Nikdo nepostoupil do Velitelské školy, pokud nestudoval tři roky v přípravce buď taktiku nebo týlové zabezpečení. Jenomže i tak nikdo neodcházel z Bitevní školy dřív než po šesti letech. A Ender tu strávil jenom čtyři.

Systém se hroutí. Je to nad slunce jasnější. Buď někdo nahoře začíná šílet nebo se něco děje s válkou, skutečnou válkou, válkou s termiťany. Proč by takto rozbíjeli systém výcviku a hru? Proč by jinak stavěli malého kluka - jako jsem já - do čela armády?

Beanovi se všechno honilo hlavou, když se vracel chodbou do své vlastní postele. Přesně ve chvíli, kdy se dostal k palandě, světla zhasla. Svlékal se potmě, nemotorně uložil oblečení do skřínky, kterou neviděl. Cítil se příšerně. Napřed si myslel, že je mu špatně, protože má strach z velení armádě, ale nebyla to pravda. Věděl, že z něho bude dobrý velitel. Chtělo se mu plakat. Od několika prvních dní svého pobytu, kdy se mu stýskalo po domově, dosud neplakal. Pokusil se pojmenovat pocit, který mu cpal knedlík do krku a nutil ho vzlykat, třebaže se ho snažil potlačit. Kousl se do ruky, aby pocit zastavil, aby ho nahradil bolestí. Nepomáhalo to. Nikdy už Endera neuvidí.

Jakmile pocit pojmenoval, ovládl se. Lehl si na záda a přiměl se provést na sobě relaxační proceduru, takže mu už nebylo do pláče. Potom ho pomalu odnesl spánek. Ruka ležela blízko úst, váhavě spočívala na polštáři, jako by se Bean nemohl rozhodnout, jestli si bude kousat nehty nebo cumlat konečky prstů, čelo měl zbrázděné vráskami. Dýchal rychle a lehce. Byl vojákem, a kdyby se ho někdo zeptal, čím chce být, až vyroste, nebyl by věděl, co tím chce dotyčný říct.

Když nastupoval do raketoplánu, Ender si poprvé všiml, že označení hodnosti na uniformě majora Andersena se změnilo. "Teď je plukovníkem," potvrdil jeho domněnku Graff. "Major Anderson je vlastně od dnešního odpoledne pověřen vedením Bitevní školy. A mě pověřili jinými úkoly."

Ender se nezeptal, jakými úkoly ho pověřili.

Graff se připoutal v křesle přes uličku od něho. Letěl s nimi

pouze jediný další cestující, tichý muž v civilním obleku. Představil se jako generál Pace. Měl s sebou kufřík, ale jinak neměl víc zavazadel než Ender. Endera poněkud uklidnilo, že také Graff odcházel s prázdnýma rukama.

Ender na cestě domů promluvil jenom jedenkrát. "Proč letíme domů?" zeptal se. "Myslel jsem, že Velitelská škola je někde mezi asteroidy."

"Máš pravdu," potvrdil Graff. "Ale Bitevní škola nemá zařízení pro přistání velkých lodí. Proto dostaneš na Zemi malou dovolenou."

Ender by se rád zeptal, jestli to znamená, že se může podívat za svou rodinou. Ale najednou z té možnosti dostal strach a nezeptal se. Jenom zavřel oči a snažil se usnout. Generál Pace, sedící za ním, si ho pozorně prohlížel. Ender nedokázal uhodnout, proč ho studuje.

Když přistáli, na Floridě bylo horké letní odpoledne. Ender tak dlouho neviděl sluneční světlo, že ho jas skoro oslepil. Mžoural očima a kýchal a chtěl se vrátit zpátky do dveří. Všechno bylo vzdálené a ploché; zdálo se, že zem, postrádající zakřivení školní podlahy směrem vzhůru, se místo toho propadá, takže na jejím povrchu si Ender připadal jako na hrotu špendlíku. Nenáviděl ji. Chtěl se vrátit domů, zpátky do Bitevní školy, do jediného místa ve vesmíru, kam patřil.

"Zatkli ho?"

"No, je to docela přirozená myšlenka. Generál Pace je náčelníkem vojenské policie. V Bitevní škole došlo k úmrtí."

"Neřekli mi, zda byl plukovník Graff povýšen nebo postaven před válečný soud. Jenom ho přeložili, s příkazem podat zprávu Polemarchovi."

"Je to dobré nebo špatné znamení?"

"Kdo ví?,Na jedné straně, Ender Wiggin nejenže přežil, překročil práh, ale také byl vyřazen v oslnivě dobré formě. Musíte starému Graffovi věřit. Na druhé straně jsou na lodi čtyři cestující. Jeden cestuje v pytli."

"Teprve druhá smrt v dějinách školy. Tentokrát aspoň nešlo o sebevraždu."

"Jak by se vám líbila vražda, majore Imbu?"

"Nebyla to vražda, plukovníku. Zachytili jsme rvačku na video

ze dvou úhlů pohledu. Nikdo nemůže Endera obviňovat."

"Ale mohli by obvinit Graffa. Až tohle všechno skončí, civilisté se budou prohrabávat našimi záznamy a rozhodnou, co byla pravda a co ne. Vyznamenají nás, když si budou myslet, že jsme měli pravdu, nebo nám seberou penzi a uvězní nás, když usoudí, že jsme se mýlili. Ještěže měli dobrý nápad neříkat Enderovi, že hoch zemřel."

"Je to už druhý případ."

"Neřekli mu ani o Stilsonovi."

"Ten kluk je vyděšený."

"Ender Wiggin není zabiják. Jenom prostě vyhrává - obzvlášť důkladně. Jestli to někoho děsí, přenechte to termiťanům."

"Člověk by řekl, že je málem litujete, když víte, že jim půjde po krku."

"Jediný, koho lituju, je Ender. Ale ne natolik, abych navrhl, že by s ním měli zacházet mírněji. Jenom jsem získal přístup k materiálům, které Graff celou dobu dostával. O pohybech flotil a o tom ostatním. Zvykl jsem si spát v noci klidně."

"Čas se krátí?"

"Neměl jsem o tom mluvit. Nemohu vám sdělit utajované informace."

"Vím."

"Zůstane tedy při tom: nedali ho do Velitelské školy ani o den dřív. A možná o dva roky později."

KAPITOLA 13

Valentine

"Děti?"

"Bratr a sestra. Pětkrát pronikli do sítí - píšou pro společnosti, které jim platí za členství a tak dál. Trvalo nám zatraceně dlouho, než jsme je vystopovali."

"Proč se skrývají?"

"Může za tím být všelicos. Ale nejsamozřejmějším důvodem je jejich věk. Chlapci je čtrnáct, děvčeti dvanáct."

"Který z nich je Démosthenés?"

"Děvče. Je mu dvanáct."

"Omluvte mě, já si opravdu nemyslím, že je to směšné, ale musím se tomu smát. Celý ten čas jsme si dělali starosti, pořád jsme se snažili přesvědčit Rusy, aby nebrali Démosthena vážně, uváděli jsme Locka jako důkaz, že všichni Američané nejsou váleční štváči. Bratr se sestrou, ještě před pubertou -"

"A jejich příjmení je Wiggin."

"Ale, ale. Shoda náhod?"

"Ten Wiggin je třetí. Jsou celkem tři."

"Vynikající. Rusové nikdy neuvěří –"

"Že Démosthena a Locka neřídíme stejně jako tamtoho Wiggina."

"Není to spiknutí? Neřídí je někdo?"

"Nedokázali jsme zjistit žádný styk mezi těmito dvěma dětmi a nějakým dospělým, který by je mohl řídit."

"Nedá se říct, že by někdo nemohl vynalézt nějakou metodu, kterou nedokážete zjistit. Ale těžko uvěřit, že dvě děti -"

"Vyslechl jsem plukovníka Graffa po jeho příletu z Bitevní školy. Podle jeho nejlepšího mínění všechno, co tyto děti udělaly, odpovídá jejich inteligenci. Jejich schopnosti jsou naprosto stejné - jako toho Wiggina. Liší se jedině povahou. Překvapila ho však orientace těchto dvou osobností. Démosthenés je určitě děvče, ale

Graff říká, že děvče odmítl vzít do Bitevní školy, protože bylo příliš mírné, smířlivé, a navíc ještě soucitné."

"Démosthenés takový rozhodně není."

"A že chlapec má duši šakala."

"Neocenili Locka nedávno jako 'Jedinou opravdu otevřenou hlavu v Americe?'"

"Těžko říct, co se ve skutečnosti děje. Ale Graff doporučil, a já s ním souhlasím, abychom je nechali být a neprozrazovali je. Ve zprávě tentokrát pouze uvedeme, že jsme zjistili, že Locke s Démosthenem nemají kontakty se zahraničím a také s žádnou domácí skupinou, kromě těch, které veřejně oznámili v sítích."

"Jinými slovy, nenašli jsme u nich vůbec nic."

"Vím, že Démosthenés vypadá nebezpečně, částečně i proto, že má - nebo ona má - početné přívržence. Podstatné však podle mě je, že ten, který je z nich dvou ctižádostivější, si vybral úlohu mírné, moudré osobnosti. A že zatím pořád jenom mluví. Mají vliv, ale ne moc."

"Podle mých zkušeností vliv znamená moc."

"Kdybychom někdy zjistili, že se chovají nepřístojně, snadno je můžeme prozradit."

"Jenom v příštích několika letech, čím déle budeme čekat, tím budou starší a tím menší šok způsobí odhalení jejich totožnosti."

"Víte přece, že Rusové své jednotky skutečně přesunovali. Vždycky tu je možnost, že Démosthenés má pravdu. V takovém případě - "

"Radši bychom měli mít Démosthena po ruce. Dobrá, pro tentokrát zůstanou čistí. Ale dávejte na ně pozor. A musíte, samozřejmě, najít způsob, jak Rusy uklidnit."

Přes všechny předtuchy Valentine bavilo hrát roli Démosthena. Její sloupek přenášely teď prakticky všechny zpravodajské sítě v zemi a bylo legrační sledovat, jak se na kontě jejího zplnomocněného zástupce hromadí peníze. Vždycky jednou za čas spolu s Petrem darovala Démosthenovým jménem pečlivě vypočítanou částku určitému kandidátovi nebo na jistý účel. Sumu dostatečně velikou, aby si veřejnost daru všimla, ale ne tak přemrštěnou, aby si kandidát

myslel, že se snaží kupovat hlasy. Dostávala tolik dopisů, že její síť najala sekretářku, aby na určitou běžnou korespondenci odpovídala za ni. Dopisy byly zábavné, od nacionálních i mezinárodních vůdců, některé nepřátelské, občas přátelské, vždycky se však obratně pokoušely nahlédnout Démosthenovi pod pokličku - tyto četla spolu s Petrem a někdy se smáli radostí nad tím, že právě *tihle* lidé píší dětem a nevědí o tom.

Někdy se však styděla. Otec četl Démosthena pravidelně. Locka nikdy, nebo o něm nemluvil, pokud ho četl. Ale při večeři je často seznamoval s některým zvlášť významným místem Démosthenova denního sloupku. Petr to přímo miloval - "Podívej se, to ukazuje, že obyčejný člověk upoutává pozornost" - ale Valentine cítila, že tím otce ponižuje. Kdyby někdy zjistil, že celý ten čas, kdy nám o sloupcích vykládal, jsem je psala *já*, a že jsem nikdy ani z poloviny nevěřila tomu, co píšu, hněval by se a styděl.

Ve škole se jednou málem dostala do problémů, když učitel dějepisu uložil její třídě napsat práci o protikladných názorech Locka a Démosthena ze dvou dřívějších článků. Valentine si tenkrát nedala pozor a napsala brilantní analýzu. Dalo jí pak velkou práci vymluvit řediteli, aby její rozbor nezveřejnil v opravdové zpravodajské síti, která přinášela Démosthenovy sloupky. Petr se rozzuřil. "Když píšeš věci tolik podobné Démosthenovi, nemůžeš je přece nechat publikovat. Měl bych teď Démosthena zabít, přestáváš se ovládat."

Vztekal se kvůli tomuto trapnému omylu, ale mnohem víc ji děsilo, když mlčel. Démosthenés totiž dostal pozvánku na zasedání prezidentovy Rady pro výchovu v budoucnosti, modře šrafovaný štítek naprosto k ničemu, ale vypadal báječně. Valentine si myslela, že Petr pochopí pozvání jako triumf, ale nestalo se tak. "Odmítni to," řekl jí.

"Proč bych měla pozvání odmítnout? Teď stejně není do čeho píchnout a oni dokonce uvádějí, že kvůli Démosthenově 'známé touze po soukromí by všechna zasedání probíhala v síti.' Z Démosthena udělají váženou osobnost a -"

"A tobě se velice líbí, že jsi pozvání dostala dřív než já."

"Petre, tady nejde o tebe nebo o mě, jde o Démosthena a Locka. Vytvořili jsme je uměle, nejsou skuteční. Kromě toho tato schůzka neznamená, že se jim Démosthenés líbí víc než Locke, prostě jenom

znamená, že Démosthenés má daleko větší ohlas. Věděl jsi, že ho bude mít. Setkání s ním potěší velký počet šovinistů a lidí nenávidějících Rusy."

"Takhle to nemělo fungovat. Locke měl být váženou osobností."

"Vždyť je! Skutečný respekt se získává déle než oficiální. Ty se na mě zlobíš proto, že jsem dobře zvládla úkoly, které jsi mně uložil."

Ale zlobil se dlouho a od té doby jí už pořád nechával promýšlet všechny vlastní sloupky, místo aby jí řekl, co má psát. Možná si myslel, že se tím zhorší kvalita Démosthenových sloupků, ale pokud se tak stalo, nikdo si ničeho nevšiml. Ještě víc ho asi dopalovalo, že za ním ani jednou nepřišla s pláčem prosit o pomoc. Byla příliš dlouho Démosthenem, než aby potřebovala někoho, kdo by jí radil, jaký má Démosthenés na věc názor.

A zatímco se její korespondence s ostatními politicky aktivními občany rozrůstala, začínala získávat informace, které nebyly určeny jednoduše řečeno - uším veřejnosti. Jistí vojenští činitelé při korespondenci s ní utrousili neúmyslně pár zmínek o různých záležitostech a ona s Petrem z nich vystavěli fascinující a hrůzostrašný obraz aktivity zemí Varšavské smlouvy. Skutečně se připravovaly na válku, hrozivou a krvavou pozemní válku. Démosthenés se nemýlil, když podezříval Varšavskou smlouvu, že nedodržuje podmínky Společnosti národů.

Démosthenova postava postupně začala žít vlastním životem. Často se na konci písemné práci přistihla, že myslí jako Démosthenés, že souhlasí s myšlenkami, které měly být chladně vykalkulovanými postoji. A někdy si přečetla Lockovy stati od Petra a zjistila, že ji rozčiluje jeho očividná slepota ke skutečnosti.

Asi není možné navléknout na sebe něčí totožnost, aniž by se člověk nestal tím, kým předstírá, že je. Několik dní ji to trápilo, přemýšlela o tom a pak napsala sloupek, ve kterém tuto myšlenku využila jako výchozí předpoklad. Ukázala, že politici, kteří lezou Rusům do zadku v zájmu zachování míru, se jim nevyhnutelně podřizují ve všem. Nádherně tím zaryla do vládnoucí strany a dostala spoustu milé pošty. Přestala ji také děsit myšlenka, že se do určité míry stává Démosthenem. Je chytřejší než Petr a já ho za to plně uznávám, říkala si v duchu.

Graff na ni čekal po škole. Opíral se o své auto. Měl civilní oblek a přibral na váze, takže ho napřed nepoznala. Ale když jí pokynul a než se stačil představit, vzpomněla si na jeho jméno.

"Nebudu už nic psát," prohlásila. "Neměla jsem ten dopis vůbec napsat."

"Potom asi nedostanete vyznamenání."

"Nevadí."

"Pojd'te, Valentine, projedeme se spolu."

"Nejezdím s cizími lidmi."

Podal jí list papíru. Byl to písemný souhlas jejích rodičů.

"Myslím, že nejste cizí. Kam pojedeme?"

"Navštívit mladého vojáka, který je na dovolené v Greensboro." Nastoupila do auta.

"Enderovi je teprve deset. Říkal jste nám, že poprvé dostane dovolenku až ve dvanácti letech."

"Přeskočil několik stupňů."

"Takže se dobře učí?"

"Zeptejte se ho, až ho uvidíte."

"Proč já? Proč ne celá rodina?"

Graff si povzdechl. "Ender chápe svět po svém. Museli jsme ho přesvědčit, aby se s vámi setkal. Co se týká Petra a rodičů, neměl zájem. Život v Bitevní škole byl - intenzivní."

"Co tím chcete říct? Zešílel?"

"Naopak, neznám zdravějšího člověka, než je on. Je natolik při smyslech, aby věděl, že jeho rodiče nijak zvlášť netouží otevřít znovu vzrušující kapitolu, kterou před čtyřmi lety dost pevně zavřeli. A Petr - setkání s ním jsme mu ani nenavrhli, takže neměl možnost říct nám, abychom táhli k čertu."

Vyrazili po Lake Brandt Road a těsně za jezerem zabočili na silnici vinoucí se nahoru a dolů, dokud nepřijeli k bílému dřevěnému stavení, které zabíralo vrcholek kopce. Z jedné strany shlíželo na Lake Brandt a z druhé na pětiakrové soukromé jezírko. "Tento dům postavila Medlyho společnost Mist-E-Rub," pronesl Graff. "Mezinárodní flotila ho koupila před dvaceti lety, aby nemusela platit vysoké daně. Ender trval na tom, že rozhovor nesmí nikdo odposlouchávat. Slíbil jsem mu to. Abych pomohl vzbudit důvěru, vyjedete si ven na voru, který sám postavil. Ale měl bych vás na

něco upozornit. Až skončíte, chci vám o rozhovoru položit pár otázek. Nemusíte odpovídat, ale doufám, že budete."

"Nemám s sebou plavky."

"Jedny vám můžeme půjčit."

"Bez štěnice?"

"Od jisté hranice musí být důvěra. Já například vím, kdo je ve skutečnosti Démosthenés."

Tělem jí projel záchvěv strachu, ale neříkala nic.

"Vím to od té doby, co jsem se vrátil z Bitevní školy. Na Zemi zná jeho totožnost asi šest lidí. Nepočítám Rusy - Bůh ví, co vlastně vědí. Ale Démosthenés se nás nemá proč bát. Může důvěřovat naší diskrétnosti. Já jenom věřím, že Démosthenés nepoví Lockovi, co se dnes stane. Vzájemná důvěra. Řekneme si to jeden druhému."

Valentine se nedokázala rozhodnout, kdo souhlasil - zda Démosthenés nebo Valentine Wigginová. Pokud dal souhlas ten první, nevěřila by mu. Jestliže ten druhý, potom by snad mohla. Z faktu, že chtěli, aby o této záležitosti nemluvila s Petrem, vyplývalo, že asi vědí o rozdílech mezi nimi. Nepřestávalo jí vrtat hlavou, jestli sama vůbec ví o nějakých rozdílech.

"Říkal jste, že si postavil vor. Jak dlouho tu už je?"

"Dva měsíce. Plánovali jsme, že dovolená bude trvat jenom pár dní. No, víte, zdálo se, že ho další vzdělání nezajímá."

"Aha. Takže já ho mám znovu vyléčit."

"Tentokrát vám nemůžeme cenzurovat dopis. Prostě riskujeme. Velice nutně potřebujeme vašeho bratra. Lidstvo stojí na rozcestí."

Tentokrát byla Valy natolik dospělá, aby poznala, jak velké nebezpečí lidstvu hrozí. A dost dlouho žila v kůži Démosthena, takže nezaváhala. Věděla, co je její povinností. "Kde je?"

"Dole na můstku."

"Kde jsou plavky?"

Ender na ni nezamával, když sešla z kopce k němu, neusmál se, když vstoupila na plovoucí můstek. Poznala však, že ji rád vidí, poznala to z toho, že z ní nespustil oči.

"Jsi větší, než si tě pamatuju," řekla stupidně.

"Ty taky. Vzpomínám si, žes byla hezká."

"Paměť nás opravdu klame."

"Ne. Máš stejný obličej, ale já si už nepamatuju, co krása

znamená. Pojď dál, vyjedeme si na jezero."

Se zlým tušením pohlédla na malý vor.

"Jenom se na něm nesmíš postavit, to je všechno." Vylezl na vor jako pavouk, po špičkách nohou a prstech. "První věc, kterou jsem postavil vlastníma rukama do té doby, co jsme stavěli z kostek. Stavby odolné proti Petrovu zásahu."

Zasmála se. Mívali velkou radost, když postavili z kostek věc, která stála dokonce i tehdy, když odstranili velké množství podpěrných sloupů. Naopak Petr rád vytáhl tu a tam jednu kostku tak, aby se křehká stavba při prvním doteku dalšího člověka zřítila. Petr byl vůl, ale umožňoval jim zaměřit hovor na dětská léta.

"Petr se změnil," řekla.

"Nemluv o něm."

"Dobře."

Doplazila se na loďku, i když ne tak zručně jako Ender. Pádloval pomalu ke středu soukromého jezera. Nahlas poznamenala, že opálený a silný.

"Síla pochází z Bitevní školy. Opálení z tohohle jezera. Hodně času jsem na vodě. Když plavu, jako bych nic nevážil. Chybí mi pocit beztíže. A když jsem tady na jezeře, půda se všude zvedá nahoru"

"Život jako v misce."

"Žil jsem v misce čtyři roky."

"Takže teď jsme si cizí?"

"A nejsme, Valentine?"

"Ne," odpověděla. Natáhla ruku a dotkla se jeho nohy. Potom mu bez varování stiskla koleno, přesně v místech, kde byl vždycky lechtivý.

Ale téměř ve stejné chvíli držel její zápěstí v ruce. Měl velkou sílu ve stisku, dokonce i přesto, že jeho ruce byly menší než její a paže byly štíhlé a úzké. Na okamžik vypadal nebezpečně, potom sevření povolilo. "Ano," přitakal, "často jsi mě lechtala."

"Už nebudu," odtáhla ruku.

"Chceš si zaplavat?"

Místo odpovědi sklouzla z voru. Voda byla čistá a průzračná, bez chlóru. Chvilku plavala, pak se vrátila na vor a slunila se v paprscích zamlženého slunce. Kolem ní kroužila vosa, která přistála

na voru za její hlavou. Věděla, že je tam. Obyčejně se vos bála, ale dnes ne. Ať se projde po voru, jen ať se peče na slunci jako já.

Vor se zahoupal. Obrátila se a uviděla Endera, jak jedním prstem zbavuje vosu života. "Tohle je odporný druh," ozval se. "Píchne tě, aniž by člověk zaútočil první." Usmál se. "Hodně jsem se dozvěděl o strategii preventivního útoku. Perfektně ji ovládám. Nikdo mě nikdy neporazí. Jsem nejlepší voják, kterého kdy měli."

"Kdo by snad čekal míň? Jsi přece Wiggin."

"Co to znamená?" zeptal se.

"Znamená to, že budeš mít pro svět velký význam." A pověděla mu, co s Petrem dělají.

"Jak je Petr starý? čtrnáct? A už chce ovládnout svět?"

"Myslí si, že je Alexandr Veliký. A proč by nemohl být? Proč bys jím nemohl být *ty?*"

"Oba nemůžeme být Alexandrem."

"Dvě strany jedné mince. A já jsem kov mezi nimi." Ještě ve chvíli, kdy to říkala, by ráda věděla, jestli je to pravda. Za posledních několik let prožila s Petrem tolik společných akcí, že mu rozuměla, přestože si myslela, že jím pohrdá. Zatímco Ender byl až do této chvíle pouhou vzpomínkou. Maličký, křehký chlapec, který potřeboval její ochranu, a ne toto zmenšené vydání tvrdého chlapíka se studenýma očima a tmavou pokožkou, zabíjejícího vosy prstem. Možná, že jsou všichni tři stejní a že byli takoví po celou dobu. Možná jsme si jenom za žárlivosti mysleli, že jsme jiní než ostatní.

"Víš, s mincí je problém v tom, že když je jedna strana nahoře, druhá je dole."

A ty si právě teď myslíš, že jsi dole. "Chtějí po mně, abych ti dodala odvahy k dalšímu pokračování ve studiu."

"To není studium, ale hry. Od začátku do konce samé hry, jenomže mění pravidla, kdy se jim zachce." Zvedl ochablou ruku. "Vidíš ty šlachy?"

"Ale ty je taky můžeš využít."

"Jenom když chtějí, aby je člověk využil. Když si myslí, že tě využívají. Ne, je to příliš těžké. Nechci už hrát. Přesně v okamžiku, kdy člověk začne mít štěstí a myslí si, že všechno zvládne, podrazí ho zase jinak. Pořád mám noční můry, když jsem tady. Zdá se mi, že jsem v bitevní místnosti, ale místo v beztížném stavu se hraje s

gravitací. Neustále mění její směr, takže nikdy neskončím na stěně, ke které jsem vyrazil. Nikdy neskončím tam, kde jsem chtěl být. A pořád žadoním, aby mi dovolili přijít ke dveřím, ale oni mě nenechají, pořád mě vtahují zpátky."

Slyšela hněv v jeho hlase a domyslela si, že je určen jí. "Kvůli tomu jsem asi tady. Abych tě dotáhla zpátky."

"Nechtěl jsem tě vidět."

"Říkali mi to."

"Bál jsem se, že tě budu pořád milovat."

"Doufala jsem, že budeš."

"Můj strach a tvoje přání - obojí se splnilo."

"Endere, je to opravdu tak. Možná jsme ještě mladí, ale nejsme tak úplně bezbranní. Hrajeme už dost dlouho podle jejich pravidel, a hra se stává naší hrou." Uchichtla se. "Jsem členkou jedné prezidentské komise. Petra to pořádně naštvalo."

"Nesmím používat ani sítě. Tady není počítač, s výjimkou domácího přístroje, který řídí bezpečnostní systém a osvětlení. Stará vykopávka. Instalovali ho před sto lety, kdy se ještě počítače nemohly na nic napojit. Vzali mně armádu, panel a kdo ví, co ještě? Opravdu mi to nevadí."

"Určitě jsi sám sobě dobrým společníkem."

"Já ne. Moje vzpomínky."

"Možná že jsi právě to, nač si vzpomínáš."

"Ne. Moje vzpomínky na cizí lidi, na termiťáky."

Valentine se otřásla, jako kdyby ji najednou ofoukl studený vánek. "Odmítám se dívat na termiťácké video. Je na něm pořád to samé."

"Studoval jsem je dlouhé hodiny. Způsob, jakým se jejich lodě pohybují ve vesmíru. A něco zvláštního, co mě napadlo teprve, když jsem ležel tady na jezeře. Uvědomil jsem si, že všechny bitvy, ve kterých lidé bojovali s termiťáky zblízka, se odehrály při první invazi. Ve všech scénách z druhé invaze, kdy naši vojáci mají na sobě uniformy Mezinárodní flotily, ve všech těchto scénách jsou termiťáci pokaždé mrtví. Leží zhroucení nad řídícími panely. Nikde žádné stopy po boji. A co se týká Mazera Rackhama - nikdy nám neukázali ani jeden záběr z jeho bitvy."

"Možná je to tajná zbraň."

"Ne, ne, mě nezajímá, jak je zabili. Zajímají mě samotní termiťáci. Nevím o nich nic, a přesto bych měl s nimi jednou bojovat. Ve svém životě jsem se už dost nabojoval, občas to byla hra, jindy - něco jiného. Pokaždé jsem však vyhrál, protože jsem pochopil způsob nepřítelova myšlení. Pochopil jsem ho z toho, co dělali. Dokázal jsem uhodnout, co si myslí, že právě dělám, jak chtějí, aby se bitva dál vyvíjela. A získal jsem z toho výhodu. Toto umím velice dobře. Pochopit myšlení ostatních."

"Kletba malých Wigginů," zažertovala, ale vyděsilo ji, že Ender jí možná rozuměl tak dokonale, jako svým nepřátelům. Petr jí vždycky rozuměl, nebo se alespoň tvářil, že jí rozumí, ale ten byl semeništěm neřestí, takže nikdy necítila rozpaky, když uhodl dokonce i ty nejčernější myšlenky. Ale Ender - nechtěla, aby do ní viděl. Určitě by se před ním v duchu svlékla do naha. Styděla by se. "Ty si myslíš, že nemůžeš termiťáky porazit, dokud je nepoznáš."

"Je v tom něco hlubšího. Když jsem tu sám a nemám co dělat, přemýšlím taky o sobě. Pokouším se pochopit, proč se tak silně nenávidím "

"Endere, to ne."

"Neříkej mi 'Endere, to ne.' Hodně dlouho mi trvalo, než jsem si uvědomil, že se nenávidím, ale věř mi, je to tak. Opravdu. A nakonec jsem na něco přišel: v okamžiku, kdy skutečně pochopím svého nepřítele, kdy mu dostatečně rozumím, takže ho dokážu porazit, právě v tom okamžiku ho také miluju. Není asi možné někoho úplně pochopit, porozumět jeho přání a dozvědět se, čemu věří, aniž bys ho nemilovala stejným způsobem, jako se milují oni. A potom, přesně v tom okamžiku, kdy je *miluju* -"

"Tak je porazíš." Strach, že jí vidí do duše, na chvíli zmizel.

"Ty mně nerozumíš. Já je *zničím*. Znemožním jim, aby mě někdy mohli zranit. Budu po nich šlapat tak dlouho, dokud budou *existovat.*"

"To určitě nebudeš." Znovu ji zachvátil strach, ještě silnější než předtím. Petr změkl, ale z tebe udělali zabijáka. Dvě strany téže mince, ale která je která?

"Já si, Valy, nevymýšlím, opravdu jsem zranil několik lidí."

"Endere, já vím." Jak zraní mě?

"Vidíš, Valy, co se ze mě stává?" pokračoval měkce. "Dokonce

i ty se mě bojíš." Pohladil ji po tváři tak něžně, že se jí chtělo plakat. Jako by cítila dotyk jeho měkké dětské ručky, když byl ještě malé dítě. Pamatovala si ho, ten dotyk měkké a nevinné ručky na svém obličeji.

"Já se nebojím," odpověděla a v té chvíli mluvila pravdu.

"Měla bys."

Ne. Neměla bych se tě bát. "Scvrkneš se, jestli zůstaneš ve vodě. Taky by tě mohli dostat žraloci."

Usmál se. "Žraloci se už dávno poučili, že mě mají nechat na pokoji." Ale vytáhl se nahoru na vor, který se přitom nahnul a zalil vodou. Valentinu zastudilo do zad.

"Endere, Petr to chce udělat. Je dost chytrý, aby si počkal, ale chce se svojí vlastní cestou dostat k moci - když ne teď, tak potom. Ještě nevím, jestli to bude dobře nebo špatně. Petr dokáže být krutý, ale umí získat a udržet moc. Existují určité náznaky, že hned po skončení války s termiťáky, a možná ještě před jejím koncem, se svět znovu propadne do chaosu. Varšavská smlouva směřovala před první invazí k převzetí nadvlády. Jestli se o to pokusí po válce -"

"Pak by dokonce i Petr byl lepší alternativou."

"Endere, sám jsi v sobě objevil některé rysy ničitele. Víš, já také. Nejsou vyhrazené jenom pro Petra, ať si o tom myslí učitelé podle výsledků testů, co chtějí. A v Petrovi je také něco z budovatele. Není příjemný, ale už nezkazí každou dobrou věc, kterou uvidí. Když si uvědomíš, že moc vždycky nakonec skončí v rukou lidí, kteří po ní touží, myslím, že by ji mohli dostat horší lidi než Petr."

"Po takovém důrazném doporučení bych pro něho sám hlasoval."

"Někdy se zdá, že je to naprostý nesmysl. Čtrnáctiletý hoch a jeho sestra připravují spiknutí za účelem ovládnutí světa." Pokusila se zasmát. Neznělo to směšně. "Nejsme zrovna obyčejné děti. Žádný z nás."

"Nepřeješ si občas, abychom byli?"

Představila si sama sebe, že je stejná jako ostatní děvčata ve škole. Snažila se v duchu představit si svůj život, kdyby necítila odpovědnost za budoucnost světa.

"Bylo by to strašně nudné."

"Myslím, že ne." Natáhl se na voru, jako kdyby tam měl ležet

navěky.

Měl pravdu. Nevěděla, co všechno s Enderem v Bitevní škole prováděli, ale spotřebovali jeho ctižádost. Opravdu nechtěl opustit sluncem vyhřátou vodu tohoto údolí.

Ne, uvědomila si. On sice *věří*, že se mu nechce odsud odejít, ale pořád má v sobě příliš mnoho z Petrovy povahy. Nebo z mé. Žádného z nás by dlouhé nicnedělání nedělalo šťastným. Nebo je to snad právě tím, že žádný z nás by nemohl žít šťastně ve společnosti někoho jiného.

Začala proto na něho znovu dorážet. "Jak se jmenuje ten, koho zná každý na světě?"

"Mazer Rackham."

"A co když vyhraješ příští válku stejným způsobem jak Mazer Rackham?"

"Mazer Rackham byl dítě štěstěny. Záložník. Nikdo mu nevěřil. Zkrátka byl ve správný čas na správném místě."

"Ale dejme tomu, že to uděláš. Předpokládejme, že porazíš termiťáky a tvoje jméno bude stejně známé jako jméno Mazera Rackhama."

"Ať je slavný někdo jiný. Petr chce být slavný, nech ho, ať zachrání svět."

"Nemluvím o slávě, Endere. Nemluvím ani o moci. Mluvím o náhodách, o přesně takové náhodě, díky níž byl Mazer Rackham člověkem na správném místě, když někdo musel nepřítele zastavit."

"Když budu tady, nebudu zase tam. Vezme to někde jiný. Ať si mají svoji náhodu."

Tón unaveného nezájmu v jeho hlase ji rozzuřil. "Já teď mluvím o *svém* životě, ty jeden malý, sobecký parchante." Pokud ho její slova rozrušila, nedal to na sobě znát. Ležel dál se zavřenýma očima. "Když jsi byl malý a Petr tě mučil, dobře víš, že jsem si nelehla na záda a nečekala, až tě táta s mámou zachrání. Nikdy nepochopili, jak je Petr nebezpečný. Věděla jsem, že máš monitor, ale nečekala jsem na ně. Víš vůbec, co mi Petr dělal za to, že jsem tě před ním bránila?"

"Zavři zobák," zašeptal Ender.

Protože viděla, že se mu chvěje hruď, protože věděla, že se ho opravdu dotkla, poznala stejně jako Petr, že našla jeho nejslabší

místo a zaryla do něho. Zmlkla.

"Nedokážu je porazit," promluvil mírně. "Jednou budu tam nahoře, jako Mazer Rackham, a všechno bude záviset na mě, ale já to nedokážu."

"Když ne ty, Endere, tak potom nikdo jiný. Když je neporazíš, zaslouží si vyhrát, protože jsou silnější a lepší než my. Nebude to tvoje vina."

"Řekni to mrtvým."

"Kdo jiný, když ne ty?"

"Kdokoliv."

"Nikdo, Endere. Něco ti povím. Když to zkusíš a prohraješ, nebude to tvoje chyba. Ale když to nezkusíš a my prohrajeme, potom bude všechno tvoje vina. Všechny jsi nás zabil."

"Bez ohledu na to jsem zabiják."

"Čím jiným bys měl být? Lidé nerozvíjeli mozek jen proto, aby se flákali po jezerech. Zabíjení bylo první věcí, kterou jsme se naučili. A naučili jsme se ho dobře, jinak bychom byli mrtví a svět by patřil tygrům."

"Nikdy jsem Petra nedokázal porazit. Ať jsem říkal nebo dělal, co jsem chtěl. Nikdy."

Tak, a jsme zase zpátky u Petra. "Byl o hodně starší než ty. A silnější."

"Stejně jako termiťáci."

Chápala jeho důvady. Nebo spíš neodůvodněné obavy. Vyhrál by, kdyby chtěl, ale v srdci věděl, že je tu vždycky někdo, kdo by ho dokázal zničit. Pořád také věděl, že ve skutečnosti nevyhrál, protože tu byl Petr, neporazený mistr světa.

"Ty chceš porazit Petra?" zeptala se.

"Ne," odpověděl.

"Napřed musíš porazit termiťáky. Potom se vrať domů a uvidíš, kdo si ještě všimne, že existuje nějaký Petr Wiggin. Podívej se mu do očí, až tě bude celý svět oslavovat a milovat. To bude v jeho očích porážka, Endere. A takovým způsobem vyhraješ."

"Nerozumíš mně," hlesl.

"Ale rozumím."

"Ne, nerozumíš. Nechci nad Petrem vyhrát."

"Co tedy chceš?"

"Chci, aby mě měl rád."

Neodpovídala. Pokud věděla, Petr nemiloval nikoho.

Ender neříkal nic, jenom ležel. Stále ležel.

Valentine nakonec ze sebe setřásla kapky potu a moskyty, kteří se začínali rojit v přicházejícím soumraku, ponořila se naposledy do vody a potom začala tlačit vor ke břehu. Nezdálo se, že Ender ví, co s ním dělá, ale podle jeho nepravidelného dechu poznala, že nespí. Když dorazili ke břehu, vylezla na molo a řekla: "Endere, *já* té miluju. Víc než dřív. Bez ohledu na to, co si myslíš."

Neodpověděl. Pochybovala, že jí uvěřil. Vrátila se zpátky nahoru rozhněvaná na ně, že ji přinutili, aby zašla za Enderem. Protože ona, konec konců, splnila jenom jejich přání. Přemlouvala Endera, aby začal znovu s výcvikem. On jí to hned tak neodpustí.

Ender vešel do dveří ještě mokrý po posledním ponoření do jezera. Venku byla tma. V pokoji, kde na něho čekal Graff, byla také tma.

"Pojedeme?" zeptal se Ender.

"Jestli chceš," odpověděl Graff.

"Kdy?"

"Až budeš hotov."

Ender se osprchoval a oblékl. Konečně si zvykl na civilní šaty, ale pořád se cítil nesvůj bez uniformy nebo lehkého kosmického obleku. Nikdy ho už znovu neobléknu, pomyslel si. Byla to hra v Bitevní škole a tu mám už za sebou. Slyšel, jak v lese šíleně cvrlikají cvrčci. Nedaleko zaslechl praskání auta, které se pomalu sunulo po štěrku.

Co by si měl ještě vzít s sebou? Přečetl několik knížek z knihovny, ale ta patřila k domu. Nemohl si je vzít. Jediná věc, kterou doopravdy vlastnil, byl vor vyrobený jeho vlastníma rukama. Ten tu taky zůstane.

V pokoji, kde čekal Graff, se rozsvítila světla. Také on se převlékl. Měl na sobě zase uniformu.

Seděli spolu na zadním sedadle auta, mířícího venkovskými cestami zezadu k letišti. "Tenkrát, když narůstal počet obyvatel," ozval se Graff, "se tahle oblast udržovala v původním stavu, s lesy a

farmami. Zem, kde jsou hranice povodí. Zdejší vodopády napájejí spoustu řek a hodně vody odtéká do podzemí. Země je hluboká, Endere. Přímo do srdce, které je živé. My lidé žijeme jenom na vrcholku, jako brouci v zahnívající pěně v klidné vodě nedaleko břehu "

Ender mlčel.

"Vychováváme takto velitele, protože přesně tohle potřebují - musí myslet určitým způsobem, spousta věcí je nesmí rozptylovat, a proto je izolujeme. Tebe také. Oddělujeme tě od nich. A ono to funguje. Ale když nikdy nepotkáš člověka, když nikdy nepoznáš Zemi a žiješ uvnitř kovových stěn zadržujících chlad vesmíru, je velice snadné zapomenout, proč Země stojí za to, abychom ji zachránili. Proč svět lidí má tu cenu, kterou za něho platíš."

Proto jste mě sem přivezli, pomyslel si Ender. Proto vám to trvalo tři měsíce, přestože tolik spěcháte. Chtěli jste, abych si zamiloval Zemi. Dobře, povedlo se vám to. Všechny vaše triky zabraly. Valentine taky. Byla dalším vaším trikem, díky kterému jsem si připomněl, že nepůjdu do školy kvůli sobě. Ano, nezapomněl jsem.

"Endere, možná jsem trochu zneužil Valentine a ty mě teď nenávidíš," ozval se Graff, "ale pamatuj si - funguje to jenom proto, že vztah mezi vámi dvěma je opravdový, že jedině na něm záleží. Na miliardách takových svazků mezi lidskými bytostmi. Právě za ně bojuješ, aby žily dál."

Ender odvrátil obličej k oknu a díval se, jak ve vzduchu stoupají a klesají vrtulníky a řiditelné vzducholodi.

Odletěli helikoptérou na kosmodrom Mezinárodní flotily ve Stumpy Point. Oficiálně se nazýval podle jednoho mrtvého Hegemona, ale každý mu říkal Stumpy Point podle zuboženého malého městečka, které srovnali se zemí při budování přístupových cest k rozlehlým ostrovům z oceli a betonu rozházeným po Pamlico Sound. Vodní ptáci pořád popocházeli drobnými, úzkostlivými krůčky ve slané vodě, mechem obrostlé stromy se skláněly k hladině, jako by se chtěly napít. Začínalo drobně pršet a beton byl černý a kluzký. Jen těžko se dalo rozpoznat, kde končil beton a kde začínal Sound.

Graff je provedl bludištěm povolovacích formalit. Oprávnění ke

vstupu představovala malá plastická kulička, kterou měl u sebe. Pokaždé ji vložil do otvoru u vchodu, dveře se otevřely a lidé vstávali a salutovali. Automaty vyplivly kuličku a Graff šel dál. Ender si všiml, že zpočátku si každý napřed prohlížel Graffa, ale jak postupovali dál do hloubi kosmodromu, lidé začínali sledovat Endera. Napřed si všímali skutečně důležitého člověka, ale později, v místech, kde měl každý velkou pravomoc, měli zájem o jeho doprovod.

Teprve když se Graff připoutal k sedadlu raketoplánu, Ender si uvědomil, že Graff opravdu poletí s ním.

"Jak daleko se mnou poletíte?" Graff se nepatrně usmál. "Celou cestu, Endere." "Jmenovali vás administrátorem Velitelské školy?"

"Ne."

Graffa tedy odvolali z jeho místa v Bitevní škole výhradně proto, aby doprovázel Endera na jeho příští působiště. Jak si mě považují, pomyslel si. A v duchu uslyšel Petrův hlas, jak se šeptem ptá 'A jak to můžu využít?'

Otřásl se odporem a snažil se přemýšlet o něčem jiném. Petr možná fantazíroval o vládě nad světem, ale Ender takové fantastické sny neměl. Když se v myšlenkách stále vracel ke svému životu v Bitevní škole, napadlo ho, že i když nikdy nevyhledával moc, vždycky ji měl. Usoudil, že šlo o moc zrozenou z jeho vynikajících vlastností, a ne získanou díky manipulaci. Neměl důvod se za ni stydět. Snad s výjimkou Beanova případu ji nikdy nezneužil, aby někomu ublížil. A nakonec se i ta záležitost s Beanem vyvinula dobře. Stal se jeho kamarádem a zaujal místo ztraceného Alaje, který naopak nahradil Valentine. Valentine pomáhající Petrovi v jeho pletichách. Valentine, která Endera pořád milovala, ať se přihodilo cokoliv. Sledování této niti myšlenek ho dovedlo zpátky na Zem, zpátky k tichým hodinám uprostřed čisté vody obklopené prstencem zalesněných kopců. Taková je Země, pomyslel si. Ne planeta o rozměrech několika tisíc kilometrů, ale les s lesknoucím se jezerem, dům ukrytý na hřebeni kopce a vyčnívající nad stromy, travnatý svah stoupající přímo od břehu, ryby vyskakující z vody a ptáci útočící na brouky, kteří žili na předělu mezi vodou a nebem. Země byla vytrvalým šuměním cvrčků, větru a ptáků. A také hlasem jedné

dívky, který k němu promlouval ze vzdáleného dětství. Stejný hlas ho kdysi chránil před terorem. Stejný hlas říkal, že Ender udělá všechno, jen aby zůstal naživu, dokonce se vrátí do školy a znovu opustí Zemi na další čtyři nebo čtyřicet nebo čtyři tisíce let. Přestože Petra milovala víc.

Oči měl zavřené, kromě oddechování ze sebe nevydával žádný zvuk. Graff natáhl ruku přes uličku a dotkl se jeho dlaně. Ender překvapením ztuhl. Graff se brzy stáhl, ale Endera na okamžik napadla překvapivá myšlenka, že Graff k němu asi cítí náklonnost. Ale ne, to je jenom další chladně vypočítané gesto. Graff vychovával z malého chlapce velitele. Nebylo pochyb, že kapitola 17 studijních osnov zahrnovala gesto náklonnosti od učitele.

Raketoplán za pouhé čtyři hodiny přistál na satelitu MZ. Meziplanetární základna byla městem se třemi tisíci obyvatel, kteří dýchali kyslík z rostlin sloužících jim také jako potrava, a pili vodu, která už tisíckrát prošla jejich těly. Smyslem jejich života byla obsluha malých nákladních lodí, soumarů sluneční soustavy, a raketoplánů, které od nich přebíraly náklady a pasažéry směřující na Zemi nebo na Měsíc. Krátce řečeno, Ender se v tomto světě cítil jako doma, protože podlaha tady stoupala vzhůru stejně jako v Bitevní škole.

Jejich kosmická loď byla docela nová. Mezinárodní flotila neustále vyřazovala staré rakety a kupovala nejnovější modely. Tato právě přivezla velký náklad tažené oceli, vyrobené plovoucí továrnou, která rozebírala malé planetky v pásu asteroidů. Ocel se měla dopravit na Měsíc. Loď byla teď obklopena čtrnácti vlečnými čluny. Ale Graff znovu vhodil kuličku do čtecího přístroje a čluny se odpojily. Tentokrát akce probíhala rychle, na základě cílové stanice určené Graffem (ani ji nemusel oznámit nahlas), dokud se loď neoddělila od Meziplanetární základny.

"Není velkým tajemstvím," prohlásil její kapitán, "že když se neoznámí cílová stanice, jde o MK." Ender na základě analogie s MZ usoudil, že počáteční písmena znamenají zkratku Mezihvězdného kosmodromu.

"Tentokrát ne," odpověděl mu Graff.

"Kam tedy?"

"Velitelství Mezinárodní flotily."

"Nemám povolení od bezpečáků ani vědět, kde leží, pane."

"Vaše lod' ví, kam má letět," prohlásil Graff. "Počítač bude dodržovat kurz, který tahle věcička určí." Podal kapitánovi plastickou kuličku.

"To mám celou cestu letět se zavřenýma očima, abych neuhodl, kde jsme?"

"Ach ne, kdepak. Velitelství je na malé planetce Erós, přibližně tři měsíce cesty odsud při nejvyšší rychlosti. Touto rychlostí, samozřejmě, poletíte."

"Erós? Ale já myslel, že termiťané ji spálili až na radioaktivní ehm. Kdy mně bezpečáci povolili, abych se to dozvěděl?"

"Ti vám nic nepovolovali. Protože až přijedeme na Erós, určitě vás tam zařadí do stálé služby."

Kapitán okamžitě porozuměl, ale nelíbilo se mu to. "Já jsem pilot, vy jeden čubčí synu, a nemáte právo zavřít mě na jakýsi balvan!"

"Přehlédnu vaše posměšky vůči nadřízenému. Opravdu se omlouvám, ale mám rozkaz vzít si nejrychlejší dostupnou válečnou raketu. Když jsem sem přiletěl, byla to vaše. Ale nikdo vás nechtěl zničit. Hlavu vzhůru. Za dalších patnáct let bude možná válka a potom už sídlo velitelství Mezinárodní flotily nebudeme muset utajovat. Měl byste si, mimochodem, uvědomit, pro případ, že se spoléháte při přistání na vizuální řízení, že Erós je zatemněný. Jeho albedo je jenom o maličko větší než u černé díry. Neuvidíte ho."

"Díky," procedil kapitán mezi zuby.

Měli za sebou skoro měsíc cesty, než začal mluvit s plukovníkem Graffem uctivě.

V paměti lodního počítače byla omezená zásoba knih - zaměřených v prvé řadě spíše na zábavu než na vzdělávání. Během cesty, po snídani a ranní rozcvičce, spolu proto Ender s Graffem obyčejně hovořili o Velitelské škole, o Zemi, o astronomii a fyzice. O všem, co chtěl Ender vědět.

A nejvíc chtěl vědět o termiťanech.

"Moc o nich *nevíme*, " řekl Graff. "Nikdy se nám nedostal do rukou žádný živý. Dokonce když jsme chytili jednoho neozbrojeného a živého, zemřel v okamžiku, kdy bylo zřejmé, že jsme ho zajali. Dokonce ani v tom, že je to *on*, nemáme jistotu - ve skutečnosti je

velice pravděpodobné, že většina jejich vojáků jsou ženy, ale s atrofovanými sexuálními orgány nebo jejich zbytky. Nedokážeme nic říct. Nejvíc by ti měla dát jejich psychologie, ale my jsme neměli vůbec příležitost vyslechnout je."

"Řekněte mi všechno, co víte. Možná se dozvím něco, co potřebuju."

Graff se tedy pustil do vyprávění. Termiťané byli organismem, který se původně mohl vyvinout i na Zemi, kdyby šel vývoj před miliardou let jiným směrem. Z pohledu molekulárního složení se nezjistilo nic překvapivého. Dokonce i genetický materiál byl úplně stejný. Ne náhodou připomínali lidem hmyz. Třebaže dnes měli vnitřní orgány daleko složitější a specializovanější než hmyz, a i když se u nich vyvinula vnitřní kostra (většinu vnější odhodili), v jejich fyzické stavbě se pořád projevovalo dědictví předků. Připomínali nejspíš pozemské mravence. "Ale ať tě podoba neklame," upozorňoval Graff. "Je to stejně bezvýznamné, jako kdybys řekl, že tvoji předkové vypadali nejspíš jako veverky."

"Jestli neexistuje nic jiného, na čem musíme stavět, máme aspoň *něco*, " konstatoval Ender.

"Veverky nikdy nestavěly kosmolety. Obvykle dochází k několika změnám na cestě od sbírání oříšků a semen k zabírání asteroidů a zakládání stálých výzkumných stanic na Saturnových měsících."

Termiťané viděli světlo asi ve stejném rozsahu spektra jako lidské bytosti a ve svých lodích měli umělé osvětlení a spojovací aparatury. Zdálo se však, že tykadla téměř zakrněla. Z jejich těl se nedalo vyčíst, jestli pro ně měl čich, chuť nebo sluch nějaký zvláštní význam.

"Samozřejmě to nevíme jistě. Ale nedokážeme pochopit, jak mohli využívat ke vzájemné komunikaci zvuk. A nejpodivnější na celé věci je fakt, že na svých lodích nemají žádné komunikační zařízení. Ani rádio, nic, co by mohlo vysílat nebo přijímat nějaký druh signálu."

"Dorozumívají se loděmi. Viděl jsem je na videu, mluvili spolu."

"Máš pravdu. Ale mluví těla mezi sebou, mozek s mozkem. To je nejdůležitější věc, kterou jsme se o nich dozvěděli. Bez ohledu na

způsob přenosu spolu komunikují okamžitě. Rychlost světla pro ně není překážkou. Když Mazer Rackham porazil jejich flotilu, zanechali jakékoliv činnosti. Najednou. Nebyl čas na signalizaci. Všechno se zastavilo hned."

Ender si vzpomněl, že na videozáznamech leželi termiťané na svých místech mrtví, ale nezranění.

"Pak jsme už věděli, že je to možné. Komunikovat rychleji než světlo. Došlo k tomu před sedmdesáti lety a jakmile jsme zjistili, co tento druh komunikace vyžaduje, udělali jsme to. *Já* jsem tenkrát samozřejmě ještě nebyl na světě."

"Jak je to možné?"

"Nedokážu ti vysvětlit filotickou fyziku. Polovině jejích principů stejně nikdo nerozumí. Podstatné však je, že jsme postavili hlásku. Oficiálně se nazývá filotický paralaktický okamžikový komunikátor, ale kdosi vyhrabal v nějaké staré knížce název *hláska*, a ten se ujal. Většina lidí ani neví, že takový přístroj existuje."

"Lodě by tedy mohly spolu mluvit i na vzdálenost sluneční soustavy," řekl Ender.

"Znamená to, že lodě by dokázaly komunikovat dokonce i přes celou galaxii," zdůraznil Graff. "A termiťané spolu mluví bez přístrojů."

"Takže oni o své porážce věděli v okamžiku, kdy k ní došlo. Vždycky jsem si myslel - každý vždycky říkal, že možná teprve teď zjistili, že před dvaceti lety prohráli bitvu."

"Lidé panikaří," odpověděl Graff. "Mluvím s tebou o věcech, které bys - mimochodem - neměl znát, pokud někdy odejdeš z velitelství MF. Než válka skončí."

Ender se rozzlobil. "Pokud mě znáte, víte dobře, že umím držet jazyk za zuby."

"Takové je nařízení. Lidi do pětadvaceti let považujeme za nespolehlivé. Je to silně nespravedlivé k velkému počtu odpovědných dětí, ale pomáhá to zúžit počet osob, které by mohly něco prozradit."

"K čemu je vlastně celé utajování?"

"Endere, protože na sebe bereme strašlivé riziko, nechceme, aby každá pozemská síť okamžitě diskutovala o těchto rozhodnutích. Víš, jakmile jsme získali plně funkční hlásku, namontovali jsme ji do

našich nejlepších lodí a vyslali je k planetárním systémům termiťanů, aby na ně zaútočily."

"Víme, kde jsou?"

"Ano."

"Takže teď nečekáme třetí invazi."

"Třetí invaze probíhá právě teď."

"Vždyť na ně útočíme, i když se o tom nemluví. Každý si myslí, že máme obrovskou flotilu válečných lodí, která čeká v úkrytu za kometami -"

"Nemáme ani jednu. Tady jsme docela bezbranní."

"Co kdyby na nás jejich flotila zaútočila?"

"Potom bychom zemřeli. Ale naše lodě takovou flotilu zatím neviděly, ani stopu po ní."

"Možná ustoupili a chtějí, abychom je nechali na pokoji."

"Možná. Viděl jsi přece všechny záznamy. Dal bys lidské rase naději, že se vzdají boje a nechají nás na pokoji?"

Ender se pokoušel pochopit dlouhý čas, který mezitím uplynul. "A lodě už cestují sedmdesát let -"

"Některé. Některé třicet a jiné dvacet let. Stavíme teď lepší lodi. Učíme se pohrávat si s vesmírem trochu lépe. Ale každá loď, která není ve výstavbě, je na cestě k nepříteli nebo do předsunutého postavení. Každý kosmolet s naloženými bitevními křižníky a bojovými čluny se blíží k termiťanům. Brzdí. Protože je už téměř na místě. První lodi jsme vyslali k nejvzdálenějším objektům, pozdější zase k bližším. Načasovali jsme je výtečně. Všechny se zapojí do boje v průběhu několika měsíců. Naneštěstí zaútočí na jejich domovskou planetu naše nejprimitivnější, zastaralé zařízení. Přesto jsou ale lodi dost dobře vyzbrojené - některé naše zbraně termiťané ještě nikdy neviděli."

"Kdy dorazí na místo?"

"V příštích pěti letech. Na velitelství Mezinárodní flotily je všechno připraveno. Je tam ovladač hlásky, který udržuje spojení s celou invazní flotilou. Všechny lodě fungují, připravené k boji. Endere, jediné, co nám chybí, je velitel bitvy, člověk, který ví, co ksakru udělat s těmi loděmi, až se dostanou k cíli."

"A co když nikdo nebude vědět, co s nimi?"

"Prostě se budeme snažit, jak nejlépe umíme, s nejlepšími

veliteli, které seženeme."

Myslí tím mě, napadlo Endera. Chtějí, abych se do pěti let připravil. "Pane plukovníku, není možné, abych byl za pět roků připravený převzít velení flotily."

Graff pokrčil rameny. "Kdo ví. Snaž se co nejvíc. Když nebudeš připraven, spokojíme se s ostatními."

Endera tím uklidnil.

Ale jenom na chvíli. "Ale právě teď, Endere, nemáme nikoho."

Ender věděl, že šlo o další Graffův tah. Donutit mě, abych uvěřil, že všechno závisí na mě, abych nepovolil a maximálně tvrdě na sobě pracoval.

Ale ať už to byla hra nebo ne, možná měl také pravdu. A proto by měl pracovat maximálně tvrdě. Přesně tuhle věc od něho Valy chtěla. Pět let. Jenom pět let, než lodě dorazí. A já dosud nic neumím. "Za pět let mi bude teprve patnáct," ozval se Ender.

"Půjde ti na šestnáctý," odpověděl Graff. "Všechno závisí na tom, co umíš."

"Pane plukovníku, já se jenom chci vrátit a znovu si zaplavat v jezeře."

"Až vyhrajeme ve válce. Nebo prohrajeme. Budeme mít několik desetiletí, abychom sami skoncovali se životem, než k nám doletí. Dům tam zůstane. Slibuji ti, že si zaplaveš do sytosti."

"Ale budu ještě pořád příliš mladý na tajné informace."

"Celou dobu tě bude hlídat ozbrojená stráž. Armáda si s takovými věcmi umí poradit."

Oba se tomu zasmáli. Ender si musel připomenout, že Graff se pouze tváří jako přítel, že všechno, co dělá, je chladně vykalkulovaná lež nebo podvod s cílem zapojit Endera do účinné bojové mašinérie. Stanu se přesně takovým nástrojem, jaký potřebujete, říkal si Ender v duchu, ale aspoň mě *neobalamutíte*. Udělám to, protože jsem se sám rozhodl, a ne proto, že jste mě k tomu trikem donutili, vychytralí parchanti.

Nákladní loď přistála na Erótu ještě předtím, než ho spatřili. Kapitán jim ukázal vizuální záběr a potom na stejné obrazovce několikavrstevný termický snímek. Byli prakticky v nejvyšší vrstvě pouhé čtyři tisíce kilometrů od něho - ale Erós, dlouhý jenom čtyřiadvacet kilometrů, byl neviditelný, pokud ho neozářilo odražené

sluneční světlo.

Kapitán přistál s lodí na jedné ze tří přistávacích plošin, které kolem Eróta kroužily. Nemohl přistát přímo na jeho povrchu, protože Erós měl zvýšenou gravitaci a kosmická loď, zkonstruovaná k vlečení nákladu, by nikdy nedokázala uniknout z gravitační studny. Podrážděně se s nimi rozloučil, ale Ender s Graffem zůstali veselí. Kapitán se mračil, protože musel opustit svoji loď. Ender s Graffem si připadali jako vězni, které konečně propustili z vězení. Když přešli na palubu raketoplánu, který je měl dopravit na povrch Eróta, citovali úmyslně zkomoleně citáty z pornografických videosnímků, na které se kapitán donekonečna díval, a smáli se jako šílení. Kapitán se tvářil kysele a stáhl se do sebe; předstíral, že spí.

Potom, jako by dostal dodatečný nápad, položil Ender Graffovi poslední otázku.

"Proč s námi termiťané bojují?"

"Slyšel jsem všechny možné důvody," odpověděl mu Graff. "Protože jejich planetární systém je přelidněný a oni musejí zakládat kolonie. Protože nemohou snést pomyšlení na jiný inteligentní život ve vesmíru. Protože si myslí, že my *nejsme* inteligentní. Protože mají nějaké zvláštní náboženství. Protože sledovali naše staré vysílání a usoudili, že máme beznadějně násilnou povahu. Všechny možné důvody."

"Kterému věříte?"

"Na tom nezáleží, čemu věřím."

"Přesto bych rád znal váš názor."

"Určitě spolu mluví přímo, Endere, prostřednictvím mozků. Co si myslí jeden, myslí si i ten druhý. Co si pamatuje jeden, pamatuje si i další. Proč by si měli vůbec vytvářet nějaký jazyk? Proč by se učili číst a psát? Jak by poznali čtení a psaní, kdyby je viděli? Nebo signály a čísla? Jak by poznali cokoliv z našich komunikačních prostředků? Tady nejde pouze o překlad z jednoho jazyka do druhého. Nemají vůbec žádný jazyk. Použili jsme všechny prostředky, které jsme si dokázali vymyslet, ke spojení s nimi, ale oni nemají ani přístroje, aby poznali, že jim dáváme znamení. Možná se do nás pokoušeli vcítit a nechápali, proč jim neodpovídáme."

"Takže celá válka vznikla jenom proto, že se nedokážeme dorozumět."

"Když ti jiný přítel nedokáže říct svůj příběh, nikdy si nejsi jistý, jestli tě nechce zabít."

"Proč je tedy prostě nenecháme na pokoji?"

"Endere, my jsme nezaútočili první, oni přišli k nám. Kdyby nás chtěli nechat na pokoji, mohli to udělat před sto lety, před první invazí "

"Třeba nevěděli, že jsme inteligentní. Možná -"

"Věř mi, Endere, na toto téma se diskutuje už sto let. Odpověď nezná nikdo. Ale když přijde na věc, musí nevyhnutelně padnout rozhodnutí: pokud jeden z nás musí být zničen, zatraceně potřebujeme jistotu, že právě my nakonec zůstaneme naživu. Naše geny nám jiné řešení nedovolují. Příroda nemůže stvořit druh, který nemá touhu přežít. Jedinci by se asi dali vychovat k sebeobětování, ale rasa jako celek se nikdy nerozhodne pro ukončení své existence. Takže když budeme moci, zabijeme každičkého termiťana, a stejně tak zabijí i oni posledního člověka."

"Pokud jde o mě, dávám přednost přežití."

"To vím," odpověděl Graff. "Právě proto jsi tady."

KAPITOLA 14

Enderův učitel

"Dal jste si na čas, plukovníku Graffe. Cesta není krátká, ale tříměsíční dovolená překračuje všechny meze."

"Nerad bych přivezl poškozené zboží."

"Někteří lidé prostě nemají smysl pro rychlejší tempo. No dobrá, vždyť je to jenom pro dobro světa. Mně to nevadí. Musíte ale chápat naši úzkost. Máme tu hlásku a neustále přijímáme informace o postupu našich lodí. Každý den hledíme do tváře blížící se válce. A on vypadá tak strašně malý."

"Je v něm velká síla ducha."

"Doufám, že taky instinkt zabijáka."

"Ano."

"Připravili jsme pro něho improvizovaný rozvrh studia. Každý předmět podléhá, samozřejmě, vašemu souhlasu."

"Podívám se na to. Nepředstírám, pane admirále, že předměty znám. Jsem tu jenom proto, že znám Endera. Nebojte se tedy, že budu hned soudit vaše kroky. Jenom jejich tempo."

"Kolik mu toho můžeme říct?"

"Neztrácejte čas fyzikou interstelárního pohybu."

"Co hláska?"

"Už jsem ho s ní a s flotilou seznámil. Řekl jsem mu, že přiletí na místo určení za pět let."

"Jak se zdá, na nás zbývá velice málo."

"Můžete mu popsat systémy zbraní. Musí je znát natolik, aby se inteligentně rozhodl."

"Ó, jak jste laskavý. Vidím, že mu, konec konců, ještě můžeme být užiteční. Jeden z pěti simulátorů jsme vyhradili pouze pro něho."

"Co bude s ostatními?"

"Simulátory?"

"Ostatními dětmi."

"Přijel jste sem, abyste se postaral o Endera Wiggina."

"Trochu jsem zvědavý. Nezapomeňte, že kdysi byli všichni mými studenty."

"A teď jsou všichni moji. Zaučují se do záhad flotily, do kterých vás, pane plukovníku, nikdy jako vojáka nezasvěcovali."

"Mluvíte o ní jako kněz."

"A jako o bohu, o náboženství. Mluví tak o tom dokonce i ti z nás, kteří poroučejí hlásce a znají velebnost mezihvězdných letů. Vidím, že vám můj mysticismus příliš nevoní. Ujišťuji vás, že vaše nechuť jenom odhaluje nevědomost. Ender Wiggin se dost brzy dozví všechno, co vím já; bude tančit nádherný tanec duchů napříč hvězdami a celá jeho opravdová velikost se odkryje, odhalí, vystaví se před vesmírem, aby ji všichni viděli. Máte místo duše kámen, pane plukovníku, ale já zpívám kameni stejně snadno, jako jinému zpěvákovi. Můžete odejít do svého bytu a zařídit si ho."

"Kromě šatů, které mám na sobě, nemám co uložit."

"Vy nic nemáte?"

"Můj plat je na kontě někde na Zemi. Nikdy jsem ho nepotřeboval. Kromě nákupu civilních šatů na mojí - dovolené."

"Nejste materialista. Ale přesto jste nepříjemně otylý. Nenasytný asketa? V tom je ale rozpor."

"Když jsem rozrušený, tak jím. Kdežto když cítíte napětí vy, vyměšujete pevnou stolici."

"Libite se mi, plukovníku. Myslím, že se shodneme."

"Moc mi na tom, nezáleží, admirále Chamrajnagare. Přišel jsem sem kvůli Enderovi. A nikdo z nás tu není kvůli vám."

Ender nenáviděl Erós od okamžiku, kdy raketoplán odrazil od kosmického člunu. Na Zemi, s její rovnou podlahou pod nohama, byl dost nespokojený. Ale Erós byl beznadějný případ, kus drsné, vřetenovité skály, v nejužším bodě silné pouhých šest a půl kilometru. Protože povrch planetky beze zbytku absorboval sluneční světlo a měnil ho na energii, všichni žili v místnostech s hladkými stěnami, spojenými chodbami, které protkávaly vnitřek asteroidu. Pohled na vesmír zblízka nebyl problémem - Endera však rozčiloval sklon chodeb. Všechny se pod velkým úhlem svažovaly dolů. Od začátku ho při chůzi chodbami trápila závrať; zvlášť když procházel

těmi, které obepínaly úzký obvod Eróta. Nepomáhalo ani, že gravitace byla ve srovnání se Zemí poloviční - iluze života na pokraji pádu byla téměř dokonalá.

Také ho cosi rozčilovalo na rozměrech místností - stropy byly příliš nízké, chodby příliš úzké. Nebylo to pohodlné místo.

Nejhorší ze všeho však byl velký počet lidí. Ender si už nevzpomínal na pozemská velkoměsta. Jeho představu odpovídajícího počtu lidí vytvořila Bitevní škola, kde ho od vidění znal každý, kdo tam bydlel.

Ale tady, ve skále, žilo deset tisíc lidí. Přes velký prostor věnovaný zařízení umožňujícímu existenci života a dalším strojům nebylo nijak přelidněno. Endera nejvíc rozčilovala skutečnost, že ho neustále obklopovali cizí lidé.

Nikdy mu nedovolili s někým se seznámit. Často vídal jiné studenty Velitelské školy, ale protože nenavštěvoval pravidelné přednášky, představovali pro něho cizí tváře. Občas se ukázal na nějakém semináři, ale obvykle ho učil pokaždé jiný učitel, nebo příležitostně mu pomáhal s učením další student, kterého spatřil jenom jednou a pak už nikdy. Jedl sám s plukovníkem Graffem. Odpočíval v tělocvičně, ale zřídka potkal dvakrát stejné lidi.

Uvědomil si, že ho znovu izolují, tentokrát však nepobízeli ostatní studenty, aby ho nenáviděli, ale spíš mu nedávali žádnou možnost, aby se s někým spřátelil. Stejně by se byl s většinou sotva sblížil - s výjimkou Endera byli všichni studenti skoro dospělí.

Ender se proto stáhl do ulity svého studia, učil se rychle a dobře. Astronavigaci a dějiny válek hltal jako vodu; abstraktní matematika byla těžší, ale kdykoli mu předložili problém, který se týkal struktury v prostoru a času, zjistil, že se může víc spolehnout na svoji intuici než na výpočet - často okamžitě pochopil řešení, k němuž dokázal dospět teprve po dlouhých minutách nebo hodinách práce s čísly.

A pro zábavu tu měl simulátor, nejdokonalejší videohru, jakou kdy hrál.

Krok za krokem ho učitelé a studenti učili využívat. Zpočátku, protože neznal děsivou sílu hry, zkoušel pouze taktickou úroveň, kdy nepřetržitě manévroval jediným bitevním křižníkem v boji za zničení nepřítele. Počítačem řízený nepřítel byl silný a nevyzpytatelný. Ender zjistil, že jakmile vyzkouší nějakou taktickou novinku, za

několik minut ji počítač použije proti němu.

Hra měla holografickou obrazovku a jeho křižník představovalo pouze maličké světélko. Nepřítel byl dalším světlem jiné barvy. Obě tančila, obíhala kolem sebe a manévrovala v krychlovém prostoru o straně deset metrů. Řídící panel dokázal hodně. Ender mohl otáčet displejem kolem osy všemi směry, takže se díval z jakéhokoliv úhlu a pohyboval jeho středem tak, aby se souboj konal blíž nebo dál od něho.

Jakmile získal zkušenosti v ovládání rychlosti, směru pohybu, orientace a zbraní bojové kosmické rakety, hra se stala složitější. Mohl se utkat se dvěma nepřátelskými loděmi najednou, s překážkami, s vesmírnými troskami. Začínal mít starosti s palivem a nedokonalými zbraněmi. Počítač mu začal určovat jednotlivé věci, které měl zničit nebo provést, takže se nesměl rozptylovat a musel dosáhnout cíle, aby zvítězil.

Když zvládl hru s jedním křižníkem, dovolili mu přejít ke čtyřčlenné eskadře. Udílel rozkazy simulovaným pilotům čtyř bojových plavidel a místo pouhého provádění instrukcí počítače směl sám stanovovat taktiku, určovat nejcennější z několika cílů a podle toho řídit svoji eskadru. V kterémkoliv okamžiku mohl na krátký čas sám převzít velení jedné rakety. Zpočátku toho také často využíval, ale ostatní tři kosmické křižníky byly při tom brzy zničeny. Jak se hra neustále přiostřovala, musel věnovat mnohem víc času řízení eskadry a daleko častěji vyhrával.

Než uběhl jeho první rok ve Velitelské škole, mistrně ovládal všech patnáct úrovní simulátoru, od řízení jednotlivého kosmického plavidla až po velení flotile. Už dávno si uvědomil, že to, čím byla pro Bitevní školu bitevní místnost, představoval pro Velitelskou školu simulátor. Přednášky byly hodnotné, ale skutečná výchova probíhala při hře. Lidé se občas zašli podívat, jak hraje. Nikdy neřekli ani slovo - nemluvili téměř nikdy, pokud ho neměli naučit něco zvláštního. Přihlížející mlčky stáli a sledovali, jak provádí složitou simulaci, a jen co skončil, odcházeli. Co tu děláte, chtělo se mu zeptat. Hodnotíte mě? Rozhodujete se, zda mi svěříte flotilu? Jenom nezapomínejte, že jsem o ni nežádal.

Zjistil, že na simulátoru uplatní velkou část svých vědomostí z Bitevní školy. Rutinované měnil každých pár minut jeho směr, otáčel jím tak, aby se nepřevrátil vzhůru nohama, neustále hodnotil své postavení z pohledu nepřítele. Nakonec měl radost, když takto získal kontrolu nad bitvou, když dokázal sledovat každičký její detail.

Zároveň ho znechutilo, že je vlastně málo toho, co může kontrolovat, protože počítačem řízené bojové křižníky uměly jenom to, co jim počítač dovolil. Nepřebíraly iniciativu, nebyly inteligentní. Začínal si přát, aby měl u sebe své velitele čet; mohl by pak počítat s tím, že některé eskadry budou tak dobré, že nebudou potřebovat nad sebou neustálý dohled.

Na konci prvního roku vyhrával na simulátoru každou bitvu a hrál hru, jako by byla přirozenou součástí jeho těla. Jednou, když jedl s Graffem, se zeptal: "To je všechno, co simulátor umí?"

"Co všechno?"

"To, co teď hraju. Hra je lehká a už nemůže být těžší."

"Hm."

Zdálo se, že Graff je duchem nepřítomný. I když, Graff vlastně vždycky vypadal jako duchem nepřítomný. Příští den se všechno změnilo. Graff zmizel a místo něho dali Enderovi jiného společníka.

Byl v jeho pokoji, když se Ender ráno probudil. Starší muž seděl se zkříženýma nohama na podlaze. Ender na něho vyčkávavě hleděl a čekal, až promluví. Muž mlčel. Ender vstal, osprchoval se a oblékl, ochotný nerušit muže v jeho mlčení, když si to nepřeje. Už dávno věděl, že když se dělo něco neobvyklého, něco, co bylo součástí plánu někoho jiného a ne jeho vlastního, víc informací získal čekáním než vyptáváním. Dospělí téměř vždycky ztratili trpělivost dřív než Ender.

Muž pořád mlčel, když byl Ender připraven a zamířil ke dveřím. Dveře se neotevřely. Obrátil se čelem k muži sedícímu na podlaze. Vypadal asi na šedesát, nejstarší člověk, kterého Ender na Erótu dosud viděl. Jednodenní bílé strniště dodávalo jeho obličeji odstín jen nepatrně světlejší šedi než husté, krátké vlasy. Trochu protáhlý obličej, oči obklopené vějířem vrásek. Hleděl na Endera s výrazem, který prozrazoval jenom apatii.

Ender se obrátil zpátky ke dveřím a pokusil se je znovu otevřít. "Tak dobře," prohlásil, když se přestal snažit. "Proč jsou dveře

zamčené?"

Starý muž na něho dál zíral prázdným pohledem.

Takže i tohle je hra, pomyslel si Ender. Dobrá, když chtějí, abych šel do třídy, dveře nezamknou. Když nechtějí, zamknou je. Mně je to jedno.

Ender neměl rád hry bez předem stanovených pravidel, kdy cíl znali jenom oni sami. Proto nehrál a odmítl se také rozčilovat. Zopakoval si relaxační cviky, když se opíral o dveře, a brzy se zase uklidnil. Muž na něho pořád netečně hleděl.

Zdálo se, že hodiny ubíhají, zatímco Ender odmítal mluvit a staroch vypadal jako slabomyslný hluchoněmý. Občas Endera napadlo, že je duševně chorý; možná utekl z nějaké léčebny kdesi uvnitř Eróta a prožívá v Enderově pokoji svůj bláznivý fantastický sen. Ale čím déle situace trvala a když nikdo nepřicházel ke dveřím, dokonce ho ani nehledali, tím víc byl přesvědčený, že jde o záměr, o snahu vyvést ho z rovnováhy. Ender nechtěl přenechat starému muži vítězství. Aby mu čas ubíhal rychleji, začal cvičit. Některé cviky se nedaly provádět bez nářadí, ale jiné, zvláště ty z kurzu osobní sebeobrany, dokázal zvládnout bez cizí pomoci.

Při cvičení se pohyboval po celém pokoji. Nacvičoval prudké výpady vpřed a výkopy. Jeden pohyb ho zavedl do blízkosti starocha, ale tentokrát stará pazoura vystřelila a chytila Endera uprostřed kopnutí za levou nohu. Stáhla ho za chodidlo dolů. Ender těžce přistál na podlaze.

Rozzuřený vyskočil okamžitě na nohy.

Zjistil, že starý muž sedí dál klidně se skříženýma nohama, dýchá nevzrušeně, jako by se nikdy ani nepohnul. Ender stál v bojovém postoji, ale nehybnost toho druhého mu znemožňovala zaútočit. Má snad kopnout starocha do hlavy? A potom vysvětlovat Graffovi - víte, on mě ten starý muž kopl a já mu musel oplatit stejnou mincí.

Vrátil se ke cvičení; muž se dál díval.

Unavený a nazlobený na promarněný den se Ender jako vězeň ve vlastním pokoji vrátil k posteli, aby si vytáhl panel. Když se k němu sehnul, ucítil tvrdý stisk ruky mezi stehny a další ruku, jak ho drží za vlasy. Za okamžik stál na hlavě. Starochovo koleno tlačilo jeho obličej a ramena k zemi, zatímco záda měl příšerně ohnutá a

nohy svázané starochovou paží. Ender nemohl hýbat rukama, nedokázal ohnout záda, aby získal prostor pro uvolnění nohou. Za necelé dvě vteřiny starý muž porazil Endera Wiggina.

"Vyhrál jste," přidušeně zasípal Ender.

Mužovo koleno ho bolestivě přitlačilo. "Odkdy říká člověk nepříteli," zeptal se muž tichým, chraptivým hlasem, "že vyhrál?"

Ender mlčel.

"Překvapil jsem tě, Endere Wiggine. Proč jsi mě hned nezničil? Jenom proto, že jsem vypadal tak mírumilovně? Obrátil ses ke mně zády. Pitomost. Nic ses nenaučil. Nikdy jsi neměl učitele."

Ender se už rozhněval a nesnažil se svůj vztek ovládnout nebo zakrýt. "Měl jsem hodně učitelů. Jak jsem měl předpokládat, že z vás se stane -"

"Nepřítel, Endere Wiggine," zašeptal staroch. "Jsem tvůj nepřítel, první, který byl chytřejší než ty. Neexistuje jiný učitel než nepřítel. Nikdo kromě nepřítele ti neřekne, co nepřítel udělá. Nikdo kromě nepřítele tě nenaučí ničit a dobývat. Jenom nepřítel ti ukáže tvoje slabá místa, jenom nepřítel ti řekne, v čem jsi silný. A jediným pravidlem hry je to, co mu dokážeš udělat a v čem mu zabráníš. Od této chvíle jsem tvůj nepřítel, od této chvíle jsem tvůj učitel."

Staroch pustil Enderovy nohy. Protože přitom pořád tiskl Enderovu hlavu k podlaze, chlapec nemohl rukama zabránit, aby nohy nenarazily s hlasitým úderem a strašlivou bolestí na zem. Starý muž se potom postavil a dovolil mu vstát.

Ender pomalu, s neurčitým sténáním složil nohy pod sebe. Na okamžik klečel na všech čtyřech a vzpamatovával se. Potom jeho pravá ruka vyletěla k nepříteli. Staroch rychle couvl a Enderova ruka dopadla do prázdna, zatímco jeho učitel zamířil nohou ke Enderově bradě.

Ale brada tam nebyla. Ender se vleže převrátil na záda a v okamžiku, kdy učitel ztratil po kopnutí rovnováhu, Ender vší silou narazil chodidlem do druhé starochovy nohy. Ten klesl k zemi - ale tak blízko, že stačil ještě zaútočit a udeřit Endera do obličeje. Ender nemohl najít žádnou končetinu, která by zůstala v klidu tak dlouho, aby ji dokázal chytit, a mezitím se na jeho záda a ruce sypal jeden úder za druhým. Ender byl menší - nedosáhl na starochovy údy, které do něho bušily. Konečně se mu podařilo odtrhnout a doplazit se

zpátky ke dveřím.

Starý muž znovu seděl se skříženým nohama, ale jeho netečnost zmizela. Usmíval se. "Teď to bylo lepší, chlapče. Ale pomalé. S flotilou si budeš muset poradit lépe než s vlastním tělem, jinak nikdo nebude pod tvým velením v bezpečí. Poučil ses?"

Ender pomalu přikývl. Tělo ho bolelo asi na sto místech.

"Dobrá," pokračoval staroch. "Takhle už spolu nikdy nebudeme bojovat. Všechno ostatní necháme simulátoru. Teď budu programovat tvé bitvy já, ne počítač. Já si budu vymýšlet strategický postup tvého nepřítele a ty se naučíš rychle odhalovat nepřátelské triky. Nezapomeň, chlapče, od tohoto okamžiku je nepřítel chytřejší a silnější než ty, vždycky teď budeš prohrávat."

Starý muž znovu zvážněl. "Endere, budeš prohrávat, ale nakonec zvítězíš. Naučíš se porážet nepřítele. Ukážu ti, jak."

Učitel vstal. "V této škole bývá zvykem, že starší student si vybere mladšího. Ti dva se stanou společníky a starší hoch naučí mladšího všechno, co ví. Bojují vždycky spolu, soutěží spolu, vždycky jsou spolu. Já jsem si vybral tebe."

"Jste příliš starý na studenta," promluvil Ender, když staroch kráčel ke dveřím.

"Člověk není nikdy příliš starý na nepřátelského studenta. Naučil jsem se to od termiťanů. Ty se budeš učit ode mě."

Když staroch zatlačil rukou do dveří, aby se otevřely, Ender vyskočil do vzduchu a oběma nohama ho kopl do kříže. Zasáhl ho tak tvrdě, že při odrazu dopadl na nohy, ale starý muž vykřikl a zhroutil se na podlahu.

Pomalu vstával. Držel se přitom knoflíku na dveřích, tvář zkroucenou bolestí. Zdálo se, že je zneškodněný, ale Ender mu nevěřil. Přestože ho podezíral, v nestřeženém okamžiku ho muž překvapil svou rychlostí. Zakrátko se ocitl na zemi u protější zdi, s krvácejícím nosem a rty v místě, kde narazil obličejem do postele. Dokázal se otočit, aby uviděl, jak staroch ve dveřích mžiká a drží se za záda. Široce se usmíval.

Ender mu úsměv vrátil. "Učiteli, jak se jmenujete?" "Mazer Rackham," odpověděl staroch a odešel.

Od té doby byl Ender pořád buď ve společnosti Mazera Rackhama nebo sám. Starý muž mluvil málokdy, ale byl s ním při jídle, u simulátoru, při přednáškách i v noci v jeho pokoji. Občas odešel, ale dveře v jeho nepřítomnosti zůstaly vždycky zamčené, dokud se Mazer nevrátil. Ender ho jednou celý týden nazýval Žalářníkem Rackhamem. Mazer na jméno reagoval stejně pohotově jako na své vlastní a nebylo vidět, že by mu dělalo starosti. Ender s tím brzy přestal.

Dostával také odměnu. Mazer mu pouštěl záznamy starých bitev první invaze a katastrofických porážek Mezinárodní flotily při druhé invazi. Tentokrát nebyly slepeny dohromady z cenzurovaných, veřejně přístupných videosnímků, ale šlo o celé, souvislé filmy. Protože důležitých bitev se zúčastnilo hodně kameramanů, zkoumali taktiku a strategie termiťanů z mnoha úhlů. Poprvé ve svém životě Ender slyšel učitele upozorňovat na věci, na které by už sám nepřišel. Ender poprvé našel živý mozek, který mohl obdivovat.

"Proč nejste mrtvý?" zeptal se ho. "Bojoval jste v bitvě před sedmdesáti lety. Podle mě vám není ani šedesát."

"Zázrak teorie relativity," odpověděl Mazer. "Nechali mě tu ještě dvacet let po bitvě, třebaže jsem je prosil, aby mi svěřili velení jednoho z kosmoletů vyslaných proti domovské planetě a koloniím termiťanů. Tenkrát - postupně začínali chápat některé věci týkající se chování vojáků ve stresových situacích."

"Jaké věci?"

"Nevíš toho o psychologii tolik, abys tomu rozuměl. Stačí, když ti řeknu, že si uvědomili, že i kdybych už nikdy nedokázal vést flotilu - byl bych mrtvý ještě před jejím příletem - pořád jsem byl jediným člověkem schopným vniknout do myšlení termiťanů. Uvědomili si, že jedině já jsem je porazil spíš chytrostí než díky štěstí. Potřebovali mě, abych - učil člověka, který *bude velet* flotile."

"Takže vás poslali na kosmolet, vystavili vás rychlosti blízké rychlosti světla -"

"A potom jsem se obrátil opačným směrem a vrátil se domů. Cesta byla, Endere, velice ubíjející. Padesát let ve vesmíru. Formálně trvala osm let, ale připadala mi jako pět století. A to všechno jenom proto, abych mohl naučit příštího velitele všemu, co znám."

"Tím velitelem mám být já?"

"Dejme tomu, že jsi teď naše nejlepší želízko v ohni."

"Připravují se taky jiní?"

"Ne."

"Takže jsem teď jediná možnost, viďte?"

Mazer pokrčil rameny.

"Kromě vás. Vy přece pořád žijete, ne? Proč byste to nemohl být vy?"

Mazer zakroutil hlavou.

"Proč ne? Už jste jednou vyhrál."

"Nemohu být velitelem z mnoha dobrých a podstatných důvodů."

"Mazere, ukažte mi, jak jste porazil termit'any."

Mazerova tvář se zahalila do nevyzpytatelného mlčení.

"Všechny ostatní bitvy jste mně ukázal alespoň sedmkrát. Myslím, že jsem viděl, jak se dalo zvítězit nad nimi už předtím, ale nikdy jste mi neukázal, jak jste je *ve skutečnosti* porazil."

"Endere, ten záznam je velice přísně střeženým tajemstvím."

"Já vím. Částečně jsem si ho složil dohromady z útržků. Na jedné straně vy, se svým nepatrným záložním sborem, a na druhé jejich válečné loďstvo, obrovité břichaté kosmolety ukrývající celé roje bojových kosmických křižníků. Vrhl jste se na jednu loď, vystřelil na ni, nastal výbuch. Přesně v tomto místě je záznam přerušený. Potom je vidět jenom vojáky, jak vstupují do nepřátelských lodí a nacházejí termiťany mrtvé."

Mazer se rozesmál. "A tím bychom měli přísně střežené tajemství z krku. Pojď, podíváme se na video."

Byli v místnosti sami. Ender zamkl dveře. "Dobrá, tak se hned podíváme."

Video ukázalo přesně to, co si Ender už poskládal dohromady. Mazerův sebevražedný výpad přímo do středu nepřátelské formace, jediný výbuch a potom -

Nic. Mazerova loď pokračovala dál, uhnula nárazové vlně a proplétala se mezi ostatními loděmi termiťanů. Nestříleli na něho, ani nezměnili kurs. Dva jejich kosmolety se srazily a explodovaly - zbytečná kolize, které se oba piloti mohli vyhnout. Nikdo neudělal ani ten nejmenší pohyb.

Mazer zrychlil obraz. Přeskočil dopředu. "Čekali jsme tři

hodiny," poznamenal. "Nikdo tomu nevěřil." Potom se lodi Mezinárodní flotily začaly přibližovat ke kosmoletům termiťanů. Kosmická pěchota začala provádět záchytné a vyloďovací operace. Záznamy ukazovaly mrtvé termiťany, ležící na svých místech.

"Tak vidíš," řekl Mazer, "už jsi viděl všechno, co bylo k vidění."

"Co se stalo?"

"Nikdo neví. Mám svůj soukromý názor, ale spousta vědců tvrdí, že nemám na takový názor nejmenší právo."

"Vždyť jste jediným člověkem, který vyhrál bitvu."

"Taky jsem se domníval, že mě to opravňuje ke komentáři, ale víš, jak to chodí. Xenobiologové a xenopsychologové nedokážou přijmout myšlenku, že by je mezihvězdný pilot pouhým odhadem strčil do kapsy. Myslím, že mě všichni nenávidí, protože ti, co viděli tyto snímky, museli dožít zbytek života tady na Erótu. Bezpečnost, však víš. Neměli štěstí."

"Řekněte mi svůj názor."

"Termiťané nemluví. Dorozumívají se myšlenkami, a to okamžitě, jako při filotickém jevu. Jako hláska. Ale většina lidí si vždycky myslela, že jde o řízenou komunikaci, podobně jako u jazyka - já ti předám myšlenku a ty mi na ni odpovíš. Nikdy jsem tomu nevěřil. Reagují na, události až příliš *okamžitě*. Viděl jsi přece videozáznamy. Nikdy se neobracejí ani nerozhodují mezi možnými směry průběhu akce. Každá loď se chová jako součást jediného organismu, což odpovídá způsobu, jakým tvé tělo reaguje v boji, jednotlivé údy automaticky, bezmyšlenkovitě provádějí všechno, co mají dělat. Mezi nimi neexistuje mentální komunikace, jako mezi lidmi s různými myšlenkovými procesy. *Všechny* jejich myšlenky proběhnou mezi nimi současně a najednou."

"Připomínají jedinou osobu a každý termiťan je ruka nebo noha?"

"Ano. Nebyl jsem první, kdo si to myslel, ale byl jsem první člověk, který tomu uvěřil. A ještě něčemu. Něčemu tak dětinskému a stupidnímu, že xenobiologové mě se smíchem umlčeli, když jsem se po bitvě ozval. Řekl jsem, že termiťané jsou *brouci*. Jako mravenci a včely. Královna, dělníci. Možná před milionem roků, ale právě takto začínali, s takovou strukturou. Jisté je, že žádný z nich, které jsme

viděli, ničím nepřipomínal menší termiťany. Když tedy rozvinuli schopnost společného myšlení, proč by si nemohli uchovat královnu? Nebyla královna pořád ústředním bodem skupiny? Proč by se vůbec něco mělo změnit?"

"Takže celou skupinu řídí královna."

"Měl jsem také důkaz. Ne takový, který jsi viděl. Nevyskytl se při první invazi, protože ta byla předběžným průzkumem. Ale druhá invaze už byla kolonizací. Chtěli založit nový úl nebo nevím co."

"A proto si přivezli královnu."

"Moment, kde jsou záznamy z druhé invaze, když ničili naše flotily v ohonu komety." Začal promítat na obrazovce strukturu roje termiťanů. "Ukaž mi královninu loď."

Byla křehká. Ender ji dlouho nemohl najít. Všechny nepřátelské lodi se pořád pohybovaly. Na první pohled neměli žádnou vlajkovou loď, žádné zjevné nervové centrum. Ale postupně, když Mazer přehrával snímky pořád kolem dokola, začínal Ender chápat, že všechny pohyby se paprskovitě šířily z centrálního bodu. Tento bod se přesouval, ale když se dost dlouho díval, bylo zřejmé, že očima flotily, jejím *já*, z jehož pohledu prováděli veškerá rozhodnutí, byla jedna jediná loď. Ukázal na ni.

"Vidíš ji. Já také. Jenom dva lidé ze všech, kteří kdy viděli tento záznam. Ale je to pravda."

"Nutí loď, aby se pohybovala stejně jako ostatní."

"Vědí, že jde o jejich nejslabší článek."

"Ale máte pravdu, je to královna. Jenomže kdybyste si tohle myslel, když jste se za nimi pustil, určitě by na vás okamžitě soustředili všechny své síly. Vynesli by vás odtud v zubech."

"Vím. Právě této části nerozumím. Ne že by se mě nepokoušeli zastavit - stříleli na mě. Ale spíš jako by nemohli uvěřit, dokud nebylo příliš pozdě, že jsem opravdu *zabil* královnu. Možná, že v jejich světě se královny nikdy nezabíjejí, jenom je berou do zajetí a znemožní jim činnost. Udělal jsem něco, co podle jejich názoru nepřítel nikdy nedělal."

"A když zemřela, ostatní taky zemřeli."

"Ne, oni jenom ztratili rozum. V prvních lodích, na které jsme poslali výsadek, termiťané ještě žili. V živočišném slova smyslu. Ale nehýbali se, na nic nereagovali, ani když je naši vědci podrobili vivisekci, aby se o nich dozvěděli víc. Za nějakou dobu všichni zemřeli. Bez vůle k životu. V těch malých tělech nic nezůstane, když královna zmizí."

"Proč vám nevěří?"

"Protože jsme nenašli královnu."

"Výbuch ji roztrhal na kusy."

"Válečné štěstí. V pořadí důležitosti pro přežití zaujímá biologie druhé místo. Ale někteří biologové se vracejí k mým myšlenkovým pochodům. Člověk tu nedokáže žít a nedívat se přitom na důkazy, které má přímo před očima."

"Jaký důkaz je tady na Erótu?"

"Rozhlédni se kolem sebe, Endere. Tohle místo neprovrtali lidé. Za prvé máme rádi vyšší stropy. Tady bylo za první invaze předsunuté stanoviště nepřítele. Provrtali ho ještě dřív, než jsme se o jejich existenci vůbec dozvěděli. Žijeme v termiťanském úlu. Ale nájem jsme už zaplatili. Kosmickou pěchotu stálo tisíc mužů, než od nich vyčistila tyhle voštiny, jednu místnost vedle druhé. Termiťané se rvali o každý metr."

Teď už Ender chápal, proč v něm místnosti vždycky vyvolávaly pocit odporu.

"Věděl jsem, že tu nežili lidé."

"Byl to hotový poklad. Kdyby byli věděli, že vyhrajeme první válku, asi by toto místo nikdy nepostavili. Naučili jsme se manipulovat s gravitací, protože tu zvětšili přitažlivost. Dozvěděli jsme se, jak účinně využívat energii hvězd, protože tuto planetku zatemnili. Vlastně díky tomu jsme *je* objevili. Během tří dnů Erós postupně mizel z obrazovek teleskopů. Vyslali jsme sem kosmický člun, aby zjistil proč. Zjistil to. Z nákladní rakety se vysílal jejich videozáznam, včetně vylodění termiťanů a masakrování posádky, stejně jako celý průzkum dobyté lodi. Přenos neskončil dřív, než rozebrali celou loď. Byli k tomu naprosto slepí - nikdy nemuseli nic vysílat pomocí přístroje a protože posádka byla mrtvá, nenapadlo je, že by se někdo mohl dívat."

"Proč zabili posádku?"

"Proč ne? Ztratit několik členů posádky pro ně znamenalo asi tolik, jako když si ostříháš nehty. Nijak je to nevzrušilo. Asi si mysleli, že přeruší naše obvyklé spojení, když vyženou dělníky

obsluhující nákladní raketu. Žádné vraždění citlivých, živých bytostí s nezávislou genetickou budoucností. Vražda pro ně mnoho neznamená. Jenom zabití královny je skutečná vražda, protože jenom její zabití uzavírá cestu genetickému vývoji."

"Nevěděli tedy, co dělají."

"Nesnaž se je, Endere, omlouvat. Fakt, že nevěděli, že zabíjejí lidské bytosti, ještě neznamená, že nezabíjeli lidi. Máme přece právo se bránit, jak umíme, a zjistili jsme, že to jde, když zabijeme termiťany dřív, než oni nás. Podívej se na věc z tohoto pohledu. Dosud ve všech válkách zabili tisíce a tisíce živých, myslících bytostí. A my jsme ve všech těchto válkách zabili jednu jedinou."

"Myslíte si, Mazere, že kdybyste nezabili královnu, tak bychom válku prohráli?"

"Řekl bych, že šance byly tak tři ku dvěma v jejich prospěch. Pořád si myslím, že bych jim flotilu pořádně pocuchal, než by nás spálili. Úžasně rychle reagovali a měli velkou palebnou sílu, ale také my jsme měli pár výhod. Na každé naší lodi byla inteligentní lidská bytost, která myslela sama za sebe. Každý z nás byl schopen najít brilantní řešení problému. Oni uměli vymyslet jediné brilantní řešení současně. Mysleli rychle, ale jako celek nebyli chytří. Dokonce i když někteří vystrašení a hloupí velitelé prohráli při druhé invazi důležité bitvy, jejich podřízení dokázali termiťanskou flotilu opravdu poškodit."

"Co se stane, až k nim dorazí naše invaze? Zasáhneme znovu královnu?"

"Tihle termiťané nebyli zabednění, když se naučili cestovat mezi hvězdami. Tato strategie mohla vyjít jenom jednou. Mám podezření, že se nikdy nedostaneme do blízkosti královny, pokud vůbec doletíme k jejich domovské planetě. Královna se, konec konců, nemusí s nimi účastnit bitvy *přímo*. Druhá invaze byla kolonizace - královna přicházela osídlit Zemi. Ale tentokrát - ne, to už nevyjde. Budeme je muset porazit v souboji flotil. A protože mohou využívat jako zdroje desítky hvězdných soustav, podle mě nás v každé bitvě vysoce přečíslí."

Ender si hned vzpomněl na svoji bitvu proti dvěma armádám. A já myslel, že podvádějí. Až začne opravdová válka, dojde k tomu pokaždé. A nikde nebude brána, na kterou budu moci zaútočit.

"Jenom dvě věci hrají pro nás, Endere. Nemusíme nějak zvlášť mířit. Naše zbraně mají velký rozptyl zásahu."

"My už nepoužíváme nukleární střely z doby první a druhé invaze?"

"Náš Dr. Modul je daleko silnější. Konec konců byly nukleární zbraně dost slabé, takže jsme je kdysi na Zemi nepoužili. A Malého doktora bychom nikdy na planetě nevyužili. Mít tak jednoho při druhé invazi…"

"Jak funguje?"

"Neznám jeho princip tak dobře, abych ho uměl postavit. V ohnisku dvou paprsků vzniká pole, ve kterém už molekuly nemohou držet pohromadě. Nemohou se podělit o elektrony. Kolik toho víš o fyzice na této úrovni?"

"Většinu času jsme věnovali astrofyzice, ale vím dost, abych pochopil hlavní myšlenku."

"Pole se roztáhne v kouli, ale ta je tím slabší, čím víc se roztahuje. Kromě toho v místě, kde narazí na velké množství molekul, zesílí a začne znovu. Čím větší je loď, tím větší je nové pole."

"Takže pokaždé, když pole zasáhne loď, vytvoří novou kouli -"

"A když budou jejich lodi příliš těsně u sebe, vytvoří řetěz, který je všechny smete. Pole pak zaniká, molekuly se znovu spojují a tam, kde byla loď, zůstane špinavý žmolek se silnou příměsí molekul železa. Žádná radiaktivita, žádný nepořádek. Jenom špína. Možná se nám podaří vlákat je v první bitvě do léčky, ale oni se učí rychle. Budou mezi sebou udržovat rozestupy."

"Takže Dr. Modul není střela - neumí střílet za roh."

"To je pravda. Střely by neměly žádný smysl. Hodně jsme se od nich naučili při první invazi, ale také oni od nás - například jak postavit Extatický štít."

"Malý doktor prorazí štít?"

"Jako by tam žádný nebyl. Přes štít *neuvidíš* cíl, abys mohl zaměřit paprsky, ale protože generátor Extatického štítu je vždycky přesně uprostřed, není těžké to spočítat."

"Proč jsem s ním vůbec necvičil?"

"Vždycky jsi cvičil. Jenom jsme nechali počítač, aby ho vytvořil místo tebe. Tvým úkolem je zaujmout vynikající strategické

postavení a zvolit cíl. Lodní počítače umějí zaměřit cíl daleko líp než ty."

"Proč se mu říká Dr. Modul?"

"Když ho vyvinuli, nazvali ho Molekulární unifikovaný druhující modul. MUDr. Modul."

Ender pořád nerozuměl.

"MUDr. Počáteční písmena znamenají také zkratku pro doktora medicíny. MUDr. Modul, proto Dr. Modul. Je to vtip." Ender nechápal, co je na něm směšného.

Změnili simulátor.

Stále mohl řídit perspektivu a stupeň zobrazení detailů, ale nebyla tam žádná tlačítka na ovládání lodi. Místo nich měl nový pákový systém a maličká sluchátka s připojeným mikrofonem.

Čekal na něho technik, který mu rychle ukázal, jak si má nasadit sluchátka

"Ale jak mám řídit lodě?" zeptal se Ender.

Mazer mu vysvětlil, že už nebude řídit lodě.

"Přešel jsi k další etapě výcviku. Máš zkušenosti se všemi strategickými úrovněmi, ale teď je čas, aby ses soustředil na velení celé flotily. Stejně jako jsi pracoval v Bitevní škole s veliteli čet, tak teď budeš pracovat s veliteli eskader. Dostaneš tři tucty takových velitelů a budeš s nimi cvičit. Musíš je naučit inteligentní taktice, sám pak musíš poznat jejich silné a slabé stránky. Musíš z nich udělat jeden celek."

"Kdy sem přijdou?"

"Jsou už u svých vlastních simulátorů. Budeš s nimi mluvit přes mikrofon. Nové páky na řídícím panelu ti umožní vidět situaci z pohledu kterékoli velitele eskadry. Věrněji to navozuje podmínky, se kterými by ses mohl setkat ve skutečné bitvě, kde jenom ty budeš vědět, co tvoje lodě vidí."

"Jak můžu pracovat s veliteli eskader, které jsem nikdy neviděl?"

"A proč bys je musel vidět?"

"Abych věděl, co jsou zač, jak myslí -"

"Všechno poznáš z jejich práce se simulátorem. Ale přesto si

myslím, že tě to nebude zajímat. Slyší tě už teď. Nasaď si sluchátka a uslyšíš je."

Ender si nasadil sluchátka.

"Saalam," zašeptal mu někdo do uší.

"Alaj," uklouzlo Enderovi ze rtů.

"A já, ty trpaslíku."

"Bean."

A také Petra s Dinkem, Divoký Tom, Shen, Hot Soup, Fly Molo, všichni nejlepší studenti, se kterými nebo proti kterým Ender bojoval, všichni, kterým v Bitevní škole důvěřoval. "Nevěděl jsem, že jste tu. Nevěděl jsem, že přijdete."

"Už tři měsíce z nás dřou kůži na simulátoru," ozval se Dink.

Začali pracovat spolu. Každý velitel eskadry velel jednotlivým pilotům a Ender dával rozkazy velitelům eskader. Učili se pracovat spolu mnoha způsoby, protože simulátor je nutil zkoušet nejrůznější situace. Občas jim simulátor přidělil velkou flotilu. Ender pak postavil tři nebo čtyři čety, každou ze tří nebo čtyř eskader. Jindy zase dostali jediný velký kosmolet s dvanácti křižníky a on si vybral tři velitele eskadry po čtyřech bojových plavidlech.

Hra pro ně byla požitkem.

Počítačem řízený nepřítel nebyl příliš chytrý a přes jejich chyby a nedorozumění při vzájemné komunikaci vždycky vítězili. Ale během tří týdnů společné práce je Ender velice dobře poznal. Dink obratně prováděl instrukce, ale pomalu improvizoval, Bean zas nezvládl řízení velké skupiny lodí, ale uměl využít několik z nich jako skalpel, který báječně reagoval na všechno, co si na něho počítač vymyslel. Alaj měl téměř stejně vyvinutý cit pro strategii jako Ender a dokázal si poradit s polovinou flotily i podle mlhavých pokynů.

Čím lépe je Ender poznával, tím rychleji je dokázal rozestavit, tím lépe je uměl využít.

Simulátor zobrazoval situaci na obrazovce. Teprve v té chvíli Ender zjistil, z čeho se skládá jeho vlastní flotila a jak se rozestavila nepřátelská flotila. Trvalo mu teď jenom pár minut, než svolal velitele eskader, které potřeboval, přidělil jim určité lodi nebo skupiny lodí a uložil úkoly. Jak bitva postupovala, přeskakoval obrazem od jednoho velitele k druhému, přicházel s návrhy a občas,

když bylo zapotřebí, vydával rozkazy. Protože ostatní viděli bitvu jen ze svého pohledu, někdy jim dával takové rozkazy, které se jim zdály naprosto nesmyslné. Naučili se však Enderovi důvěřovat. Když jim řekl, aby se stáhli, tak se stáhli; věděli totiž, že buď byli příliš vysunutí vpředu nebo že by jejich stažení mohlo vlákat nepřítele do oslabené pozice. Věděli také, že Ender věří, že budou bojovat, jak nejlépe umějí, když jim nedá žádné příkazy. Kdyby se jejich styl boje nehodil k situaci, ve které se ocitli, Ender by je ke splnění úkolu nevybral.

Důvěra byla naprostá, flotila se činila a rychle reagovala. Po třech týdnech jim Mazer ukázal záznam poslední bitvy, tentokrát však z pohledu nepřítele.

"Přesně tohle viděl, když jste útočili. Co vám to připomíná? Například rychlostí reakce?"

"Vypadáme jako flotila termiťáků."

"Vyrovnáte se jim, Endere. Jste stejně rychlí jako oni. A tady - podívej se."

Ender se díval, jak se jeho eskadry okamžitě rozlétly, každá v reakci na vlastní situaci, ale zároveň pod Enderovým celkovým velením, jak troufale improvizují, předstírají útok s takovou samostatností, kterou žádná termiťanská flotila nikdy nepředvedla.

"Jejich mozek-úl je vysoce výkonný, ale dokáže se soustředit pouze na několik věcí současně. Všechny tvé eskadry dovedou soustředit svůj rozum a inteligenci na to, co dělají a co jim uložil další chytrý mozek. Jak vidíš, přece jen máte nějaké výhody. Převahu ve zbraních, třebaže ne trvalou, srovnatelnou rychlost a vyšší inteligenci. Tohle jsou vaše výhody. Nevýhodou je, že vás pokaždé přečísli, a že po každé bitvě se nepřítel o vás víc dozví, jak s vámi bojovat, a tyto změny okamžitě uplatní."

Ender čekal na jeho závěr.

"Proto tě teď, Endere, začneme vzdělávat. Naprogramovali jsme počítač, aby nasimuloval jisté situace, ve kterých bychom se v budoucnu mohli s nepřítelem střetnout. Využijeme modely pohybů známých z druhé invaze. Ale místo bezmyšlenkovitého opakování stejných šablon budu řídit simulaci chování nepřítele já sám. Napřed uvidíš jednoduché situace, které podle očekávání snadno zvládneš a vyhraješ. Na nich se budeš učit, protože já budu pořád o krok před

tebou a neustále budu programovat na počítači složitější a rozvinutější modely, takže každá další bitva bude těžší a bude tě nutit k výkonu na hranici tvých schopností."

"A potom?"

"Času je málo. Musíš se učit, jak nejrychleji dokážeš. Když jsem se vydával na cestu ke hvězdám, jenom proto, abych byl naživu, až se objevíš, moje žena a děti byly mrtvé a při návratu byli moji vnuci stejně staří jako já. Neměl jsem jim co říct. Odřízli mě od všech lidí, které jsem miloval, od všeho, co jsem znal, žil jsem v nepřátelských katakombách, kde mě nutili dělat bezvýznamné věci, kromě toho, že jsem učil jednoho studenta za druhým. Každý zprvu vypadal tak nadějně a nakonec byl slaboučký, selhal. Učím, učím, ale nikdo se neučí. Ty jsi také velkým příslibem, jako už tolik studentů před tebou, ale můžeš mít v sobě zárodky neúspěchu. Mým úkolem je najít je a zničit, pokud to dokážu. Věř mi, Endere, jestli se dají zničit, já to dokážu."

"Takže nejsem první."

"Samozřejmě, že ne. Ale jsi poslední. Pokud se nebudeš učit, nebudeme mít už čas najít někoho jiného. Proto jsem doufal, že se objevíš, protože jsi naše jediná zbývající naděje."

"Co ti ostatní? Třeba velitelé eskader?"

"Který z nich se hodí na tvé místo?"

"Alaj."

"Buď upřímný."

Ender neodpověděl.

"Nejsem šťastný člověk, Endere. Lidstvo po nás nežádá, abychom byli šťastní. Pouze požaduje, abychom geniálně zasáhli v jeho prospěch. Napřed přežít, potom může přijít štěstí, když si ho dokážeme zařídit. Proto doufám, Endere, že mě při výcviku nebudeš nudit stížnostmi, že tě to nebaví. Najdi si zábavu v přestávkách mezi prací, ale učení a práce mají přednost, vyhrát znamená všechno, protože bez toho nebude nic. Až mi přivedeš mou zemřelou manželku, potom si na mě můžeš stěžovat, kolik tě tato výchova stojí."

"Nesnažil jsem se z ničeho vyvléct."

"Ale budeš chtít, Endere. Mám v úmyslu zadupat tě do prachu, když to dokážu. Budu tě mlátit vším, co si dokážu představit, a

nebudu mít slitování, protože když se postavíš proti termiťanům, tak ti si vymyslí věci, které si já *nedokážu* představit. Nebudou mít s lidmi žádný soucit."

"Nedokážete mě rozdrtit." "Že nedokážu?" "Protože jsem silnější než vy." Mazer se usmíval. "Uvidíme, Endere."

Mazer ho probudil brzy ráno; hodiny ukazovaly 03.40 a Ender se cítil zesláblý jako po nemoci, když kráčel chodbou za Mazerem. "Ranní ptáče spíš oslepne, než dál doskáče," poznamenal lehce ironicky Mazer.

V noci se mu zdálo, že ho termiťani rozřezávají zaživa. Jenom místo otevření těla mu odřezávali vzpomínky, zobrazovali je jako hologramy a pokoušeli se z nich vyčíst nějaký smysl. Velice zvláštní sen. Ender ho nedokázal ze sebe snadno setřást ani ve chvíli, kdy procházel tunely k simulátoru. Nepřítel ho ve spánku mučil a v bdělém stavu ho zase nenechával na pokoji Mazer. Mezi těmito krajnostmi neměl žádný odpočinek. Ender se silou vůle nutil udržet oči otevřené. Mazerova postava byla zjevnou odpovědí na jeho slova, že Endera rozdrtí - a fakt, že bude hrát unavený a ospalý, jenom jakýmsi laciným a podřadným trikem, který měl Ender očekávat. Dobrá, dnes ho nečekal.

Dorazil k simulátoru a zjistil, že vůdci eskader jsou už připraveni a čekají na něho. Nepřítel se ještě neobjevil. Rozdělil je proto do dvou armád a začal simulovat bitvu, ve které velel oběma armádám současně, aby si tak ověřil, jak každý velitel zvládl testy. Začínali zvolna, ale brzy reagovali energicky a ostražitě.

Potom se simulátorové pole vyčistilo, lodě zmizely a všechno se hned změnilo. U bližšího okraje simulátorového pole viděli v holografickém světle obrysy tří hvězdoletů lidské flotily. Každý měl dvanáct bojových křižníků. Nepřítel si určitě uvědomoval přítomnost lidí a vytvořil kulovitý útvar s jedinou lodí v jeho středu. Endera nezmátl - nebyla to královnina loď. Počtem bojových plavidel Endera dvakrát převyšovali, ale také se shlukli k sobě daleko těsněji,

než měli být - Dr. Modul by způsobil větší škodu, než nepřítel očekával.

Ender si vybral jeden hvězdolet, zablikal jeho světélkem na simulátorovém poli a promluvil do mikrofonu.

"Alaji, tenhle je tvůj. Ke křižníkům dostaneš Petru a Vlada, jestli chceš." Ostatní dva hvězdolety přidal k bojovým křižníkům, s výjimkou jednoho od každé lodi, které rezervoval pro Beana. "Beane, klouzej podél stěny pod ně, dokud tě nezačnou pronásledovat - potom se vrať zpátky do zálohy. Jinak se drž na místě, odkud tě můžu rychle zavolat. Alaji, zaútoč v sevřeném šiku na jeden bod jejich koule. Nestřílej, dokud ti neřeknu. Je to jenom manévr."

"Tohle je lehké, Endere," ozval se Alaj.

"Vím, že je to lehké, ale proč si nedávat pozor? Rád bych to provedl bez ztráty jediné lodi."

Ender přeskupil zálohy do dvou útočných formací, které postupovaly v bezpečné vzdálenosti za Alajem. Beana už nebylo na simulátoru vidět, třebaže Ender občas přepnul obraz na pohled z jeho místa, aby věděl, kde je.

Alaj hrál s nepřítelem jemnou, složitou hru. Zformoval své síly do tvaru kulky a útočil na nepřátelskou kouli. Kdykoliv se přiblížil, nepřátelské lodi ustoupily, jako by ho lákaly k lodi uprostřed. Alaj sklouzl do boku; termiťané s ním drželi krok - stahovali se, když se přiblížil, a znovu obnovovali kouli, když je minul.

Předstíraný útok, ústup, skok na jiné místo koule, znovu se stáhnout a zase zaútočit. A pak Ender poručil: "Běž dovnitř, Alaji."

"Dobře víš, že mě nechají projít, potom mě sevřou a sežerou zaživa," namítal Alaj, zatímco jeho kulka už startovala.

"Nevšímej si té lodi uprostřed."

"Jak si přeješ, šéfe."

A opravdu, koule se začala stahovat. Ender vyslal dopředu zálohy. Nepřátelské lodě se soustředily na straně koule blízko záloh. "Zaútočíte na ně, až budou co nejvíc u sebe."

"Tohle odporuje čtyřem tisícům let dějin válek," prohlásil Alaj a vrhl se s křižníky vpřed. "Máme útočit tam, kde je nás víc než jich."

"Tahle simulace asi neví, co dovedou naše zbraně. Bude to fungovat jenom jednou, ale uděláme z toho velkolepý ohňostroj.

Střílejte, kam chcete."

Alaj střílel. Simulace reagovala báječně: napřed jedna nebo dvě, potom tucet a nakonec většina nepřátelských lodí explodovala v oslnivém výbuchu, když v jejich sevřeném šiku přeskakovalo pole z lodi na loď. "Uhni z cesty," poručil mu Ender.

Lodě na vzdálené straně koule řetězová reakce nezasáhla, ale nedalo moc práce zahnat je dolů a zničit. Bean se postaral o opozdilce, kteří se pokoušeli uniknout do jeho sektoru vesmíru. Bitva skončila. Proběhla snadněji než při posledních cvičeních.

Když mu to Ender říkal, Mazer pokrčil rameny. "Tady jde o simulaci skutečné invaze. Muselo dojít k jedné bitvě, ve které nevěděli, co dokážeme. Teď začne tvoje práce. Ne abys kvůli tomuhle vítězství chodil s nosem nahoru. Brzy ti dám pořádný úkol."

Ender cvičil s veliteli eskader deset hodin denně, ale ne se všemi najednou. Odpoledne jim povolil pár hodin odpočinku. Simulované bitvy pod Mazerovým dohledem se konaly každé dva nebo tři dny a jak Mazer slíbil, už nikdy nebyly tak snadné. Nepřítel se rychle přestal snažit Endera obklíčit ze všech stran a nikdy už neshromáždil své síly tak blízko, aby došlo k řetězové reakci. Pokaždé tu bylo něco nového, něco těžšího. Někdy Ender dostal jenom jediný hvězdolet a osm bojových plavidel, jindy zase nepřítel za sebou zanechal stacionární pasti, velká zařízení, která vybuchla, když se jedna Enderova eskadra dostala příliš blízko, často poškodila nebo zničila několik Enderových lodí. "Nemůžeš mít takové ztráty," řval na něho po jedné bitvě Mazer. "Až se dostaneš do *opravdové* bitvy, nebudeš si moct dovolit přepych nekonečné zásoby počítačem generovaných bojových křižníků. Budeš mít jenom to, co si vezmeš s sebou a *nic víc.* Jen si hezky zvykni bojovat bez zbytečných ztrát."

"Tohle nebyla zbytečná ztráta," namítl Ender. "Nemůžu vyhrát bitvu, když se budu třást strachy o jednu loď a nikdy nebudu riskovat"

Mazer se usmíval. "Výtečně, Endere. Začínáš se učit. Ale v opravdové bitvě bys nad sebou měl nadřízené důstojníky, a co je nejhorší, také civilisty, kteří by na tebe řvali. Kdyby teď byl nepřítel trochu chytrý, překvapil by tě *právě tady* a zajal by Tomovu eskadru." Probrali spolu celou bitvu. Na dalším cvičení Ender ukázal svým velitelům, co se od Mazera naučil, a ti si s tím příště dokázali

poradit.

Mysleli si, že jsou už připraveni, že pracují jako dokonale naolejovaný stroj. Když se však v bitvách prokousávali skutečnými úkoly, začali si všichni ještě víc věřit a bitva se pro ně stala radostí. Ender se od nich dozvěděl, že velitelé, kteří právě nehráli, seděli v místnostech se simulátory a sledovali ostatní. Ender si představil, jak by to vypadalo, kdyby měl vedle sebe přátele, kteří by mu dodávali se smíchem odvahu nebo s pochopením vyjekli překvapením. Někdy si myslel, že by ho silně rozptylovali, ale jindy si je z celého srdce přál mít u sebe. Dokonce ani ve chvílích, kdy ležel pod slunečními paprsky na voru na jezeře, nebyl tak osamělý. Mazer Rackham byl jeho společníkem, jeho učitelem, ale nebyl jeho přítelem.

Neříkal však nic. Mazer mu na začátku oznámil, že ho nebude nijak litovat a že jeho soukromé neštěstí pro nikoho nic neznamená. Většinu času dokonce nic neznamenalo ani pro Endera. Soustředil myšlenky na hru a snažil se co nejvíc si z bitev odnést. Nešlo pouze o jednotlivé lekce, ale také o to, co by termiťané dělali, kdyby byli chytřejší, a jak by na jejich výpady v budoucnu reagoval. Od probuzení do usínání žil minulými a budoucími bitvami a popoháněl velitele eskader s takovou náruživostí, že jeho jednání je občas vyprovokovalo k odporu.

"Jsi na nás nějak moc hodný," ozval se jednoho dne Alaj. "Proč se na nás nerozčiluješ, když nejsme v *každičkém* okamžiku *každého* cvičení perfektní. Když nás budeš rozmazlovat, budeme si myslet, že jsi stejný jako my."

Několik ostatních velitelů se zasmálo do mikrofonů. Ender samozřejmě rozeznal ironický tón a odpověděl dlouhým mlčením. Když nakonec promluvil, Alajovu stížnost ignoroval. "Udělejte to znovu, a tentokrát bez sebelítosti." Provedli akci znovu a bez chyby.

Ale zatímco jejich důvěra v Endera jako velitele vzrůstala, jejich přátelství ze dnů strávených v Bitevní škole postupně mizelo. Navzájem se sbližovali, jeden druhému víc důvěřovali. Ender byl jejich učitel a velitel. Mezi nimi byl stejný odstup jako mezi nim a Mazerem, a Ender byl stejně náročný.

Snažili se ze všech sil o sblížení, ale Ender neodvracel svoji pozornost od práce.

Alespoň ne v době, kdy byl vzhůru. Když večer upadal do

spánku, hlavou se mu pokaždé míhaly myšlenky na simulátor. Ale v noci přemýšlel o jiných věcech. Často vzpomínal na mrtvolu obra, jak se pořád rozkládá. Nepamatoval si však na žádný prvek obrazu na panelu. Místo toho ve vzduchu neustále visela skutečná, neurčitá vůně smrti. Věci se v jeho snech měnily. Malou vesničku, která vyrostla mezi obrovými žebry, teď představovali termiťani. Důstojně mu salutovali, jako gladiátoři zdravící římské císaře předtím, než pro jeho zábavu zemřeli. Ve snu k nim necítil nenávist a dokonce si myslel, že ví, že před ním ukryli královnu, aby se ji nepokoušel hledat. Vždycky rychle opustil obrovo tělo. Když se dostal na hřiště, našel tam pokaždé děti, zvlčilé a vysmívající se mu. Jejich tváře znal. Jednou Petr a jindy Bonzo, někdy Stilson a Bernard. Ale stejně často divoká zvířata vypadala jako Alaj a Shen, Dink a Petra. Jedno z nich mělo občas obličej Valentine a ve snu ji také ponořil pod vodu a čekal, až se utopí. Kroutila se mu v rukách, házela sebou, aby se dostala nahoru, ale nakonec ztichla. Vytáhl ji z jezera na vor, kde ležela, mrtvolně strnulá v obličeji. Naříkal nad ní a plakal, ustavičně vykřikoval, že to byla hra, hra, že si jenom hrál!

Mazer Rackham s ním zatřásl, aby ho probudil. "Křičel jsi ze spánku."

"Promiňte."

"Na tom nezáleží. Je čas znovu bojovat."

Tempo se neustále zvyšovalo. Teď už bojovali dvakrát denně a Ender omezil cvičení na minimum. Čas, kdy ostatní odpočívali, využíval k přehrávání záznamů minulých her, k odhalování vlastních slabých míst; pokoušel se odhadnout, co přijde příště. Někdy se mu podařilo dokonale se připravit na nepřítelovu inovaci, jindy zase ne.

"Myslím, že podvádíte," řekl jednou Ender Mazerovi.

"Cože?"

"Pozorujete moje cvičení. Vidíte, na čem pracuju. Zdá se, že jste připravený na všechno, co udělám."

"To, co vidíš, je většinou počítačová simulace," odpověděl Mazer. "Počítač je naprogramovaný tak, aby reagoval na tvé novinky, ale jenom když je použiješ v bitvě."

"Potom podvádí počítač."

"Potřebuješ se pořádně vyspat, Endere."

Ale nemohl spát. Každý večer ležel stále déle s otevřenýma

očima a spánek mu přinášel méně odpočinku, často se probouzel uprostřed noci. Nevěděl ale jistě, zda ho probouzí pomyšlení na hru nebo snaha uniknout ze snů. Jako kdyby na něm někdo v noci jezdil a nutil ho procházet nejhoršími vzpomínkami a žít v nich, jako by byly opravdové. Noci byly tak skutečné, že dny mu začínaly připadat jako sen. Začal se strachovat, že nebude přemýšlet dost rychle, že bude při hře příliš unavený. Po začátku hry ho její intenzita vždycky probrala. Ale až začnu ztrácet duševní schopnosti, přemítal, všimnu si toho?

Zdálo se, že je opravdu ztrácí. Nebylo bitvy, ve které by neztratil alespoň několik křižníků. Několikrát ho nepřítel donutil odkrýt víc slabých míst, než měl v úmyslu. Jindy byl nepřítel schopen oslabit ho únavou a vyčerpáním, takže jeho vítězství bylo rovným dílem záležitostí náhody a strategie. Mazer rozebíral hru s výrazem opovržení na tváři. "Podívej se na tohle," říkal mu, "tohle jsi nemusel dělat." A Ender donekonečna cvičil se svými veliteli, snažil se pozvednout jejich morálku, ale občas mu uklouzlo zklamání z jejich nedostatků, z toho, že dělají chyby.

"Někdy taky děláme chyby," zašeptala mu jednou Petra do ucha. Byla to úpěnlivá prosba o pomoc.

"A někdy neděláme," odpověděl jí Ender. Kdyby dostala pomoc, určitě ne od něho. On učil; jen ať si najde přátele mezi ostatními.

Pak přišla bitva, která málem skončila katastrofou. Petra zavedla své síly příliš daleko. Odkryly se nepříteli a Petra to zjistila ve chvíli, kdy ji Ender nesledoval. Za několik okamžiků ztratila všechno až na dvě lodi. Ender ji našel, nařídil jí přesunout se určitým směrem; neodpověděla. Nic se nepohnulo. Ještě chvíli a také tyto dvě lodi budou ztracené.

Ender okamžitě věděl, že ji příliš přepínal - díky jejím skvělým výkonům ji často znovu a znovu povolával do hry za mnohem náročnějších podmínek, než měli všichni ostatní. Neměl však čas dělat si o ni starosti nebo cítit vinu za to, co jí udělal. Zavolal na Divokého Toma, aby převzal velení zbývajících dvou křižníků, a potom se dál pokoušel zachránit bitvu; Petra zaujímala klíčovou pozici a celá Enderova strategie se teď rozpadla. Kdyby nebyl nepřítel tak dychtivý a kdyby nevyužil svou výhodu tak neobratně,

Ender by byl prohrál. Ale Shenovi se podařilo zachytit jednu skupinu nepřátel v seskupení příliš blízko sebe a vyřadit je z boje jedinou řetězovou reakcí. Divoký Tom přivedl mezerou dva zachráněné bojové křižníky a způsobil mezi nepřáteli hotovou spoušť. Třebaže jeho a Shenovy lodi byly nakonec zničeny, Fly Molo dokázal porazit zbytek termiťanů a dovést bitvu do vítězného konce.

Když bitva skončila, slyšel, jak Petra vykřikuje a snaží se dostat k mikrofonu: "Řekni mu, že toho lituju, ale byla jsem tak utahaná, že mi to nemyslelo, to bylo všechno, řekni Enderovi, že se omlouvám."

Příštích několika cvičení se nezúčastnila a když se vrátila, nebyla už tak rychlá, jako bývala, ani tak odvážná. Velká část vlastností, které z ní dělaly dobrého velitele, byla pryč. Ender ji mohl používat jenom při rutinních akcích, když nad ní někdo dohlížel. Nebyla hloupá, dobře věděla, co se stalo. Ale také věděla, že Ender neměl jinou možnost a řekla mu to.

Zůstalo skutečností, že se zlomila a že byla daleko nejslabším velitelem eskadry. Což ho varovalo - neměl na své velitele klást větší požadavky, než byli schopni unést. Místo aby je využíval podle jejich schopností, musel teď v duchu uvažovat, jak často už bojovali. Musel je střídat, což znamenalo, že někdy šel do bitvy s veliteli, kterým tolik nevěřil. Když tedy polevil v tlaku na ně, zvýšil tlak sám na sebe.

Jednou pozdě v noci ho probudila bolest. Na polštáři kolem něho byla krev, v ústech cítil krev. Prsty se mu třásly. Pochopil, že ve spánku si hryzal vlastní pěst. Krev pořád pomalu, plynule vytékala z rány. "Mazere!" vykřikl. Rackham se probudil a okamžitě přivolal lékaře.

Když doktor ošetřoval zranění, Mazer řekl: "Nestarám se, Endere, kolik toho sníš, ale kanibalismus tě ze školy nedostane."

"Já jsem usnul. Nechci z Velitelské školy odejít."

"Dobrá."

"To ti ostatní. Kteří to nezvládli."

"O kom mluvíš?"

"O těch přede mnou. Vašich ostatních studentech, kteří nezvládli výcvik. Co se s nimi stalo?"

"Prostě to nezvládli. Nic víc. Takové lidi netrestáme. Jenom - nepokračují."

"Jako Bonzo."

"Bonzo?"

"Šel domů."

"Ne jako Bonzo."

"Co se s nimi stane? Když selžou?"

"Záleží na tom, Endere?"

Ender neodpověděl.

"Žádný z nich neselhal *v této etapě* výcviku. Udělal jsi chybu s Petrou. Dostane se z toho. Ale Petra je Petra a ty jsi ty."

"Část ze mě patří jí. To, co ze mě udělala."

"Endere, ty neselžeš. Takhle brzy ne. Měl jsi několik těsných výsledků, ale vždycky jsi vyhrál. Nevíš ještě, kde jsou hranice tvých možností, ale pokud jsi je už dosáhl, jsi zatraceně slabší, než jsem si myslel."

"Zemřeli?"

"Kdo?"

"Ti, co selhali."

"Ne, neumírají. Dobrý bože, chlapče, vždyť hraješ hru."

"Myslím, že Bonzo umřel. Minulou noc se mi o tom zdálo. Vzpomněl jsem si, jak se díval, když jsem hlavou narazil do jeho obličeje. Určitě jsem mu zatlačil nos do mozku. Tekla mu z očí krev. V té chvíli byl už asi mrtvý."

"Byl to jenom sen."

"Mazere, nechci, aby se mi o tom pořád zdálo. Bojím se usnout, myslím na věci, které nechci zapomenout. Před očima si přehrávám celý svůj život, jako kdybych byl rekordér a někdo chtěl viděl nejhorší chvíle mého života."

"Drogu ti dát nemůžeme, jestli toužíš právě po tomhle. Je mi líto, že máš zlé sny. Neměli bychom nechávat v noci rozsvíceno?"

"Nedělejte si ze mě legraci!" rozzuřil se Ender. "Bojím se, že zešílím"

Doktor dokončil obvaz. Mazer mu řekl, že může jít. Odešel.

"Opravdu se tolik bojíš?"

Ender chvíli přemýšlel, ale nebyl si jistý.

"Ve snu nikdy nevím jistě, jestli jsem to opravdu já," řekl.

"Divné sny jsou pojistným ventilem, Endere. Poprvé ve tvém životě jsem na tebe přitlačil. Tělo si hledá nějaký způsob, jak ten tlak kompenzovat, to je vše. Jsi už velký chlapec. Neměl by ses v noci bát "

"Je to v pořádku," odpověděl Ender. Rozhodl se, že už nikdy nebude s Mazerem mluvit o svých snech.

Dny ubíhaly jeden za druhým, s každodenními bitvami, až se nakonec Ender dostal do stavu, kdy se jeho osobnost začínala rozpadat. Bolel ho žaludek. Předepsali mu šetřící dietu, ale brzy neměl chuť na nic. "Jez," říkal Mazer a Ender mechanicky vkládal jídlo do úst. Když ho však nikdo nenutil jíst, tak nejedl.

Další dva velitelé eskader se zhroutili stejným způsobem jako Petra; tlak na zbývající se ještě zvýšil. Nepřítel je teď v každé bitvě převyšoval počtem třikrát nebo čtyřikrát a také mnohem pohotověji ustupoval, když se situace vyvíjela špatně, přeskupoval své síly, aby se bitva neustále prodlužovala. Někdy bitva trvala celé dlouhé hodiny, než konečně zničili poslední nepřátelskou loď. Ender začal vyměňovat jednotlivé velitele eskader v průběhu bitvy, čerstvé a odpočinuté nasazoval místo těch, kteří začínali polevovat.

"Víš, tahle hra není tak docela legrace, jak bývala," konstatoval jednou Bean, když přebíral velení nad zbývajícími čtyřmi křižníky od Hota Soupa.

Když jednoho dne Ender piloval útočnou strategii s veliteli eskader, pokoj najednou zčernal. Probral se na zemi s obličejem zkrvaveným v místě, kde narazil do řídícího panelu.

Uložili ho do postele a tři dny byl těžce nemocný. Pamatoval si, že vidí ve snu nějaké tváře, ale nešlo o skutečné obličeje a on to věděl, i ve chvíli, kdy si myslel, že je vidí. Myslel si, že někdy vidí Valentine s Petrem, někdy své kamarády z Bitevní školy a jindy zase termiťany, kteří ho pitvali zaživa. Jednou se zdálo, že se skutečně nad ním sklání plukovník Graff a tiše s ním mluví, jako laskavý otec. Ale potom se probudil a našel u sebe jenom svého nepřítele, Mazera Rackhama

"Už jsem vzhůru," řekl Ender.

"To vidím," odpověděl Mazer. "Trvalo ti to dost dlouho. Dneska máš bitvu."

A tak Ender vstal a vybojoval vítěznou bitvu. Ale ten den už nemusel bojovat podruhé, dovolili mu jít do postele dřív. Při svlékání se mu třásly ruce.

V noci si myslel, že na sobě cítí něžný dotek rukou. Rukou, které ho jemně a s láskou hladily. Zdálo se mu, že slyší nějaké hlasy.

"Nebyl jste k němu moc laskavý."

"To nebylo mým úkolem."

"Jak dlouho ještě může pokračovat? Pomalu se hroutí."

"Dost dlouho. Brzy bude konec."

"Tak brzy?"

"Ještě pár dní a ukončí studium."

"Jak to zvládne v takovém stavu?"

"Bez problémů. Dneska dokonce bojoval lépe než jindy."

Hlasy ve snu zněly jako plukovník Graff a Mazer Rackham. Ale právě takové bývají sny, stávají se v nich i ty nejšílenější věci, protože se mu zdálo, že slyší jeden hlas říkat "Nevydržím se už na to dívat." A druhý hlas odpověděl "Vím, také ho mám velice rád." A potom se proměnili na Valentine s Alajem a ve snu ho pohřbívali, nad jeho tělem vyrostl pahorek a on vyschl a stal se domovem termiťanů, tak jako obr.

Všechno byl jen sen. Pokud ho lidé milovali nebo litovali, pak jedině v jeho snech.

Probudil se, bojoval v další bitvě a zvítězil. Potom si šel lehnout a zase spal, zdály se mu sny a znovu se probudil a vyhrál bitvu, a jen stěží si všímal, kdy se po probuzení ponořil do spánku. Ani se o to nestaral.

Příští den byl posledním, který strávil ve Velitelské škole, ale on o tom nevěděl. Když se probudil, Mazer Rackham nebyl u něho v pokoji. Osprchoval se, oblékl a čekal na Mazera, až odemkne dveře, ale ten nepřicházel. Ender zkusil otevřít dveře. Byly otevřené.

Byla to náhoda, že mu Mazer dal dnes ráno volno? Nikdo mu dnes nepřipomínal, že musí jíst, že musí cvičit a spát. Naprostá volnost. Potíž byla v tom, že nevěděl, co s ní. Na okamžik ho napadlo, že by mohl najít velitele eskader, promluvit si s nimi tváří v tvář, ale nevěděl, kde je má hledat. Pokud věděl, mohli být i dvacet kilometrů od něho. Proto se chvilku toulal po chodbách, zašel si do jídelny a snědl snídani. Několik vojáků z kosmické pěchoty tam vykládalo sprosté vtipy, které Ender nechápal. Potom odešel do místnosti se simulátorem, aby si zacvičil. Přestože měl volno, nedokázal si vymyslet nic jiného, co by dělal.

Mazer tam na něho čekal. Ender pomalu vešel nepatrně šoupavým krokem do místnosti. Cítil se unavený a otupělý.

Mazer se zamračil. "Už ses probral, Endere?"

V místnosti byli také jiní lidé. Ender by rád věděl, proč tu jsou, ale neobtěžoval se zeptat. Nestáli mu za otázku. A stejně by mu nikdo neodpověděl. Přešel k řídícím pákám simulátoru a posadil se, připravený začít.

"Endere Wiggine, otoč se, prosím tě," promluvil Mazer.

Ender se obrátil. Přelétl pohledem muže shromážděné v zadní části místnosti. Většinu z nich nikdy předtím neviděl. Někteří na sobě měli dokonce civilní šaty. Spatřil Andersona a vrtalo mu hlavou, co tu dělá, kdo se zatím stará o Bitevní školu. Uviděl Graffa a vzpomněl si na jezero v lesích, tam venku v Greensboro, a chtěl se vrátit domů. Vemte mě domů, říkal mlčky Graffovi. Ve snu jste říkal, že mě máte rád. Vemte mě domů.

Ale Graff mu jenom kývl na pozdrav, nic neslíbil, a Anderson se choval, jako by ho vůbec neznal.

"Endere, věnuj tomu, prosím, pozornost. Dnes proběhnou tvé závěrečné zkoušky ve Velitelské škole. Tito pozorovatelé zde mají vyhodnotit, co ses naučil. Jestli nechceš, aby zůstali v místnosti, pošleme je k jinému simulátoru."

"Mohou zůstat." Závěrečné zkoušky. Snad bych si po dnešku mohl odpočinout.

"Abychom spravedlivě zhodnotili tvé schopnosti, nejen to, co jsi tolikrát nacvičoval, ale také jak dokážeš plnit úkoly, se kterými ses nikdy nesetkal, dnešní bitva bude mít jeden nový prvek. Umístili jsme ho na oběžnou dráhu kolem planety. Ovlivní nepřátelskou strategii a přinutí tě improvizovat. Soustřeď se, prosím tě, na dnešní hru "

Ender se naklonil blíž k Mazerovi a tiše se ho zeptal: "Já jsem prvním studentem, který se dostal tak daleko?"

"Když dnes vyhraješ, budeš prvním studentem, který zkoušku udělal. Víc ti nesmím říct."

"Ale já to smím slyšet."

"Zítra můžeš být drzý, jak chceš. Ale dnes bych byl rád, kdybys věnoval pozornost zkoušce. Abychom neztratili všechno, co jsme doposud udělali. Jak si tedy poradíš s planetou?"

"Musím někoho postavit za ni, jinak tam bude hluché místo." "Správně."

"Gravitace ovlivní spotřebu paliva - klesání bude levnější než stoupání."

"Ano."

"Účinkuje Malý doktor i proti planetám?"

Mazerův obličej ztvrdl. "Endere, termiťané nikdy při obou invazích nezaútočili na civilní obyvatelstvo. Rozhodni se sám, jestli je moudré přijmout strategii, která vyvolá odvetné akce."

"Planeta je jediným novým prvkem?"

"Můžeš si vzpomenout, kdy naposledy jsem do bitvy vložil jenom jeden nový prvek? Rád bych tě, Endere, ujistil, že dnes tě nebudu šetřit. Odpovídám za to, aby flotila nedostala druhořadého velitele. Budu se snažit, abych tě dostal. Nemám zájem se s tebou mazlit. Věnuj pozornost všemu, co víš o sobě a o termiťanech, a pak se k něčemu spravedlivě dopracuješ."

Mazer odešel z místnosti.

"Jste tam?" promluvil Ender do mikrofonu.

"Jsme tu všichni," odpověděl Bean. "Dneska je trochu pozdě na cvičení, nemyslíš?"

Protože velitelům eskader nic neoznámili, Ender si pohrával s myšlenkou, že jim řekne, jak je pro něho dnešní bitva důležitá. Usoudil však, že by se nemuseli nijak zvlášť soustředit. "Promiňte, zaspal jsem."

Zasmáli se, ale nevěřili mu.

Provedl s nimi pár zahřívacích manévrů. Déle než obvykle mu trvalo, než si pročistil mozek a soustředil se na velení, ale brzy byl schopen řítit se velkou rychlostí, rychle reagovat a chytře myslet. Nebo si alespoň myslím, říkal si, že chytře myslím.

Simulátorové pole zmizelo. Ender čekal, až začne hra. Co se stane, když dneska složím zkoušku? Půjdu ještě do nějaké školy? Další rok nebo dva úmorného cvičení, další rok izolace, další rok mě lidé budou strkat sem a tam, další rok bez jakéhokoli vlivu na svůj vlastní život? Snažil se vzpomenout na svůj věk. Jedenáct. Před kolika lety mu bylo jedenáct? Před kolika dny? Určitě se s ním ve Velitelské škole něco stalo, protože si nedokázal vzpomenout na datum narození. Možná si toho ani nevšiml. Nikdo tomu nevěnoval

pozornost, snad s výjimkou Valentine.

Když čekal, až začne hra, přál si docela prostě prohrát, prohrát bitvu tak dokonale a úplně, že by mu zakázali cvičit - jako Bonzovi - a pustili ho domů. Bonza přidělili do Kartageny. Chtěl vidět cestovní příkaz do Greensboro. Úspěch znamenal pokračování, selhání možnost návratu domů.

Ne, to není pravda. Potřebují mě a jestli vybouchnu, možná se už nebudu mít kam vrátit.

Ale nevěřil tomu. V podvědomí ano, ale jinde, hlouběji v mozku, pochyboval, že ho potřebují. Mazerovo naléhání byl jenom další trik. Jenom mě jiným způsobem nutí dělat to, co po mně chtějí, a nenechají mě odpočívat, nenechají mě dlouho, dlouho nedělat vůbec nic.

Potom se objevila nepřátelská formace a Enderova únava se změnila v zoufalství.

Obrazovka simulátoru se zelenala šiky nepřátel, kteří ho tisíckrát převyšovali počtem. Seskupovali se do tuctu nejrůznějších bojových útvarů, měnili jejich postavení a tvary, přesunovali se do zdánlivě náhodných obrazců na poli simulátoru. Nemohl mezi nimi najít cestičku - prostor, který se zdál volný, se najednou uzavíral a hned zase jinde odkrýval, formace zdánlivě snadno proniknutelná se náhle změnila a byla neprostupná. Planeta ležela na vzdáleném konci pole, ale Ender přesto věděl, že se za ní, mimo dosah simulátoru, skrývá stejný počet nepřátel.

Jeho vlastní flotila se skládala z dvaceti kosmoletů, ke každému dostal čtyři bojové křižníky. Tento typ lodí už znal - byly zastaralé, pomalé a jejich Malý doktor měl poloviční dosah než novější plavidla. Osmdesát bojových křižníků proti přinejmenším pěti tisícům, možná proti deseti tisícům nepřátelských lodí.

Slyšel, jak velitelé eskader těžce dýchají. Slyšel také, jak někdo z pozorovatelů za ním tiše zaklel. Bylo příjemné vědět, že jeden dospělý si všiml, že test není spravedlivý. Ani tak to nemělo žádný význam. Spravedlnost nebyla součástí hry, její záměr byl prostý. Nedat mu ani nejmenší šanci na úspěch. Po tom všem, čím jsem se prokousal, mě nechtěli nechat složit zkoušku.

Spatřil v duchu Bonza a malé, zlomyslné klubko jeho kamarádů, jak stojí proti němu, jak mu hrozí. Dokázal zařídit, aby se Bonzo

zastyděl a bojoval s ním sám. Tady by to šlo těžko. A nepřítele by nepřekvapil ani obratností získanou se staršími hochy v bitevní místnosti. Mazer znal Enderovy schopnosti skrz naskrz.

Pozorovatelé za ním si začali odkašlávat, nervózně se vrtěli na židlích. Začínali si uvědomovat, že Ender si neví rady.

Na ničem už mi nezáleží, pomyslel si Ender. Nechte si svoji hru. Když mi nedáte žádnou šanci, proč bych měl hrát?

Situace připomínala poslední hru v Bitevní škole, kdy proti němu postavili dvě armády.

Když na ni vzpomínal, zřetelně mu ji připomněl Beanův hlas ve sluchátkách: "Nezapomeň, nepřátelská brána je *dole*."

Molo, Soup, Vlád, Dumper a Divoký Tom, všichni se zasmáli. Také si vzpomněli.

A Ender se zasmál. Bylo to *směšné*. Dospělí všechno brali tak vážně a děti si přitom hrají spolu, hrají a taky tomu věří, dokud dospělí najednou nezajdou příliš daleko a nepokusí se hrát příliš násilně; děti jejich hru prohlédnou. Zapomeňte na to, Mazere. Nezajímá mě, jestli složím vaši zkoušku, nezajímá mě, jestli dodržím vaše pravidla. Když mě chcete podvést, tak já vás taky podvedu. Nenechám se od vás porazit nečestně - podrazím vás jako první.

Ve své závěrečné bitvě v Bitevní škole vyhrál, protože ignoroval nepřítele, ignoroval své vlastní ztráty. Vyrazil proti nepřítelově bráně.

A nepřítelova brána byla dole.

Když toto pravidlo poruším, už nikdy mě nenechají velet. Bylo by to příliš nebezpečné. Nikdy bych nemusel znovu hrát. Což znamená vítězství.

Rychle něco zašeptal do mikrofonu. Velitelé vytvořili ze svých částí flotily neprostupnou střelu, válec namířený na nejbližší nepřátelskou formaci. Nepřítel ho nejenže neodrazil, ale rozevíral sevření, aby ho chytil do pasti dřív, než ho zničí. Mazer alespoň bere v úvahu skutečnost, že teď už ze mě mají respekt, pomyslel si Ender. A tak mi pomáhá získat čas.

Ender uhnul dolů, na sever, na jih a zase dolů, zdánlivě bezcílně, ale vždycky se o kousek posunul blíž k nepřátelské planetě. Konečně se i nepřítel přiblížil. Najednou se Enderova formace rozprskla. Zdálo se, že jeho flotila se chaoticky rozpadá. Osmdesát bojových

křižníků jako by nemělo žádný plán, rozptýleně střílelo na nepřítele a beznadějně si razilo cestičky mezi plavidly termiťanů.

Ale po několika minutách Ender znovu cosi pošeptal svým velitelům a najednou se tucet zbývajících lodí znovu zformovalo, do sevřeného šiku. Ale teď už byly na druhé straně jedné z nejhrozivějších nepřátelských skupin. Sice měli strašlivé ztráty, ale probili se a měli teď za sebou více než polovinu vzdálenosti k nepřátelské planetě.

Nepřítel už chápe, pomyslel si Ender. Mazer určitě ví, co dělám. Nebo možná nevěří, že to udělám. Dobře, tím lépe pro mě.

Enderova maličká flotila se jako šipka vrhla tím směrem. Předstíral, že dva nebo tři čluny posílá do útoku, ale pak je vrátil. Nepřítel ho obkličoval a zároveň stahoval své síly rozptýlené po širokém okolí, naváděl je na cíl. Soustřeďoval se hlavně za Enderem, aby nemohl uniknout do volného vesmíru, uzavíral ho v obklíčení. Výborně, pomyslel si Ender. Jen blíž. Jen pojďte blíž.

Šeptem zavelel a lodi padaly jako kameny na povrch planety. Kosmolety a křižníky nebyly stavěny tak důkladně, aby vydržely horko vznikající při průchodu atmosférou. Ale Ender neměl v úmyslu dosáhnout atmosféry. Téměř ve stejném okamžiku, kdy začaly klesat, soustředily křižníky své Malé doktory na jednu jedinou věc. Na samotnou planetu.

Jednu, dva, čtyři, sedm lodí odfoukl vír pryč. Šlo teď o všechno, riskoval, že mu nezbude dostatečný počet plavidel, než se dostane na dostřel. Netrvalo to dlouho, jakmile se soustředili na povrch planety. Mít jenom chviličku a Dr. Modula, nic jiného si nepřeju. Endera napadlo, že počítač nebyl naprogramován, aby předvedl, co se stane s planetou, když na ni zaútočí Malý doktor. Co potom udělám, budu řvát bum bum, jste mrtví?

Ender sundal ruce z řídícího panelu a naklonil se dopředu, aby sledoval, co bude následovat. Obraz sledoval zblízka nepřátelskou planetu, když se loď řítila do její gravitační studny. Teď jsem se určitě dostal na dostřel, pomyslel si Ender. Určitě jsem tam a počítač to nezvládne.

Vtom se povrch planety, který zaplňoval polovinu simulátorového pole, začal roztahovat jako bublina. Exploze vrhla kroužící trosky na Enderovy bitevní křižníky. Ender si představil, co

se asi děje uvnitř planety. Pole ustavičně roste, molekuly se štěpí, ale nenacházejí prostor, kam by mohly jednotlivé atomy uniknout.

Za tři vteřiny se celá planeta roztrhla a proměnila v kouli jasného prachu ženoucího se ven. První zmizely Enderovy křižníky. Jejich obraz najednou zmizel a simulátor dokázal zobrazit jenom pohled z kosmoletů, čekajících za okrajem bitevního pole. Přesně tak blízko chtěl Ender být. Koule explodující planety rostla mnohem rychleji, takže nepřátelské lodi se jí nemohly vyhnout. A to všechno dokázal Malý doktor, už ne tak malý, pole roztrhlo každou loď, která mu stála v cestě. Výbuch proměnil lodě v malou světlou tečku ještě dřív, než se pole valilo dál.

Na samém okraji simulátoru pole zesláblo. Dvě nebo tři nepřátelské lodě odlétaly stranou. Enderovy kosmolety nevybuchly. Ale z obrovité nepřátelské flotily a z planety, která je chránila, zůstaly zcela bezvýznamné zbytky. Špinavý žmolek se na cestě dolů zvětšoval, protože gravitace k sobě stahovala hodně trosek. Vyzařoval teplo a viditelně se otáčel kolem své osy. Byl také mnohem menší než dřívější svět. Většina jeho hmoty se vznášela v mračnech plujících pryč.

Ender sňal sluchátka plná veselého štěbetání velitelů eskader a teprve v té chvíli si uvědomil, že v pokoji za ním je stejný hluk. Muži v uniformách se objímali, smáli se, vykřikovali, další plakali, někteří klečeli nebo leželi tváří k zemi. Ender věděl, že je přistihl při modlitbě. Nic nechápal. Všechno se zdálo špatné. Měli se zlobit.

Plukovník Graff se oddělil od ostatních a přistoupil k Enderovi. Slzy mu tekly po tvářích, ale usmíval se. Sklonil se, napřáhl ruce a k Enderově překvapení ho objal, pevně ho držel a zašeptal: "Děkuji, děkuji ti, Endere. Díky Bohu za tebe, Endere."

Také ostatní mu brzy přišli potřást rukou, poblahopřát. Pokoušel se zjistit, jaký má jejich chování smysl. Že by nakonec test udělal? Vítězství bylo *jeho*, ne jejich, a přitom bylo bezcenné. Podvod. Proč se chovali, jako kdyby vyhrál poctivě?

Dav se rozestoupil a prošel Mazer Rackham. Přistoupil k Enderovi a napřáhl ruku.

"Měl jsi těžký výběr, chlapče. Všechno nebo nic. Zničit je nebo nás. Ale nebesa vědí, že nebylo jiné cesty. Blahopřeji. Porazil jsi je a všechno skončilo."

Všechno skončilo. Porazil je. Ender nechápal. "Já jsem přece porazil vás. "

Mazer se zasmál. Jeho hlasitý smích zaplnil místnost. "Endere, nikdy jsi nehrál *se mnou*. Od té doby, co jsem se stal tvým nepřítelem, nikdy jsi nehrál *hru*."

Ender nepochopil vtip. Odehrál velké množství her, a stály ho strašně moc sil. Začínal se zlobit.

Mazer se dotkl rukou jeho ramena. Ender ho setřásl. Mazer zvážněl a řekl: "Endere, posledních několik měsíců jsi byl velitelem naší bitevní flotily. Toto byla skutečně třetí invaze. Nešlo o žádnou hru, bitvy byly skutečné, a jediným nepřítelem, se kterým jsi bojoval, byli termiťané. Vyhrál jsi každou bitvu a nakonec jsi je dnes zahnal do jejich domova, kde byla jejich královna, všechny královny ze všech kolonií, všechny jsi je zničil. Už nikdy na nás znovu nezaútočí. Dokázal jsi to. Ty sám."

Skutečnost. Žádná hra. Enderův mozek byl příliš unavený, než aby se s tímto faktem dokázal vypořádat. Ve vzduchu tedy nebyly pouhé světelné tečky, ale opravdové lodě, se kterými bojoval, opravdové lodě, které zničil. A skutečný svět vyvržený do zapomnení. Prošel davem, uhýbal jejich gratulacím, ignoroval jejich ruce, slova, veselou náladu. Když se dostal do svého pokoje, svlékl si šaty, vlezl do postele a usnul.

Ender se probudil, když jím zatřásli. Chvíli mu trvalo, než si uvědomil, kdo za ním přišel. Graff s Rackhamem. Obrátil se k nim zády. Nechte mě spát.

"Endere, musíme s tebou nutně mluvit," řekl Graff.

Ender se překulil obličejem k nim.

"Na Zemi se od včerejší bitvy všichni celou noc koukají na video"

"Včerejší?" Prospal celý den.

"Jsi hrdina, Endere. Všichni viděli, co jsi s ostatními dokázal. Myslím, že na Zemi není žádná vláda, která ti neudělila své nejvyšší vyznamenání."

"Zabil jsem je všechny, že?" ujišťoval se Ender.

"Koho všechny?" zeptal se Graff. "Termit'any? To byl

fantastický nápad!"

Mazer se naklonil blíž. "Kvůli tomu se přece válčilo."

"Všechny jejich královny. Takže jsem zabil všechny jejich děti, úplně všechny."

"Rozhodli se pro to, když na nás zaútočili. Nebyla to tvoje vina. Muselo k tomu dojít."

Ender popadl Mazera za uniformu a pověsil se na ni, stahoval ho k sobě dolů, dokud mu nehleděl do tváře. "Já jsem je nechtěl všechny zabít! Nechtěl jsem vůbec nikoho zabít! Nejsem zabiják! Nechtěli jste mě, vy prašiví psi, chtěli jste Petra, ale přinutili jste mě, abych to udělal, udělali jste na mě podraz!" Křičel jako smyslů zbavený.

"Samozřejmě, že to byl na tebe podraz. V tom je celý vtip," odpověděl Graff. "Museli jsme podvádět, jinak bys to neudělal. Byli jsme v pěkné bryndě. Museli jsme získat velitele, který se dokázal natolik vcítit do nepřátel, aby myslel jako oni, chápal je a také předběhl. Který měl tolik soucitu, aby dokázal získat lásku svých podřízených a pracovat s nimi jako dokonalý stroj, stejně dokonalý jako termiťané. Ale člověk s takovým soucitem by se nikdy nestal zabijákem, jakého jsme potřebovali. Nikdy by netoužil vyhrát v bitvě za každou cenu. Kdybys to věděl, nikdy bys to nedokázal. A kdybys byl člověkem, který to udělá, i když to ví, zase bys nikdy dobře nepochopil termiťany."

"Muselo to udělat jedině dítě, Endere," doplnil ho Mazer. "Byl jsi rychlejší než já. Lepší než já. Já jsem byl už moc starý a opatrný. Žádný normální člověk, který ví, co je válčení zač, by nedal do boje celé své srdce. Ale tys to nevěděl. Pojistili jsme se, abys nic nevěděl. Byl jsi bezstarostný, mladý a oslnivý. Přesně pro tohle ses narodil."

"V našich lodích byli živí piloti, že?"

"Ano."

"Přikazoval jsem pilotům, aby šli do útoku a zemřeli, a dokonce jsem to ani netušil."

"Ale *oni* všechno věděli, Endere, a stejně do útoku šli. Věděli, za co bojují."

"Nikdy jste se mě neptali! Nikdy jste mi neřekli pravdu!"

"Endere, musel jsi zůstat naší zbraní. Tak jako revolver, jako Malý doktor, který fungoval dokonale, ale nevěděl, na co míříš. *My* jsme mířili na tebe. Neseme za to plnou odpovědnost. Pokud se stalo

něco špatného, můžeme za všechno my."

"Řeknete mi to později." Ender zavřel oči.

Mazer jím zatřásl. "Nespi, Endere, tohle je velice důležité."

"S vámi jsem skončil. Nechtě mě na pokoji."

"Kvůli tomu tu jsme," odpověděl Mazer. "Pokoušíme se ti to vysvětlit. Ještě nemáš všechno za sebou. Tam dole je šílenství. Chystá se válka. Američané tvrdí, že Varšavská smlouva na ně chce zaútočit a Sověti říkají totéž o Hegemonovi. Termiťané ještě nejsou ani čtyřiadvacet hodin mrtví a svět se už zase chystá bojovat, tak krutě jako nikdy předtím. A všichni se zajímají o tebe. O nejschopnějšího vojenského velitele v dějinách. Chtějí, abys vedl jejich armády. Američané. Hegemon. Všichni, až na Varšavskou smlouvu, ta by tě nejraději viděla mrtvého."

"To je báječné."

"Musíme tě dostat pryč. Kolem Erótu létá ruská kosmická pěchota a Polemarchos je Rus. Kdykoli by mohlo dojít ke krveprolití."

Ender se k nim obrátil zády. Tentokrát ho nechali. Samozřejmě nespal, poslouchal je.

"Toho jsem se bál. Byl jste na něho příliš tvrdý. Některá málo významná stanoviště mohla ještě počkat. Mohl jste ho nechat pár dní odpočinout."

"Vy také, Graffe? Také se snažíte rozhodovat za mě, jak jsem to mohl udělat lip? Nevíte, co by se stalo, kdybych na něho netlačil. Nikdo neví. Udělal jsem to, co jsem udělal, a vyšlo to. Především se mi to podařilo. Zapamatujte si tuhle obranu, Graffe. Možná ji také budete muset použít."

"Promiňte."

"Chápu, co se s ním děje. Plukovník Liki říká, že je s velkou pravděpodobností trvale poškozený, ale já tomu nevěřím. Je příliš silný, výhra pro něho znamenala hodně a on vyhrál."

"Neříkejte mi nic o jeho síle. Klukovi je teprve jedenáct. Rackhame, nechte ho trochu odpočinout. Ještě není tak výbušná situace. Můžeme postavit přede dveře stráž."

"Nebo ji postavit před jiné dveře a předstírat, že je za nimi." "Třeba."

Odešli. Ender znovu usnul.

Ubíhající čas se Endera nedotýkal, s výjimkou letmých záblesků vědomí. Jednou ho na pár minut probudila tupá, neodbytná bolest, když mu cosi tisklo ruku a tlačilo ji dolů. Natáhl ruku vzhůru a dotkl se toho. Jehla zabodnutá do žíly. Pokusil se ji vytáhnout, ale byla přivázaná obinadlem a on byl příliš slabý. Jindy se probudil do tmy, ve které vedle sebe slyšel mumlat a klít nějaké lidi. V uších mu zazvonil hlasitý zvuk, který ho probral. Nevzpomínal si na tento zvuk. "Nechte světlo zhasnuté," pronesl někdo. A jindy si myslel, že slyší blízko sebe někoho tiše plakat.

Možná, že uběhl jediný den, možná týden. Kdvby věřil svým snům, mohly uplynout celé měsíce. Zdálo se, že ve snu prožívá celý svůj život. Znovu pije obrův nápoj, míjí děti-vlky, znovu prožívá strašlivé smrti a neustálé vraždy. Slyšel hlas šeptající v lese. Musíš zabít děti, aby ses dostal na Konec světa. Já jsem nechtěl nikoho zabít, pokoušel se odpovědět. Nikdo se mě nikdy nezeptal, jestli chci někoho zabít. Ale les se mu smál. A když skočil z útesu na Konci světa, někdy ho nezachytily mraky, ale křižník, který ho nesl k výhodnému postavení těsně nad povrchem domova termiťanů, takže zas a zas mohl sledovat smrtící výbuch Dr. Modulu na tváři planety. Pořád blíž a blíž, dokud nespatřil, jak explodují jednotliví termiťané a jak se z nich před jeho očima stává světlo a potom hromádka špinavého prachu. A královnu, obklopenou malými dětmi. Jenomže královna byla matka, děti se proměnily ve Valentine a všechny spolužáky z Bitevní školy. Jeden z nich měl Bonzův obličej, ležel tam a krvácel z očí a nosu, říkal mu Nemáš žádnou čest. Sen pokaždé končil zrcadlem nebo kaluží vody nebo kovovým povrchem lodi, něčím, co odráželo jeho tvář. Ze začátku patřila vždycky Petrovi s hadím ocasem čouhajícím ze zakrvácených úst. Ale po nějaké době se začínal objevovat jeho vlastní obličej, starý a smutný, s očima truchlícíma nad miliardami vražd - ale byly to jeho oči a byl spokojený, že je má.

V tomto světě Ender prožil během pěti dnů války Společnosti národů spoustu životů.

Když se zase probudil, ležel ve tmě. V dálce slyšel třesk výbuchů. Chvíli poslouchal a pak uslyšel tiché kroky.

Obrátil se na posteli a vymrštil ruku, aby zadržel každého, kdo by se k němu připlížil. Samozřejmě, chytil někoho za šaty a srazil ho na kolena. Klidně by ho zabil, kdyby musel.

"Endere, to jsem já!"

Poznal ten hlas. Přicházel z jeho paměti jakoby milion let vzdálený.

"Alaj."

"Saalam, šprčku. Cos chtěl se mnou udělat, zabít mě?"

"Ano. Myslel jsem, že ty mě chceš zabít."

"Nechtěl jsem tě vzbudit. Vidím, že ti ještě nějaké instinkty zbyly. Podle toho, co říká Mazer, byla z tebe živá mrtvola."

"Snažil jsem se. Co tam tak práská?"

"Tady se válčí. Naši sekci zatemnili, abychom byli v bezpečí."

Ender najednou vystrčil nohy z postele a chtěl se posadit. Nedokázal to. Hlava ho příliš bolela. Zkřivil se bolestí.

"Nesedej si, Endere, je to v pořádku. Vypadá to, že jsme asi vyhráli. Celá Varšavská smlouva nešla s Polemarchem. Hodně lidí přešlo na naši stranu, když jim Stratég řekl, že jsi zůstal věrný Mezinárodní flotile."

"Já jsem spal."

"Tak lhal. Určitě jsi neměl ve snu v úmyslu zradit, že ne? Někteří Rusové nám říkali, že když jim Polemarchos nařídil tě najít a zabít, že málem zabili jeho. Bez ohledu na své názory na ostatní tě lidi, Endere, milují. Celý svět sledoval naše bitvy. Video běželo ve dne v noci. Pár filmů jsem taky viděl, nic nevystřihli, je tam i tvůj hlas, jak dáváš rozkazy. Dobrá prácička. Děláš na videu kariéru."

"Myslím, že ne," řekl Ender.

"Vždyť já žertuju. Hele, věřil bys, že jsme vyhráli válku? Tolik jsme toužili stát se dospělými, že jsme v ní bojovali a po celou dobu jsme tam byli. Myslím tím, Endere, že jsme ještě kluci. Ale byli jsme přitom." Alaj se zasmál. "A každopádně ty taky. Šéfe, byl's fantastický. Nevěděl jsem, jak jsi nás vytáhl z té poslední bitvy, ale dokázal's to. Byl's fakt úžasný."

Ender si všiml, že mluvil v minulém čase. *Byl* jsem fantastický. "Alaji, jaký jsem *ted*?"

"Pořád dobrý."

"V čem?"

"No - ve všem. Milion vojáků za tebou půjde na konec vesmíru."

"Nechci jít na konec vesmíru."

"Kam chceš teda jít? Půjdou za tebou."

Chci jít domů, pomyslel si Ender, ale nevím, kde jsem doma.

Rány venku přestaly.

"Poslechni si to," vyzval ho Alaj.

Poslouchali. Dveře se otevřely. Někdo v nich stál, nějaký malý človíček. "Je po všem," oznámil Bean. Jakoby na důkaz jeho slov se světla rozsvítila.

"Ahoj, Beane."

"Ahoj, Endere."

Za ním šla Petra, její ruku držel Dink ve své. Přistoupili k Enderově posteli. "Heleme se, náš hrdina se probudil," ozval se Dink

"Kdo vyhrál?" zeptal se Ender.

"My," prohlásil Bean. "Byl's tam s námi."

"Není zas *tak* praštěný, Beane. Ptá se, kdo vyhrál zrovna teď." Petra vzala Endera za ruku. "Na Zemi bylo příměří. Několik dní vyjednávali a nakonec všichni souhlasili s Lockovým návrhem."

"Nevím nic o Lockovu návrhu -"

"Je velice složitý, ale pro nás znamená, že Mezinárodní flotila bude dál existovat. Jenom Varšavská smlouva z ní vystoupí. Takže jejich kosmická pěchota se vrací domů. Podle mě Rusové souhlasili hlavně kvůli vzpouře slovanských hélotů. Všichni mají problémy. Tady padlo asi pět set lidí, ale na Zemi je situace daleko horší."

"Hegemon odstoupil," dodal Dink. "Tam dole je to šílený. Ale co na tom záleží."

"Jsi zdravý?" dotkla se Petra jeho čela. "Vyděsil's nás. Řekli nám, že jsi šílený, ale my jsme jim odpověděli, že šílení jsou *oni*."

"Jsem šílený," řekl Ender, "ale myslím, že jsem v pořádku."

"Kdy jsi na to přišel?" zajímalo Alaje.

"Když jsem si myslel, že mě chceš zabít. Hned jsem se rozhodl, že napřed zabiju já tebe. Asi jsem zabijákem až do morku kostí. Ale raději bych byl živý než mrtvý."

Zasmáli se a souhlasili s ním. Ender se rozplakal a objal Beana s Petrou, kteří byli nejblíž. "Chyběli jste mně, tak strašně jsem vás chtěl vidět."

"Pochopil's nás strašně špatně," odpověděla Petra. Políbila ho na tvář

"Vím, že jste báječní," prohlásil Ender. "Ty, které jsem nejvíc potřeboval, jsem využil nejdřív. Špatné plánování z mé strany."

"Všichni jsou už v pořádku," řekl Dink. "Za těch pět dní války plných strachu v zatemněných místnostech se nikomu z nás nic nestalo."

"Už tedy nemusím být velitelem, že ne? Já už nechci nikomu poroučet."

"Nemusíš už nikomu poroučet," uklidňoval ho Dink, "ale pořád jsi naším velitelem."

Chvíli mlčeli.

"Co teď budeme dělat?" zeptal se Alaj. "Válka s termiťáky skončila, stejně jako válka na Zemi a taky tady. Co teď budeme dělat?"

"Jsme děti," prohlásila Petra. "Asi nás dají do školy. Je na to zákon. Člověk musí do sedmnácti roků chodit do školy."

Začali se tomu smát a smáli se, až jim slzy tekly po tvářích.

KAPITOLA 15

Mluvčí za mrtvé

Jezero bylo klidné, nefoukal žádný větřík. Na plovoucí přistávací plošině seděli na židlích dva muži. K plošině byl přivázaný malý dřevěný vor. Graff se zachytil nohou za lano a přitáhl vor blíž, nechal ho kousek odplout a znovu ho přitáhl.

"Zhubl jste."

"Při jednom stresu člověk přibírá, při jiném shazuje. Jsem tvor složený z chemikálií."

"Muselo to být těžké."

Graff pokrčil rameny. "Ani ne. Věděl jsem, že mě zprostí služby."

"Někteří jsme si nebyli tak jistí. Lidé tu nějakou dobu doslova šíleli. Špatné zacházení s dětmi, nefalšované sebevraždy - ty záznamy Bonzovy a Stilsonovy smrti byly prostě hrozné, když člověk viděl, co jedno dítě udělá druhému."

"Stejně jako všechno ostatní, myslím tím videosnímky, které mě zachránily. Obžaloba je vystříhala, ale my jsme je ukázali celé. Bylo jasné, že Ender nebyl provokatér. Výsledek by pak už odhadlo i malé dítě. Řekl jsem, že jsem dělal jenom to, co podle mého názoru bylo nutné pro záchranu lidské rasy, a že se mi věc podařila. Přinutili jsme soudce souhlasit s tím, že obžaloba musí bez jakýchkoliv pochybností dokázat, že Ender by vyhrál válku i *bez* mého výcviku. Pak už bylo všechno jednoduché. Naléhavá válečná situace."

"Stejně se nám, Graffe, silně ulevilo. Vím, my dva jsme se hádali a vím, že prokurátor použil záznamy našich rozhovorů proti vám. Ale pak jsem už věděl, že máte pravdu a nabídl jsem se, že budu svědčit ve váš prospěch."

"Vím, Andersene. Moji právníci mi to řekli."

"Co teď budete dělat?"

"Ještě nevím. Zatím pořád odpočívám. Naskládalo se mi pár let dovolené. Dost, abych s ní vystačil do důchodu. A v bankách se mi

válí spousta peněz, které jsem nikdy nespotřeboval. Mohl bych žít z úroků. Možná nebudu dělat nic."

"Zní to hezky, ale já bych to nevydržel. Nabídli mi místo rektora tří různých univerzit v mém oboru. Nevěří mi, že všechno, co jsem v Bitevní škole dělal, byla jenom hra. Myslím, že vezmu jinou nabídku."

"Rozhodčího?"

"Teď, když je po válce, bychom si měli zase hrát. Stejně to bude skoro jako dovolená. Jenom dvacet osm týmů v lize. Ačkoliv po těch letech s létajícími dětmi mi fotbal připadá, jako když se dívám na slimáky, kteří se řežou mezi sebou."

Zasmáli se. Graff si vzdychl a strčil nohou do voru.

"Co ten vor. Určitě na něm neumíte jezdit."

Graff zakroutil hlavou. "Postavil ho Ender."

"To je pravda. Ten je tam, kam jste ho zavedl."

"Dokonce jsem ho na něho převedl smluvně. Postaral jsem se, aby ho bohatě odměnili. Bude mít tolik peněz, kolik bude potřebovat."

"Pokud mu vůbec dovolí, aby se vrátil a použil je."

"Nikdy to neudělají."

"Ani když Démosthenés vyvolá kampaň za jeho návrat?"

"Démosthenés už není na síti."

Anderson zvedl obočí,

"Co to znamená?"

"Démosthenés odešel na odpočinek. Natrvalo."

"Starouši, vy o tom něco víte. Víte, kdo je Démosthenés."

"Byl."

"Řekněte mi to!"

"Ne."

"Už s vámi není žádná legrace, Graffe."

"Nikdy nebyla."

"Povězte mi aspoň, *proč*. Hodně lidí si myslelo, že Démosthenés bude jednou Hegemonem."

"Nikdy neměl nejmenší šanci. Ne, ani Démosthenovo politické kreténství by nedokázalo přesvědčit Hegemona, aby přivedl Endera zpátky na Zemi. Ender je příliš nebezpečný."

"Vždyť je mu teprve jedenáct. Nebo dvanáct."

"Tím je nebezpečnější, protože se nechal tak snadno ovládat. Na celém světě dělá Enderovo jméno divy. Bůh v dětské podobě, čaroděj, který má ve svých rukách život i smrt. Každý maličký potenciální tyran by rád chlapce získal, aby ho postavil do čela armády a dal světu na vybranou - buď se ke mně přidáte nebo se budete třást strachy. Kdyby se Ender vrátil na Zemi, chtěl by jít sem, odpočinout si tu, zachránit to, co zbylo z jeho dětství. Ale oni ho nikdy nenechají odpočívat."

"Chápu. Vysvětlil to někdo Démosthenovi?"

Graff se usmál. "Démosthenovi to vysvětlil někdo jiný. Člověk, který mohl Endera využít jako nikdo jiný, aby ovládl a změnil svět."

"Kdo?"

"Locke."

"Locke se přel s Démosthenem a tvrdil, že Ender má zůstat na Erótu"

"Všechno není vždycky takové, jaké se zdá."

"Pro mě je to příliš tajemné, Graffe. Dejte mi hru, jasná, srozumitelná pravidla. Rozhodčí, začátek a konec, vítěze, poražené a potom mohou jít všichni domů ke svým manželkám."

"Seženete mi občas lístky na nějaké utkání?"

"Takže vy tu opravdu nezůstanete a nepůjdete na odpočinek. Je to tak?"

"Ano."

"Přejdete do služeb Hegemona, že?"

"Jsem teď novým ministrem kolonizace."

"Takže se do toho dali."

"Hned, jakmile jsme dostali zprávy o koloniích termiťanů. Chci říct, že už jsou zúrodněné a obydlené, továrny jsou postavené a všichni termiťané mrtví. Odvoláme zákony omezující počet obyvatel -"

"Které každý nenávidí -"

"A všechny ty třetí, čtvrté a páté děti nalodíme do kosmoletů a zamíříme ke známým i neznámým světům."

"Myslíte si, že lidé opravdu půjdou?"

"Lidé vždycky půjdou. Vždycky věří, že mohou žít lépe než ve starém světě."

"K čertu, možná že mohou."

Ender si zpočátku myslel, že ho vrátí zpátky na Zemi, jen co se situace trochu uklidní. Ale všude byl teď klid, už celý rok, a jemu bylo jasné, že ho vůbec nepřevezou zpátky, že jeho jméno a příběh je pro ně daleko užitečnější než nepohodlná osoba z masa a kostí.

A pak tu byl ten válečný soud s plukovníkem Graffem, obžalovaným z válečných zločinů. Admirál Chamrajnagar se snažil zabránit, aby ho Ender sledoval, ale nepodařilo se mu to. Ender měl také hodnost admirála a toto byl jeden z mála případů, kdy využil výhod, které s sebou hodnost přinášela. Sledoval tak na videu záznamy rvaček se Stilsonem a Bonzem, viděl fotografie jejich mrtvol, poslouchal, jak se psychologové a právníci dohadují, zda byla spáchána vražda nebo zda šlo o sebeobranu. Měl na věc vlastní názor, ale nikdo se ho neptal. V průběhu procesu útočili i na samotného Endera. Prokurátor byl příliš chytrý, než aby ho obvinil přímo, ale pokoušeli se ho ukazovat jako morbidního, zvráceného, duševně vyšinutého zločince.

"Nevadí," prohlásil Mazer Rackham. "Politici se tě bojí, ale nedokážou zničit tvoji pověst. K tomu dojde za třicet let, až se na tebe vrhnou historici."

Ender se nestaral o svoji pověst. Videozáznamy ho nechávaly chladným, ale vlastně ho spíš pobavily. V bitvě jsem zabil deset miliard termiťanů, kteří byli stejně živí a chytří jako kterýkoliv člověk, kteří na nás dokonce ani potřetí nezaútočili, ale nikoho nenapadne nazývat to zločinem.

Všechny tyto zločiny na něho dopadaly se stejnou tíhou, Stilsonova a Bonzova smrt nebyla o nic těžší nebo lehčí než ostatní.

A s tímto břemenem na duši čekal dlouhé, nekonečné měsíce, až svět, který zachránil, usoudí, že může jít domů.

Jeho přátelé ho jeden za druhým opouštěli, volali je domů k rodinám a v rodných městech je vítali s hrdinskými poctami. Ender se na videu díval na jejich návrat a dojímalo ho, když spoustu času chválili Endera Wiggina, který je všechny učil a vedl do bitvy. Ale když se vyslovili pro jeho návrat domů, jejich slova vystřihli a nikdo jejich úpěnlivé prosby neslyšel.

Nějakou dobu nebyla na Erótu jiná práce než odstraňování

zbytků po krvavé válce mezi členy Společnosti národů a přijímání zpráv o hvězdoletech, kdysi dávno válečných lodích, které teď zkoumaly termiťanské kolonie.

Na Erótu bylo nyní víc rušno a víc lidí než během války, protože kolonisté se tu připravovali na svoji cestu do opuštěných světů. Ender se zúčastňoval přípravy, pokud mu to dovolili, ale vůbec je nenapadlo, že dvanáctiletý chlapec by mohl mít stejné nadání k práci v míru, jaké měl pro válku. Trpělivě však snášel jejich snahu přehlížet ho a naučil se prosazovat své návrhy přes několik dospělých, kteří ho poslouchali, a pak je nechal, aby jeho myšlenky vydávali za své. Neměl zájem získat si dobrou pověst, ale chtěl odvést dobrou práci.

Jednu věc však nemohl vystát - zbožňování ze strany kolonistů. Naučil se vyhýbat chodbám, kde žili, protože ho vždycky poznali - svět si už vryl jeho obličej do paměti - a pak vykřikovali a objímali ho, blahopřáli mu a křičeli, ukazovali mu své děti pojmenované po něm a vykládali mu, že jeho mládí jim zlomilo srdce a že *oni* ho neobviňují z žádné vraždy, protože to nebyla jeho vina, že byl jenom *ditě* -

Schovával se před nimi, jak jen to šlo.

Před jedním kolonistou se však ukrýt nedokázal.

Ten den nebyl na Erósu. Odletěl raketoplánem na nový kosmodrom, kde se učil opracovávat povrch kosmoletů. Chamrajnagar mu řekl, že se nesluší, aby důstojník vykonával mechanickou práci, ale Ender odpověděl, že obchodní záležitosti už zvládl a nikdo je teď moc nežádá, takže je čas naučit se něco jiného.

Zavolali ho rádiem zabudovaným v helmě a oznámili mu, že na něho dole někdo čeká. Ender nijak nespěchal, protože nevěděl o nikom, koho by chtěl vidět. Dokončil instalaci krytu lodní hlásky, hákem se pomalu přesunul k přední straně lodi a vytáhl se do přechodové komory.

Čekala na něho před převlékárnou. Na okamžik se rozčílil, že dovolili nějakému kolonistovi, aby ho obtěžoval i tady, v místě, kde chtěl být sám. Znovu se na ni podíval a uvědomil si, že ta mladá žena je malé děvče. Poznal ji.

"Valentine."

"Ahoj, Endere."

"Co tu děláš?"

"Démosthenés šel do důchodu. Letím s první vlnou kolonistů."

"Než se tam dostanete, uběhne padesát roků -"

"Jenom dva roky palubního času."

"Ale když se někdy vrátíš, všichni lidé, které na Zemi znáš, budou mrtví -"

"Přesně tohle jsem měla na mysli. Ale doufala jsem, že někdo, koho znám na Erótu, možná půjde se mnou."

"Nechci vidět svět, který jsme ukradli termiťanům. Chci jenom domů."

"Endere, nikdy se na Zemi nevrátíš. Postarala jsem se o to, než jsem odletěla."

Mlčky na ni hleděl.

"Řeknu ti to, protože jestli mě chceš nenávidět, můžeš mě nenávidět od samého začátku."

Přešli do Enderovy maličké místnůstky na kosmodromu. Začala mu vysvětlovat, že Petr chtěl, aby se Ender vrátil na Zemi, pod ochranu Rady hegemona.

"V této chvíli se věci mají tak, že by tě vlastně dali pod Petrův dohled, protože polovina rady dělá jen to, co chce on. A zbytek, který Lockovi nezobe z ruky, je mu zavázaný jiným způsobem."

"Vědí, kdo to ve skutečnosti je?"

"Ano. Není známý na veřejnosti, ale lidé na vysokých postech ho znají. Už na tom nezáleží. Má příliš velkou moc, než aby se starali o jeho věk. Endere, dokázal neuvěřitelné věci."

"Všiml jsem si, že mírovou smlouvu před rokem pojmenovali po Lockovi."

"Touto dohodou prorazil. Prosadil ji díky svým přátelům ve veřejných politických sítích a také Démosthenés stál za tím. Právě na tento okamžik čekal, aby využil Démosthenův vliv na masy a Lockův na inteligenci k uskutečnění něčeho významnějšího. Zabránil opravdu strašné válce, která by trvala několik desetiletí."

"Rozhodl se, že bude státníkem?"

"Myslím, že ano. Ale v cynických chvílích, kterých je hodně, přede mnou poznamenal, že kdyby nechal Společnost národů rozpadnout, musel by svět dobývat kousek po kousku. Pokud bude existovat Hegemonie, dokáže to najednou."

Ender přikývl. "Přesně takového Petra jsem znal,"

"Zvláštní, viď? Že zrovna Petr zachránil miliony životů."

"Zatímco já jsem jich miliardy zabil."

"To jsem nechtěla říct."

"Takže mě chtěl využít pro sebe?"

"Měl s tebou, Endere, velké plány. Při tvém příjezdu by veřejně odhalil svoji totožnost a setkal by se s tebou přede všemi na televizních obrazovkách. Enderův starší bratr, který se náhodou stal velkým Lockem, tvůrcem míru. Vedle tebe by vypadal docela dospělý. A fyzicky jste si podobní víc, než si myslíš. Převzít moc by bylo dost jednoduché."

"Proč jsi ho zastavila?"

"Endere, nebyl bys šťastný, kdybys zbytek svého života strávil jako Petrovo rukojmí."

"Proč ne? Celý svůj život jsem něčí rukojmí."

"Já taky. Ukázala jsem Petrovi všechny důkazy, které jsem nashromáždila. Je jich dost, aby v očích veřejnosti vypadal jako psychicky narušený zabiják. Například barevné fotografie umučených veverek a některé snímky z monitoru, jak s tebou zacházel. Dalo mi to trochu práci, ale od chvíle, kdy je uviděl, byl ochotný dát mi, co jsem chtěla. A já jsem chtěla svobodu pro tebe a pro sebe."

"Takhle si svobodu nepředstavuji. Žít v domě plném lidí, které jsem zabil."

"Endere, co se stalo, to se stalo. Jejich světy jsou dnes prázdné a náš přeplněný. A my si tam můžeme vzít něco, co jejich světy nikdy nepoznaly - města plná lidí žijících své soukromé životy, kteří se milují a nenávidí z vlastních důvodů. Na všech planetách termiťanů ani jediný příběh nestál za vyprávění. Když tam budeme my, svět bude plný příběhů a den za dnem je budeme improvizovaně zakončovat. Endere, Země patří Petrovi. Jestli teď nepůjdeš se mnou, dostane tě a zneužije tak, že si budeš přát, aby ses nikdy nenarodil. Máš teď jedinou šanci dostat se odtud."

Ender neříkal nic.

"Vím, nač teď myslíš, Endere. Myslíš si, že chci řídit tvé kroky tak jako Petr, Graff nebo ostatní."

"Napadlo mě to."

"Lidská rasa tě přivítá. Nikdo tvůj život neřídí. Nejlepší, co můžeš udělat, je nechat se řídit dobrými lidmi, lidmi, kteří tě milují. Nepřišla jsem sem proto, že jsem se chtěla stát kolonistkou, ale proto, že jsem celý svůj dosavadní život strávila ve společnosti nenáviděného bratra. A teď chci mít příležitost poznat bratra, kterého jsem milovala, ještě dokud jsme děti."

"Už je moc pozdě."

"Mýlíš se, Endere. Myslíš si, že jsi kdovíjak dospělý, unavený a otrávený ze všeho, ale ve svém srdci jsi stejné dítě jako já. Můžeme to uchovat v tajnosti přede všemi. Když ty budeš vládnout kolonii a já psát politické sloupky, nikdy neuhodnou, že v noci se za tmy plížíme do pokoje toho druhého a hrajeme dámu a hážeme po sobě polštáře."

Ender se zasmál, ale neušlo mu několik věcí, o kterých se zmínila až příliš nenuceně, než aby mohlo jít o náhodu. "Vládnout?"

"Endere, já jsem Démosthenés, práskla jsem dveřmi a odešla. Veřejně jsem vyhlásila, že natolik věřím kolonizaci, že sama odletím první lodí. Ve stejnou dobu ministr kolonizace, bývalý důstojník Graff, oznámil, že pilotem lodi s kolonisty bude velký Mazer Rackham a guvernérem kolonie Ender Wiggin."

"Mohli se mě zeptat."

"Chtěla jsem se tě zeptat sama."

"Ale už je to venku."

"Ne. Veřejnost se zprávu dozví zítra, pokud řekneš ano. Mazer souhlasil před nekolika hodinami, dole na Erótu."

"Řekneš všem, že jsi Démosthenés? Čtrnáctiletá holka?"

"Řekneme jim jenom tolik, že Démosthenés poletí s kolonisty. Příštích padesát let ať prohrabávají seznam cestujících a dohadují se, kdo z nich je velký demagog Lockovy éry."

Ender se zasmál a potřásl hlavou. "Ty si určitě děláš legraci."

"Nechápu, proč bych měla."

"Tak dobrá," souhlasil Ender. "Poletím. Možná dokonce jako guvernér, pokud mi vy dva s Mazerem pomůžete. Moje schopnosti jsou v této době trochu nevyužité."

Vypískla radostí a objala ho před celým světem jako normální dospívající děvče, které dostalo od mladšího bratříčka dárek, jaký si přála.

"Valy, jenom bych rád objasnil jednu věc. Nepoletím kvůli tobě, ani proto, abych se stal guvernérem, nebo proto, že se tu nudím. Poletím, protože znám termiťáky líp než kterákoli živá duše. Možná jim potom budu rozumět ještě víc. Ukradl jsem jim budoucnost, můžu se jenom snažit splatit jim dluh tím, co se naučím z jejich minulosti."

Cesta byla dlouhá. Než byla u konce, Valy dokončila první díl dějin válek s termiťany a vyslala ho hláskou Démosthenovým jménem na Zemi, a Ender získal víc, než jen nekritický obdiv pasažérů. Teď už ho znali. Získal si jejich lásku a úctu.

V novém světě tvrdě pracoval, vládl spíš přesvědčováním než příkazy. Stejně houževnatě jako ostatní plnil úkoly, které si vyžadovalo vytvoření soběstačné ekonomiky. Ale jeho nejdůležitější prací, a všichni s ním souhlasili, bylo zkoumání dědictví po termiťanech. Pokoušel se mezi stavbami, stroji a poli najít věci, které by lidé mohli využít a z nichž by se mohli poučit. Nebyly tam žádné knížky na čtení - termiťané je nikdy nepotřebovali. Protože všechny věci uchovávali v paměti a jakmile na ně pomysleli, hned je vyslovovali. Jejich znalosti zemřely zároveň s nimi.

A přece ne všechny. Z důkladnosti, s jakou stavěli přístřešky pro zvířata a zásoby potravin, se Ender poučil, že zimy bývaly kruté a často silně sněžilo. Ploty se zaostřenými kůly obrácenými hroty ven mu napověděly, jaké nebezpečí představovala loupeživá zvěř pro úrodu a dobytek. Mlýny mu prozradily, že dlouhé, nepříliš chutné ovoce dozrávající v přestárlých sadech se sušilo a mlelo na potravu. A ze závěsných popruhů, které kdysi používali na dopravu nemluvňat spolu s dětmi na pole, se dozvěděl, že třebaže termiťané neměli jedinečnost příliš v lásce, své děti opravdu milovali.

Život se zklidnil a léta ubíhala. Kolonie žila v dřevěných domech a tunely cizího města využívala jako sklady a továrny. Vládla rada a administrátoři byli voleni, takže Ender, třebaže měl pořád oficiální titul guvernéra, byl de facto pouze soudcem. Zločiny a hádky šly ruku v ruce s laskavostí a vzájemnou pomocí. Byli tu lidé, kteří se navzájem měli rádi, a takoví, kteří se nesnášeli. Zkrátka lidský svět. Už nečekali tak dychtivě na zprávy z hlásky. Jména na

Zemi proslulá pro ně znamenala jen málo. Znali jediné jméno - Petra Wiggina, Hegemona Země. Jedinými novinkami byly zprávy o míru a prosperitě, o velkých lodích opouštějících hranice pozemské sluneční soustavy, které procházely ohonem komet a zaplňovaly světy termiťanů. Brzy vzniknou na této planetě, v Enderově světě, další kolonie, zanedlouho dostanou sousedy, kteří byli v polovině cesty k nim, ale nikdo se o ně nestaral. Pomohou novým příchozím, naučí je všemu, co se sami naučili, ale především je teď zajímalo, kdo se s kým ožení a kdo je nemocný, kdy je čas sázet a proč bych mu měl platit, když tele zemřelo tři týdny poté, co jsem ho koupil.

"Stali se z nich venkované," řekla Valentine. "Je jim naprosto jedno, že Démosthenés dnes vysílá sedmý díl svých dějin. Nikdo ho nebude číst"

Ender stiskl tlačítko a panel mu ukázal následující stránku.

"Velice hluboký pohled, Valentine. Kolik dílů ještě napíšeš?"

"Jenom jediný. Příběh Endera Wiggina."

"Co budeš dělat, čekat, až umřu?"

"Ne. Prostě budu psát a až dovedu příběh do přítomnosti, přestanu."

"Mám lepší nápad. Doveď ho do dne, kdy jsme vyhráli závěřečnou bitvu a tam přestaň. Od té doby už nic, co jsem udělal, nemělo cenu zapisovat."

"Možná máš pravdu. A možná ne."

Hláskou k nim dorazila zpráva, že loď s novými kolonisty je od nich vzdálená necelý rok. Požádali Endera, aby jim našel místo, kde by se usadili. Dostatečně blízko Enderově kolonii, aby spolu mohli obchodovat, ale dost daleko, aby si mohli vládnout sami. Ender nasedl do helikoptéry a začal zkoumat krajinu. Vzal si s sebou jedno dítě, jedenáctiletého chlapce Abru. Při založení kolonie mu byly tři roky a jiný svět si už nepamatoval. Letěli s Enderem vrtulníkem tak daleko, kam až je mohl zavézt, a potom se utábořili na noc. Druhý den ráno spatřili na svých podrážkách ornou půdu.

Třetí ráno měl Ender najednou jakýsi nejistý pocit, že tady někdy předtím byl. Rozhlédl se kolem. Nová země, nikdy ji neviděl. Zavolal na Abru.

"Hej, Endere!" křičel Abra. Stál na vrcholku příkrého nízkého kopce. "Pojď sem!"

Ender se škrábal nahoru, od podrážek bot mu odletovaly kusy drnů. Abra ukazoval dolů.

"Věřil bys tomu?"

Kopec byl dutý. Hlubokou proláklinu uprostřed, částečně zaplněnou vodou, lemovaly vyduté svahy, které čněly nebezpečně nad vodou. Z jedné strany se kopec rozdvojoval do dvou dlouhých hřebenů a údolí ve tvaru V. Z druhé strany kopec stoupal k bílé skále, šklebící se jako lebka; z jejích úst vyrůstal strom.

"Vypadá to jako obr, který tu zemřel," řekl Abra, "a zem zakryla jeho mršinu."

Ender už věděl, proč mu místo připadalo povědomé. Obrova mrtvola. Příliš často si tu hrál jako dítě, než aby ji nepoznal. Ale to nebylo možné. Počítač v Bitevní škole přece nemohl vidět toto místo. Díval se dalekohledem směrem, který dobře znal, bál se a zároveň doufal, že uvidí další věci patřící k tomuto místu.

Houpačky a skluzavky. Dětské prolézačky. Byly už zarostlé, ale rozeznal zřetelně jejich obrysy.

"Někdo je tu musel postavit," prohlásil Abra. "Podívej, tahle lebka není ze skály, podívej se na ni. Je z betonu."

"Já vím," odpověděl mu Ender. "Postavili ji pro mě."

"Cože?"

"Abro, já tu všechno poznávám. Termiťani to postavili pro mě."

"Ti byli už padesát let mrtví, když jsme sem přišli."

"Máš pravdu, není to možné, ale vím, co vím. Neměl jsem tě s sebou brát. Mohlo by to být nebezpečné. Jestli mě znali tak dobře, že dokázali postavit tohle, možná měli v úmyslu -"

"Vyřídit si s tebou účty."

"Za to, že jsem je zabil."

"Nechod' tam, Endere. Nedělej, co po tobě chtějí."

"Jestli se chtějí pomstít, to mi nevadí. Ale asi ne. Možná si s námi chtěli promluvit a blíž k nám se už nedostali. A napsali mně vzkaz."

"Neuměli číst ani psát."

"Třeba se naučili, když zemřeli."

"No dobrá, já vím zatraceně dobře, že nezůstanu trčet na místě,

když někam odejdeš. Půjdu s tebou."

"Ne. Jsi příliš mladý a nemůžeš riskovat -"

"Ale prosím tě! Vždyť jsi Ender *Wiggin*. Neříkej mi, co dokáže jedenáctiletý kluk!"

Letěli spolu v helikoptéře nad hřištěm, lesy, nad studnou na lesní mýtině. Potom odbočili ven, tam kde byl opravdu strmý útes, s jeskyní ve skalní stěně a kamennou římsou přesně tam, kde měl být Konec světa. A v dálce, přesně tam, kde měla být ve fantastické hře, se tyčila věž zámku.

Nechal Abru ve stroji. "Nechod' za mnou. Když se do hodiny nevrátím, vrátíš se domů."

"Trhni si nohou, Endere, půjdu s tebou."

"Trhni si sám nohou, Abro, nebo ti strčím čumák do bláta."

I přes žertovný tón Abra rozeznal, že Ender to myslí vážně, a zůstal proto na místě.

Do zdí věže byly vytesány zářezy a římsy, aby mohl snadno vylézt. Přáli si, aby šel dovnitř. Pokoj byl tam, kde vždycky býval. Ender se rozpomněl a hledal na podlaze hada, ale ležela na ní jenom předložka s vyřezávanou hadí hlavou v jednom rohu. Imitace, ne kopie. Na lidi, kteří neznali umění, dobře provedená. Určitě tyto obrazy vytáhli Enderovi z mozku, našli ho a přes vzdálenost světelných roků poznali jeho nejčernější sny. Ale proč? Samozřejmě, aby ho přivedli do této místnosti. Aby mu předali nějakou zprávu. Ale kde byla a jak by jí rozuměl?

Na stěně na něho čekalo zrcadlo. Netečný kovový plát, do kterého někdo naškrábal hrubý obrys lidské tváře. Pokusili se nakreslit představu, kterou jsem měl vidět na obrazu.

Při pohledu do zrcadla si připomněl, jak ho rozbil a strhl ze zdi, jak z úkrytu vyskočili hadi a zaútočili na něho a kousali ho všude, kde jejich hadí zoubky našly svou kořist.

Jak dobře mě znají, vytanulo na mysli Enderovi. Znají mě tak dobře, že vědí, jak často jsem myslel na smrt, a že se jí nebojím? Že ani strach ze smrti mi nezabrání sundat zrcadlo se stěny?

Přistoupil k zrcadlu, zvedl ho a odsunul. Z prostoru za ním nic nevyskočilo. Místo toho ležela v dutině bílá hedvábná kulička, ze které tu a tam trčelo několik roztřepených vláken. Vajíčko? Ne. Kukla královny matky, oplodněná samčími larvami, oddělená od

jejího vlastního těla, připravená vysedět sto tisíc termiťanů včetně několika královen a samečků. Ender viděl samečky podobné slimákům, přilepené ke stěnám tmavé chodby, a velké dospělé, jak nesou nevyvinutou královnu do kopulační místnosti. Jeden sameček za druhým postupně pronikal do larvy královny, křečovitě se zmítal v extázi a umíral, odpadával na podlahu chodby a scvrkával se. Nová královna pak spočinula před starým, nádherným stvořením oděným do měkkých a lesklých křídel, které už dávno ztratilo schopnost létat, ale stále si udržovalo majestátní sílu. Stará královna ji uspala něžným, jedovatým polibkem na rty, potom ji zabalila do vláken ze svého břicha a nařídila jí, aby se stala sama sebou, aby se stala novým městem, novým světem, aby dala život mnoha královnám a mnoha světům -

Jak to, že všechno znám, přemýšlel Ender. Jak můžu tyhle věci vidět jako vzpomínky ve vlastní hlavě?

Spatřil svoji první bitvu s flotilou termiťanů - jako by mu odpovídali. Viděl ji už předtím na simulátoru, a teď se na ni díval z pohledu královny úlu přes mnoho různých očí. Termiťané zformovali své lodě do tvaru koule, potom ze tmy vyrazily strašlivé bitevní křižníky a Malý doktor zničil nepřítele jediným zábleskem světla. Vnímal pocity královny úlu, sledující očima svých dělnic smrt, která přicházela příliš rychle, než aby se jí dalo vyhnout, ale ne tak rychle, aby ji nemohla předvídat. V paměti však nezůstala žádná vzpomínka na bolest nebo strach. Královna cítila jenom smutek, pocit rezignace. Nevyjadřovala se v myšlenkách těmito slovy, když viděla lidi, kteří je přicházeli zabít, ale slovy, kterým Ender rozuměl. Nezapomenou na nás, myslela si. Určitě zemřeme.

"Jak dokážeš znovu ožít?" zeptal se.

Královna v hedvábném kokonu mu neodpověděla slovy; když však zavřel oči a pokusil se vzpomínat, místo vzpomínek se objevovaly nové obrazy. Uložit kokon v chladnu a temnu, ale především do vody, aby nevyschl; ne, nestačí samotná voda, ale voda smíchaná s mízou jistého stromu; udržet ji vlažnou, aby v kokonu mohly probíhat určité reakce. Potom čekat. Dny a týdny, než se kukla uvnitř změní. A pak, než se kokon rozpadl na tmavohnědý prach, Ender se viděl, jak kokon rozřezává a pomáhá malé a křehké královně vstát. Viděl sebe, jak ji bere za přední končetinu a pomáhá

jí vyjít z plodové vody do měkkého hnízda na písku, vystlaného suchými listy. Pak zůstanu naživu, vynořila se mu v mozku myšlenka. Potom už zůstanu vzhůru. A zplodím deset tisíc mých dětí

"Ne," odpověděl Ender, "to nemůžu."

Hněv

"Tvoje děti jsou teď zrůdy z našich nočních můr. Kdybych tě probudil, zas bychom jenom zabíjeli."

Hlavou mu prolétly desítky představ lidských bytostí zabíjených termiťany, ale tyto obrazy s sebou přinášely tak silný zármutek, že ho nemohl snést a rozplakal se.

"Kdybys je dokázala přesvědčit stejně jako mě, potom by vám možná odpustili."

Jedině já, uvědomil si. Našli mě prostřednictvím hlásky, sledovali ji a zabydleli se v mé mysli. Přišli ke mně v bolestném utrpení mých zmučených snů, aby mě poznali, třebaže jsem je ve svém životě ničil. Zjistili, že se jich bojím a přišli také na to, že jsem o nich nic nevěděl, když jsem je zabíjel. Za těch pár týdnů pro mě vystavěli toto místo, mrtvolu obra a hřiště a římsu na Konci světa, abych ho našel očima. Kromě mne nikoho neznají, proto mluví jedině se mnou a mým prostřednictvím. Jsme jako vy, vtiskla se mu do mozku myšlenka. Nechtěli jsme vraždit a když jsme všechno pochopili, nikdy jsme se už nevrátili. Mysleli jsme si, že jsme jediné myslící bytosti ve vesmíru, než jsme narazili na vás, ale nikdy nás ani ve snu nenapadlo, že by mohla vzniknout myšlenka v osamělých zvířatech, která neumějí sdílet sny svých druhů. Jak jsme vás měli poznat? Mohli jsme s vámi žít v míru. Věř nám, věř nám, věř nám, věř nám.

Sáhl do jeskyňky a vytáhl kokon ven. Byl úžasně lehký na to, že v sobě uchovával všechny naděje a budoucnost velké rasy.

"Vezmu tě s sebou," řekl Ender. "Půjdu z jednoho světa na druhý, dokud nenajdu vhodnou dobu a místo, kde se můžeš bez obav probudit. A povím tvůj příběh svým lidem; za čas vám možná také odpustí. Tak jako ty jsi odpustila mně."

Zabalil královnin kokon, zastrčil ho do saka a vynesl z věže.

"Co tam bylo?" zajímal se Abra.

"Odpověď."

"Na co?"

"Na moji otázku." A to bylo všechno, co k této věci pronesl. Hledali dalších pět dní a vybrali sídlo pro novou kolonii daleko na východ a jih od věže.

Za několik týdnů přišel za Valentine a požádal ji, aby si přečetla, co napsal; vytáhla soubor, který označil, z počítače kosmoletu a přečetla si ho.

Svůj příběh napsal tak, jak by ho vyprávěla královna úlu; popisoval všechno, co si termiťané přáli udělat a všechno, co udělali. Tady máte naše selhání a v tomhle je naše velikost; nechtěli jsme vás zranit a odpouštíme vám svoji smrt. Od počátečního uvědomování k velkým válkám, které smetly jejich domov. Ender vyprávěl příběh rychle, jako by šlo o prastarou vzpomínku. Když dospěl ve vyprávění k velké matce, královně všech, která se napřed učila udržovat při životě a vychovávat novou královnu, místo aby ji zabila nebo poslala pryč, zvolnil tempo. Líčil, jak často musela nakonec zničit dítě svého těla, své nové já, které bylo jiné než ona sama, dokud se nenarodilo dítě, které rozumělo jejímu hledání harmonie. Pro svět to byla nová věc, dvě královny, které se místo urputných bitev milovaly a vzájemně si pomáhaly, a společně byly silnější než kterýkoliv jiný úl. Dařilo se jim dobře, měly další dcery, které se k nim mírumilovně připojily. Tady začínala moudrost.

Jenom kdybychom s vámi mohly mluvit, říkala královna úlu Enderovými slovy. Ale protože jsme nemohly, žádáme vás pouze o toto: vzpomínejte na nás ne jako na nepřítele, ale jako na sestry s tragickým osudem, kterým Osud nebo Bůh či Evoluce daly špatný tvar. Kdybychom se políbily, byl by to asi zázrak, který by nás v očích té druhé polidštil. Místo toho jsme se zabíjely. Ale přesto vás vítáme jako naše přátele a hosty. Přijďte do našich domovů, dcery Země, obydlete naše chodby, sklízejte naše pole. Co nemůžeme udělat samy, uděláte pro nás svýma rukama. Rozkvétejte, stromy, dozrávejte, pole, dejte jim teplo, slunce, buď úrodná, planeto: jsou to naše adoptované dcery a vrátily se domů.

Ender nenapsal dlouhý příběh, ale bylo v něm všechno dobro a zlo, které královna úlu znala. Nepodepsal se svým jménem, ale jako

MLUVČÍ ZA MRTVÉ

Na Zemi knihu vydali bez velkého rozruchu a stejně klidně putovala z ruky do ruky, dokud se sotva našel člověk, který ji ještě nečetl. Většině čtenářů připadala zajímavá, někteří s ní nesouhlasili a odložili ji stranou. Začínali se s ní vyrovnávat, jak nejlépe uměli, a když jejich drazí zemřeli, přicházeli ti, co jí věřili, k hrobům, aby se stali Mluvčími za mrtvé, a nahlas oznamovali, co by jim mrtvý řekl, ale naprosto otevřeně, neskrývali žádné chyby, ani nepředstírali kladné vlastnosti. Lidem, kteří zavítali na takový obřad, připadal občas bolestný a zneklidňující, ale hodně bylo i takových, co usoudili, že jejich život byl i přes lidské nedostatky natolik zajímavý, že až zemřou, Mluvčí by měl mluvit pravdu. Na Zemi zůstávalo toto náboženství jedním z mnoha. Ale pro ty, kteří cestovali po velké vesmírné jeskyni, prožívali své životy v tunelech královny úlu a sklízeli úrodu na jejích polích, neexistovalo jiné náboženství. Každá kolonie měla svého Mluvčího za mrtvé.

Nikdo nevěděl, a nikdo ve skutečnosti ani nechtěl vědět, kdo byl původním Mluvčím. Ender neměl v úmyslu jim to říct.

Když bylo Valentine dvacet pět roků, dokončila poslední díl svých dějin válek s termiťany. Na konec zařadila úplný text Enderovy malé knížky, ale neuvedla, že ji napsal Ender.

Prostřednictvím Hlásky dostala odpověď od stařičkého Hegemona Petra Wiggina. V sedmasedmdesáti mu vypovídalo srdce.

"Vím, kdo to napsal. Když dokáže mluvit za termiťáky, určitě dokáže mluvit i za mě."

Hláskou létaly tam a zpět Enderovy a Petrovy vzkazy. Petr v nich ze sebe vychrlil příběh svých dní a let, svých zločinů a dobrých skutků. A když zemřel, Ender napsal druhý díl, opět podepsaný Mluvčím za mrtvé. Obě knihy byly nazvány Královna úlu a Hegemon a spolu tvořily Písmo svaté.

"Pojď se mnou, odletíme někam pryč, už navždycky," vyzval jednoho dne Valentine.

"Nemůžeme, Endere," odpověděla, "některé zázraky neumí ani teorie relativity."

"Musíme. Jsem tu skoro šťastný."

"Tak zůstaň."

"Žiju příliš dlouho s bolestí v srdci. Nebudu vědět, kdo jsem, když to neudělám."

Nalodili se tedy na kosmolet a cestovali z jednoho světa do druhého. Všude, kde se zastavili, se představoval jako Andrew Wiggin, potulný mluvčí za mrtvé, a ona byla vždycky Valentine, cestující historička, která zapisuje příběhy živých, zatímco Ender vypravuje příběhy mrtvých. A Ender s sebou všude nosil suchý bílý kokon a hledal svět, kde by se královna úlu mohla probudit a v míru rozvíjet. Hledal dlouho.

Orson Scott Card ENDEROVA HRA

Obálka John Harris Překlad František Nešpor Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský Jazykový redaktor Helena Šebestová Digitalizace Ren McCourtey

Sazba provedena v Latexu na počítačích firmy PragComputer Vytiskla Vimperská tiskárna, s. r. o. Prodejní cena 79 Kč Vydalo Nakladatelství Laser jako svou 83. publikaci. Plzeň 1994, vydání 1. Náklad 10 000 výtisků.

Digitalizoval 2002 RenMcCourtney

RoboVa stránka o knihách http://www.robov.knihy.szm.sk/

Mirror tejto stránky http://sweb.cz/robov.knihy/

Email robov.knihy@seznam.cz